

അരിശ്ശാത്ത് - ചൊരുവിത്ത്

കാവ്യകലയെ പറ്റി

റേ ദ ബി ഡ

കാവ്യകലയെ പഠി

കാ വൃ ക ല യെ പ റി

അരിസ്റ്റോതേലസ് എഴുതിയ ചെരി
പൊതുതികസിന്റെ മലയാളരൂപം -കുറിപ്പും
ഒരു അദ്ധ്യയനവും മറ്റും ചേർത്തത്

വേദ ബന്ധു

ജെ. ഗർത്ത് തിന്തൻ ഗെ. കൾമെസ്,
അഡ് അദ്ധ്യയന പൊതു-സി ലളതാ

—സോഫോക്ലസ്: അനുകൂലം 456

(എന്നുകൊണ്ടെന്നാൽ, ഇവ നിലനില്ക്കുന്നത്
ഇന്നോ ഇന്നലെയോ അല്ല, എക്കാലത്തും.)

ആ യു പ്ര കാ ശ നം
കൊട്ടാരികൾ.

ഒന്നാം പതിപ്പ് : 1967

(പുനർമുദ്രണാധികാരം)

Printed by R. Parameswaran Nair
at the Sudarsana Press Kottarakara

പ്രസ്താവന

ജ്ഞാനോദയമാതൃസദൃശാനുഭൂതി മേ പ്രയത്നം,
നാദസ്തോത്ര തത്ത്വജ്ഞാനി സർവ്വമനോഹരം തത്!
കേവലജ്ഞാപരനി, വികാശസ്തോത്രമേ, നിമിഷ-
രത്നസ്മൃതമഭ്യർത്ഥംഭാജി ജഗത്പ്രദീപേ

-ഭാമഹൻ.

അരിസ്തോതലൈസ" (അരിസ്തോട്ടൽ) എഴുതിയ പെരി പൊതുതീ ക്രൈസ് (പൊതുററിക്സ്) എന്ന ഗ്രീക്കു സാഹിത്യശാസ്ത്രത്തിന്റെ മലയാള രൂപമാണ് ഈ ചെറുപുസ്തകം.

പൊതുററിക്സിന്റെ അനേകം വിവർത്തനങ്ങളും, ഭാഷ്യങ്ങളും, വിമർശനങ്ങളും, സ്വാതന്ത്ര്യമായ പഠനങ്ങളും ഇംഗ്ലീഷിലുണ്ട്. വിശ്വ വിഖ്യാതരായ മഹാപണ്ഡിതന്മാർ തയ്യാറാക്കിയവയാണവ. അരിസ്തോ തലൈസിന്റെ നേരായ അഭിമതം വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിൽ അവ പ്രായേണ ദയനീയമാംവണ്ണം പരാജയപ്പെട്ടുപോയെന്ന്, പ്രൊഫസർ ഗിർബർട്ട് മർറേ ബൈബിളിക്കൽ വിവർത്തനത്തിനുമുമ്പായി മുഖവുരയിൽ പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. പ്രൊഫസർമാരായ ഹംഫ്രി ഹൗസ്, കൊളിൻ ഹാർഡി മുതലായ മറ്റനേകം വിദഗ്ദ്ധന്മാരും ഏകദേശം ഇതേ അഭിപ്രായം പറയുന്നുമുണ്ട്. ഈ നിമിഷം പ്രസ്തുത രൂപാന്തരത്തെ പറ്റി ഞാൻ എന്തെങ്കിലുംതരത്തിലാലത്ത് വ്യക്തപ്രഖ്യാപനമായിരിക്കുമെ ഉള്ളു.

അരിസ്തോതലൈസിന്റെ ഭാഷ്യതന്ത്ര വിവർത്തനത്തിന്റെ ഉപപാദിപ്പാതത്തിൽ ഏർന്നത്ത് ബാർക്കർ പറയുപോലെ, ഭാരത ഭാഷയിലും അനേകം ശബ്ദങ്ങൾക്ക് അവയുടേതായ സാഹചര്യവും, ധ്വനിയും, സ്ഫുർത്തിയും, വൃത്തിവിശേഷവുമുണ്ട്. അവ മുഴുവൻ അന്തരംശമായി മറ്റൊരു ഭാഷയിലേക്കു പകരുക സങ്കടമല്ല. ഗ്രീക്കുപോലുള്ള ഭാവ പ്രധാനമായ ഭാഷകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ അസമർത്ഥ പൂർണ്ണരൂപേണ അനുഭവപ്പെടുകയും ചെയ്യും.

ലാറ്റിനിലൂടെ യൂറോപ്പിൽ പ്രചരിച്ച ഗ്രീക്കു ശബ്ദങ്ങളെ പറ്റി പരാമർശിക്കുവ, സർ ജോൺ മേയർസ്, "ഗ്രീക്കു നാമങ്ങളുടെ ലാറ്റിൻ രൂപം ഒരു കൊലപാതകമാണെന്ന് അപലപിക്കുന്നു. ഗ്രീക്കുസംഗ്രഹങ്ങളെ ഇംഗ്ലീഷ് രൂപത്തിൽ വികൃതപ്പെടുത്തിവരുന്ന നല്ല ഉപേക്ഷിക്കണമെന്ന് ജോൺ ബർനാർഡ് വേറെ പല ഇംഗ്ലീഷ് വിദഗ്ദ്ധന്മാരും ഉപദേശിക്കുന്നുമുണ്ട്.

അരിസ്തോതലൈസിന്റെ മൈലി വിലക്കണമാണ്. അതിൽ മനോഹരമായ അംശം സ്മരണയും, തർക്കം അധികവുമാകുന്നു. അതിൽ സാഹിത്യസ്വഭാവമില്ല; വെറും ശാസ്ത്രീയമാണത്. പ്രതിസന്ധികളും, സൂചനകളും അതിൽ കൂടുതലാണ്. പാണിനിയുടേതുപോലെ സൂത്രാ

തകവും ദുരൂഹവുമാണത്. അതുകൊണ്ട്, അരിസ്റ്റോതലൈസ് വാദം മതം എപ്പോഴും പുനർഘടനയും, വ്യാഖ്യാനവും, ഒരു മഹാഭാഷ്യം തന്നെയും അപേക്ഷിക്കുന്നുവെന്ന് പ്രൊഫസർ ഡി. എസ്. മർഗല്യൂം തയ്യാറാക്കിയ പെട്രാരിക്സ് രൂപരേഖയിന്റെ ആമുഖത്തിൽ വിസ്തരിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഗ്രീക്കുവർണശാഖ നമ്മുടെതുപോലെ പൂർണ്ണമല്ല. എല്ലാ ഗ്രീക്കു ധ്വനികളെയും പ്രതിനിധീകരിക്കാൻ ഗ്രീക്കിൽ വർണങ്ങളില്ല. ഈ വർണ്ണഭാരിതവും ഗ്രീക്ക് ഉച്ചാരണത്തെ സാരമായ വികൃതപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പഴയ ഗ്രീക്കിന്റെ ആദികമായ ഉച്ചാരണം നീണ്ടതെങ്കിലും ഇൻഡ്യയുള്ള മാറ്റം കഴിഞ്ഞു, പ്രായേണ ലോപിച്ചുപോയിട്ടുണ്ടെന്നും, ഇന്ന് നാമറിയുന്ന ഉച്ചാരണം മുഴുവൻ തീർച്ചയായും ആദിമ മല്ലേനം പ്രൊഫസർ സ്റ്റുർട്ടിസ്സിന്റെ വിശദമാക്കുന്നുണ്ട്. സ്വരങ്ങളുടെ ഉച്ചാരണം തലാം കയ്യാണെന്നും. ചില സ്വരങ്ങൾക്കു നീന്തിത്തായ വർണ്ണമേകില്ല. ഒരു സ്വരവർണ്ണം ഒന്നിലധികം ധ്വനികൾക്കായി പ്രയോഗിക്കാറുണ്ട്. മുതൽക്കേ, ഗ്രീക്കുശബ്ദങ്ങളുടെ ഉച്ചാരണം അനിശ്ചിതമായി തീർന്നിരിക്കുന്നു. അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റെ കാലത്തെ ഉച്ചാരണം ഇന്ന് നമുക്കു നിശ്ചയവുമില്ല.

ഗ്രീക്കും സംസ്കൃതവും സുദൃഢാതുഭാസകളാകുകൊണ്ട്, ഗ്രീക്കുഭാവങ്ങൾക്കും സംസ്കൃതഭാവങ്ങൾക്കും തമ്മിൽ പൊരുത്തമുണ്ടായിരിക്കണമെന്നും, അതു അന്വേഷണീയമാണെന്നും കരുതുന്ന ചിന്തകന്മാരുണ്ട്. അതിനാൽ ഗ്രീക്കു ഭാവങ്ങളെ കൂടുതൽ പഠിക്കുവാനായി വൃത്തിപ്പെടുത്തി ഇംഗ്ലീഷ് ശബ്ദങ്ങളെക്കാൾ സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങൾക്കു കേവലമെന്ന വിഭവതം വിസ്തരിക്കാവുമല്ല.

ഈ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് വിനീതമായ പ്രസ്തുത പ്രയത്നം നിയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ഗ്രീക്കു സംജ്ഞകൾ, യഥാർത്ഥം, മുഖത്തിനോടൊപ്പിച്ചു ഉച്ചരിക്കുപോലെ ഇതിൽ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. വർണ്ണങ്ങളുടെ ഉച്ചാരണത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സമീപരമായ സമാനരൂപ പ്രവണതയാലുകുന്നുള്ള ഏതവരാം. ഈ നിരസനായത അവ ഹിതാർത്ഥമാണല്ലോ.

നമ്മുടെ അലങ്കാരശാസ്ത്രത്തിൽ പ്രചാരമുള്ളതായ പരിഭാഷകൾ പ്രയോഗിച്ച മുഖത്തിലെ ഭാവം കൂടുതൽ വിശദമാക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇംഗ്ലീഷിൽ പ്രചരിച്ച പരിഭാഷകളുടെ ശാബ്ദികമായ ഭാഷാകരണം മേകുമായതെറ്റിദ്ധാരണകളുണ്ടാക്കുമെന്നു പറയാതെ തരമില്ല. അലങ്കാരശാസ്ത്രത്തിന്റെ കഥ പോകട്ടെ, രാജനീതിയിൽപോലും ഇതാണ് അനുഭവം. ഉദാഹരണത്തിന് പ്ലേറ്റോവിന്റെ 'റിപ്പബ്ലിക്' എന്നു പേരെടുക്കാം. 'പോളിതെഇസ്' എന്നാണ് ഗ്രീക്കു മുഖനാമം. 'പൗരസ്വ' എന്നുവോ സംസ്കൃതം. 'പുര'മാനം 'പോളിസ്'. വാസ്തവത്തിൽ ഇതു പൗരശാസ്ത്രമാണ്-പുരത്തിന്റെ വ്യവസ്ഥയെപ്പറ്റി പറയുന്ന

ശാസ്ത്രമാണ്. 'റിപ്പബ്ലിക്' എന്ന ശബ്ദത്തിന്റെ പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്നതും, പൊതുവെ സ്വീകൃതമായ അർത്ഥമാണോ?

ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്ന ഗ്രീക്കുനാമങ്ങൾക്കും പരിഭാഷകൾക്കും പരിചയമുള്ളവർക്കു കഠിനമായ ഭവനം ആയി ചേർന്നിട്ടുണ്ട്. പെർ പൊളിനിക്കസിനെപ്പറ്റി ഓം അധ്യയനവും അരിസ്റ്റോക്സൈഡിന്റെ ജീവചരിത്രസംക്ഷേപവും, അരിസ്റ്റോക്സൈഡിനു മുമ്പുള്ള ഗ്രീക്കുവാന്മാരുടെയും പുരുഷിയ പരിചയവും പരിചിജ്ഞാമായി കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇവ അപൂർണ്ണവും പരിമാർജ്ജനീയവുമാണെന്നിരിക്കുന്നതും, അനുവാദകർ അല്ലെങ്കിലും ലാഭംപെടുമെന്ന് താൻ ആശിക്കുന്നു.

[illegible]

ഇപ്പം പ്രകൃതിക്കും വേദ പ്രവൃത്തി
നാമാനുജാത് ശ്രേഷ്ഠതം ഹി കിഞ്ചിത്

[illegible]

പുണ്യമനുഷ്യൻ. വ്യാവഹാരികമായി പറഞ്ഞാൽ സത്സംസ്കാരങ്ങളുടെയും, മരണാനന്തരജീവിതങ്ങളുടെയും ആദാനപ്രദാനവും, സമനയവും മാനവകുടുംബത്തിന്റെ ആവശ്യമാകുന്നു. ഭൗതികവും സാമ്പത്തികവുമായി ഏറെ പുരോഗമിച്ചു് ഉയർന്നു് 'ചന്ദ്രലോകത്തിൽ ഏതനീക്കിങ്ങു' എന്നു കരുതി ഭരിച്ചിരുന്ന ഇന്നത്തെ തലമുറയ്ക്കുപോലും, ഇരുപത്തിനാലു നീണ്ട നൂറ്റാണ്ടുകൾക്കുമുൻപു് സത്സംസ്കാരത്തിന്റേയും മാനുഷധർമ്മത്തിന്റേയും ഭൗത്യം ദർശിച്ചു സംതൃപ്തരായിരുന്ന യവനന്മാരിൽ നിന്നു് പലതും ഗ്രഹിക്കുവാനുണ്ടു്. അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റെ സന്ദേശത്തിൽ ഈ ഗുഹ്യമായ തത്ത്വം ഭൗകികജീവനാകുന്നതായി ജ്വലിക്കുന്നുമുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു പഴയഗ്രീക്കുവർഗ്ഗത്തെ മറന്നാൽ മാനുഷധർമ്മത്തെപ്പറ്റി പുണ്യമായിരിക്കെ കിണററിലെ തവളപ്പൊലെ കഴിഞ്ഞുകൂടേണ്ടിവരും. പ്ലാറ്റോന്റെയും, അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റേയും വിശുദ്ധമായ വിചാരങ്ങൾ, അവയുടെ മൂലസ്ഥാവത്തിനു് കോട്ടം നൽകാതെ, നമ്മുടെതലമുറയ്ക്കു ലഭിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അർഹമായ വിദ്യാവാൻ ഈ കർതവ്യ നിർവ്വഹണത്തിലേർപ്പെടാൻ ഏന്റെ ഈ വിനിമയവും, ദർശനലവുമായ ഉദ്ധരും പ്രചോദനം നല്ല കെങ്കിൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനാകും.

നിരൂപണപടവും സാഹിത്യമനീഷിയുമായ ശ്രീ. പി. ശ്രീധരൻ പിള്ള (സിന്ധവാമൻ) ഇതിനു് ഒരു സാമ്പത്തിക ഏഴുതി പ്രോത്സാഹനം തന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തോടും, കാവ്യമർമ്മജ്ഞനും ബഹുഗുരുനുമായ ശ്രീ. കെ. എം. കുട്ടികൃഷ്ണമാകാർ ഒരു പ്രചോദനമെഴുതി ഈ ചെറുഗ്രന്ഥത്തിൽ ഈടും ഗാംഭീര്യവും പകർന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തോടും എനിക്ക് അഭിവന്ദനമുണ്ടു്.

പ്രസ്തുത കൃതത്തിൽ പല കുറവും കാണുമെന്നു എനിക്കുഭയം ഉണ്ടു്. വിദ്യാനുമായ അനുവാചകന്മാർ അതു ക്ഷമിക്കണമെന്നു സവിനയം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

വിദിതസകലവൈദ്യർന പ്രശംസനിലോക
 ഗ്രഥിതമപി മഹദ്ഭിഃ കിം പുനർമാലുക്കന
 ഇതി വിഫലസമേഴ്ന്നിൻ വാഗ്ദത്തം പ്രവൃത്തഃ
 സ്വമതിവിമലതാമൈ ക്ഷത്തമർഹന്തി സന്തഃ

വേദബന്ധു

പ്ര രേ മി നം

[ആത്മഗതം]

സംസാരമുദ്രയിൽ നിന്നു കരയുകയാണ് മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ പരമപ്രാപ്തി എന്ന് കേട്ടാൽ മനോഹര മാർക്കുൾക്കായി വെമ്പിപ്പോയെന്നുവർ തിരിഞ്ഞു നോക്കുകയേ ഇല്ല വല്ലവരും തിരിഞ്ഞു നിന്നു കേൾക്കുവാൻവേണ്ടി ഇങ്ങനെ പറയാം.

[പ്രകാശം]

കാലം നിങ്ങളുടേതും ഏകലോകമായി വളരുന്ന പ്രപഞ്ചത്തിൽ ശാശ്വതസമാധാനം- ലോകസംഗ്രഹം- പുലർത്തുകയാണ് മനുഷ്യരായി ജന്മിപ്പവരുടെ മുഖകണ്ഠവും. അതിരുള്ള പരിശുദ്ധങ്ങൾ പലകാലമായി നടന്നിട്ടും അസമാധാനമേ എങ്ങും പെരുകുന്നുള്ളൂ. ഈ വൈപരീത്യത്തിൽ കാരണമെന്താണ്? കാരണം കേടുന്നതിനേക്കാൾ പരിഹാരം കേടുകയാണ് ക്ഷിപ്രകർമ്മവുമെന്നായിരിക്കണം.

ഭാരതവർഷം ലോകസംഗ്രഹത്തിൽ പണ്ടേ നിർദ്ദേശിച്ചുവെച്ച മാതൃം ആധ്യാത്മികതയാണ്-വ്യക്തികൾക്കു സംസാരമുദ്രയിലും പ്രപഞ്ചത്തിന് ഏറെക്കുറെ സമാധാനവും നേടാൻ തക്ക ഒരവഴി-മനുഷ്യന്റെ സ്തുലശരീരത്തെ ബലാൽ വലിച്ചുകൊണ്ടുനടക്കുന്ന ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ കഴിഞ്ഞാൽ പിടിക്കുന്ന ബുദ്ധിയിലേയ്ക്കും അതിന്റെ മേലാളായ ആത്മാവിലേയ്ക്കും ശ്രദ്ധ തിരിയ്ക്കുക, അവയെപ്പറ്റി മനനനിദിധ്യാസങ്ങൾ ചെയ്ത് ആ മേലാളെ സ്വസ്ഥമാക്കുക. ജനിക്കുന്ന മനുഷ്യർക്കെല്ലാം ഇതു സാധ്യമല്ല, വേണ്ടതാണു. മാഷ്ടങ്ങളുടെ നേതൃസ്ഥാനത്തെത്തുന്നവരിൽ ആധ്യാത്മികത ഉണ്ടായാൽമതി, പരപ്രത്യയനായബുദ്ധികളായ ആയിരം-പതിനായിരങ്ങൾ അവരെ കണ്ണുപിടി അനുവർത്തിച്ചുകൊള്ളും.

ആധ്യാത്മികമായ ശ്രദ്ധയിലെത്തുവാൻ ഉപാസിക്കേണ്ടുന്ന മാതൃക്കളാണ് കലാപ്രകാരങ്ങൾ, വിഭവങ്ങളിലും സാഹിത്യവിദ്യ. പക്ഷെ, സയൻസിന്റെ അപൂർവ്വസിദ്ധികൾ പെരുകുമ്പോൾ മാത്രം കലകൾക്കു കിട്ടുന്ന ഉപാസനംപോലും സാഹിത്യത്തിൽ കിട്ടാതായിവരുന്നു. "ഈ ശാസ്ത്രയുഗത്തിൽ ഏതു സാഹിത്യവിദ്യാഭ്യാസം ! " എന്നാണ് സയൻസിന്റെ വിജയഘോഷം. മാതൃക്കളെത്തന്നെ ഇത്ര ആകാലികമായി കാണുന്നവർ ഏതു ലക്ഷ്യത്തിലെത്തുമെന്നു നാട്ടുനീളെ കാണുകയും ചെയ്യുന്നു. അവർ അവരുടെ വഴിയ്ക്കുചെന്നു എത്തുന്നേടത്തൊക്കട്ടെ.

ലോകസംഗ്രഹത്തിനുള്ള ഏകസാധനം ആധ്യാത്മികതയാണെന്നും അതിലേയ്ക്കുള്ള സുഗമമാതൃം സാഹിത്യവിദ്യാഭ്യാസം വേദാധിഷ്ഠിതം

പ്രശോധന

മിടുത്ത ചിന്തയും ഇഷ്ടമുള്ളതുണ്ടാവണമല്ലോ. 'സർവമതാമ്ബ' ഇവിടെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നത്, "കാവ്യകലയപ്പറ്റി" ഈ ഉത്തമഗ്രന്ഥം നമ്മുടെ സാഹിത്യപിഷടണത്തെ പരിശുദ്ധിച്ചു വിശാലതാക്കി ആധ്യാത്മികതയിലൊന്നിപ്പോവാൻ വളരെമേലെ സഹായിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, "ഇതാദ്യമായി ഒരു വാചിപ്പതിപ്പായിത്തീർന്നതെന്നും എനിക്കു സന്തോഷപ്പെട്ടു. നമ്മുടെ ഭാരതവർഷത്തിൽ പുറത്തു പുറത്തു ഗ്രീസിൽനിന്നും നേക്ക വന്നതാണിത്. പക്ഷിത്താൻ ലോകത്തിൽ ആദ്യമായി തത്ത്വചിന്താപഥം തെളിച്ചതാണത്രേ" (സോക്രട്ടീസ്) എന്നു ആധ്യാത്മിക പുരുഷന്റെ പ്രശീഷ്ടനായ അരിസ്റ്റോക്കൈലസ് (അരിസ്റ്റോട്ടിൽ) എന്ന സഹോദരൻ എഴുതിയ സാഹിത്യരത്നത്തിന്റെ പൂർണ്ണരൂപം. ആധ്യാത്മികതയിലൊക്കെ ഉത്തമഗ്രന്ഥം സാഹിത്യമാണെന്നു സ്മരണയുണ്ടി ഏതുകാലത്തായിട്ടും അർത്ഥവിശ്വസം. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാവാം, ആധ്യാത്മികവിഷയങ്ങളിൽ ദത്താത്രേയനായ ശ്രീ. വേദവേദം ഇതിനെ നമ്മുടെ ഭാരതീയജനങ്ങൾ ഉത്തമഗ്രന്ഥമെന്നും കരുതാം; ഭാരതവിവർത്തനം ചെയ്തതാണത്രേ, ദേശകാലവിപര്യയങ്ങൾ ഭൂതഗുണങ്ങളാകുന്ന വിശേഷങ്ങൾക്കു ചിലകുറിപ്പുകളും, സമാന്യതാജ്ഞാധ്യയനവും എഴുതിച്ചുൽക്കരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നിത് ആധ്യാത്മിക സാധനമായാണ് കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതെന്നും തെളിയുന്നു. എന്തിനെന്നും ബലസർപ്പം നോക്കി വാണിയുദയം പെരുമാറുന്നവർക്കു ഒരു മുന്നറിയിപ്പാണിത്.

നമ്മുടെ ഈ വിശാലഗ്രന്ഥത്തിലേപ്പറ്റി ഏറെ വിസ്തരിക്കാൻ തോന്നുകയില്ലെന്നില്ല. ഇപ്പോഴുള്ളവയിൽക്കൂടെ മാധ്യമങ്ങളും വിവരിപ്പാൻ സാധ്യതയില്ലാ കഴിവില്ല. അതുവഴിത്തന്നെ ആസ്പദിച്ചതെന്നു അറിയിക്കുകയാണ്. ഒന്നാസ്പദിച്ചതിൽ എനിക്കുണ്ടായ അനുഭവം ഇതാണ്: വാചിപ്പതിപ്പാകത്തോളം, മഹാനായ ഒരു സാഹിത്യരത്നം ചിന്തകന്റെ മുമ്പിലാണു് താൻ എഴുതിയപ്പോഴുണ്ടെന്നു തോന്നിക്കൊണ്ടിരുന്നു; എന്നല്ല ചിലപ്പോൾ ഭാരതന്റെതോ ആനന്ദവശനന്റെതോ മുഖിലുള്ള താൻ സവിനയം ചെയ്തപ്പോൾത്തന്നെത്തോന്നിയിരുന്നു. ഗണനാർത്ഥമായ ലോകത്തുപാങ്ങിയില്ലെന്നു മഹാപുരുഷന് എപ്പോഴും തോന്നുകയാണുണ്ടാണു് നമുക്കു. അവർ തമ്മിൽ അകലുന്നില്ലെന്നുപോലും അതിൽനിന്നു നമുക്കു നല്ലപാഠമു പഠിക്കാൻ കൊടു.

സഹോദരന്മാരേ, ഈ സഹോദരികളുടെ അർത്ഥാന്തരനോക്കി നിങ്ങളും കൃതകൃത്യരാവുക!

കുട്ടികൃഷ്ണമാരാണ്

കുട്ടികൃഷ്ണമാരാണ്, കോഴിക്കോട് 3

11-7-'87.

അ വ താ രി ക

ഗ്രീസിലെ എതൻസ നഗരത്തിന് തൊട്ടുപുറത്തായി “അപ്പോളോ ഡൈസിയസ്” എന്ന പേരിൽ സൂര്യദേവതയ്ക്കുതൊഴുത കന്യാലം പണ്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിന്റെ പ്രാദേശത്ത്, പാഞ്ചാത്യലോകത്തിലെ ആദ്യത്തെയും സർവ്വകലാശാല ഇന്നെയും സൗത് 2800 കൊല്ലം മുമ്പ് ഈ കെട്ടെ. “ഡൈസിയം” എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്നു ആ വിദ്യാപീഠത്തിന്റെ സ്ഥാപകനും, അതാവും, അദ്ധ്യക്ഷനും ആയിരുന്നു സൂര്യഹിത നീമാധായ അഭിഷ്യാട്ടിൽ.

തന്റെ സർവ്വകലാശാലയിൽ പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്താൻ ആ മഹാപണ്ഡിതൻ കറെ കറിച്ചുകൾ എഴുതി തയ്യാറാക്കിയിരുന്നു. അവയെ അത്ര പിശ്ചാലത്ത് വിശക്കാനലോകത്തിന്റെ ആരാധിക്കുകക്കുറേക്കു മക്കകളായ പ്രശംസയ്ക്കും ഭാജനമായി ബീഭവിച്ച “അഭിഷ്യാട്ടിൽ കൃതികൾ”

ശ്രീ. പി. ദ്വാംശതകത്തിൽ ഈ കറിച്ചുകൾ കണ്ടെടുക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലായിരുന്നു എന്നുവരികിൽ ഏകാപുൻ പരിഷ്കരണത്തിന്റെ ഇന്നത്തെ മുഖചിത്രം പാടെ മിന്നുക്കു ഒരു പ്രകൃതത്തെ അദ്ധ്യക്ഷിക്കുക എന്ന ആ വിശ്വാസപരണിയാൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ഇത്രമാത്രം മഹാശയവും പ്രമാണീകരയും അർഹിക്കുന്നതായി അഭിഷ്യാട്ടിൽ കൃതികളിൽ എന്തൊക്കെയാണുള്ളത് എന്നൊരു പ്രശ്നം ഇവിടെ സംഗതമാണ്. പാഞ്ചാത്യവിശ്വാസനുകോടിയിൽ ഇന്നു നാം വിലമതിക്കുന്ന എപ്പോഴെപ്പട്ട ശാസ്ത്ര-സാമൂഹ്യ-സാഹിത്യ ശാഖകളുടേയും അഭിജ്ഞാപാകി ത്വർ കേന്ദ്രപുറത്തു കൃതികളിലെ സിദ്ധാന്തങ്ങളും, അദ്ധ്യക്ഷതും, നിഗമനങ്ങളും ഒക്കെ ആയിരുന്നു എന്നു പറയുമ്പോൾ, അവയുടെ അന്യോല്ലാസമായ മഹത്വം സുസ്സജ്ജമാകുമല്ലോ.

തന്റെ ഡൈസിയം പ്രസംഗങ്ങളിൽ അഭിഷ്യാട്ടിൽ കൈകാര്യം ചെയ്ത വിഷയങ്ങൾ, വിവിധങ്ങളും സമ്പൂർണമുണ്ടാകും ആയിരുന്നു. വാനശാസ്ത്രം, ജീവനതും, സമ്പ്രദായവും, ഉത്ഭവനതും, ഭരണവും എന്നിങ്ങനെയുള്ള അതികശാസ്ത്രങ്ങളും, രാജ്യനതും, മനുഷ്യാവസ്ഥയും, ശാസ്ത്രം (Ethics) തുടങ്ങിയ സാമൂഹ്യവിഷയനീയങ്ങളും, ഇവയെല്ലാം പുറമെ തത്വശാസ്ത്രം, സാഹിത്യമീമാംസ എന്നിവയും, അദ്ധ്യാത്മവിദ്യയും അദ്വൈതത്തിന്റെ സൂചിതങ്ങളായ ഭക്തിഗാനങ്ങളും, കല്പകൾക്കും ശങ്കുക്കളാണെന്നും വിശയമായി ബീഭവിച്ചു. സാധകബാധക

www.pearsoned.com

ഈനാളുള്ള പണ്ഡിതപ്പുരുഷന്മാർ ചെവിട്ടുള്ള നിരവധനകളിൽ നിന്നും, സാധാരണക്കാര്യങ്ങളിൽ സമാനതയുള്ള വർണ്ണവർണ്ണങ്ങളിൽ നിന്നുപോലും, പ്രകാശങ്ങളും സിദ്ധാന്തങ്ങളും മറ്റും ഉദ്ധരിച്ച് ഉദാഹരണമായ ഒരു പ്രവചനം തന്നെ സംഭവിപ്പിച്ചിരിക്കുകയാണ് ശ്രീ. വേദ പണ്ഡിതൻ്റെ.

ഈ സംഭവത്തെ സംബന്ധിച്ച് വന്നിട്ടുള്ള അഭ്യന്തരവും, പ്രമേയവും, ക്ലേശ സഹിപ്പുകളും, ത്യാജ്യഗ്രാഹ്യവിഭവലോകനങ്ങളും, അനുവാദകന്മാരുടെ അഭ്യവഹാരത്തിനായിട്ടുള്ളതും വിധി അന്നു ഇതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു എന്ന് വ്യക്തമാണ്.

ഇക്കാലത്തിൽ സംസ്കൃതത്തിലെ പേരുകൾ വാർഷികകാലമാക്കി മാറ്റി അദ്ദേഹം നമ്മെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നതും. ഒരു വാർഷികത്തിൽ പേരെ "ഉത്സാഹമുത്സാഹമുത്സാഹമിതി"യുടെ പലപിണക്കങ്ങൾ തന്നെ, അവ ഒന്നൊന്നായും, തുടിച്ചിങ്ങിനെയും അഖ്യതനകർഷാപ്തന്മാർ ഈ കാലത്തിൽ യോഗപൂർവ്വം പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതായി കാണാൻ കഴിയും. ആ യോഗമുഖകളുടെ അർത്ഥവും സമർത്ഥമായി വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ പ്രതികരണ പുസ്തകത്തിൽ, പുതിയ കൂട്ടിട്ടുണ്ട്.

മലയാളത്തിൽ പഠിക്കുന്നതായാൽ, ത്രി വേഷാസ്ഥവിന്റെ നീക്കം
കൃഷ്ണവും, അവലാദിസഹിതവുമായ ഈ സമുച്ചയം സാഹസികമായി
ഒന്നു ശ്ലാഘയെ ആകർഷിക്കത്തക്കവിധം സമീപിപ്പിക്കും സാഹസ്യവും
ആകർഷണമായിട്ടാണു് അനുകരണപ്പെടുന്നതു്. വിശ്വസാഹിത്യരേഖയി
യിലെ പല അമൂല്യരചനകളെയും, ഇക്കരയോതിൽ, ഇരുകൈകളിൽ
മെല്ലെപ്പുറത്തി ഏതാണു് അദ്ദേഹം കേൾക്കുകയോ കൈകളിൽ കാട്ടുവസ്തുരേകിൽ
അതു് നമുക്കൊരു വിലയറ്റ നേട്ടമായിരിക്കും.

11-7-90

മി. ഗുരുവായൂർ

കാവ്യകലയെ പറ്റി
വിവർത്തനം കുറിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

സമർപ്പിതം

പഞ്ചായത്ത് ഓഫീസർമാർക്കും വിദ്യാഭ്യാസത്തോടു ബന്ധപ്പെട്ടവർക്കും സഹോദരന്മാർക്കും സാമ്പത്തിക സഹായം പകരം, ആഭിപ്രായമനുസരണമായതും, മറ്റുള്ളവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും, ശമ്പളവുമാറ്റങ്ങൾക്കും, മാനവതയോടെ പരിപാടിക്കരും, ആസ്വാദനശീലമായ ആപ്തവിശ്വസ്തനായ
M.A. ശാസ്ത്രി M. O. L., D. Litt (B. A. O. d'A. (Fr.)
Kt. O. T. (It.) etc., നിൽ

തദ്ദേശീയരായവർക്ക് വിവിധധർമ്മദാനപ്രദമായ
സമാഹരണങ്ങളും സകലധർമ്മസാരങ്ങളും, മറ്റും
തന്നെ സകലമാനവേ സമർത്ഥനമാകാവുന്നതും -
തദ്ദേശീയരായവർക്കും സമർത്ഥനമാകാവുന്നതും

ഉള്ളടക്കം

വൃശഭം.

ഒന്നാം പുസ്തകം

കാവ്യത്തിന്റെയും മുഖ്യമായ കാവ്യരചനകളുടെയും
സാമാന്യവും താരതമ്യാത്മകവുമായ സമീക്ഷാ 1-9

1)	പ്രാതഃദീപം	1
2)	അനുകരണം	1
3)	അനുകരണാധാരണം	1
4)	അനുകരണവിഷയം	3
5)	അനുകരണരീതി	4
6)	കാവ്യപ്രഭാവം	5
	(1) അനുകരണം	"
	(2) സ്വരസംഗമവും മലരും	"
7)	കാവ്യവികാസം	6
8)	ദുഃഖാനന്തരാടകത്തിന്റെയും പ്രാസംഗത്തിന്റെയും വികാസം	7
9)	നീളപദങ്ങളും	8
	(1) പ്രാസം	"
	(2) അനുകരണം	"

രണ്ടാം പുസ്തകം

ദുഃഖാനന്തരാടകം 10-43

1)	നീളപദം	10
2)	വിധി	"
3)	സംഭവങ്ങളുടെ അളവ്	11
4)	ഭാവവും രീതിയും	12
5)	പദോജ്ഞ	13
6)	ഗീതവും ഉദ്യോഗപ്രിയമായും	"
7)	കാവ്യകലയിന്റെ ദൈർഘ്യം	"
8)	കേരളം	15
9)	സംകല്പന	16
10)	ഉപാഖ്യാനം	17
11)	സമുദയം അഭിജ്ഞാന കഥാകാര	18
12)	സ്ഥിതിവിപര്യയം	"
13)	അഭിജ്ഞാനം	19
14)	യാത്രാനാട്ടം	"
15)	ദുഃഖാനന്തരാടകത്തിന്റെ ഭാഗങ്ങൾ	20
	അവയുടെ നീളപദം	"

16)	കാരുണികവൃദ്ധപാഠം	
	i. ഭൗതികകൃഷ്ണപാഠം	20
	ii. കഥാപാത്രം	21
17)	സംഗ്രഹത്തിന്റെ	23
18)	കാരുണികവും ഭൗതികവുമായ സ്ഥിതികൾ	"
19)	സ്വഭാവം അല്ലെങ്കിൽ കീഴ്	25
20)	പലതരം സിദ്ധാന്തങ്ങൾ	27
21)	കല്പനാത്മകം	29
22)	ഉപാധിയാണിട്ടുള്ള കൃഷ്ണപാഠം	30
23)	സംഗ്രഹവും വിശദീകരണവും	31
24)	ഉപാധിയാണിട്ടുള്ളതിന്റെ വിശദീകരണം	32
25)	നിഷേധാത്മകത	33
26)	കൃഷ്ണപാഠം	"
27)	ഭാവം അഥവാ വിവരണാത്മകം	34
28)	ഭാവം	"
29)	ഭാവത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തം	35
30)	സംഗ്രഹത്തിന്റെ ഭാവം	37
31)	കാരുണികവുമായ സംഗ്രഹാത്മകം	40

മൂന്നാം പുസ്തകം

മാതൃകാപാഠം

44-48

1)	സംഗ്രഹം	44
2)	ഉപാധിയാണിട്ടുള്ളതിന്റെ ഭാവം	45
3)	ഭാവത്തിന്റെ ഭാവം	"
4)	കവിവചനം	46
5)	ഭാവത്തിന്റെ ഭാവം	47
6)	കവിവചനം	"
7)	സംഗ്രഹവുമായ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ	"

നാലാം പുസ്തകം

വിമർശനത്തിന്റെ ആശയവിശദീകരണം. അവിശ്വാസം സമാധാനം നൽകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന തത്വങ്ങളും 49-54

1)	ആശയവുമായ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ	49
2)	കാവ്യകലാശാസ്ത്രം	50
3)	അധർമ്മത്തിന്റെ	"

4)	പാത്രങ്ങളുടെ സംഖ്യയും	51
5)	കാമ്പുപ്രയോഗം	"
6)	സംഭാവ്യതയുടെ സ്വഭാവം	53
7)	വിഭജനപരീക്ഷണം	54
8)	അസംഗതതയും പാപാപരണവും	"

അദ്ധ്യായം പുസ്തകം

മഹാകാവ്യത്തിനുള്ളിൽ ഉൾക്കൂട്ടം ഉപയോഗിക്കുക എന്നത്

1)	സാമാന്യമായ താളമൂലം	55
2)	ഉപയോക്താക്കളെപ്പറ്റി വ്യതിരേകങ്ങളെക്കുറിച്ചും	"
3)	ശൃംഗാരത്തിന്റെ നിരൂപണം	56
4)	ഉപയോക്താക്കളെക്കുറിച്ചുള്ള ഉൾക്കൂട്ടം	57

* * * *

കുറിപ്പുകൾ

ഒന്നാം പുസ്തകം	58-70
രണ്ടാം പുസ്തകം	71-89
മൂന്നാം പുസ്തകം	90-91
നാലാം പുസ്തകം-അഞ്ചാം പുസ്തകം	92

പരിശീലനം

കാവ്യകലയെപ്പറ്റി . ഒരു അദ്ധ്യായം	93-164
പ്രസ്താവന	95
"കാവ്യകലയെപ്പറ്റി"	98-102
അനുകരണാധിപത്യവും കാവ്യരൂപങ്ങളും	
വർഗ്ഗീകരണം	102-109
കാവ്യത്തിന്റെയോകാരണവും വികാസവുംപ്രയോജനവും	110-116
ഉപയോക്താക്കൾ	116-139
വിഭജനവും കലനീകരണവും	139-152
പ്രകാശനം	153-154
മഹാകാവ്യം	155-160
കാവ്യഭാഷ	160-168
ഉപസംഹാരം	164
II അമിതോരുളെഴുതിയതിന്റെ ഭിന്നഭാവം	165-169
III ഗ്രീക്കു സാഹിത്യം: അമിതോരുളെഴുതിയതിന്റെ ഭാവം	171-182
സംഭാവ്യതയുടെ സൂചി	183-184

നോ. തിരുത്തും

പേജ്	പതി	തെറ്റും	തിരുത്തും
4	26	ഖിദാനിദേസിനും	ഖിദാനിദേസിനും
11	84	അസംഭവം	അസംഭവവും
21	3	ഭയവും	ഭയവും
31	10	വിജയവും	വിജയവും
36	27	ക്രിമതോ കൂടിയോ	ക്രിമതോ
69	17	പുതിയതായി	പുതിയതായി
52	18	എന്നും ഐശ്വര്യം	എന്നും ഐശ്വര്യം

[മുഖ്യ ഗുണത്തിന്റെ വിവരണത്തിലെ മുഖ്യമാർഗ്ഗ മാതൃക തുടർന്നു തിരുത്തിയിട്ടുള്ളു. ബാക്കി പ്രകടനമാണെന്ന് തിരുത്തിയതിന് ശേഷം വാചകവ്യഞ്ജനം വെറുതാക്കണമെന്നു അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു.]

കാവ്യകലയെപ്പറ്റി *

ഒന്നാം പുസ്തകം

കാവ്യരതിമന്ദയും മുമ്പുതന്നെ കാവ്യഭേദങ്ങളുടേയും
സാമാന്യവും, താഴ്ന്നതാണമകർത്തായ സമീക്ഷാ

പ്രാരംഭികം

പൊതുവെ കാവ്യകലയെയും, അതിന്റെ പല വിഭിന്നങ്ങളെയും
പറ്റി, അഭിജ്ഞാനിയുടെയും വിശേഷമായ ഗുണമെന്നെന്ന് പരിഗണിച്ചു
കൊണ്ട്, പ്രതിപാദിക്കുവാൻ ഞാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. നല്ല കാവ്യത്തിന്,
തിയ്യായം വേണ്ടുന്ന വസ്തുവിന്റേയും, അല്ലെങ്കിൽ കഥാകൃത്തിന്റെ
ഘടന, കാവ്യഭേദങ്ങളിൽ അഭിജ്ഞാനിയുടെയും അഭിഗമങ്ങളെ എണ്ണയും
സംഗ്രഹവും, അതുപോലെ പ്രസ്തുത പദ്യരൂപം വേഴ്ത്തൽ മറ്റു വിഷ-
യങ്ങൾ, ഇവ ഈ സമീക്ഷയിൽ ഉൾപ്പെടും. അതിനാൽ, സാമാന്യ-
കമായ പ്രമേയങ്ങൾ, മുൻപറയിൽ നില്ക്കുന്ന അന്വേഷം ചെയ്ത്
നിരൂപണമാക്കിക്കൊൾവോ.

2. അനുകരണം

മനോകാവ്യം,¹ ദുഃഖാത്മകം,² പ്രഭാസനം,³ അഭിനയ-
ഗീതം,⁴ വേഷവിദ്യയെയും വിനയവിദ്യയെയും പുറമെപ്പുറംപോലെയുള്ള
അധികാരം സംഗീതങ്ങളേയും, ഇവ കാര്യം അന്വേഷിന്റെ സാമാ-
ന്യമായ സംഗ്രഹം നോക്കുന്നതായാൽ, അനുകരണത്തിന്റെ പ്രകാരം
മാത്രമാണ്. എങ്കിലും സാധനത്തിന്റെയും, വിഷയത്തിന്റെയും,
രീതിയുടേയും ഭേദംപോലെ, മാത്രം അനുകരണവും മറ്റതിൽനിന്നു
ഭിന്നമാകുന്നു.

3. അനുകരണസാധനം

പിന്നെ മനോഹരമായ ശീലകൗശലംകൊണ്ടോ, അല്ലെങ്കിൽ
അജ്ഞാതമായിട്ടായ വെറും അഭിനയംകൊണ്ടോ, ഇപ്രകാരം, നിറയെ,

* 'പ്രതിപാദിക്കുക' എന്നാണ് മൂലത്തിന്റെ ഗ്രീക്കുനാമം.
പ്രതി=പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുക=കാവ്യകലയെ. അതിന്റേതല്ലെ-
ന്ന് എന്ന ഗുണകാകന്റെ പേരാണ് അതിന്റേതാകാത്ത എന്ന് ഇംഗ്ലീഷിൽ
മാറിയിരിക്കുന്നത്. ഇതിൽ സർവ്വത ഗ്രീക്കിലെ ഉദ്യോഗമാണ് അനു-
സരിച്ചിരിക്കുന്നത്.

1. കവിതകൾ നോക്കുക.

സ്വരമോ സാധനമാക്കി, വേറെ വേറെ വിനയങ്ങൾ അനുകരിക്കുകയും വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടപോലെ, മുമ്പു പറഞ്ഞ കലകളിൽ സാമാന്യേന ഓരോ, ഭാഷ, സ്വരവർഗ്ഗം, ജന്മത്തിൽ ഒന്നോ, വലമോ സാധനമാക്കി അനുകരണം നേടാവൂ.

ഇതാണെന്നതിന്നു്, ബലബലിയുടേയോ വിജയലയുടേയോ പുറപ്പെട്ടുനാ സർഗ്ഗീകത്തിലും, അതുപോലെ, മോചികമായി അതിർന്നിന്നിന്നമല്ലാത്ത, ഇഷ്ടന്റെ പുല്ലാക്കൽനായനപോലെയുള്ള കലകളിലും, ഭേദമൊ സ്വരവർഗ്ഗവും, ലയവുമെ ശ്രദ്ധയായിക്കൊള്ളു. ഗുണത്തിലാണെന്നിൽ, ലയം മാത്രം ഉപയോഗപ്പെടുത്തു-സ്വരവർഗ്ഗം ബലമോ. ഗുണത്തിൽ സ്വരവവും, വിചാരവും, വേഷ്ഠിയും, ലയമിണക്കിയെ മറ്റൊഴുതിയകൾ കൊണ്ടു്, അനുകരിച്ചുവരുന്നു.

ഇനിയും ചേരിട്ടുകഴിയാത്ത വേറൊരു കലയുണ്ടു്.⁶ ഭാഷയെ മാത്രം സാധനമാക്കി ചെയ്യുന്ന അനുകരണമാണതു്. ആ ഭാഷ സമുദായം, പദ്യവുമായും. പദ്യമാണെന്നിൽതന്നെയും ഒരേ വൃത്തത്തിലോ പല വൃത്തങ്ങളിലുമോ ആകയും ചെയ്യാം. 'സോപോദന്തരയോ'⁷, 'ക്ലേനാർദ്ധധീന്തരയോ'⁸ വിധംബനങ്ങളുടേയും⁹, 'സ്വോക്തേനധീന്തര'¹⁰ സംവാദങ്ങളുടേയും, അർത്ഥ സമയം, ദിമാക്രികവൃത്തങ്ങളും¹¹ വിചാരഗാന¹²ങ്ങളും, അല്ലെങ്കൂ മറ്റേതെങ്കിലും വൃത്തത്തിലെ കാവ്യാത്മകമായ അനുകരണങ്ങളും അക്കൂടി കുറിക്കുന്ന സാമാന്യസാരമെ നമുക്കില്ല. കവി ഏതെന്നോ, കർത്താവെന്നോ പദ്യത്തിന്റെ നാമമെന്നാട്ടേചെത്തു പറയുകയോ നാം ചെയ്യാവുള്ളു. വിചാരഗാനകവികൾ, അല്ലെങ്കിൽ മഹാകാവ്യകർത്താക്കൾ എന്നു കേൾക്കുമ്പോൾ, അവർ കവികളായതു് അനുകരണത്തെ ആശ്രയിച്ചല്ല, വൃത്തത്തെ ആശ്രയിച്ചാണു് എന്നു തോന്നും. ചികിത്സാമിതിയേയോ, പ്രകൃതിശാസ്ത്രത്തേയോ പഠിപ്പദ്യത്തിൽ പ്രബന്ധം ചെയ്യുന്ന ആരെ പോലും കവിയെന്നുവിളിക്കുക നാട്ടുനല്ലൊഴുതിട്ടുണ്ടു്. ഹോമേരസി¹³നും ഐസക്വോട്ടാസിനും¹⁴ തമ്മിൽ, അവരിരുവരും തെക്കൊത്തും ചെയ്ത വൃത്തം ഒന്നാണെന്നല്ലാതെ വേറെ സാമ്യമില്ല. 'ഹോമേരസ്' കവിയാണെന്നു പറയുന്നതിൽ തീവ്രമായും തെറ്റില്ല; എന്നാൽ, 'ഐസക്വോട്ടാസിൻ' കവി എന്നതിനെക്കാൾ ചേരുന്ന പേരു് പ്രകൃതിശാസ്ത്രപണ്ഡിതനെന്നുതാണു്.

അന്യഥാ, 'ഐസക്വോട്ടാൻ'¹⁴ തന്റെ കേന്ദ്രാളമസ്'¹⁵ എന്ന കൃതിയിൽ എല്ലാതരം വൃത്തങ്ങളും വിചിത്രമായി കലത്തിയിരിക്കുംപോലെ, ഏതെങ്കിലും പുസ്തകമെഴുതുന്നതാൾ തന്റെ പദ്യാത്മകമായ അനുകരണത്തിൽ എല്ലാ വൃത്തങ്ങളും കൂട്ടിക്കെഴുതുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രം, മുമ്പു പറഞ്ഞ ലക്ഷണമനുസരിച്ചു്, കവിയെന്ന സാമാന്യമായ പരിഭാഷയിൽ ഉൾപ്പെട്ടുപോകാം.

ഈ ദേശങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഇതിലധികം വിവരിക്കുന്നില്ല. ഭൂമി കവിവരിച്ച സാധനങ്ങളെല്ലാം—ഓരോ, ഭാഷ, വൃത്തം ഇതുമെന്നും—

ഇങ്ങനെയൊന്നു ചില കലകളുണ്ട്. അഭയവഗീരവും, രാഗപ്രധാനമായ കാര്യവും, ദുഃഖാത്മനാടകവും, പ്രഹസനവും ഇവയിൽ അന്തർലക്ഷ്യം. പക്ഷെ, അഭയവഗീരത്തിലും, രാഗപ്രധാനമായ കാര്യത്തിലും ഈ സാധനങ്ങൾ ഒന്നിച്ചും, മറ്റു രണ്ടിലും ഒരു സാധനമോ, മറ്റു ചില ഭേദവും, ദ്വൈതാത്മ സാധനമോ, ഹേതു വേറെ ആയും പ്രയോജനിക്കാൻ ഒരേയൊരു വിഭാഗത്തെ മാർഗ്ഗീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

അനുകരണാപകരണത്തെ ആശ്രയിച്ച് ഓരോ കലകളിലുമുണ്ടാകുന്ന ഭേദം ഇപ്പറഞ്ഞതാകുന്നു.

4. അനുകരണവിഷയം

കുർബ്ബാനപാരമ്പര്യം എടുത്തുപിടിക്കുന്ന വ്യക്തികളാണ് അനുകരണത്തിന്റെ വിഷയം. അവർ ഉത്തമന്മാരോ അധമന്മാരോ ആയിരിക്കാം. മുഖ്യമായി ആചാരണപരമായ സ്വഭാവത്തെ ആശ്രയിച്ചു ചെല്ലുവിടാതെത്തന്നിട്ട്. സാധാരണയിൽ കാണുന്ന ഭേദത്തിന്റെ നിരാനുസരിപ്പുള്ളിയിലും ദുർഗ്ഗതിയിലുമാണല്ലോ. അങ്ങനെ നമുക്ക് അവരുടെ ചരമപരമായ ജീവിതത്തിന്റെ ശ്രേഷ്ഠമോ, കീനമോ, വാസ്തവീകമോ ആയ രൂപം അവതരിപ്പിക്കേണ്ടി വരുന്നത് സിദ്ധിക്കുക ഇതുതന്നെയാണ്. വിശ്വകർമ്മത്തിലും നടക്കുന്നത്. ചോദ്യോത്തരം¹⁰ മനുഷ്യന്റെ ദൈവത്വവും, ചോദ്യോത്തരം¹¹ കീനതയ്ക്കും, ദിവാസ്വരീപാതം¹² യഥാർത്ഥമായ രൂപം വെച്ചു.

അനുകരണത്തിന്റെ എങ്ങനെയെന്നുള്ളതും ഈ ഭേദങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നത്. ഇങ്ങനെ വേറെ വേറെ വിഷയങ്ങളെ അനുകരിക്കുകയും ഓരോ രീതിയും വേറെ വേറെ അനുകരണഭാവമുള്ളതാണെന്നും സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. നൃത്യത്തിലും, വേഷാഭ്യർത്ഥനയിലും വാതിക്കുന്നതിലും, അപകാരം ചെയ്തോ അല്ലെങ്കിൽ സംഗീതമല്ലാത്ത പലതും ആയ എന്തെങ്കിലും കാര്യവും ഈ ചൈതന്യം കാണാൻ കഴിയും. മനുഷ്യന്റെ അവന്റെ യഥാർത്ഥനിലയിലുള്ള ശ്രേഷ്ഠനാക്കി കോടമയെന്നും, വാസ്തവീകതപോലെ കൃഷ്ണാചാര്യനും, ¹³ അതിൽനിന്നു നികത്തുന്നതിലും വ്യത്യസ്തവ്യത്യാസമുള്ള പ്രവൃത്തി നിർമ്മാണമായ താത്വികാക്കാർക്കു ഭേദമുമാണെന്നും, ¹⁴ ഭേദമില്ലാത്ത¹⁵ കലിയു നിർമ്മാണമെന്നും¹⁶ വിശദീകരിച്ചു.

അഭയവഗീരത്തിലും, രാഗപ്രധാനമായ കാര്യത്തിലും, ഗോളാക്ഷരാക്ഷരസന്ദേശം¹⁷ വിത്തും തിരമാലമേളം¹⁸ തുടങ്ങിയതിലും, ഹിരണ്യകുബ്ജനാഥം¹⁹ വേദാന്തത്തിലും അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കാംപോലെ, മനുഷ്യന്റെ വിഭിന്നമായ രൂപങ്ങളും വിത്തും ചെമ്പും.

ദുഃഖാത്മനാടകത്തിലും പ്രഹസനത്തിലും ഈ ഭേദം കാണാവുന്നതാണ്. മനുഷ്യന്റെ യഥാർത്ഥമായ ജീവിതത്തെ അപേക്ഷിച്ച് കീനതയോരതിന്റെ ചിത്രം പ്രദർശിപ്പിക്കുക പ്രഹസനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യമാകുന്നു; ദുഃഖാത്മനാടകമാകട്ടെ, ദൈവതമായതു പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു.

5. അനുകരണരീതി.

മുന്നാമത്തെ ഭേദം കൂടിയത്: വിഷയത്തെ അനുകരിക്കുന്ന രീതി (=വിധി) ഒരു സംബന്ധിച്ചതാണത്രെ. അനുകരണരീതിയിൽ സാധന (=ഉപകരണ)മെന്നായിരിക്കയും, വിഷയമെന്നായിരിക്കയും ചെയ്താൽ അന്നു കവി, അർത്ഥിൽ ആസ്ഥാനത്തിലുടേതൊ—ബോധമൊരിൽ അവിടേയും, ഹോമോസ് ചെയ്യുകൊണ്ടും, മറ്റു പാത്രങ്ങളെ കൊണ്ടു പറയിട്ടല്ല, അഥവാ സ്വയംതന്നെ പറഞ്ഞിട്ടോ—അല്ലെങ്കിൽ തന്റെ ഏതു പാത്രങ്ങളെയും സജീവവും, സദയവും, അനുകൂലവുമായി അവതരിപ്പിച്ചിട്ടിട്ടോ അനുകരണം നിർവ്വഹിക്കുന്നു.

ഇപ്രകാരം, ആരംഭത്തിൽ താൻ പറഞ്ഞുവന്നതുപോലെ, കലാതർക്കമായ അനുകരണത്തിൽ ഭേദം വരുത്തുന്ന ഉപാധാനം മൂന്നാണത്രെ: സാധനം, വിഷയം, രീതി.

അങ്ങനെ അനുകരണരീതി, അപോഹോദ്യമം,²⁶ അപോഹോധീനെ പോലെ അനുകരിക്കാവാകുന്ന ഏതുകൊണ്ടെന്നാൽ, ഇരുവരും ഉത്കൃഷ്ടമായ സദാദൃഷ്ടങ്ങളെ അനുകരിക്കുമ്പോൾ ചെയ്യുന്നതു്, അങ്ങനെയോ അപോഹോദ്യമം അറിഞ്ഞാലേനാഥിതം²⁷ സമനാജ്ഞാനം ഇരുവരും സജീവരും, സദയരും, അനുകൂലരായ വ്യക്തികളെ അനുകരിക്കുകയാണല്ലോ ചെയ്യുന്നതു്. വിദഗ്ദ്ധ വ്യക്തികളുടെ കാർവ്വുപാർത്തർ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന ഈ കാവ്യങ്ങൾക്കു്, അക്കാലത്താൽ, നാടകമെന്നു് പേരുണ്ടായതായി ചിലർ പറയുന്നു. ദാമോദരനാടകവും പ്രഹരണവും ഒന്നാമതു് ആവിഷ്കരിച്ചവർ അങ്ങനെയെന്നു് അറിഞ്ഞുകൊൾക്കേണ്ടതാണെന്നു് ഈ അഭിപ്രായം അറിയിച്ചിട്ടുള്ളതാണെന്നു് അപോഹോധീനെ അവകാശപ്പെടുന്നുണ്ടു്. അദ്ദേഹം അനുകരണരീതിയിൽനിന്നു് ഉരുന്നതാണു് പ്രഹരണമെന്നു് ഗ്രീസിൽ പാർക്കുന്ന മേഗരീകർ മാത്രമല്ല, ഹീഡിലിയിലെ മേഗരീകർക്കുടിയ്ക്കുകയാണെന്നു്. മിഥാനിദോസിനും,²⁸ മോണോസിനും²⁹ ഏറെമുമ്പായിട്ടു് എപിഗ്രാമസ്കവി³⁰ അനാട്ടോളിയക്കാരെന്നതാണെന്നു് അവരുടെ മനത്തിന്റെ ഉദ്യോഗ്ദ്ധലകം. ദാമോദരനാടകത്തെപ്പറ്റിയും പെലോപോണെപ്പറ്റിയുമിട്ടു് ചില മേഗരീകർക്കു് ഇമ്മാതിരി അവകാശപ്പെടുന്നു, സ്വപക്ഷം സർവ്വമിടവാൻ അവർ അനാസാക്ഷ്യം ഉന്നയിക്കുന്നു. അതിർത്തിപ്രദേശങ്ങളിലെ ഗ്രാമങ്ങളെ കുറിക്കുന്നതിന്നു് തങ്ങൾ 'കോമതു' എന്നു് ശബ്ദവും, അലാൻഡ്കാർ 'മോമതു' എന്നു് ശബ്ദവുമാണു് ഉപയോഗിക്കുക പതിവെന്നു് അവർ പറയുന്നു.³¹ മാനം കെട്ടത്തി ഗ്രാമത്തിൽനിന്നു് ചെവികുഴുതായിട്ടു് കടിയ്ക്കുന്നതും അല്ലെങ്കിൽ കിടന്നുവരുന്ന അർത്ഥത്തിലാണു് പ്രഹരണങ്ങളും അഭിനേതാക്കൾക്കും 'കാമഡിതൻ' (=കോമോതുദാസ്) എന്ന പേരുണ്ടായതെന്നും, 'ചെളിപ്പെട്ടത്തുക' എന്ന അർത്ഥമുള്ള 'കോമി'റേ'ഡുൽ' ശബ്ദത്തിൽ നിന്നല്ല ആ പേരുണ്ടായതെന്നും അവർ കരുതുന്നു. 'ചെയ്യുക'

(= കർമ്മശാലാപാഠശാലയിൽപ്പെട്ടുകൊണ്ട്) എന്ന അർത്ഥം പ്രകാശിപ്പിക്കുവാൻ 'പ്രാഗ്' എന്ന ശബ്ദമാണ് ദോഷിക്കുകയുള്ളതെന്നും, അനനിമിത നാരക അർത്ഥം തന്നെ ശബ്ദം 'പ്രാഗ്' ആണെന്നും അവർ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നുമുണ്ട്.

അനുകരണത്തിന്റെ മിതിഭേദങ്ങളെയും, എണ്ണങ്ങളെയും സ്വരൂപങ്ങളെയും പറ്റി ഇതിലധികം ചർച്ചകൾക്കുണ്ടാകില്ലല്ലോ.

6. കാവ്യോദയം ¹¹³

(i) അനുകരണം

കവിതയുടെ മുഖമുദായം കേളി സാമാന്യമായി ഭവമാണ്, രണ്ടിന്റേയും പേര് മനുഷ്യപ്രകൃതിയുടെ അടിമത്തം പരസ്യപ്പെടുത്തുന്നുമുണ്ട്. "പ്രാഗ്", "പ്രാഗ്" എന്നും മുതലും, മനുഷ്യനിൽ സഹജമായി നിഹിതമാണ് അനുകരിപ്പാൻ ഇല്ലാത്ത വാചനം. മറ്റൊരു പ്രാണികളെയും പേർച്ചിച്ച് മനുഷ്യൻ ഏറ്റവും ഉത്തമ അനുകരണരീതിയാകുന്നു. ആരംഭത്തിൽ അവൻ ഏറ്റവും അധുനികനായി അനുകരണം വഴിയാണ്. മനുഷ്യനും മറ്റും ജീവിക്കുകയും തമ്മിൽ ഇതാണ് വ്യത്യാസം. അനുകരണമായ വസ്തുവുമായി ആനന്ദം അല്ലെങ്കിൽ അനുഭവം എന്നായിരിക്കണം. എത്ര വസ്തുവിന്റെ പ്രകൃതിയെക്കുറിച്ചും ഉദ്യമകരമാണോ, അതിന്റെ ഭാവനാ രൂപമായ പ്രതികൃതി ആഹ്ലാദപൂർവ്വമാണെന്നത് അനുഭവവിധിയാണ്. അതിന്റെ ഉള്ളിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഇത്തരം അനുകരണം, മനുഷ്യന്റേതല്ല പ്രതികൃതിയായ രൂപം ഉദാഹരണമായിട്ടു കാണുന്നതാണ്. കാരണം മറ്റൊരാളെല്ലാം; അതാണുപാദാനം മൂലം കൈവരുന്ന ആനന്ദം അനുഭവിച്ച അനുഭവം. തത്ത്വജ്ഞാനികളായവരല്ല, അവർ സാധാരണയായ അറിവു സമ്പാദിക്കുവാൻ തക്ക കെല്പില്ലാത്ത വ്യക്തികളാണെന്നും അനുഭവപ്പെടുന്ന വസ്തുതയാണിത്. ഏതെങ്കിലും പ്രതികൃതി കണ്ടിട്ട്, അതിന്റെ ഭാവനയിൽനിന്ന് അവൻ ഏതെങ്കിലും അറിവ് ഉണ്ടാകുന്നതിനാലോ, "അതോ, അവർതന്നെയാണല്ലോ ഈ വ്യക്തി" എന്ന സംതൃപ്തിയോടെയോ നിശ്ചയത്തിലെത്താൻ കഴിയുന്നതിനാലോ ആണ് മനുഷ്യൻ ആനന്ദിക്കുന്നത്. മുഖവസ്തു കണ്ടിട്ടില്ലാത്തവന്റെ ആനന്ദം അനുകരണപ്രാപ്തമായിരിക്കുകയില്ല, അതു ചിത്രങ്ങളെക്കൊണ്ട്, വസ്തുവായാണെന്നതോ, മറ്റൊരു കെല്പിലും ഉപാദാനത്തെക്കൊണ്ട് ആശ്രയിച്ചതായിരിക്കുകയുള്ളൂ.

(ii) സ്വരൂപംഗവും ലയവും

അപ്പോൾ, അനുകരണം നമ്മുടെ സമുപാധത്തിന്റെ ഒരു സഹജവൃത്തിയാകുന്നു. കണ്ടാമതു്, സ്വരൂപംഗവും ലയവും ഇണക്കുവാൻ ഇല്ലാത്തതാണ്. സ്പഷ്ടമായി ലയത്തിന്റെ ഭാവമാണ് വ്യക്തപ്പെടുത്തുന്നതും. അതും ഈ സഹജശക്തി ഉണ്ടായിരിക്കുവാൻ കൂടുതൽ അടുത്തുവരികിലോ വ്യക്തികളെക്കുറിച്ചുവരികിലോ, അവസരം അപരിഷ്കൃതമായ ആശയവികാസം കലിപ്പിച്ചുപോന്നു. അതാണ് കാവ്യത്തിന്റെ ഉറവിടം.

7. കാവ്യവികാസം.

പിന്നീട് കോശമേശ്വരിന്റെ വ്യക്തിത്വമായ ശാമരമേന്മാസമിച്ച്,³⁴ കവിതാധാര രണ്ടാമി പിടിക്കൽ, രണ്ടാമിയിലേക്ക് മറ്റുകിംഭിരസാധികളായ പെരിതാക്കൾ ഉദാത്തമായ കാവ്യപ്രാപ്തങ്ങളേയും, സമ്പന്നങ്ങളുടെ ചെല്ലിത്തങ്ങളേയും അനുകരിച്ചു; കരുവുണറിയുള്ളവർ അശക്തരുടെ കാവ്യങ്ങളെ അനുകരണവിഷയമാക്കി. ഹാസമത്തെ വക്രപ്പിൽപെട്ടവർ ദോഷസ്തതികളും യഥാധികളായ മഹാശാക്ത സംബന്ധിച്ച പ്രശസ്തികളും ഏതരികത്തുപോലെ, രണ്ടാമത്തെ കൂട്ടർ ആദിമമായ വ്യംഗ്യകാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചു.

കോശമേശ്വരിനു മുമ്പ് ജീവിച്ചിരുന്ന ഏതെങ്കിലും കുറി പദ്യകാണാത്ത പദ്യകൃത്ത് അതോടുകൂടിയ വ്യംഗ്യകാവ്യവും ഇന്ന് കലാശാസ്ത്രത്തിലും അത്തരം കവികൾ അന്ന് ഉണ്ടായിരുന്നതെന്ന് തീർച്ചയാണ്.

കോശമേശ്വരിന്റെ മർശിതത്വം,³⁵ മറ്റു പല കൃതികളും പിന്നീട് ഉണ്ടായ പലതരം മഹാശക്ത പ്രസ്താവനകളായി ഏകദേശം നോക്കുന്നതായാൽ, കോശമേശ്വരിനേക്കാൾ അപര്യുക്തമായ വക്രമാർ കഴിഞ്ഞുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കാനാകും. നല്ലവണ്ണം ഉണ്ടാക്കുന്ന വൃത്തങ്ങൾ അവയിൽ പ്രത്യേകിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇന്നും അവ ലഘുവൃത്തരീതിയിൽ അഥവാ അലങ്കൃത വൃത്തങ്ങളായി പരിമിത പ്രാപിക്കാറുണ്ട്. അതുകൾ പ്രാമുഖ്യം അനുഭവിക്കാത്തതുകൊണ്ട് ഈ വൃത്തരീതിയെ പരിഹസിക്കാറു വന്നിട്ടുണ്ട്. ഇക്കാരണത്താലാണ് ഈ വൃത്തരീതിയെ രണ്ടു ജനത്തിൽ വിഷക്കാരം ഒരു കൂട്ടർ പുരാണകവികൾ, മറ്റൊരു കൂട്ടർ വ്യംഗ്യകവികൾ

കാഴ്ചയോടു പുരാണരീതി അനുസരിക്കുന്നു കവികളിൽ മറ്റൊരു കോശമേശ്വരിനോടുകൂടി. നാമുക്ത പത്മിനേന്ദ്രയും അനുകരണക്കൊപ്പമുണ്ടായിരുന്നതും സുന്ദരമായ സംശ്ലേഷണം കോശമേശ്വരിന്റെ കാവ്യത്തിൽ മാത്രമേ ലഭ്യമാകൂള്ളൂ. അതുണ്ണ വൃത്തിപരമായ വ്യംഗ്യകൃതികൾ വകകൾ, ഉപഹാസ്യതത്വങ്ങളോടുകൂടി നാമുക്തപം നൽകി പ്രസിദ്ധനായിരുന്ന മാതൃക നന്നായ വാക്യകൃത്തും മറ്റൊരുവനും. കോശമേശ്വരിന്റെ മർശിതത്വത്തിന് പ്രസിദ്ധനാക്കപ്പെട്ടതല്ലാത്തതും, ഇരുപത്തിരണ്ടാം³⁶ കാവ്യകൃത്തുണ്ണ³⁷യുടെ ദുർദ്ധാരണാദകത്താടുള്ളതാണെന്ന് ധരിക്കണം. രണ്ടു ജനത്തിലും പെട്ട കവികൾ അത്തരങ്ങളുടെ സ്വാഭാവികമായ വേറെ വേറെ വൃത്തികളോടൊത്തു പട്ടണപര്യവേ, സംഭവമായി ഉടലെടുത്തതാണ് ദുർദ്ധാരണാദകത്തിന്റേയും പ്രസിദ്ധനായിരുന്നതും വിവിധമായ രൂപം. അലങ്കൃതകാരന്മാർ പ്രസിദ്ധനാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും മഹാകാവ്യകൃത്തുരുടെ മാനുഷത്വം കിട്ടിയതു ദുർദ്ധാരണാദകകൃത്താക്കുകയായിരുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, നാമുക്ത അന്ന് പരിപക്വവും ഉൽകൃഷ്ടവുമാംവിധം വികസിച്ചുവരികയായിരുന്നു.

മുഖാന്തരമാകെത്തിക്കുവാൻ വിവിധമായ അടങ്കലുകൾക്കും അത്ഭുതകരമായ പുണ്യമായ വികാസം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, ഇല്ലത്തുനിന്നും, അതിന്റെ ഗുണഭോക്താക്കൾക്കും നിരപേക്ഷമായാണോ, നല്ലവിധം പ്രേക്ഷകരോടുകൂടി ബന്ധപ്പെടുത്തി സാക്ഷാത്കാരം നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതെന്നുള്ള പ്രശ്നം ഈ സമീക്ഷയിൽ ചർച്ചചെയ്യപ്പെടുന്നു.

8. ഉദ്ധാരണാഭ്യർത്ഥനയും പ്രാപ്ത
 ത്വാനും വിജ്ഞാനം.

മുതുകി പറയുന്നതായാൽ, ശിശുനന്ദനാകമ്പ, പ്രതിപതിയും, അദ്ദേഹത്തെ പ്രാർത്ഥനയിൽ, സമയമുണ്ടാകുമ്പോൾ തിരികെ വരുത്തിപ്പിടിച്ചു വന്ന കാരണം സത്യത്തിൽ ഉള്ള ഒരു അന്യോന്യം നിരസനത്താലും, മാനത്ത് വെറും മിഥ്യയായും ഉണ്ടായിട്ടു. അതുകൊണ്ടാണ് ഈ പ്രശ്നം നമ്മുടെ നാശത്തിൽ പലതിലും പ്രധാനമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളത്.

[illegible]

ഐസ്ക്യൂലർ¹⁰ ത്തിൽ രണ്ടാം പാത്രം ചേർത്തിട്ടുണ്ട്, വൃന്ദ
നാണത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം കുറച്ചു, സംവാദത്തിന് പ്രാമുഖ്യം നൽകി.
ജനാഭനും ഡോക്ടറായ്ക്ക് പാത്രങ്ങളുടെ ഏർപ്പാട് ഭാഗ്യമായി വർദ്ധിപ്പി
ച്ചു, ഭൂമ്യസംവിധാനം ഉൾപ്പെടുത്തി. എന്നാൽ, മദ്ധ്യകഥാനകം വെ
ടിഞ്ഞു, വിപ്ലവകഥാനകം വർദ്ധിച്ചു, ദാമോദരയെക്കുറിച്ചു വ്യംഗ്യമേക
നായ വിജയലക്ഷ്മി¹¹യുടെ പകരം ദാമോദരനാട്ടുകാരിയായ ഗംഭീര
മീരി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതായിരുന്നു ഏറെ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഗുരുവായൂരിൽ
ത്തീർത്ത¹² ചിത്രാതികമായ ചതുപ്പാലത്തെ സ്ഥാനം, ലഘുഗുരുവായൂരിൽ
ലുള്ള ചിത്രാതികവൃത്തത്തിന് ലഭിച്ചു. കവിത വ്യാഖ്യാനത്തിലായിരി
ക്കുമ്പോഴും, ഗുരുവായൂരിൽ അതിന് കൂടുതൽ ഇണങ്ങാൻ കഴിഞ്ഞപ്പോഴു
മാണ് ചതുപ്പാലം¹³ ഉപയോഗിച്ചു വന്നത്. സംവാദം ചേർത്തതോ
ടൊന്നിച്ച്, ഉപയോഗയോഗ്യമായ വൃത്തങ്ങളും പ്രകൃതിതന്നെ അന്വേ
ഷിച്ചെടുത്തുവെന്നു കോണ്ടൻ സംവാദത്തിൽ എല്ലാവരിലുമധികം
ജ്ഞാതിയ വൃത്തം ചിത്രാതികമാണല്ലോ. മറ്റു വൃത്തങ്ങളെ അപേക്ഷി
ച്ച് ചിത്രാതികവൃത്തമാണ് സംവാദത്തിൽ സെട്ടു് ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള
അന്വേ കീഴ്നടപ്പ് ഇതിന് നല്ല തെളിവുകൾ. അട്കുറിപ്പിലും
മുതലും ചിലപ്പോൾ സംവാദം നടക്കും. എന്നാൽ അവിടെ സംവാ
ദത്തിന്റെ സാക്ഷ്യമായ രേഖകൾ പതിച്ചുനീക്കേണ്ടിവരും.

ഉപാഖ്യാനങ്ങളുടെയും അങ്കങ്ങളുടെയും സംഖ്യാവൃദ്ധി, വർണ്ണനാ ഉപദീപ്തമായ മറ്റു ഉപാദാനങ്ങൾ, ഇവയുടെ വിഭവചിത്രകഴിഞ്ഞുവന്നു വരികയുണ്ടാകുന്നു. അവ മുഴുവൻ വിസ്തരിച്ചു വിശദീകരിക്കു നീയ്ക്കുമാറും ലഘുവായ കാവ്യമല്ല.

9. നിരൂപനങ്ങൾ

(i) പ്രശംസനം.

ഞാൻ മുമ്പു പറഞ്ഞതുപോലെ, നിമുഷ്ണമായ പാത്രങ്ങളുടെ അനുകരണമാണ് പ്രശംസനം. ഇവിടെ നിമുഷ്ണമെന്നു ശബ്ദത്തിനർത്ഥം ഉണ്ടെന്നല്ല. വാസ്തവത്തിൽ ഉപഹാസവും കത്രവത്തിന്റെ പരിമിതമാണല്ലോ. അതിലെ ദൈവം അഥവാ ഭംഗിക്കുവൻ ശ്രേഷ്ഠപ്രഭുമാണെന്നുമാണല്ലോ. പ്രശ്നമായ ഒരു ഉപാസനം പറയുന്നതായാൽ, പ്രശംസനത്തിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ള കൃത്യമായ മഹാകൃതി, വിശുദ്ധവും ഭംഗിയില്ലാത്തതുമായിരിക്കുന്നതിനാലും, ശ്രേഷ്ഠകരമാകുന്നില്ല.

മറയ്ക്കു് ഏതൊരു പരിവർത്തനം കടന്നാണു് ദുഃഖാനന്ദനാദികൾ വികസിതാവസ്ഥയിലെത്തിയതെന്നും, ആമോഷമാണത്തിന്റെ പ്രഭാവമെന്തെന്നും നമുക്കറിയാം. ഏതാൽ പ്രശംസനത്തിൽ അത്തരം ഒരു ചരിത്രമില്ല. ആരംഭകാലത്തു് അതിൽ ആർക്കും ഭൂമി ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു കേൾക്കുന്നു. പിന്നീടു്, ഹാസ്യമായതായ വൃന്ദഗീതം കേൾപ്പിക്കണമെന്നു് അർദ്ധോൽ⁴⁴ ഏതോ കവിതയെടു് ആരംഭിച്ചു. അന്നുവരെ അഭിനേതാക്കൾ വേദപരമ്പരയാൽ, നിയന്ത്രണമില്ലാതെ, കോണിയപടി, പ്രശംസനം നടത്തി പോന്നു. അവർ പ്രശംസനകവികളെന്നു പ്രസിദ്ധി ആർജ്ജിച്ചുവെന്നു പ്രശംസനത്തിന്റെ നിർവ്വചനമായ രൂപം നിർമ്മിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. കൃത്യമുഖവും, പ്രസ്താവനയും അതിൽ ആമോഷമല്ലെടുത്തിരുന്നെന്നോ, ആരാണ് പാത്രങ്ങളുടെ എണ്ണം കൃത്യമെന്നോ, അതുപോലെത്തന്നെ മറ്റു വിവരങ്ങൾ അറിയപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ⁴⁵ കഥാകാവ്യത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞാൽ, അതു സിംഹിയിൽ നിന്നു കൊണ്ടു വന്നതാണു്. അമേരിക്കയിലെ കവിപരമ്പരയിൽ ഒന്നാമതു് ചില തിരുവുമാർ അല്ലെങ്കിൽ അവഗീതരൂപം പരിത്യജിച്ചു്, വിശ്വേന്ദ്രിയം കഥാകാവ്യത്തിലും സാധാരണയായ പകർന്നു കൂട്ടിയതാണു്. ⁴⁶

(ii) മഹാകാവ്യം

മഹാകാവ്യവും ദുഃഖാനന്ദനാദികളും അഭിജ്ഞാപ്യത്തിൽപ്പെട്ട പാത്രങ്ങളുടെ പരസ്പരബദ്ധമായ അനുകരണമാണെന്നതാണു് മലിനിതരത്തിലുള്ള സമാനത. മഹാകാവ്യത്തിൽ ഒരു തരം വൃത്തം കേവലമാണു് ഗ്രാഹ്യമെന്നതും, അതു് ആഖ്യാനപരമാണെന്നതുകൊണ്ടുമാണു്. കൂടാതെ, മലിനിതരവും വിസ്താരത്തിലും കേദമല്ല. കഴിയുന്നിടത്തോളം സൂക്ഷ്മന്റെ ഒരു താഴ്ന്ന പൂർണ്ണതാകാവണം, അഥവാ അല്ലെങ്കിൽ കൂടുതൽ അനന്തം വരെ, ദുഃഖാനന്ദനാദികളെ ഉപകരിനിർവ്വഹാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ⁴⁷ മഹാകാവ്യത്തിനാകട്ടെ, അതിന്റെ കാവ്യവ്യാപാരത്തെ സമയത്തിന്റെ

നിയമിതമായ സമയത്തിൽ നിരക്കുകളെ ആവശ്യം വേണ്ടിയില്ല. ഇതാണ് കണ്ടാൽക്കൽ കേസും. വായ്പയ്ക്കായി, കടംകൊടുക്കൽ മറ്റാകാത്തതിനെപ്പോലെ സമയത്തെ ധാരണയില്ലാത്ത നിയമനാമിട്ടുള്ള ഉപയോക്താക്കളിൽനിന്നുമാണ്.

മറ്റാകാത്തതിന്റെയും ഉപയോക്താക്കളിൽനിന്നും അനുകൂലമായി വിലയ്ക്കൊരു കണ്ടിടൽക്കും സമാനമായ ഘടകങ്ങളാകുന്നു. അതുകൊണ്ട്, ഉപയോക്താക്കളിൽനിന്നും ഇത്തരം കടംകൊടുക്കൽ വിശദീകരിക്കാൻ കഴിയുന്ന വ്യക്തികൾ മറ്റാകാത്തതിനെയും പരിജ്ഞാനമുള്ളതിനെയും തീർച്ചയായും. മറ്റാകാത്തതിന്റെ ഏറ്റവും കൂടുതലും ഉപയോക്താക്കളിൽനിന്നുമാണ്; എന്നാൽ ഉപയോക്താക്കളിൽനിന്നും കടംകൊടുക്കൽ കൂടുതലും മറ്റാകാത്തതിൽ കൂടുതൽ വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

തർക്കം പുസ്തകം

ദുഃഖാന്തരാനാടകം

1. നിവൃപതം

അട്‌പടിപ്പുത്തത്തിൽ രചിച്ച കവിതയെയും പ്രമാണാദിത്തയും പറ്റി വിന്നിദ് പ്രതിപാദിക്കാം. ഇതുപരെ വെളു വിഭവമാനത്തിന്റെ പരിണാമമെന്ന നിയമപ്തം ഉപഗന്തയും അന്തരീകൃതായ പരിഭാഷയെ അസ്സദിച്ചു് ഇപ്പോൾ ദുഃഖാന്തരാനാടകം വിഭവവിഭാഷം.

ഗാർഭികവും, സ്വയംപുണ്യവും, നിശ്ചിതമായ ദൈർഘ്യമുള്ളതുമായ ഏതെങ്കിലും കാലത്തിന്റെ അനുകരണമാണല്ലോ ദുഃഖാന്തരാനാടകം; നാടകത്തിന്റെ വേറെ വേറെ ഭാഗങ്ങളിൽ, വേറെ വേറെ പ്രകാരത്തിൽ പ്രദർശിക്കുന്ന സർവ്വാഭാസാലാകൃതമായ ഭാഷയാണതിന്റെ ഉപകരണം അല്ലെങ്കിൽ സാധനം. എന്നാലതു പരിഭാഷമാകുന്നതു് കാമ്യവ്യാപാരങ്ങളിലാണു് — ആചുതാനന്ദിയല്ല. അതിൽ കലണമുടയുടേ ദുഃഖത്തിന്റെയും ഉദ്ദേഹമുടയ നന്താനു മനോഹരിക്കാണുടയ മേധനം¹ നടക്കുന്നു.

ലയവും, വേഗവേഗംഗവും, ഗീതവും തുടയാവിതം ഇങ്ങനെയ ഗദ്യശൃംഗളയെയാണു് അലംകൃതമായ ഭാഷയെന്നു അർത്ഥം പറയുന്നതു്. വിചിന്തമായ ആചരണങ്ങൾ നാടകത്തിന്റെ വിചിന്തമായ വിഭാഗങ്ങളിലുണ്ടെന്നു പറയുമ്പോൾ, ചില ഭാഗങ്ങളിൽ വെറും വദ്യവും മറുപ്തില ഭാഗങ്ങളിൽ ഗീതം കൂടി വേണ്ടു്. പ്രയോഗിക്കാമെന്നു മതിച്ചുകൊള്ളണം.

2. വിശി

ദുഃഖാന്തരമായ അനുകരണമെന്ന പദത്തിൽ നിഹിതമാണു് ലോകർ അഭിനയിക്കണമെന്ന ഭാവം. അട്‌ഗാഢജ്വലിക്കുന്നു ദുഃഖാന്തരാനാടകത്തിന്റെ അജ്‌ഗമാണെന്ന നിഷ്കർഷ ഇപ്പോൾ സ്വയം സിദ്ധിക്കും ചെയ്യുന്നു. ഗീതത്തിന്നു പദയോജനയ്ക്കുമാണു് അടുത്ത നന്താനം. അവ അനുകരണത്തിന്റെ ഉപകരണമാകുന്നു. പദയോജന എന്നാൽ വൃത്തനിമിത്തമായ ശബ്ദവിന്യാസമെന്നാണർത്ഥം. ഗീതത്തിന്റെ അർത്ഥം ഏല്പാവർഷം അറിയാവുന്നതാണെന്നും.

ഇപ്പോൾ, അപ്രധാനമല്ലാത്തതും, പുണ്യവും, സമുചിതമായ ദൈർഘ്യത്തോടുകൂടിയതുമായ ഏതെങ്കിലും കാലത്തിന്റെ അനുകരണമാണു ദുഃഖാന്തരാനാടകമെന്നും, ആ കാലത്തിനു് അഭിനയകർത്താക്കളായ

വ്യക്തികൾ ആവശ്യമാണെന്നും, അന്യർക്ക് നിയമമായും സ്വഭാവത്തിന്റേയും വിചാരങ്ങളുടെയും ഏതെങ്കിലും വിഭാഗത്തെ ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടെന്നും സിദ്ധിക്കുന്നു. കാര്യാവ്യാപാരങ്ങളുടെ വിശദീകരണമായ സ്വഭാവവും, വിചാരവും ആ കാര്യാവ്യാപാരങ്ങളുടെ സഹജമായ ഉദ്ദേശ്യമതുവാണ്; മുഴുവൻ സാഹചര്യവും അവർദ്ദിയും ഇവയെ ആശ്രയിക്കുന്നു. അതിനാൽ, കാര്യാവ്യാപാരത്തിന്റെ അന്തരകരണമാണ് കഥാനകം. ഇവിടെ കഥാനകം എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം സംഭവങ്ങളുടെ വിസ്താരശൃംഖലയെന്നാകുന്നു. യാതൊന്നിലൂടെ വ്യക്തികളുടെ ഏതാനും ഗുണങ്ങളുടെ ആദ്യോദാഹരണം സാധിക്കുമെന്നും, അതിനു സ്വഭാവമെന്ന അർത്ഥം ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഏതെങ്കിലും പ്രത്യേകമായ ന്യായീകരിക്കുമ്പോഴോ, ഏതെങ്കിലും ഒരു സാമാന്യസത്യം വിശദമാക്കുമ്പോഴോ വിചാരം ആവശ്യമാകുമെന്നും.

ഇങ്ങനെ, ഓരോ ദുഃഖാന്തരനാടകത്തിനും സൗഹൃദം കൊടുപ്പാൻ ആണ് അത്യാവശ്യം ശ്രമിക്കേണ്ടത്; - കഥാനകം, സ്വഭാവവിശദീകരണം, പദമോജനം, വിചാരമോജനം, ദൃശ്യസംവിധാനം, ഗീതം. ഇവയിൽ രണ്ടു് അന്തരകരണധാരണങ്ങളും, ഒരു അന്തരകരണമിതിയും, മൂന്നു് അന്തരകരണവിഷയങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു. വസ്തുവത്തിൽ ഏറ്റവും കൂടിയും ഈ അഞ്ചുതരം പ്രയോജനപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ് നമ്മുടെ പരമ്പര. ദൃശ്യസംവിധാനവും, അത്യാവശ്യമായിട്ടു് സ്വഭാവവിശദീകരണം, കഥാനകം, പദമോജനം, ഗീതം, വിചാരമോജനം എന്നിവയും ഉൾക്കൊള്ളാത്ത ഒരു അന്തരകരണവുണ്ടാകാതെ തീർന്നുവെന്നു്.

3. സംഭവങ്ങളുടെ അടക്കം

എന്നാൽ ഏറ്റുമാനിലുടമയെ നിഷ്കർഷിക്കേണ്ടതു് സംഭവങ്ങളുടെ ഘടനയാണ്. ദുഃഖാന്തരനാടകം ഒരു അന്തരകരണമാകുന്നു—വ്യക്തികളുടെ അന്തരകരണമല്ല—കാര്യാവ്യാപാരത്തിന്റെയും ജീവിതത്തിന്റെയും അന്തരകരണമാകുന്നു. കാര്യാവ്യാപാരത്തിന്റെ കരണമാകേണ്ടതു് ജീവിതം. അതിന്റെ പ്രയോജനവും ഒരുതരം കാര്യാവ്യാപാരമാണ്; ഗുണമല്ല. വ്യക്തികളുടെ ഗുണം നിശ്ചയിക്കുന്നതു് അവരുടെ നിലത്തിൽ നിന്നാണ്. എന്നാൽ അവരുടെ സുഖവും ദുഃഖവും അവർ ചെയ്യുന്ന കാര്യാവ്യാപാരമാണ് ആശ്രയിക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു് കാര്യാവ്യാപാരത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം പെരും സ്വഭാവത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിയല്ല—കേവലം നിലത്തിന്റെ പ്രകാശനമല്ല. കാര്യാവ്യാപാരത്തോടൊന്നിച്ച് ഗൌണമായി സ്വഭാവംകൂടി വാതകവൽക്കരിക്കേണ്ടതു്. സംഭവങ്ങളും കഥാനകവുമാണ് ദുഃഖാന്തരനാടകത്തിന്റെ പരമലക്ഷ്യം. തന്റെ ഏറ്റുമാനിലുടമയെക്കുറിച്ച് ഏറ്റുമാനിലുടമയെക്കുറിച്ചുള്ള ലക്ഷ്യമാണല്ലോ.

കാര്യാവ്യാപാരമില്ലെങ്കിൽ ദുഃഖാന്തരനാടകം അസംഭവം, സ്വഭാവവിശദീകരണമില്ലെങ്കിലും അതു സംഭവിക്കാമെന്നു് തോന്നുന്നു. നമ്മുടെ അധികാരം അപ്പോഴിവിനകവികളുടെയും ദുഃഖാന്തരനാടകം സ്വഭാവം

[illegible]

ദുഃഖാനന്ദനാടകത്തിലുൾപ്പെട്ടതും രാഗാത്മകവും പ്രഭാവബദ്ധത്വം കൈവന്നതും തത്ത്വങ്ങളിൽ ഏറ്റവും പ്രബലമായ നമിതിവിപര്യയം, അഭിജ്ഞാനവും കഥാസങ്കല്പത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനമാകുന്നു. ഇന്നുമുണ്ട് മേലയ്യ താങ്ങായി ഒരു കാര്യം കൂടി പറയാം: സമ്പന്നരായി ഉദയമെഴുന്ന കലാകാരന്മാർ ഭാഷ പഠിപ്പിക്കുന്നതിലും സ്വഭാവചിത്രണം സമ്പന്ന മാക്കുന്നതിലും മുൻകൂട്ടി സിദ്ധിപരതയ്ക്കും കാളാളാലോചനയ്ക്കുമെന്നിവയ്ക്കും, കഥാസങ്കല്പ നിർമ്മാണത്തിൽ വിജയിക്കുവാൻ അവർക്ക് നീണ്ട കാലം വേണ്ടിവരുന്നതായി കാണാൻ കഴിയും. ആദികാലത്തെ കവികളിൽ, മിക്കവാറും, എല്ലാവർക്കും നീളത്തുണ്ടെന്നായിരുന്നു.

ജന്തുക്കൊണ്ടു്, കലാനകം ദുഃഖാർന്നാകത്തക്കതും അതിപ്രയാ-
 നമാകു തക്കതാകുന്നു—ജീവചര്യം ആചരണം: അപ്പോൾ സ്ഥാനമേ സ്ഥിരം
 വരുന്നതിന്നു കിട്ടുന്നുള്ളു. ചിത്രകലയെ സംബന്ധിച്ചും ഇതാണ് രീതി.
 അപ്പോൾ വെളിച്ചമില്ലാതെ, മരണമില്ലാത്തപോലെ പാരിതോഷികം നൽകി
 നൽകണം എന്നു അർത്ഥം. അതിനാലാണ് ഇതു്, കലാപ്രദാനമാ-
 യ്ക്കെക്കകം വിശദീകരിക്കാൻ വരുന്നതും വെറും അഭിപ്രായത്തിന്നു ത-
 മാൽ കഴിയുന്നതുപോലും, ആനന്ദം നമ്മിൽ ഉളവാക്കുന്നില്ല. ദുഃഖാ-
 ന്നൊക്കും നിസ്സാരമോ കാര്യവ്യാപാരത്തിന്റെ അനുകരണമാക്കുന്ന
 താൽപര്യമാകാം. അതു കർമ്മങ്ങളുടെ അനുകരണംകൂടിയായിരിക്കുമ്പോൾ,
 ആ അനുകരണം കാര്യത്തെ അർത്ഥമായിപ്പോന്നു നൽകുന്നതു്.

4. ഭരണവും ശീലവും

ഈ മുദ്രയ്ക്ക്, ഭൂതാഭിഷേകം ചേർത്തിരിക്കുകയാണ്. നിമിഷമുള്ള പരിഭ്രമത്തിനിടയിൽ സംഭവവും സംഭവമായത് പ്രതിപാദിക്കാനുൾക്കുന്ന സാക്ഷ്യമാണ്. ഭാവം അഥവാ നിമിഷം, രാജ്യസമുദയവും, ഭാഷണകവയുടേയും കാര്യമാണ് വർണ്ണന. പ്രാചീനമായ കവിതകൾക്കുള്ള പാത്രങ്ങളെക്കൊണ്ട് പാഠഭാഷ പ്രയോഗിച്ചവരാണ് കർമ്മ

മിതാൽ. അർദ്ധാധിനതായ കവിതകൾ അലങ്കാരമാണെന്നു പ്രകാശിപ്പിച്ചു. പതിവ്.

ഒരു വൃത്തിയുടെ അഭിരുചിയും വിരുചിയും പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ധർമ്മികമായ പ്രയോജനം വൃത്തമാക്കുന്നതെന്നു അമ്മാൻ ഗീട്ടും അറവാറുമാരും. ഇതു പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ ഒരുപിറ്റാത്ത വർഷവും--അതായത്, യാതൊന്നുകൊണ്ടു വരുത്താവ് തന്നിൽ ഒരു വസ്തുവിൽ ഉള്ള കലിയോ അതുവിടയോ കാണിക്കുന്നതിൽ വിജയിക്കുന്നില്ലെന്നു അതു--സംഭാവത്തിന്റെ ഭയംകൊണ്ടു.

ഒരു വസ്തുവിന്റെ അസ്തിത്വമോ അഭാവമോ സിദ്ധിക്കുന്നിടത്തു-- എങ്കിലും സാമാന്യരും വൃത്തമാക്കുന്ന സദാക്കി സമുചിതമായ ജ്ഞാനം ചെയ്യുന്നിടത്തു മാത്രമേ വാഗ്ദത്തം.

5. പരമോജന

മുകളിൽ നിരൂപണം ചെയ്യുന്ന തത്ത്വങ്ങളിൽ നാലാമത്തേതാണ് പരമോജന അല്ലെങ്കിൽ ശബ്ദവിന്യാസം. മുമ്പു ഞാൻ സൂക്ഷ്മമായിട്ടുപ്രബല പരമോജന എന്നതിന്റെ അർത്ഥം 'ശബ്ദങ്ങളിലൂടെ അർത്ഥമിടുന്നതാണ്' എന്നാകുന്നു. ഇതിന്റെ പ്രാണനായ തത്ത്വം ശബ്ദത്തിലും പദത്തിലും ഇല്ലാതായി വരികെന്നാണ്.

6. ഗീതവും ദൃശ്യസംവിധാനവും

മുകളിലു തത്ത്വങ്ങളിൽ, അലങ്കാരങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ മൂന്നാം ഗീതമാകുന്നു. ദൃശ്യസംവിധാനത്തിന്റെ അടിമർദ്ദമായി ഭാവിക്കേണ്ടതായ ഒരു ആകർഷണമുണ്ട്, ഏകീകൃത ദൃശ്യാന്തരീക്ഷത്തിന്റെ അനേകം അംഗങ്ങളുമായി യഥാർത്ഥപ്പെടുത്തി നോക്കിയാൽ, കലാതമകളായി തീരെ കറങ്ങുകയുണ്ടാകും. കലാകലയുമായി അതിനുള്ള ബന്ധം സ്പന്ദനമാകുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, ദൃശ്യ സംവിധാനവും പാത്രങ്ങളുടെ അഭിനയവും ഇല്ലാത്ത പരിമർദ്ദവും ദൃശ്യാന്തരീക്ഷത്തിന്റെ പ്രകാശം തീർത്തതായും അനുഭവിക്കാം. നമ്മുടെ, മറ്റ് നല്ല പ്രകാശമുണ്ടാക്കുന്നവരും സാമന്തും കവിതയുടെ കലരിയുള്ളതിലുമധികം മങ്ങിപ്പിരിയേണ്ടതിലാണുള്ളത്.

7. കഥാനകത്തിന്റെ ദൈർഘ്യം

പാഞ്ചസനാ സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ പ്രതിപാദനം അവസാനിപ്പിച്ചിട്ട് ഇനി കഥാനകത്തിന്റെ ഘടനയെക്കുറിച്ച് നിരൂപിക്കാം. ദൃശ്യാന്തരീക്ഷത്തിന്റെ സമുപധാനവും മൂലവുമായ തത്ത്വമാണിത്.

നമ്മുടെ നിർവചനമനുസരിച്ച്, നിശ്ചിതമായ വിസ്താരമുള്ള സമഗ്രവും പൂർണ്ണവുമായ അനുകരണമാണല്ലോ ദൃശ്യാന്തരീക്ഷവും. ആദിയും, മദ്ധ്യവും, അവസാനവുമുള്ളതാണ് പൂർണ്ണം. ഒരു കേന്ദ്രത്തിന്റെ പരിണാമകല്ലാതിരിക്കുകയും, എന്നാൽ അതുവഴിത്തന്നെ സംഭവിക്കുന്ന എന്തെ

നില്ക്കുമായിരിക്കുകയും സംഭവീകരണമോ ചെയ്യുന്നതാണെന്ന് ആദി. സംഭവം അനിവാര്യമാണെന്ന്, നിയമാനുസൃതമാണെന്നോ അറിഞ്ഞുകിട്ടും സംഭവത്തിന്റെ സംഭവമാണ് അനുഭവമായിരിക്കുകയും, ഏതാൽ അതിന്റെ അനുഭവത്തിലായി വേറൊന്നും ഇല്ലാതിരിക്കും ചെയ്യുന്നതാണെന്ന് അവസാനം. ഈ അർത്ഥം ഒരു സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് സംഭവപരമ്പരയെക്കുറിച്ചും അനുഭവിക്കും, അതിന്റെയുള്ളിൽ ഒരു സംഭവമോ സംഭവപരമ്പരയോ അതിനെ അനുഗമിക്കും ചെയ്യുന്നതാണെന്ന് മണ്ഡം. അതിനാൽ സുസംഹതിയോടു കൂടുന്നതുകൊണ്ടിന്റെ ആദിയും അവസാനവും, അകസ്സാൽ അന്നിമപോലെ അല്ലാത്ത, ഈ തത്ത്വത്തെ നിഷ്കർഷാപൂർവ്വം അനുസരിക്കുന്നവരായിരിക്കുന്നതില്ല.

എന്ന സുരഭാവസ്ഥയിലും—അതു ജീവനുള്ളതോ അല്ലെങ്കിൽ അവയെക്കൂടി ചെയ്ത സംഭവീകൃത പൂർണ്ണമായ ഒരു വസ്തുതയാ ആകട്ടെ—അംഗങ്ങളുടെ വ്യവസ്ഥിതമായ അനുക്രമം മാത്രം ഉണ്ടായിരുന്നാൽ പോലും, അതിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ആത്മാം അല്ലെങ്കിൽ അർത്ഥവും കൂടി ഉണ്ടായിരിക്കണം. സൗന്ദര്യത്തിന്റെ ആശ്രയം അന്നു ആശയവും വ്യവസ്ഥയുമാണെന്ന്. അതിവ്യക്തമായ പ്രാണി സുരഭമല്ല; അതിനെ കാണുന്നതിന്, മിഷ്ണറും ഇല്ലെന്ന് പറയത്തക്കവണ്ണം അതു ചുരുങ്ങിയ സമയമേ വേണ്ടു. അതിനാൽ അതിന്റെ പ്രതിബിംബം അസ്സാധ്യമായ കനസ്സിൽ പതിച്ചുകയറ്റം. അത്യാപാലം, അത്യന്തം വിഭാവനമായ ആകാശത്തോടു കൂടിയ പദാർത്ഥവും സുരഭമല്ല; അതിന്റെ രൂപം മുമ്പാൽ അറിയാത്ത ഗുഹിക്കാൽ അങ്ങനെ ചുരുങ്ങിയ കെട്ടിട്ടു. അർത്ഥം ഉഷ്ണത്തിന്റെ പിന്നിൽ അതിന്റെ പൂർണ്ണതയുടെയും എകതാപത്തിന്റെയും സകലമായ ഭാവന, ആയിരമായിട്ടും അങ്ങനെ നിങ്ങളെ വസ്തുവിനെ അറക്കി തീർക്കാനാവാത്തപ്പോഴെന്നവണ്ണം, ചണ്ഡികയും എകദേശിപ്പറയുമായിട്ടു ഉണ്ടാകയുള്ളൂ. കണ്ണുകൾക്ക് ഒരു തവണ അറിയാത്ത ഗുഹിക്കാവുന്നതു നിശ്ചിതമായ ആകാശം ജീവിക്കുകയാവശ്യമാണ്. അതുപോലെ, പ്രകാശംകൂടാത്ത ഒരർത്ഥത്തിൽ അക്ഷരീയം നിശ്ചിതമായ ആകാശവിസ്താരം കഥാനകത്തിന് ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അറിയാവൂ.

എങ്കിലും, നാട്യാകീനതയ്ക്കിടയിലും പ്രത്യേകമായ ഉപസ്ഥാപനത്തിന്റെയും വിശ്വാസപരിമാണം കലാശിയാനത്തിന്റെ അംഗമല്ല. പക്ഷെ അറാബിയിൽ നടന്നുവന്നതെന്ന് കേൾക്കുകപോലെ, ആ ദൂരദൂരത്താടകങ്ങൾക്കെടുത്തും ഒന്നിച്ചു പ്രകർശിപ്പിക്കുമ്പോൾ കാലമാപകനാളോ ഉപയോഗിച്ചു അവയെ നിയന്ത്രിക്കു പതിവായിരുന്നു. നാടകത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തിനനുരൂപമായി അതിന്റെ അർത്ഥവും നിർണ്ണയിക്കുന്ന പ്രകൃതി ഏതാണ്ടിപ്രകാരമാണ്: വിശ്വാസമോപോലെയോ കിടക്ക നാടകത്തിന്റെ ആകാശശ്രീതമായ മണിയറയുടെ തീകവ്. എന്നാൽ അപമാ അതിന്റെ സർവ്വംഗവിനിഷ്ഠമായ സുഷുപ്തം സൂര്യക്കരമായിരിക്കണമെന്ന നിഷ്കർഷ വിസ്മയിപ്പിക്കും. സംഭവ പരമ്പര

യുദ്ധത്തിൽ സംഭാവ്യതയുടേയും ആവശ്യകതയുടേയും ആചിന്ത്യവ്യവസ്ഥ പാ-
 വിച്ചുകൊണ്ട്, ഭർത്താവും സൗഭാഗ്യമായോ സൗഭാഗ്യം ഭർത്താക്കാരോ
 പരിണമിക്കുന്ന അവസ്ഥാവിശേഷം തെളിഞ്ഞുകൊണ്ടാൻ കഴിയുന്നിട-
 ത്തു്, കഥാനകത്തിന്റെ വിസ്താരത്തെ സംബന്ധിച്ച നിയമം അനുസ-
 രിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പൊതുവേ തീരുമാനിക്കാം.

8. വെളിപ്പെടൽ

ചിലർ കരുതാതെപോലെ, നാലുകൻ കോളാതീരികൾക്കു എന്നാണു്
 കഥാനകത്തിന്റെ എകദശ്യ പ്രമാണമല്ല. ഒരു വൃക്കയിയുടെ ജീവിത-
 രീതിയ്ക്കു് ഉത്തരകാലത്തു നാനാവിധമായ സംഭവങ്ങളെ ഏകീകരിക്കുവാൻ
 കഴിയുകയില്ല. ഒരു വൃക്കയിയുടെ കാര്യവ്യാപാരങ്ങൾ പലതായിരിക്കും.
 അവ മുഴുവൻ ഒരൊര കാര്യത്തിൽ ഏകീകരിക്കാവുന്നതല്ല. ചോരാത്തേ-
 യുദ്, " കോസയുദ് " അല്ലെങ്കിലോ അങ്ങനെയോ മറ്റു കാര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെ-
 ക്കുകയും ഈ പാകപ്പെട്ട പണിയിട്ടുണ്ട്. " ചോരാത്തേയുദ് " ഒരു വൃ-
 ക്കിടയകയാൽ അയാളുടെ കഥ ഒന്നു സംഭവമേ ആയിരിക്കൂ എന്നു് അ-
 വർക്കുറായിയായിപ്പോയി. എന്നാൽ ഇവിടെയും മറ്റൊരുവിധത്തെ
 മില്ലമെന്നാണു് കോളാതീരിന്റെ പ്രതിഭ സജ്ജമാകുകയുമാണു്. ത-
 ന്ന്റെ സഹജമായ പ്രതിഭയും നൈപുണ്യവും പ്രകാശമായിട്ടു് സത്യം സാ-
 ക്ഷാത്കരിക്കുവാൻ കോളാതീരിനു സാധിച്ചു. ചാലുക്യന്മാരു(ചാലുക്യ-
 യിൽ ചാലുക്യന്മാരുടെ ജീവിതരീതിയെ അല്ല സംഭവങ്ങളും ഉൾപ്പെ-
 ട്തിയിട്ടില്ല; അങ്ങനെയും ആവശ്യകതയും, സംഭവങ്ങളും, സംഭവങ്ങളും
 അല്ലാത്ത സംഭവങ്ങൾ തമ്മിൽ ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു ഉദാഹരണം
 മാത്രം ഏകദേശം കാണിക്കാം. പർവ്വതസന്ധി¹കൾക്ക് പെട്ടെന്ന് ചാലുക്യന്മാരി-
 നു മുറിയുവാൻ സന്ദർഭവും, ആളുകൾ തടിച്ചുകൂടിയപ്പോൾ അയാൾ ഒരു
 ദിനമായി പെട്ടെന്ന് ഉന്മാദപ്രകടനവും കോളാതീരിന് തന്റെ കാര്യത്തിൽ
 കൊണ്ടുവരുന്നില്ല. ഈ സംഭവങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ ആവശ്യകതയും സംഭ-
 വങ്ങളും ആയ സംബന്ധമില്ല. എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ 'ഒന്നാ'നു-
 കത്തുതന്നെയോ കാര്യവ്യാപാരമെന്നു് ചാലുക്യന്മാരുമായിട്ടു് ഇവിടെ
 ലും കഥാനകത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം.

അനുകരണാർത്ഥമായ ഒരു കലകളിൽ അനുകരണമായ വസ്തു-
 ഉന്നാശിതനാൽ അനുകരണത്തിലും കർമ്മമെന്നു ആയിരിക്കുംപോലെ, കാര്യ-
 വ്യാപാരത്തിന്റെ അനുകരണമായ കഥാനകം എങ്കിലും, സർവ്വാംഗവും
 'സ്തംഭമായ കാര്യത്തെ അനുകരിക്കുന്നതാണെന്നായിട്ടു്, അതിന്റെ ഘടന,
 അതിലെ രംഗരേഖാലും അങ്ങനെയോ ഇങ്ങനെയോ വീണ്ടുകാൽ സർവ്വാം-
 ഗവും തകർന്നു പോകാതിരിക്കാൻ, ഇങ്ങനെയോ പണിതായിരിക്കും
 വേണം. പുണ്യത്തിന്റെ സംഭവങ്ങളും, വിശ്വാസകരമായ പ്രസ്താവനകളും
 യാതൊരു അർത്ഥവും വരുത്തുകയില്ലതോ, അതു പൂർണ്ണമായ ഒരു വസ്തു-
 വിന്റെ സാക്ഷാത്കാരമായ അർത്ഥമാകയില്ല.

9. സംഭാവ്യത

വാസ്തവമായി നടക്കുന്നതു വിവരിക്കുമല്ല, നടക്കാനിടയുള്ളതു— സംഭാവ്യതയുടേയും ആവശ്യകതയുടേയും നിയമമനുസരിച്ച് സംഭവിക്കാവുന്നതു—സർണ്ണീകരിക്കുമാണ് കവിയുടെ കർത്തവ്യമെന്ന് ഇപ്പോൾ വിശദമാക്കട്ടെ. കവിക്കു ഇതിഹാസകാരനോ തമ്മിൽ വ്യത്യാസംവരുത്തുവാൻ ഉപാധി കർമ്മം പര്യാപ്തം കർമ്മം ഗദ്യകയ്യെത്തുവാൻപറ്റാത്തു. പോരാട്ടോടുകൂടി ഉതി പല്ലുതുറപ്പിൽ വിവർത്തനം ചെയ്യാൻപോലും എന്തു ഇതിഹാസത്തിന്റെ പ്രകാരമതമായിരിക്കുമുള്ളു. വൃത്തമുള്ളതിനാലും, ഇല്ലാത്തതിനാലും രണ്ടിന്റെ സമകാലം സ്വഭാവം മാറുകയില്ല. ഇതിഹാസം നടന്നതു വിവരിക്കണം; കാവ്യം നടക്കാനിടയുള്ളതു വർണ്ണിക്കണം. ഇക്കാര്യം തമ്മിലും തമ്മിലുള്ള വാസ്തവമായ ഭേദം.¹⁰ അതിനാൽ കാവ്യത്തിൽ നാർമനീകത്വം അവികാശ്യം; അതിന്റെ സമരൂപം ഇതിഹാസത്തിന്റെവിനെ അപേക്ഷിച്ച് വ്യത്യസ്തമാകുന്നു. സാമാന്യ (സാമ്യംലക്ഷിക)മായ സത്യത്തിന്റെ അഭിപ്രായമെന്ന കാവ്യത്തിന്റെയും, വിശേഷ (എക്കടമയിൽ) മായത്തിന്റെ അഭിപ്രായമെന്ന ഇതിഹാസത്തിന്റെയും പ്രവൃത്തിയാണ്. വിശേഷമായ വകുപ്പിൽ ചെട്ട ആദർശവും സംഭാവ്യതയുടേയും ആവശ്യകതയുടേയും നിയമമനുസരിച്ചു വിശദമായി നിന്നുകൊണ്ട്, എക്കടമയിലുമായ സമർത്ഥതയിൽ പറയുകയോ പ്രവർത്തിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതിനെയാണ് അത് സാമാന്യമെന്നു പറഞ്ഞത്. നാമരൂപവിശിഷ്ടമായ വ്യക്തികളെ ഉപകരണമാക്കി സാർവ്വലൗകികത (സർവ്വസാധാരണത്വം) നേടുകയെന്ന് കാവ്യത്തിന്റെ പ്രയോജനം.¹¹ അല്ലിയിത്തുടോവ്¹² ചെയ്തും സെറിയം, നോക്കിച്ച്, വിശേഷത്തിൽ ഉൾപ്പെടണം.

ഈ ഭേദം തീർച്ചയായും പ്രമാണത്തിൽ സ്പഷ്ടമാണ്. പ്രതിസന്ധികൾ നോക്കി സംഭാവ്യതയെ ആശ്രയിച്ച് കഥാനകം നിർമ്മിക്കുന്നു, പിന്നീട് സമാപത്തിൽ കൊണ്ടിട്ടു പേരുകൾ ചേർക്കുന്നു. ഈ പ്രക്രിയ അവഗണിക്കാമെന്നാൽ തീർന്നു കിന്നമാണ്. വിശേഷ വ്യക്തികളെ മാത്രമായി കവിത പരിശുദ്ധമാണ് അവർ ചെയ്യാവുന്നതു്.

ഇക്കാരണത്താലും വാസ്തവമായപേരുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിൽ പ്രയോജനമുണ്ടെന്ന് മനസ്സിലാക്കണം. അതിന്റെ കാരണം: നടക്കുന്നതിന്റെ സംഭാവ്യതയിൽ നാമക പൂർണ്ണമായ വിശ്വാസം വരാറില്ല. നടന്നതു് (= സംഭവിച്ചതു്) നടക്കാവുന്നതു് (= സംഭാവ്യം) ആണെന്നു കീഴ്ചയായിരുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ അതെങ്ങനെ നടന്നു? എങ്ങനെ സംഭവിച്ചു? എങ്കിലും ചില ദുർദ്ധാരണനാടകങ്ങളിൽ കേവലം ഒന്നു രണ്ടു പ്രസിദ്ധമായ പേരുകളും, ബാക്കി അനേകം കല്പിതനാമങ്ങളുമാണ് കാണുന്നതു്. പേരെ ചിലയിൽ പ്രസിദ്ധനാക്കും ഒന്നുപോലും ഇല്ല. അനുകൂലമെന്ന്¹³ അർത്ഥമുണ്ടിട്¹⁴ മുമ്പൻ സംഭവങ്ങളും നാമങ്ങളും കാവ്യനീകമാണ്; എന്നിരുന്നാലും അവയിൽ നിന്നു ഉണ്ടാകുന്ന ആനന്ദം

കരുവകാണിയിലും സ്മിതയ്ക്കും അമ്മയ്ക്കും, പ്രായേണ പുരാണ പ്രാധിപത്യം കഥയെ അവലംബിച്ചാണ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കും മറ്റിടയ്ക്കും പരിവേഷിച്ചും, ധാരാളമായതോ പ്രാധിപത്യ കഥകൾ സമീകരിച്ചതോ ആണു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളത്. ആ നിർമ്മാണം, വാസ്തവത്തിൽ, വ്യക്തവും ഉപഹാസ്യവുമായിരിക്കും. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, പ്രസ്തുതമായ വിഷയങ്ങൾ പോലും അറിയുന്ന മുതൽക്കേതേ അറിയുന്ന പ്രാധിപത്യം, എല്ലാവർക്കും അവ ഞ്ഞുനടന്നതായതായിരിക്കണമ്.

പദ്യങ്ങളാക്കി വഴങ്ങിക്കൊണ്ട് തന്റെ കർമ്മങ്ങളാക്കുന്നവനാണ് കവി. അതോ കർമ്മം എന്നു ചിലർ പറയുന്നത് കവിയാണ് അനുകരിക്കുന്നതിന്നുമാണ്. കർമ്മങ്ങളായാണല്ലോ അനുകരിക്കുന്നതും, അനുകരിക്കുന്നവൻ ഐതിഹ്യപരിചയമായ വിഷയം കൂടി വരികയാണെന്നുപോലുമുണ്ടാവാം. അയാളുടെ കവി എന്ന നിലയ്ക്കു യാതൊരു കോട്ടയോ വാടകയോ വേണ്ടയില്ല. നല്ലവനായി നടന്നത് അദ്ദേഹിച്ചതിന്റെയും അയാളുണ്ടായ നിയമങ്ങൾക്കു വിചാരിച്ചതാണെന്നു വരികാൽ കാരണമില്ലെന്ന് കണ്ടുപിടിക്കാനുള്ള കെട്ടാണത്. അയാളെ കവി അല്ലെങ്കിൽ കർമ്മവാക്കെന്നാൽ.

10. உயவு, ௧௯௯௧

കുമാരനാശിപിപ്പം വ്യാപാരങ്ങളിലും നിമിത്തമായാണ് ഉപാധ്യായനാത്മകമായത്. അക്കാലത്തും ആവശ്യകതയോടു കൂടെ പൊതുവായവയ്ക്കുമായില്ലാതെ, ഒരു ഉപാധ്യായനെ അല്ലെങ്കിൽ അക്കാര്യം ഇതാണ് വേറൊരു ഉപാധ്യായനോടൊന്നിൽ അതും ഏതാകട്ടെ "ആ പണ്ഡിതപോഷണകഥാനുകരണ ഉദ്ദേശിച്ചാണ്" ഉപാധ്യായനാത്മകമെന്ന് താൻ പറഞ്ഞത്. കുകുവികൾ അപ്പോഴെ കുറേക്കുറേയുണ്ടായിരുന്നു" അതും കാര്യങ്ങൾ മറികൊണ്ടു കൊണ്ട്. എന്നാൽ "കുകുവികൾ അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത് അതിഭയങ്കരമായ ഒരു പീഡിപ്പാടാണ് കാര്യമാണ്. മലയാളത്തിനായി പ്രാർത്ഥനയോടെയും കൃതികളെഴുതാൻ തുടങ്ങിയ അർദ്ധകുമാരനാശിപിപ്പം വേലപ്പുറം അതിന്റെ സാഹചര്യമായ ആധുനികവൽക്കനം നിമിത്തം, അങ്ങനെ വേലപ്പുറം അതിന്റെ സൈദ്ധ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ച് വിശദാംശങ്ങളായി ഗതികേടിലാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു."

ഭൂമിശാസ്ത്രം വ്യക്തമായ വെളിച്ചം കരുത്തുവാൻ അതിന്റെ അനുകരണമല്ല, അതു കയ്യും കരളും മാത്രമാകുന്ന സംഭവപരമ്പരയുടെ അനുകരണംകൂടിയാകണം. കേവലം സംഭവങ്ങൾ, സംഭവക്കൂട്ടം പരിണാമങ്ങളും നമ്മുടെ മുമ്പാകെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകയാണിരിക്കുകയാണു്. അതുകൊണ്ട് പ്രഭാവമുളവാക്കാൻ തക്ക സമ്പൂർണ്ണമായ വിധി, സമയം, കാര്യകാരണങ്ങളുടെ അടങ്ങും മറയും ഉണ്ടെന്നു വന്നാൽ ആ പ്രഭാവം കൂടുതൽ ഗൗരവമാനം ആയിരിക്കണം ചെയ്യും. അപ്പോൾ അവ ആകസ്മികമായി, സാക്ഷാത്കാരം, സംഭവിക്കാവുന്നതിലും എളുപ്പം എളുപ്പം

മുന്നാകത്തെ അംഗം വാഗ്വിദ്യയുമാകുന്നു. വാഗ്വിദ്യ, കണ്ഠപ്രദമായ ആയ ശ്രീയാസ്യാദി പദങ്ങൾ അതിർപ്പെടും. മേൽ, ശാരിരികമായ പ്രപഞ്ചം, കർമ്മമേല്പിക്കുക, മുതലായ ആധിപത്യങ്ങൾ നാടുവേദികിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണിത്²¹.

15. ദുഃഖാന്തനാടകത്തിന്റെ ഭാഗങ്ങൾ

ദുഃഖാന്തനാടകത്തിന്റെ ഗുണങ്ങളെക്കുറിച്ചു കേൾക്കുമ്പോൾ തത്വങ്ങൾ നിരൂപിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ അതിന്റെ ധർമ്മഗുണമായ ഭാഗങ്ങളുടെ സ്ഥിതിയിലേർപ്പെടണം. പ്രസ്താവന, ഉപാഖ്യാനങ്ങൾ, ഉപാധംപോലും, വൃന്ദഗീതം ഇവയാണ് ദുഃഖാന്തനാടകത്തിന്റെ ഘടകങ്ങളായ ഭാഗങ്ങൾ. പൂർവ്വഗാനവും ഉത്തരഗാനവും വൃന്ദഗീതത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഏറ്റവും നാടകങ്ങളിലും കാണുന്നവയെന്നിവ 'എന്നാൽ അഭിനേതാക്കൾ നാടുവേദികിൽനിന്നുകൊണ്ടു തന്നെ നിർവ്വഹിക്കുന്ന നവനവും സമവിവാഹവും ചേർക്കുകയാണ്'—അവ എല്ലാ നാടകത്തിലും നടക്കാറുണ്ട്.

അവയുടെ നിർവ്വചനം

ദുഃഖാന്തനാടകത്തിലെ പൂർവ്വഗാനത്തിന് മുമ്പുള്ള ഭാഗം മുതൽ പ്രസ്താവനയാണ്. പൂർണ്ണമായ വൃന്ദഗീതങ്ങൾ ചിട്ടയുള്ള അക്ഷരമേളാം ഉപാഖ്യാനമാണ്. ദുഃഖാന്തനാടകത്തിൽ ഏതൊരു പൂർണ്ണമായ ഭാഗത്തിന് മുമ്പും വൃന്ദഗീതമില്ലതോ ആ ഭാഗങ്ങൾ ഉപാധംപോലും. വൃന്ദഗീതത്തിന്റെ പൂർവ്വഭാഗമാണിത്. ഗായകന്മാർ ഉപാധം കർമ്മത്തെ സ്ഥിതിപ്പിക്കുകയോ ഉല്ലാസിക്കുകയാണ്. ഗായകന്മാരുടെ അഭിനയം ആഹ്ലാസംഗീതമാണ് ഉത്തരഗാനം. ഇതിൽ സ്വഗണം²², അകാരുത്ത് ഗുരുവായു കൂട്ടത്തിൽ ചേർന്നിരിക്കുകയോ പതുക്കെ, പ്രത്യേകിക്കുകയെന്നിവയെ വിധി. ഗായകന്മാർ ഒന്നുപോൾ, ഒരേ സ്വരം, ഒത്തുചെയ്യുന്ന ഭാവനയാണ് സ്ഥിതിവിധി വിവാഹം അഥവാ സമവിവാഹം.

ദുഃഖാന്തനാടകത്തിന്റെ അഭ്യന്തരമായ ഭാഗങ്ങൾ മറ്റു വിധമോ അറിയില്ലാത്തതല്ല. കേന്ദ്രത്തിൽ അഭ്യന്തര ഭാവന ഭാവന ഭാഗങ്ങൾ—ദുഃഖാന്തനാടകത്തെ ഏതൊരു വശത്തു കളിൽ പിടിക്കുകയോ അവ—ഇവിടെ ചർച്ചപ്പെടുത്തുകയുണ്ട്.

16. കാരുണികവ്യാപാരം

i. മോഹികതത്വം

ഇനി, ക്രമപ്രകാരം, കാരുണികതത്വത്തിൽ കവിതയുടെ സാമ്യം മോഹാധിമിക്കണമെന്നും, ഏതൊക്കെയാണു സ്വീകാര്യമല്ലാതിരിക്കണമെന്നും, ദുഃഖാന്തനാടകത്തിന്റെ വിശിഷ്ടമായ പ്രഭാവം ഏതൊക്കെയാണെന്നും പര്യായമായിരിക്കുമെന്നുവരും.

നാം പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെ, പൂർണ്ണസാക്ഷ്യം നേടേണ്ടതും ദുരാനുഭവങ്ങളിൽനിന്നു കഠിനമായ പരമതയായിരിക്കുകയും, ഭക്തിപരമായിരിക്കുകയും വേണ്ടതു്. അതു് കരുണയും ദയയും ഉദ്വേഗത്തിന്നു വ്യാപാരങ്ങളുടെ അനുകരണമായിരിക്കുകയും വേണം. ദുഃഖാനുഭവങ്ങളിൽനിന്നു വ്യാപാരമായി ധർമ്മമാകണം. ഭാഗ്യപരിപാടനം പ്രതിപദിക്കേണ്ടതും, സർവ്വപാപങ്ങളിൽനിന്നു ഉത്കർഷണത്തിന്നിന്നു് അപകർഷണമില്ലാത്തതും വന്നതല്ല പ്രാർത്ഥനയിലേക്കു് ഇതിൽനിന്നു് സ്വീകരിക്കുകയും. ഏതുകൊണ്ടെന്നാൽ, ആ പാപനും കഷ്ടത ഉണ്ടാകുകയും, ദയം ഉദ്വേഗംകൊണ്ടുവന്നില്ല; നേരെക്കൊണ്ടു്, അതു നമ്മിൽ ആശ്വാസമല്ലിക്കുകയും ഉള്ളു. രണ്ടാമതു്, ഏതെങ്കിലും ദുഷ്ടപാപത്തെ അപകർഷണത്തിന്നു് ഉത്കർഷണമില്ലാത്ത ഉണ്ടെന്നു് കർമ്മവും പ്രതിപദിച്ചിരിക്കുകയും. ഏതുകൊണ്ടെന്നാൽ, ആ നില ദുഃഖാനുഭവങ്ങളിൽനിന്നു് ആശ്വാസത്തിന്നു് അത്യന്തം പ്രതികൂലമാകും—അതിൽ ദുഃഖാനുഭവങ്ങളിൽനിന്നു് അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതായ നൂറും ഉപദേശിച്ചു. അതിൽനിന്നു് ധർമ്മീകരണപരിപൂർണ്ണമാകുകയും. കഷ്ടതയുള്ളതല്ലാതെ ദയയും പ്രശ്നമായതല്ലാതെ വെട്ടുന്നില്ല. അതിലൂടെയും സുരക്ഷിതമാകുന്നതും പ്രാർത്ഥിച്ചിരിക്കുന്നതും ദയയായും—പാപനും കർമ്മങ്ങളിൽനിന്നു് ധർമ്മീകരണമുള്ളതല്ലാത്തതാൽ തീർത്തതും കർമ്മങ്ങളിലും, കഷ്ടതയും ദയയും ഉണ്ടാകുവാൻ അതിന്നു് അർത്ഥമില്ല. നിർദ്വേഷിയാകുന്ന പാപങ്ങളിൽനിന്നു് വിമുക്തിയിൽനിന്നു് ചതുർമ്മ കഷ്ടതയും പ്രാർത്ഥിക്കുകയും—നമുക്കു തുടങ്ങുന്ന പാപങ്ങളിൽനിന്നു് വിപത്തിൽനിന്നു് ചതുർമ്മ കർമ്മങ്ങളും. അതിനാൽ, ദുഃഖ പാപങ്ങളിലുള്ള ദുഃഖങ്ങൾ കഷ്ടതയുണ്ടാകുകയും ദയയുണ്ടാകുകയും ആകുമ്പോൾ.

അപ്പോൾ, നാം നിശ്ചയിച്ച രണ്ടു പരമാവധികൾക്കുമിടയ്ക്കുള്ള പരമാവസ്ഥകൾക്കെഴുതണം. ആ പാപനും അത്യന്തം ദുഃഖമെന്നും നൂറും പാപങ്ങളിലുള്ളതും, തന്റെ തികഞ്ഞ ദുഃഖമോ, പാപമോ നിമിത്തമല്ല, ഏതെങ്കിലും വലിയ കഷ്ടതയോ അതിൽനിന്നു് നിമിത്തമാകും, ദുഃഖത്തിൽ കടന്നുവന്നു്. ആ വൃത്തി ബാധിപ്പിച്ചിരിക്കുകയും, സുഹൃത്തുക്കൾ് നേരേക്കോ പോലെ, നല്ല പ്രതിഫലനം. ധർമ്മങ്ങളും, ദുഃഖങ്ങളിലും തമ്മിൽ യഥാവിധിയായ കവിതയോ ആയിരിക്കുകയും വേണം.

(ii.) കഠിനത

സുഹൃത്തുക്കൾ കഠിനതയെക്കുറിച്ചുവായിരിക്കണം—മറിച്ച് പരമപോലെ ദുഃഖമെന്നായിരിക്കണം. ഭാഗ്യപരിപാടനം അപകർഷണത്തിൽനിന്നു് ആരംഭിച്ചു് ഉത്കർഷണത്തിൽ വന്നു് അപകർഷണമല്ലാത്തതും, നേരെക്കൊണ്ടു് ഉത്കർഷണത്തിൽനിന്നു് തുടങ്ങി, അപകർഷണത്തിൽ വെള്ളത്തുകയായ വേണ്ടതു്. എന്നാലതു് ഏതെങ്കിലും ദുഃ

[illegible][illegible]

ബന്ധപ്പെട്ടവരെ അറിഞ്ഞിട്ടും കൃത്യം പെട്ടാൻ തുനിഞ്ഞിരിക്കുകയോ, പിന്നീട് അതിൽനിന്നു വിരമിക്കുന്നു നീള മുന്നോട്ടുപോകുന്നു.

നാലാമത്തെ അവസരത്തിൽ എം.കെ.ലക്ഷ്മിദാസയ്ക്കു് അക്കാദമി ഓഫ് പരിഷാദിദ്വാരാ ഭീകരകൃത്യത്തിൽ ഏർപ്പെടുമ്പോൾ, കൃത്യം നടക്കുമെന്ന്, പെട്ടെന്നു്, ഡബ്ബുവസ്ഥിതി വെളിപ്പെടുന്നു. അപ്പോൾ കൃത്യം ചെയ്യുകയാ, മൊത്തത്തിലിടുകയാ അല്ലാതെ ഗണ്യനതമിപ്പെന്നുവന്നു കൂടുന്നു. — അതും അറിഞ്ഞാ അറിയാത്തതോ നടന്നിരിക്കും. സംബന്ധപ്പെട്ടവരെ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്ന പാത്രം കൃത്യം ചെയ്യാനൊരുങ്ങിയതിൽപിന്നെ, അതു മൊത്തത്തിലിടുകമെങ്കിൽ, ആ നില തുടരാം നിശ്ചയമാണ്. അപ്പോൾ കൈമാറ്റംകൊണ്ടാകുന്നുതു് — കരുണയല്ല. അതിടെ

* ഈ പ്രകടനം അഭിജ്ഞാനപുരാതം ജ്ഞാതി ഗുഹിതകളെയാണ്. ശീർഷകം 12.

അതിന്റെ ഫലമായി അനന്തരം സംഭവിക്കുന്നില്ലല്ലോ. അതിനാൽ കാവ്യത്തിൽ അമ്മായിറി സ്ഥിതിവിശേഷം മുഖ്യമു-ത്ഥാശ്വാ ലഭ്യമാണെങ്കിൽത്തന്നെയും തീർച്ചയായും അതു നന്നെ വിജയമായിരിക്കുകയുള്ളൂ. അതിനാലാണ്¹യിൽ ഇങ്ങനെ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം കണ്ടുമായി അൻ കാലത്തുണ്ട്. അവിടെ ശ്രോതാവിന്² കൊമ്പെടുത്തുകൊണ്ട് ഹോമോൻ³ ഭയപ്പെടുത്തുന്നു.

ഇതിലും കൂടുതൽ മേന്മയുള്ള അടുത്തത് കൃത്യം യഥാർത്ഥത്തിൽ നടക്കുന്നു അവസ്ഥകളാണ്.

ഇതിനൊക്കെ ശ്രേഷ്ഠമാണ് അങ്ങനെയൊരു ചെറിയ കൃത്യം നടക്കുകയും, അതിൽ പിന്നെ വല്ലാതെ പെട്ടെപ്പുകയും ചെയ്യുന്ന നില. അപ്പോൾ നമുക്ക് കൈയെടുക്കേണ്ട ആത്മാർത്ഥതയുണ്ടായിട്ടുള്ളതാണെന്നു മാത്രമല്ല, അതിനുമുമ്പും, വല്ലാതെ പെട്ടെപ്പുകയും നമ്മെ ആശ്ചര്യപ്പെടുത്താൻ കഴിയില്ലെന്നു ചെയ്യും.

ഇവയെ ചൊല്ലുമ്പോൾ കൃത്യം കൃത്യവുമായതാണ് അതിൽ സ്ഥിതി. പ്രേമപ്രഭാവത്താലാണ്⁴ കൈയെടുപ്പ് അതിന്റെ പുറത്തു നിൽക്കുന്നതാണെന്നു കരുതും, കൈയെടുപ്പ് ചെയ്ത തിരിച്ചറിയലിൽ⁵, വിട്ടുകൊടുക്കും. ഇവയിലൊന്നിന്റെയും, സങ്കീർണ്ണ കൃത്യമായിട്ടുള്ളതാണ് നിമിഷം എന്നും, സങ്കീർണ്ണ തിരിച്ചറിയലും. അതുപോലെ കൈയെടുപ്പിലും അങ്ങനെ പരിശുദ്ധിക്കാൻ അവിട്ടു മകൻ തന്റെ കൈയെ തിരിച്ചറിയുന്നു.

അതുകൊണ്ട്, കൃത്യം കൃത്യമായിത്തന്നെ, ദുഃഖാനുകമ്പയ്ക്കായി അതിന്റെ കഥാസാക്ഷി വരിച്ചിട്ടുണ്ടാകുന്നു എന്തെന്നും ചിലരുടെ ജീവനായുള്ള അതിന്റെ നില മാത്രമാണ്. ഉപയോഗപ്രദമായ വിജയവണ്ണം അന്നെ അറിയാൻ കഴിയില്ല, ആ കഥാസാക്ഷി കൈയെടുക്കുകയോ നിറം പിടിച്ചിട്ടുണ്ടു; ഇതു വെറും കൈയെടുപ്പാണ്, കഥാസാക്ഷിയല്ല. അങ്ങനെയൊണ് ഇപ്പോൾ വിപരീതമായ സാഹചര്യത്തിൽ കൈയെടുപ്പ് ചെയ്ത കൈയെടുപ്പ് കൈയെടുപ്പ് കൈയെടുപ്പ് അതിന്റെ വിപരീതമായിട്ടുണ്ടാകുന്നു.

ശ്രേഷ്ഠമായ കഥാസാക്ഷി, സാഹചര്യങ്ങളെ അടുത്തും എങ്ങനെ ഇരിക്കുമെന്ന് അവയെപ്പോലും വിശദീകരിക്കുന്നു.

19. സ്വഭാവം അല്ലെങ്കിൽ നിലം

സ്വഭാവത്തെപ്പറ്റി ഉറപ്പു അർത്ഥിക്കുന്ന രീതിയും നിലം.

ഒന്നാമത്ത് സ്വഭാവം അഥവാ നിലം നിർദ്ദേശിക്കാൻ കഴിയും. ഇതു സർവ്വപ്രധാനമാണ്. ധർമ്മികമായ ഉദ്ദേശ്യം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും വസ്തുവുമായ, കാര്യവ്യാപാരമോ സ്വഭാവത്തിന്റെ വ്യക്തികമായിരിക്കും. ഉദ്ദേശ്യം നിർദ്ദേശിക്കാത്തതിൽ സ്വഭാവവും നിർ

പ്രോക്തമായിരിക്കും. ഈ ഗുണം എതുവർഗ്ഗത്തിലുണ്ടാവണം. നാരിയെ നാണയത്തിൽ ഓരിഗണിക്കയാണോണെന്നുപിറ്റും, അടിയെ തുടങ്ങുന്നീയമായ നീലയിൽ പുണ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും, നാരിയുടേയും അടിയുടേയും ദോഷമഹിമയ്ക്കായിട്ടു ചന്ദ്രവർണത്തിൽ എന്തെങ്കിലും കാണിക്കട്ടെ.

നാരിയെ 'തുടങ്ങിയതായ അടയാഴം' ¹⁰ എഴുതുന്നതിൽ വിശേഷവിധിയായ ഒരു ശാസ്ത്രവും ഉൾപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ നാരിയെപ്പോലെയുള്ള ¹¹ ശാസ്ത്രവും, അതിനോടനുബന്ധമായ അനുപാദികളായും ഉൾപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടുമാണ്.

മൂന്നാമത്ത്, 'അടയാഴം ജീവിതത്തിന്' ¹² അനുയോജ്യമായിരിക്കണം. മുമ്പു പറഞ്ഞതിൽപ്പോലെയുള്ള കാര്യങ്ങളിലും നീല ജീവനായ തുടങ്ങുന്നതിൽ.

നാരിയെ 'വീശുന്നിടത്തായിരിക്കട്ടെ അവിടേയായാണു' ¹³ എഴുതുന്നതായാണു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ മുമ്പായിത്തന്നെ അടയാഴത്തിൽ വിശേഷം അല്ലെങ്കിൽ അതുകൊണ്ടുതന്നെ കണ്ടെത്തേണ്ടതായാണു. എങ്കിലും ആ അതുകൊണ്ടുതന്നെ എഴുതുന്ന—വിശേഷത്തിൽ അവിടേയായാ—തുടങ്ങുന്നതിരിക്കണം.

അടയാഴത്തിന്റെ അർത്ഥവ്യക്തമായ അർത്ഥത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കാൻ അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഉണ്ടായാണു ¹⁴. അതോടനുബന്ധിച്ചും, അതുകൊണ്ടുതന്നെ അടയാഴത്തിന് 'സ്വയം' ¹⁵ യിലെ അർത്ഥത്തിന്റെ അർത്ഥവും, ഉണ്ടെന്നുപോലുമുണ്ടു ¹⁶ കഥയും പ്രസ്താവിക്കാണു. അതുപോലെയുള്ള ¹⁷ യിൽ അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ വിശദീകരണങ്ങളെ വിനോദനന്ദനവും അദ്ദേഹം പിന്നീടുള്ള പെരുമാറ്റവും ഒട്ടേറെ പൊരുത്തപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

കഥാകൃത്തുക്കളുടെ അടയാഴത്തിൽ, അടയാഴത്തിന്റെ രൂപീകരണത്തിലും, കവിതയുടെ ലക്ഷ്യം എഴുപ്പവും ആവശ്യകതയെയും സംഭാവനയെയും സംബന്ധിച്ച നിയമം പാലിക്കുകയായിരിക്കണം. ആവശ്യകതയെയും സംഭാവനയെയും അടയാഴമായിട്ട്, അതിനെ തുടർന്നു കർത്താവ് എന്നു മുറയ്ക്കും, അടയാഴം അതുകൊണ്ടുതന്നെ അർത്ഥം, ആ മുറ ഒപ്പിച്ചു ആവശ്യകതയെയും സംഭാവനയെയും നിർദ്ദിഷ്ടനിയമം പാലിച്ചുകൊണ്ടു 'വിശിഷ്ട' അടയാഴമായിട്ടു വ്യക്തി അതിനെ പേരുവന്ന വിശിഷ്ടനീതിയിൽ സംബന്ധിക്കുകയും, പ്രസ്താവിക്കുകയും ചെയ്യുകയായാണു. അതുകൊണ്ടു, കഥാകൃത്തുക്കളുടെ വികാസവും അടയാഴവും കഥാകൃത്തിന്റെ അർത്ഥത്തെ ഉണ്ടാക്കണം. മേൽപ്രകാരത്തിലും, ഇതിനോടൊപ്പം ഇതിനോടൊപ്പം പ്രസ്താവിക്കുന്നതിലും അതുകൊണ്ടു തന്നെ അതികമായ പ്രയോഗം ആവശ്യപ്പെടും. നാടകത്തിൽ വെളിക്കുള്ള സംഭാവനയായി മാത്രമേ അതികമായ അവതരണം ഉണ്ടായാ

കൈറ സ.ഇ.പാഠശാലയെ ഇപ്പം ഓരോന്നു സിനല്ലാതെ കറാക്കുകില്ലല്ലോ. അപ്പോൾ വന്നവർ ഓരോന്നു സിനല്ലാതെ. കൈറപാഠശാല⁵യിലെ ഈ സന്ദർഭം അതിനു മുമ്പ് "അമ്മമ്മമ്മ". സോഫിസ്റ്റായ പോളുതുദാസി⁶ന്റെ നാടകത്തിൽ ഇദ്ദേഹിദേശനിക്കുള്ള, കൈറയും ഗരിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നതും ഇക്കത്തത്തിലാണി: "അവസ്ഥാനം എന്റെ സഹോദരിയെപ്പോലെ അന്നം ബദ്ധിപിറത്തിൽ കരിക്കേണ്ടിവന്നു." അമ്മമ്മ സിന്റെ ഈ വ്യാകുലത നിറഞ്ഞ കഥനം അത്യന്തം സാമോഹികമായിട്ടുള്ളത്. ഇപ്പകാരം കൈറപാഠശാലയിന്റെ⁷ തൃദേശയിൽ "അമ്മമ്മ എന്റെ കൈറകകനെ കൈറവന്നു, ഇമ്മ എന്റെ കീവർക്കെന്നും ഇല്ലെന്ന് വരുന്നു" എന്നു വിശ്വസ്തി വിശ്വസിക്കുന്നു. നിന്നെ ഇമ്മമ്മയിൽ നാരികൾക്കു നന്നാമ്പിദേശനം കൈറന്നും, കൈറക്കു സംബന്ധിച്ച കൈറവിശ്വസ്തി ഉറപ്പിക്കുന്നു "ഇവിടെ നാം ആദ്യമായി നന്നായി, അതിനാൽ ഇവിടെയെന്ന നന്നായി പൂർണ്ണമായി കൈറക്കേണ്ടിവന്നു".

ആതിഥേയാനത്തിന്റെ ഒരു മിശ്രിതരൂപമാകുകയുണ്ട്. “സമുദായം
 വാചകങ്ങൾക്കുള്ളവനായിട്ട് വന്നു ചെല്ലുമ്പോൾ” ലെത്തറപോലെ,⁶⁰
 അതിൽ തൊറിഡാണമുഖം വിജയനമെടുക്കുന്നു. അവൻ പറയുന്നു:
 “കറാമിംഗ് വിദ്യുവമല്ലുന്നായിട്ട്”. അപ്പോൾ പെരുപ്പമെന്നൊരുവൻ
 ആലോചിച്ചു: “അവൻ വിദ്യ തിരിച്ചറിഞ്ഞുകൊള്ളാ”, ഇവിടെ ഒന്നാ
 മൻ താൻ കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത വിദ്യ തിരിച്ചറിഞ്ഞെന്നൊരു രണ്ടാമൻ
 പ്രവേശിക്കുന്നതിൽ കൈയെടുത്തു അഭിജ്ഞാനം ഉണ്ടിച്ച അന്തരം
 താണു.⁶¹

ആത്മരൂപരൂപം എന്നു ഏകദേശം പറയാവുന്നതായ സാധനങ്ങളെ
കൊണ്ട് ചെട്ടിപ്പെടുത്തുന്ന സംഭവങ്ങളിൽനിന്നു കിട്ടുന്നതായ അഭി
ജ്ഞാനം നൽകപ്പെടാറുണ്ട്. ബ്രഹ്മവൈജ്ഞാനികൻ ചെട്ടിപ്പെടുത്തിയും
ജ്ഞാനം നൽകപ്പെടാറുണ്ട്. അതായത് അങ്ങനെയൊന്നുണ്ട്. നമുക്കു മുമ്പു കാണിച്ച
ആത്മരൂപം ഇവിടെ നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തതായാണ്. അ
സംഭവം വിശദമായ സാധനങ്ങളോ കൈക്കൊണ്ടുകൊണ്ടോ അഭിജ്ഞാനം
നൽകപ്പെടാറുണ്ട്. അതായത് അങ്ങനെയൊന്നുണ്ട്. നമുക്കു മുമ്പു കാണിച്ച

താഴെപ്പറയുന്നവർ, തിന്നത്താൻ കഴിവില്ലാത്ത വെളുത്തപ്പഴിക്കും പൂർണ്ണമായും അപാദിക്കുന്ന ചിലിങ്ങ് ഡാസ്റ്റർപ്പഴിൽ അടുത്ത സ്ഥാനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

21. ഉദ്യോഗാർത്ഥൻ

കമ്മ്യൂണിക്കേഷന്റെ ഘടനയും, സമൂഹീയമായ ബോധമുള്ളവരുടെ നമ്മു പ്രകാശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർക്കും അർത്ഥമാണിപ്പിക്കുന്ന, ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരിൽ കൊള്ളാത്തവർക്കും നമ്മുടെ പ്രകാശനാകാനും കവിതകൾക്കും. മറ്റാർക്കും കൊള്ളാത്തവർക്കും, അർത്ഥമാണിപ്പിക്കുന്നവർക്കും

സാക്ഷാത് കാർഷ്വരീ, കണ്ണിനമൃതേ നദരേപോലേ വിനമോ
 യി പ്രമുഖീകരിശേവേദി, ഏതേനാഭ വാസ്തവികമായതിന് അന്ത
 യോജ്യമന്ത കവിഷ് അനുഭവമാകയും, അങ്ങനെ എന്തുതരം അനുഭവ
 മൂലം ഭവീഷ്വരവാൻ ആവസ്ഥം ലഭിക്കും ചെയ്യും. കർകിനാസിന
 പരവി പാകപ്പിടുകൾ കർഷ്വരീ, ഈ നിഷ്കർഷ എന്തിന്റെ ലാഭ
 കർഷ്വരീയെ ഉപയോഗിക്കും. അതിനുള്ളിൽ ഭവീഷ്വരീ വിട്ടു വ
 രുകയാണെന്നു പ്രമുഖ കണ്ണിന മൃതേ കൊണ്ടുവരാൻ ആവാത കവിഷ്
 വാസ്തവികത കൈവിട്ടുപോയി. അതിനാൽ, അഭിനയത്തിൽ കവിഷ്
 ൽ ഈ പ്രകാരം പ്രേക്ഷകരെ പ്രകൃഷ്ട്വം നൽകി; അങ്ങനെ നാടകം
 പരാജയപ്പെടുന്നു.

നാടകം രചിക്കുമ്പോൾ അങ്ങനെയൊരു അനുഭവവും അർത്ഥവും
 യും, കലപ്പിത്തങ്ങളും കൈവിട്ടിട്ട്, നാടകം കവി അഭിനയമാണെന്നു
 ണം. ഭാവാനുഭൂതിയോടെ ഏതെന്നു കവിഷ്, അതിന്റെ പാത്രങ്ങളും
 യി സഹജമായ അനുഭവം ഉള്ളതിനാൽ, എല്ലാവരിലുമേറെ പ്രകാശമു
 വാക്കാൻ കഴിയും. കലാപു, കലാപു സാധാരണയായി ക
 വിഷ് മാത്രമേ പാത്രങ്ങളായ കലാപും കലാപും തരേന് പ്രകാശി
 പ്പിക്കാനാവൂ, അതുകൊണ്ട് കാവ്യനിർമ്മാണത്തിൽ സാധാരണ കൈവര
 ണകളിൽ കവിഷ് പ്രകൃഷ്ടതയോടെ പ്രതിഷ്ഠിക്കും, ഈ പ്രകൃഷ്ടത
 യും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതിൽ. അതുകൊണ്ട് അവസാനത്തിൽ, കവി പാത്ര
 മായ സാധാരണയായും അതുകൊണ്ട് താഴെയും പ്രകാശിക്കും; ഉണ്ടാ
 മെന്നതിൽ അതിനെന്നു നിലയിൽ നിന്നു വേർപെട്ട് ഉണ്ടാകും.⁴⁴

22. ഉപാഖ്യാനങ്ങളുടെ പൊതുത്വം

കാവ്യസ്മൃതിനാലെ ഉള്ളതായതും, പുതിയതായി കല്പിതമാ
 യാലും അതായത് അതിന്റെ സാമാന്യതയും അനുഭവവും, വിനീട്ട്,
 ഞാൻ നിർദ്ദേശിച്ചുവെക്കുന്നതായാലും, അതിന്റെ ഉപാഖ്യാനമാക്കി⁴⁵
 ദീർഘിപ്പിക്കുകയാണു് കവി ചെയ്യേണ്ടതു്. സാമാന്യമായ ഉപാ
 കളെന്നതിന്റെ പ്രകാരം ഈ വിവരത്തിൽനിന്നു് ഉപാദിക്കാം.
 നവോദയമായ കലാഭിരുചി ബലികൊടുപ്പാൻ കരുതുന്നു. യഥാർത്ഥ
 ഹിന്റെ മുമ്പിൽ നിന്നു നവോദയം കടത്തിക്കൊണ്ടുപോയ അവളെ
 കലാഭിരുചി എത്തിക്കുന്നു. അതുവഴിനിന്നുവരുന്നവരെ ദേവീകാ
 യി ബലികൊടുക്കുക എന്നാണിത്ര നടുപ്പം. അതു ചെയ്യുന്നതിനു
 ള്ള പാത്രമാണിതും അതിനുള്ള ലഭിക്കും. അതിനാൽ കഴിഞ്ഞു, അത്
 ള്ള പാത്രമാണു് അവിടെ തുടങ്ങിയ വന്നുപോകുന്നു. ഏതോ കലാഭി
 വാൽ അതാൽ അവിടെ ചെയ്യണമെന്നു ആകാശവാതിതം ഉണ്ടായി;
 ഈ വാസ്തവം നാടകത്തിന്റെ സാമാന്യതയെപ്പറ്റി നിർമ്മാണത്തിൽ ഉൾപ്പെ
 ടുന്നില്ല. അതാൽ അവിടെ എത്തിയതു് എത്തിനാണെന്നു വസ്തുതയും
 മുഖ്യമായ കാവ്യവ്യാപാരത്തിന്റെ അംശമല്ല. ഏകീകൃത അതാൽ വരു

[illegible]

അതിൽപിന്നെ കവിതയുടെ പാശ്ചാത്യരൂപം പെരിട്ടിട്ട്, കാര്യ
ബാധകങ്ങളുടെ ഉപാഖ്യാനങ്ങളിലൂടെ കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുള്ളതാ
യിട്ടുള്ളതായി തുടിക്കുന്നതാണ്. വിശ്വരൂപ മനോഹരം, ഉദാഹരണാദി,
ഓരോപ്പോൾ ഉപാഖ്യാനമായാണ് ബന്ധനവ്യവസ്ഥകൾ, പാപപരി
ഹാരകർമ്മം കൊണ്ട് തുടർപിടിക്കുമ്പോൾ മോചിതാവകളും ചെയ്യുന്നു.
നാടകത്തിൽ ഉപാഖ്യാനം ചെയ്തിയതായിരിക്കും; എന്നാൽ മോചി
തവൃത്തിയെ വീക്ഷാത്മകമായിട്ടു് ഉപാഖ്യാനത്തിലാക്കും. ഓരോപ്പോഴും
യിടെ കഥ തുടർന്നു് മുന്നോട്ടു് വന്നതായാണല്ലോ "കർമ്മൻ അഭയാകു
ലകളായിട്ടു പ്രവേശിക്കേണ്ടതും" പക്ഷേ "അഭയാകുലൻ" അഭയാകു
ലനായിത്തീർന്നു് തടയൽപുറത്തിലെ എന്നുപോലെ അവർ കാണുന്നു. ഇ
ങ്ങനെ ഒരയാൾ നീക്കമില്ലാത്തതായിത്തീരുന്നു. അയാളുടെ വീട്ട് ഉണ്ടെന്നു
നാമിക്കുകയോണം; പ്രേമസമീപത്തെ കർമ്മങ്ങൾ അയാളുടെ ധനവും ശാ
സ്ത്രവും തിന്നമുടിക്കുന്നു. അവർ അയാളുടെ പുത്രനെ അപകടത്തിൽ
അകപ്പെടുത്തുന്നതായി പല പല വരികളിലും ചെയ്യുന്നു. അപമാനം
കൊടുക്കുന്നതിൽ അകപ്പെട്ടു പോയിട്ടായിൽ അയാൾ തന്നെയാണു് വീട്ടിൽ
മടങ്ങിവരുന്നതു്—തന്നെ വീല കടംബാധകനായിത്തീർന്നു് വരുന്നതു്
യു; ഗാന്ധിയുടെ ആശയം നൽകുന്നു" ഇങ്ങനെ കവിതകളിൽ
സമാധാനം, ഐക്യം, ഐക്യം ഉപാഖ്യാനങ്ങളാണു്.

23. സംസ്കൃതിയും വിദ്യതീയും

[illegible]

കിഞ്ചതത്ത്വം ഷാലകനെ ബന്ധനത്തിലാക്കിയിട്ട് പിന്നീട് * * *
[അവന്റെ മോചിതമാക്കിയ ബന്ധിച്ച്] കപടപാപമുക്തവ്" സാഹൃതി
യിൽ അന്തർവെക്ഷണം. കൊലപാതക മുക്തനായിത്തീർന്ന സാഹൃതി
വരെയുള്ള പാപ വിമുക്തിയാണത്.¹⁰

24. ദുഃഖാനന്താടകത്തിന്റെ

പരിവൃകരം

നാലുത്തമ ദുഃഖാനന്താടകങ്ങളുണ്ട്: രണ്ട് ഭക്തിപരം മറ്റു മൂന്നു നാടകങ്ങൾ
സ്ഥിതിവിപര്യയങ്ങളും അഭിനയനാടകങ്ങളും ആയിരിക്കണം. രണ്ടു്
കുതുംബം: ഇതിന്റെ ഓരോ ഭാഗത്തും ഉദാഹരണമായി പ്രദർശനമായിരി
ക്കും. ഉദാഹരണമായി ആരുടെയും സിദ്ധനാടകം¹¹ ഇല്ലാത്തതിനാലും സാ
ഹൃതിയെ നിർദ്ദേശിക്കാനാവാത്തതാണ്. മൂന്നാമത്തേത് സാഹൃതികൾ, മ
തിയെ പ്രേരകം സാഹൃതിയാണെന്നാണ്. പരിവൃകരത്തിന്റെ പെരു
പ്പം¹² ഇതിന്റെ പ്രത്യേകതയാണ്. നാലാമത്ത്, സാഹൃതി: ഈ പരി
വൃകരത്തിൽ പൊതുവെ സാഹൃതിയും, പ്രേരകപരിവൃകരവും¹³, അതിന്റെ
യഥാർത്ഥ നാടകങ്ങളിലും കാണാം പാതാലഭ്രാന്തന്റെ പ്രത്യേക
പരിവൃകര ഉദാഹരണങ്ങളിലെ വിശദമായ പ്രത്യേകതകളാണ് ഉദാഹരണ
മായി.

രണ്ടാം കാവ്യത്തിൽ, പലപ്പോഴും കാവ്യകലാപരമായ ചോദ്യങ്ങൾ
ഇവർ കവി യഥാർത്ഥത്തിൽ തന്നെക്കണ്ടതാണ്. അതു സാഹൃതികൾ
ഒന്നു വന്നാൽ ആകുമ്പോൾ അതേപോലെ, വിചിത്രമായി ഭാവപാലം കൂട
കൽ കൂടതൽ കേൾക്കുമ്പോൾ, ഉൾപ്പെടുത്തണം. ഇവയെ മുട്ടാപോക്കി
ലുള്ള വിചിത്രങ്ങൾ കേൾക്കുമ്പോൾ അങ്ങനെ കേൾക്കുന്നതു ഏതാ തീർ
യാണത്. ഇവയെ അനുസരണ നിർദ്ദേശമായ കാര്യപരിവൃകരങ്ങളും
പ്രേരകരണിക കവികൾ ആവിർഭവിച്ചുവന്നു. എന്നാൽ, ഓരോ
കവിക്കും, മറ്റു കവികളുടെ വിശേഷമായ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും കൂടി
അങ്ങനെയും സിദ്ധി കൈവരുന്നത് കഴിയാത്തതാണ് ഇവയെ
നിരൂപകന്മാർ പ്രതിഷേധിക്കുന്നത്.

ദുഃഖാനന്തകാവ്യങ്ങൾക്ക് തമ്മിൽ സമാനതയാണോ, വ്യത്യാസം ഉ
ള്ളതെന്ന് തീരുമാനിക്കുവാൻ കഠിനം പരിശോധിക്കേണ്ടതല്ലവരി.
സാഹൃതിയും, വിവൃതിയും ഒരേപോലെയാണെങ്കിൽ സമാനതയുണ്ടാകുന്ന
ധരിക്കണം. സാഹൃതി സൃഷ്ടിക്കുവാൻ വൈദഗ്ദ്ധ്യമുള്ള ഏതുതരം ക
വികൾ വിവൃതിയുണ്ടാക്കുന്നതിൽ സിദ്ധഹസ്തനല്ലാതെ കാണുന്നുണ്ട്.
സാഹൃതിയിൽ ഒരേകലയിലും പൂർണ്ണമായ മനോഹരവും കൈവരുന്നതി
നുള്ള പരിവൃകര സഹായക കവികളാകുന്നു.

ചെമ്പ്, ചെങ്കുണ്ടി, ഈ വിവേചനം പെട്ടെന്നു മാറ്റിനിർത്താൻ നൽകി. ഇതിന്റെ അർത്ഥം കാര്യമെന്തെന്ന് ചർച്ച ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

29. අනුග්‍රහය නොගන්නා

പട്ടണം, 2010, നവംബർമാസം, വെള്ള, ശനി, രാവിലെ, 11 മണി
 കോടതിയിൽ വിചാരണ, 2010 ജൂൺ 20 ന് നടന്ന വിചാരണ തീർപ്പാക്കിയ
 കേസുകൾ.

[illegible][illegible][illegible]

[illegible]

കുറേ വർഷമായിട്ടെ സി.കെ. എസ്.എസ്.എസ്. വിദ്യാലയം പ്രവർത്തിച്ചു വന്നിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അതിന്റെ പാതയിൽ മാറ്റം വന്നിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ പേര് 'സി.കെ.എസ്.എസ്. വിദ്യാലയം' ആയി മാറ്റിയിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ പേര് മാറ്റിയതിന്റെ കാരണം എന്തെന്ന് അറിയാൻ കഴിയില്ല. അതിന്റെ പേര് മാറ്റിയതിന്റെ കാരണം എന്തെന്ന് അറിയാൻ കഴിയില്ല. അതിന്റെ പേര് മാറ്റിയതിന്റെ കാരണം എന്തെന്ന് അറിയാൻ കഴിയില്ല.

[illegible][illegible]

2010-11/12

ചിത്രകലാപദ്ധതി

1. نقد و بررسی

[illegible]

നോക്കൂ, ഏതെങ്കിലുമൊരു ക്വെഡിലാത്തതായോ, ഒരൊറ്റ കാഴ്ചയോ അത്ഭുതീകരിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ അതിന്റെ വക്രപ്പകർ അനേകമാണ്. 'ക്യൂപ്രിത' യുടെയും 'പെറുതുലിങ്ങി' യുടെയും രചയിതാക്കൾ ഇതാണ് ചെയ്തത്. ഇവയിൽനിന്നും ഓർമ്മപ്പെടുത്തലുകളും വിശ്വവസ്തുവിൽ ഒരു ദുഃഖാത്മനാടകത്തിന്റെയും, എന്റെ ആത്മാവിൽ രണ്ടിന്റെയും സാമ്യവും, ക്യൂപ്രിതയിൽ അനേകം ദുഃഖാത്മനാടകങ്ങളുടെ വിശ്വവസ്തുവുണ്ട്. 'പെറുതുലിങ്ങിലാകട്ടെ, 'ശത്രുപതിതാകിക്', 'മിലേക്കേതെസ്', 'നെക്കാപ്പോലെമസ്', 'എമർഡഡ്ഡസ്', 'യായാപരനായ ഓർമ്മപ്പെടുത്തസ്' 'ലൈക്കാനി നാമിക്' 'ഇവയിൽനിന്നും പലതും, പക്ഷെപ്പക്ഷകളുടെ പ്രയാണം' എന്നു എട്ടു നാടകങ്ങളുടെ വിശ്വവസ്തുവുണ്ട്.

2. ദുഃഖാത്മനാടകവുമായി താരതമ്യം

കൂടാതെ ദുഃഖാത്മനാടകത്തിനുള്ള പ്രകാരങ്ങൾ, അതായത് "സർവ്വം, ജീവിതം, സാമൂഹികം, കരുണം ഇവ, മഹാകാവ്യത്തിനുമേലായിരിക്കണം. ചിലപ്പോൾ ദുഃഖാത്മനാടകത്തിനുമേലായിട്ടാൽ, രണ്ടിന്റെയും അർത്ഥങ്ങൾ പലതാകാം. പലിയിവിടെയും, അനേകാദൃശ്യവും, അഭിജ്ഞാനവും മഹാകാവ്യത്തിനും ആവശ്യമാണ്. വിശ്വതീയ്യ, വിശ്വതത്വവും, മഹാദൈവങ്ങളുടെയും കലാതത്വകമായിരിക്കണം. ഇവയിലെല്ലാം, മഹാവിശ്വതത്വത്തിലേന്നുപോയി, നമുക്കു സാമൂഹ്യവും സർവ്വപ്രാമുഖ്യമായ ആദ്യം പൊതുവേ അങ്ങനെയോ. വാസ്തവത്തിൽ അതേയെടുത്തിന്റെ കണ്ടു കാഴ്ചങ്ങളിൽ അതാണിപ്പോൾ രണ്ടുരൂപംകാണാം! ഇവയിൽനിന്നും സർവ്വവും കരുണാത്മകമാണ്. ഓർമ്മപ്പെടുത്തൽ, അതിൽ അഭിജ്ഞാനവും നിർമ്മാണമുണ്ടാകുന്നു", ജീവിതവും സാമൂഹികവുമായതാണ്. പക്ഷെപ്പക്ഷ, അങ്ങനെയും, അവസരങ്ങളും മുൻനിർത്തി വരികയിട്ടാൽ ഈ കാഴ്ചക്കൾ രണ്ടും പരമശ്രേഷ്ഠമാണെന്ന് ബോധ്യമാകും.

3. രണ്ടിനും തമ്മിൽ മേടം

കഥാകാരിയുടെ ദൈർഘ്യമേതെങ്കിലും വൃത്തങ്ങളും പൊതുവായിട്ട്, മഹാകാവ്യത്തിനും ദുഃഖാത്മനാടകത്തിനും തമ്മിൽ സ്പഷ്ടമായ ഭേദമുണ്ട്. ദൈർഘ്യത്തിന്റെ അളവ് മുമ്പു നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നു. ആദിയും അന്ത്യവും അനേകാദൃശ്യത്തിന്റെ അതിർത്തികളായിട്ട് ഒരുക്കുകയെന്നു വേണം. ഈ നിർദ്ദേശ പാലിക്കുകയെങ്കിൽ ആ കാഴ്ചത്തിന്റെ ദൈർഘ്യം, പ്രാചീനമായ മഹാകാവ്യങ്ങളുടെതിൽനിന്നു കുറഞ്ഞതും, ഒരു ജീവിതത്തിന്റെ അളവിലേക്കുവെക്കും അവതരിപ്പിക്കാനുള്ള ദുഃഖാത്മനാടകത്തിനു തുല്യവുമായിരിക്കുമെന്ന് വേണ്ടതു്.

മഹാകാവ്യത്തിന് അതിന്റെ അതിരുകളെ മറക്കും അകറ്റി, ജ്ഞാനത്തിന്റെ വിജ്ഞാനം വക്രിപ്പിക്കുവാൻ കഴിയും. കാരണം വ്യക്തമാണ്. ദുഃഖാത്മനാടകത്തിൽ, ജ്ഞാനവും, ഒന്നിച്ച്, പ്രവഹി

ကုမ္ပဏီမှ ပျက်စီးမှု

விதிகளைக் கொண்டுவர உத்தேசம்
 கொண்டுவர உத்தேசம் கொண்டுவர
 கொண்டுவர உத்தேசம் கொண்டுவர

1. முதலாவது அட்டை

• വിമർശനപരമായ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും സമഗ്രമായ സമയധാരണയും അവയുടെ ഉദ്ദേശ്യങ്ങളോടനുസരിച്ചുള്ള ചുമതലകൾ, പുരസ്കാരങ്ങൾ തുടങ്ങി വിവരിക്കാനുള്ള നിർദ്ദേശമാണ്.

[illegible]

വൃദ്ധനുള്ള സാധനം കണ്ടെത്തി. അതിൽ പച്ചപ്പലിക്കോ, കപ്പപ്പലിക്കോ, ചാക്കപ്പലിക്കോ നല്ലവസ്തുക്കൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ചാക്കിൽ ഇപ്രകാരം വെള്ളപ്പൊക്ക് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. സാധനങ്ങളുടെയും വിലയുമാണ്.

[illegible]

[illegible]

6. சங்கவழிதழின் சுயநிர்வாகம்

പൊതുവെ, കലാകാരന്മാർ ആവശ്യമായ, കർമ്മശാലയെ സജ്ജമാക്കി, പരസമയപ്രാപ്തമായ വിവരസമയം ആഗ്രഹിക്കാൻ അനുവദിക്കാൻ അതിക്രമം സ്വാഗതീയമാകുന്നു.

കുലാപകുമാരൻ ആവർത്തനത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, സംഭവിച്ചു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നാൽ ചിലപ്പോൾ അപരാധവുമായെന്നു വരുകിൽ, സംഭവിച്ചെന്നും അപരാധമുള്ളതുമായിത്തീർന്നു കൂടുതൽ ശിക്ഷയോടെ, ദൈവമണ്ണിൽ വിചിത്രീകരിച്ചുതുറന്നുവെക്കുന്ന മനുഷ്യജന്മഭാവുക സംഭവിക്കുന്നതല്ല എന്നു വരിക. എന്നാൽ അതിനു നമ്മുടെ സമാധാനം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടത്: "നല്ല, പക്ഷെ അപരാധവുമായതായാ കൂടുതൽ മണ്ണാകും. മനുഷ്യവിചിത്രീകരണ ആവർത്തനം കലാപകുമാരൻ അപേക്ഷിച്ച് അധികം മേൽക്കൂട്ടമായിരിക്കേണ്ടതല്ല. മെത്രാന്മാർ."

എർഷാദിം പുസ്തകം

മിഥ്യയാധാരത്തിൽ ഉത്ഭവിച്ചതും
മുക്തിയെന്ന നാമകരണത്തിനും

1. സാമാന്യമായ നാണയം

സാമൂഹികരണങ്ങൾക്കിടയിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ മാനുഷപ്രയത്നം, ദുഃഖമനുഭവങ്ങൾ കൂടാതെ ഏതാനും വീട്ടിലുണ്ടായിരുന്നവർക്ക് സുഖപ്രദമായ ഭവനങ്ങൾ.

[illegible]

2. ഭരണാനുമതിക്കുശേഷം

വർദ്ധനവ് ആയിരിക്കും.

ஆதித்யன், கனகமணி, இவ் வகுத்தவர்களிடமிருந்து பெரிய அளவு கிடைக்கக்கூடிய; அந்நிகழ்ச்சிகளையெல்லாம், அப்போதுதான் அது முடிந்திருக்க

നീട്ടിയതും, ഇങ്ങനെ ഇഴഞ്ഞു നീങ്ങുന്നതും, ചിതറിക്കിടക്കുന്നതുമായ ജനങ്ങൾ അനുഭവപ്പെടും. വിസ്ഫോരം കൂടാതെ ചെറുചെറുതായി കരകൊണ്ടു നൂണു തുടർച്ചയായിരിക്കുമിട്ടു. ഇരുപതിനാലാം, ചെറുപ്പം ഇങ്ങനെയും അനേകം ഭാഗങ്ങളുണ്ട്. കാര്യം ചെറുതായിത്തീർന്നു നീങ്ങിയതായ വിസ്ഫോരമുണ്ട്. ഇപ്രകാരം ഈ കാവ്യങ്ങളുടെ മുമ്പുള്ളതായ അനേകം കാവ്യങ്ങളാകുന്നു. ഇങ്ങനെ താൻ പറഞ്ഞതിന്റെ ശാസ്ത്രപരമായും. എന്നിരുന്നാലും, ഈ കാവ്യങ്ങളുടെ സംരക്ഷിതരൂപമായ കഥാസംഭവം നിരന്തരം ദൈവശക്തിയും തന്നെ. ഇവയിൽ കാര്യം മുമ്പുള്ളതും സംഭവമാകുന്നതു കാര്യങ്ങളിൽനിന്നു പരമമായ അനുകരണമാണെന്നതിൽ സംശയമേതുമില്ല.

4. ദുഃഖാത്മകതകളിൽനിന്നു ഉത്ഭവിച്ചതും

അതിനാൽ, ഏതുനിലയിലായാലും മഹാകാവ്യങ്ങളായും ഉത്ഭവിച്ചതായ ദുഃഖാത്മകതയും. അതുപോലെ, കഥ എന്ന രൂപത്തിൽ ഉത്ഭവിച്ചതായ കർമ്മവിധിയും പരിപൂർണ്ണമായി നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. മുമ്പു പറഞ്ഞതുപോലെ, കാര്യം കഥയും സംഭവാനുഭവങ്ങളും, വിശിഷ്ടമായ ആനന്ദം സൃഷ്ടിക്കുവാൻ സമർത്ഥമാണെന്നതിൽ, ദുഃഖാത്മകതയും, അതിന്റെ സ്വഭാവം മികച്ചതും നേടുന്നതുകൊണ്ട്, ഉത്ഭവിച്ചതായ കഥയാണെന്നു സൂചിപ്പിക്കാം.

ദുഃഖാത്മകതകളിൽനിന്നും മഹാകാവ്യത്തിന്റെയും സാമാന്യമായ രൂപം, അവയുടെ വേർ വേർ പ്രകാരങ്ങളും ഭാഗങ്ങളും; പ്രത്യേകവും നിർദ്ദേശമായ കവിതയ്ക്കു ആധാരമായ ഭാഗങ്ങളും; നിർവ്വചനാർത്ഥം ആകുന്നവങ്ങളും; അവയുടെ നിർവ്വചനം;—ഈ വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി ഇതിലധികം വിസ്തരിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലല്ലോ.³

* * * *

અનુ. ૫૫૭

2. **ദുഃഖാനുഭവം = Tragedy**: ദുഃഖത്തിൽ പതിക്കുക എന്ന ഗൗരവമുള്ള ഇടം. ദോഷപരിണാമകനാടകം, ദുരന്തനാടകം എന്നും പറയുന്നുണ്ട്. സമീകൃതജനകമെന്ന അർത്ഥത്തിൽ സംസ്കൃതത്തിലുള്ള “ദ്രോണ” എന്നതിന്റെ സങ്കീർണ്ണമായ രൂപമാണ് ഗ്രീക്കു വാദിതത്തിലെ ഏറ്റവും മഹത്വമുള്ള കാവ്യരചന. “ദ്രോണ” എന്ന ഗ്രീക്കുശബ്ദത്തിന് “ദുഃഖം” എന്നർത്ഥമുണ്ട്. അജ്ഞാതം (ആട്ടിൻ പെരുന്ത) പോലെ വേണംകെട്ടിയവരുടെ സമ്മിശ്രിതരായ (കോറസ്) ത്തിൽ നിന്നുജ്ജ്വലിക്കുന്നതിനെപ്പോലെ ചിലർ. ബലികളിൽ നിന്നു തീർന്നു വരികയാണു ആദ്യ പ്രതിഫലമായി കിട്ടാൻപോയതി, ചുറ്റിനിൽത്തു കയും പാടുകയും ചെയ്യുന്നവരുടെ നൃത്യരേഖയെ കുറിക്കുന്ന ശബ്ദമാണി തെന്നു മറ്റു ചിലർ. പിന്നീട്, ദോഷത്തിൽ പര്യവസാനിക്കുന്ന മറ്റൊരു വിധത്തിൽ നാട്യരൂപമെന്ന അർത്ഥത്തിൽ പ്രസിദ്ധമായി. ഡോക്രമറ്റൈക്കിനു മനോരമം—

3. പ്രമാണം = കോമഡി (Comedy) കോമോഡിയസ് = വിദ്യകൻ, വിദൻ, ഹാസ്യനാടൻ. 'കോമോസ്' = പ്രദർശിപ്പിക്കുക. 'കോമോഡിയസ്' = പാട്ടുകാരൻ. ഉദാഹരണത്തിന് 'ആർക്കുതന്നെ വെറുപ്പിക്കുവാൻ' ചിരിപ്പിക്കുവാനും വേണ്ടി ഹാസ്യരൂപമായ പാട്ടുപാടി അഭിനയിക്കുന്നവരുടെ കൂട്ടിന്മേൽ കോമഡി. 'കോമ' എന്നു 'മറ്റു', 'കോമോസ്' എന്നായാൽ കോമഡി ശബ്ദത്തിന്റെ മൂലം. അതിനാൽ അഭിനയിക്കുന്നവരുടെ നീർവചനം 'അറവാണ്' ഇല്ലെങ്കിലും പൊതുവെ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. 'പൂർണ്ണാർത്ഥ'മായ പ്രാഗത്ഭാസത്തിൽ 'അതിക'യിൽ തുടങ്ങിയെന്നും, കൈയെഴുതിയ പ്രതികം എഴുതിക്കിട്ടുള്ളതും കൈയെഴുതിയതും അതിലുള്ള പാശ്ചാത്യരായവരും ചിലർ പറയുന്നു. 'വിഭാഗ'യെന്ന സംസ്കൃതത്തിൽ പറയാറുള്ള

കലയുടെ അടിസ്ഥാനം, കലാശാസ്ത്രവും കലാ പ്രവേശനിക്കാർക്കുപയോഗ്യമായ നാടകങ്ങളിൽ പ്രയുഗമാണ്. നോക്കുക:—

G. Norwood: Greek Comedy. Katherine Lever: The Art of Greek Comedy. Lane Cooper: On Aristotelean Theory of Comedy.

4. "കാലയമ്പലം = കാലതൂരന്ധം" (കൈതൂരണം, (Dithyrambic Poetry). കരുതേണ്ടതെന്തെന്നു ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടു, ഉത്തരങ്ങളെ ഉൾക്കൊണ്ടായി, ആടി പാടി ആഹ്ലാദിക്കുന്ന ഉഷാഭാരത സമുഹം (ഗ്രൂപ്പം) മറ്റുത്തരവു-നാലുതു ആണു മറ്റു പലതെ കേൾക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധേയപ്പെട്ടിട്ടും, പാടത്തക്ക കരുപ്പാടു കളിച്ചു കളിക്കാനു പാങ്ങിരുന്ന പുരുഷന്റെ ഇടയിൽ ഒരു സൗകര്യമായ പാടത്തക്കതായിരുന്നു. ആയിരുന്നാണ്ടിൽ ഒരു നാമധാരിന്റെ ഭരണനേതൃത്വത്തിൽ ഒരു കൂട്ടം പുരുഷന്മാരും, സ്ത്രീകളും കിന്യദേവതയെക്കുറിച്ചു തിങ്ങാത്തതു് കൂടിയിരിക്കുകൊണ്ടു്, ഒരു ചെറിയ കൂട്ടത്തിൽ കള്ള നിറച്ചു ഉരുക്കി പിടിച്ചുകൊണ്ടു് "ആർക്കുണ്ടാരുമൊന്നും വരുണു്" ആടിക്കൊണ്ടും പാടി കൊണ്ടും ആനന്ദിച്ചിട്ടു് ഒടുവിൽ ആ മദ്യം പ്രാപദംപോലെ ചകത്തു കുടിക്കുമായിരുന്നു. അതിനോടുകൂടി ആഹ്ലാദം വഴിപാടായി കൊടുപ്പാൻ പണം കൈത്തുന്നിടലത്തേക്കും. സർപ്പകേടാണിതിന്നിന്നു കൈത്തേപ്പൻ വെള്ളം വെക്കുന്നതിന്നു്. ഈ ഗൃഹം കാലയമ്പലം. ഗ്രീസിലെ കാലയമ്പലം ഇതിന്നു സമാനതയുണ്ടെന്നു കേൾക്കുന്നു. ദേവതയുടെ പേരുകെട്ടി ആട്ടുന്ന കളിയണിക്കുന്ന ചില വിഭാഗങ്ങളുടെ മുന്നേറ്റം കൈച്ചുവേദം. ജീവിതത്തിന്റെ ആഹ്ലാദത്തിൽ ലയിച്ചു മറന്നുപോയതിന്റെ പ്രയത്നമായ ജീവനോടുകൂടി നിന്നു കൊണ്ടു ജ്ഞാപ്യകടനമാണിതെന്നു നിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്നു. നോക്കുക:—

F. Nietzsche: The Birth of Tragedy

A. W. Pickard Cambridge: Dithyramb, Tragedy and Comedy

D. L. Page: A New Chapter in the History of Greek Tragedy

5. "അതാരു"്, സ്വയന്ത (= ഉപകരണ)ത്തെ ആശ്രയിച്ചു് അതിനു ചേരുന്ന പേരു് കാണുന്നിട്ടുള്ളതാരുപദ്യം. കാവ്യത്തിന്റെ ഉപകരണം ശബ്ദമോ പദമോ ആവാകുന്ന മതം കാതോടുകൂടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. " [ശബ്ദാർത്ഥം സഹിക്കുന്ന] കാവ്യം ശബ്ദം പദം ചേർന്നു്" —

— കേരളൻ: കാവ്യാലങ്കാരം 1-16

6. സോഫ്രോൻ (Sophron) ക്രി. മു. 460—420. സൈറോക്കൻ. അഗോക്കൂസ് അഥീഡാസിന്റെ പുത്രൻ. പേരെഴുത്തു നോക്കിയിട്ടുള്ള വിഡംബനകവി. വിഡംബന (യുംഗു) കവിയെന്നു സാഹിത്യപദവി ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്ത കലാവിദഗ്ദ്ധൻ. അവനാൽ

എന്നാണ് 'ഇലിയാഡ്'ന്റെ ധാരാളം. ഒന്നാമത് എന്നു അറിയണം Robert Bridges ന്റെ (1905) ഒരു കവിതയുടെ വിഷയം വെർഗിൽ.

11. ഹിലോപനാസ് = എലിയാഡ് (Elegy) = പ്രദാന കവിതകൾ വിധിച്ചിട്ടുള്ള ഗുണം (Elegiac Metre) അഥവാ (Hexametre) യും, പെന്താമീറ്റർ (Pentametre) വിധിയും മറ്റും പ്രയോഗിക്കുന്ന ഗുണവിധികളും കൂടുതൽ അറിവാൻ നോക്കുക - Jebb- Primer of Greek literature- P. 50-52

12. ഹോമറോസ് കവിത ഹോമർ (Homer) ഹോമറോസ് നിയമിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഗുണം അഥവാ (Hexametre) യാണ്. നോക്കുക - Arnold- On Translating Homer.

13. എംപെഡോക്ലസ് (Empedocles) സിസിലിയിലെ അഗ്രിഗോസ് (അഗ്രിഗോസ്) നഗരവാസിയായ അസ്ട്രോണമറും, തത്ത്വജ്ഞാനിയും. ക്രി. മു. അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ഒന്നാംകാലിൽ ജീവിച്ചിരുന്നുവെന്ന് അനുമാനിക്കാം. പരമശാസ്ത്രവിചാരാധിപ. സമകാലീന ചിന്ത ജീവശാസ്ത്രതത്ത്വങ്ങൾ പ്രവചിച്ച പ്രതിഭാശാലി. ഭരണത്തിന്റെ അവധിത്തരം വേറെ വേറെ ആയിരുന്ന പ്രമാണമായി കഴിഞ്ഞു. വൃക്ഷശാസ്ത്രം വേറെയും പോലെ. അവ ഒന്നാം അവസ്ഥയിൽ ഒന്നാമത്തെ ഭാഗമായി. അങ്ങനെ ഏകീകൃതമായ അവസ്ഥയിൽ കൂടുതൽ ജീവനുള്ളതായിരുന്നുവെന്നായിരുന്നു, മറ്റൊരു നിയമം. എംപെഡോക്ലസിന്റെ ഈ തത്ത്വം ഡാർവിൻ സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ മുമ്പേ കണ്ടു. പ്രാമുഖ്യമുള്ള ആളിപ്പ്രവർത്തകൻ, ഒരു തികച്ചും അന്ത്യത്തിൽ അന്ത്യമായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സർവ്വജ്ഞാനവും അലൗകികമായ മേധാവിളയും കണ്ടിട്ട് ചിലർ അദ്ദേഹം ഒരു സിദ്ധന്താണെന്നു കരുതിവന്നു. എൻ (Mt. Etna) തീരെ അഗ്നിയിലും കാണാൻ പോയി, അവിടെ വെച്ചു തിരിയണം. മിഡ്ലേന്റെ 'പാലാമിഡ്' ലോസ്റ്റിംഗും എം. ആൻറോണിന്റെ 'എംപിഡോക്ലസ്' ആൻ എൻറോ'യിലും ഈ സഭയും വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. എംപെഡോക്ലസിന്റെ ചെറുകൾ അപരിവൃത്തമായ പദ്യത്തിലാണ്. കറുപ്പ് അംശങ്ങളെ കിട്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്.

14. ചൈരമോൻ (Chæremon) ക്രി. മു. 4-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ജീവിച്ചിരുന്നു. ചൈരമോന്റെ കൃതികളിൽ കാവ്യഗുണം സമൃദ്ധമാണ്. കേവലം വായിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്നവത് അവ—അഭിനയിക്കാൻ ഹാസ്യവുമല്ല. നാടകവികാസത്തിൽപ്പെട്ട പ്രവൃത്തമാണെന്നു താല്പര്യം.

15. കേന്തോർസ് (Centaur). ചൈരമോന്റെ ഒരു കൃതി. കേന്തോർസ് = കിന്നാരൻ എന്നു അർത്ഥം. കന്നാഡന്റെ നാടകത്തിൽ കവിതയുടെ രചനയും കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള എഴുതിപ്പഴുപ്പായിരുന്ന ഒരു

വർണ്ണം. ഈ വർണ്ണം തെസ്സലിയിൽ പാർത്തിയെന്നുവരുന്നു. ഐക്യോൻ (യക്ഷം) എന്ന ഗ്രീക്കുപദമുള്ളതും, നോമോഡ (=മോളം)യുടേതും വരണമെന്ന്. ഗ്രീക്കുപദാണുണ്ടായിട്ട് ഉപർ കിന്നമതാതിയായെന്നു പറഞ്ഞുകാണുന്നു. "കിന്നമ * * ഡ്യോമോമോഡ" എന്നു ഹാലാ യഥാർത്ഥം.

16. പോളിഗോനോസ് (Polygnotus) ക്രി. മു. 475—445 ഗ്രീക്കുനഗരത്തിനടുത്തു് പാറ നിറഞ്ഞ നാസോസ് എന്ന ദ്വീപിൽ ജനിച്ച വിതുകാരൻ. കലാസാഹിത്യത്തിൽ പ്രതിഭാശാലി. ബഹുമാനിയായി അഥേൻസ് പെരുന്നേലം ലഭിച്ചു. നഗരത്തിന്റെ നോമോക്ലിത്തിലിൽ ഇദ്ദേഹം (ടോം) യക്ഷത്തിന്റെ ചിത്രം എഴുതി. സേവയിൽ ഇദ്ദേഹം കോർത്തവും, സജീവമായ ചാവടിപ്പി അധാരമാണെന്നും. ഇദ്ദേഹം മുൻപുവെച്ച അഥേൻസ് നഗരവാസികൾ ആ കലാവല്ലഭനെ എത്ര വലിയ സമ്മാനവും നൽകാൻ ആഗ്രഹിച്ചുവെങ്കിലും അതാൻ സ്വീകരിച്ചാൻ അദ്ദേഹം ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. അന്നുത്തെ നഗരഭരണസഭ അദ്ദേഹത്തെ പുലർത്താൻ ഉത്തരവായിച്ചു പുറം. അങ്ങനെ നിഷ്കാശമായി കലാസമ്പന്നനായിത്തീർന്നിട്ട് പോളിഗോനോസ് അഥേൻസിലെ ആരാധനയും, ജീവിതം നഗരകലാമന്ദിരങ്ങളിൽ വിതച്ചു. നിങ്ങളുമാനകളും, ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു ഇങ്ങനെയു പ്രകൃതിദൃശ്യങ്ങളും, സജീവവും പ്രേരണയുമാക്കു സദാവും വൃത്തിപ്പെടുന്ന മഹാകൃതികളും വരയ്ക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനായിരുന്നു കെല്പ് അധാരമാണെന്നും.

17. പെർസോൻ (Pausan) ക്രി. മു. 360—330. വിദഗ്ദ്ധനായ വിതുകാരൻ.

18. ഡിയോസ്സിത്തോസ് (Dionysius) കലാസമുൽക്കർഷണത്തിൽ ധ്വംഗ്യവിതുകാരൻ. അക്വില്ലാതെവെഡിന്റെ അനുയായികളെ ധ്വംഗ്യവിതാണിലൂടെ പഠിപ്പിച്ചു. ആനന്ദസദാമകമായ ഉപഹാസവിതാക്കൾ സമൃദ്ധമായ രീതിയിലെഴുതാൻ കഴിഞ്ഞു.

19. ക്ലോഫോൻ (Cleophon) അഥേൻസിലെ മൂലാണനാകുകാരൻ. എളുപ്പിപ്പിറേഡിന്റെ സമകാലീനൻ. അതിനാൽ ജീവിതകാലം ക്രി. മു. 460—400 ആണെന്നു തോന്നിക്കാം.

20. ഹേഗോനോസ് (Hegemon) ക്രി. മു. 471—401. അല്ലിബിത്തോസിന്റെ (Alcibiades) സമകാലീനനായ മറ്റൊരു കവി. പൊലിയോ രാജ്യമുള്ള ധ്വംഗ്യമാണി കവിയുടേതു്. അനുകരണകവിത (=പാകഡി) എഴുതുന്നതിൽ വിദഗ്ദ്ധൻ. 'ജാതുജാതോമകിളു' എന്ന പ്രശ്ലോകവിതയുടെ രചയിതാവ്.

21. ഡേലിഅ് (Deliad) ഒരു പഴയ പ്രഹസനം

22. നിടോചാറോസ് (Nicochares) പ്രാചീനരീതിയിലെ പ്രഹസനകൃതി

23. ഗൊളാക്ഷരാക്ഷസ്സ്—ക്യൂക്ലോപ്പ് (Cyclops) ക്യൂക്ലോസ് = ഖക്ലം + ഓപ്പ് = ക്ലോപ്പ്. ഖക്ലം പോലെ പ്രജാകാരത്തിലുള്ള ക്ലോപ്പാകൃതിയിലുള്ളവൻ. ഹൈനിയുടെ നട്ടുപ്പൻ വൃത്തിയിൽ ഹൈക്കുപ്പു മാത്രമുള്ള ഈ ജന്തു എങ്കൽ വസ്തുപ്രജാമന്തുണ്ടായിത്തീർന്നുവെന്നു. അതിനെ അനുകരിച്ച് സിദ്ധിയിലായിരുന്ന ക്ലോപ്പന്മാർ ഈ പേരിട്ടു. മനുഷ്യാകൃതിയുള്ള ഈ ജന്തു ഗ്രീക്ക് ഐതിഹ്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധമാണ്. ഈ വസ്തുത്തിന്റെ അനുവാദം പേലോഫോണിന്റെ കാലം 'ഖാക്ലോപ്പുതുങ്ങി'യില്ലെന്ന്. ഐതിഹ്യത്തിന്റെ ഒരു നാടകം ഈ പേരിൽ (ക്യൂക്ലോപ്പ്) ഉണ്ടു്. അതു് അത്യന്തം ഹാസ്യരസം നിറഞ്ഞ സുന്ദര രചനയാകുന്നു്.

24. തിമോഥേയസ് (Timotheos) ക്രി. മു. 446—357. 'മീഡ തുലി'യെ കവിയും ഗായകനും. വലിയ സ്വാമനിയും പ്രജാഭാരതാലിഷ്ടനും കലാകാരൻ. ആരാധനയിൽ ശ്രദ്ധേയമായിരുന്ന മീഡിയൻ നയിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുവാദമനുസരിച്ചു പ്രതിഭാശാലനായ സ്വാമനിയെ കൊല്ലിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രമുഖനങ്ങളെ അടയ്ക്കാലപ്പെടുത്തി. അതിൽ ജേബ്സ് യന്റാർട്ടിൻ തിമോഥേയസിനു സ്വാമനന നൽകിക്കൊണ്ടു ഐതിഹ്യം പറഞ്ഞു. "വ്യാകുലപ്പെടാതിരിയ്ക്കു. എന്റെ അഭിപ്രായത്തെ അഭിമതത്തിലേ ഏറ്റവും നാടകക്കാലകളിലും അടയ്ക്കപ്പെട്ട രചനകളെ പ്രകീർത്തിക്കുന്ന സ്വന്തം മാതാവിനെക്കൊണ്ടു്." അങ്ങനെ സ്വാമനിയും ലെല്ല. (Lyra Graeca 3 v. Leeb III. 283) തിമോഥേയസിന് തന്റെ മീഡിയൻകാലത്തുണ്ടെന്നു തന്റെ നാടകങ്ങളെ ലോകപ്രിയത നേരിട്ടുകൊണ്ടു് ആനന്ദിപ്പാൻ കഴിഞ്ഞു. ഈ നാടകങ്ങളിൽ കലാശ്ലാസവും, കഥാനാടകത്തിന്റെ അനുഭവവും, അതിനായ അതിന്റെ കൊടുപ്പും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഗ്രീക്കുവംശീയത്തിൽ നല്ല പരിഷ്കാരം വരുത്തിയ ഗായകകവി, ഗ്രീക്കുവീണയ്ക്കു പതിഞ്ഞാണകമ്പികളുണ്ടാക്കി, നല്ല രാഗങ്ങൾ, നിബന്ധനകൾ, ആഖ്യാനം മുതലായവ ആവിഷ്കരിച്ചു. 'പെർസസ്' (Pers-ae) എന്ന കൃതി 1902 ൽ കണ്ടു കിട്ടി. സലാമിസിലെ യുദ്ധത്തിന്റെ ഗാനങ്ങൾകൊണ്ടു് അനുഭവകഥ നമാണതു്. ഡ്രൈഡന്റെ കൃതി (Dryden-Alexander's Feast) യിൽ തിമോഥേയസിനെ സ്മരിക്കുന്നു.

25. ഫിലോക്സേനസ് (Philoxenus) കൃഷ്ണഭാരതനായ ക്ലോപ്പാകാരൻ. യഥാർത്ഥ കവി. ക്രി. മു. 438—380. കലനകളിൽ വലിയ അഭിരുചി കിട്ടിയിട്ടുള്ളു. 'ക്യൂക്ലോപ്പ്' എന്ന കൃതിയിൽ ഹിബ്രു സ്വാമനത്തിലൂടെ എങ്കാകീഴാനം (Solo = എങ്കവാദ്യസ്വരം) ആവിഷ്കരിച്ചു.

26. സോഫോക്ലസ് (Sophocles) അഥെൻസിലെ യഥാർത്ഥ കവിപ്രസിദ്ധനും കലാവിദഗ്ദ്ധനായ ഉപജാതനാടകകാരൻ. അഥെൻസിനടുത്തുള്ള കൊളോണസിൽ ഖഡ്ഗംഗനീക്കാതാവിന്റെ പുത്രനായിത്തീർന്നു. അഥെൻസിലെ സുവർണ്ണകാലമായ 'പെരിക്ലീഡൻ'യുടെ

ത്തിൽ ജീവിച്ചു. വിതാവ് ഭരണാധികാരിയും ഉണ്ടാക്കി വെള്ളത്തു മറ്റും
 കേൾക്കുന്നതായ, അന്നത്തെ പ്രമുഖകാരുടെയും വെട്ടിച്ചിത്രം വിദ്യാഭ്യാസ
 സങ്കേതം സോഫോക്ലസിനു ലഭിച്ചു. പെരിക്ലീയൻ സമുത്കർഷ
 ണിന്റെ പ്രതീകമെന്ന് സോഫോക്ലസിന്റെ ജീവിതവും കലനകളും,
 പ്രതിഷ്ഠയും, മാനവും നേടിയ നാടകകൃത്തായ ഐസക്യുലസിന്റെ
 ഏതിരാളി. ഒരിക്കൽ സൈമൺ മുതലായ വെള്ള വാരികൾക്കുവെ പരി
 ന്നത്തിൽ നടത്തിയ നാടകമത്സരത്തിൽ ഒന്നാംസ്ഥാനം സോഫോക്ല
 സിനും, രണ്ടാംസ്ഥാനം ഐസക്യുലസിനും ലഭിച്ചു. ഇത് സോഫോ
 ക്ലസിന്റെ മഹാസാഹസ്യമായിരുന്നു. പിന്നീട്, ഗ്രീക്കു നാടകമന്ത്ര
 ലത്തിലെ ഏകമണ്ഡാധിപതിയായി ഏറെനാൾ വാണു. മേധാവിഷം,
 പുകയെരിയും, സംഭരിക്കുകയും അദ്ദേഹം തന്റെ വൃദ്ധാവസ്ഥയുടെ നാടകം
 രചിച്ചുപോന്നു. എൻപതുവയസായിട്ടും കാര്യം രചിക്കാനുള്ള മേന്മയും
 പ്രതിഭയും ക്ഷീണിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് “ഫിലോക്ലോറസ്”, “കൊളോറാ
 സിൽ ക്ലൗഡിപസ്” എന്ന രണ്ടു വിശിഷ്ടരചനകൾ തെളിയിക്കുന്നു.
 ഇവ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അത്യുക്തവയസുകാലം. ആകെ 120 നാടക
 ങ്ങൾ രചിച്ചു എന്നു പ്രസിദ്ധി! അവയിൽ പലം ഏഴു കിട്ടിയിട്ടുള്ളു.
 സോഫോക്ലസിന്റെ മുഖ്യമായ താല്പര്യം മനുഷ്യനിലാണ്. തന്റെ
 പാത്രങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമം കണ്ടു. അതിനാൽ അവ
 ളിൽ മധ്യമർദ്ദത്തിലും അമലമായി പകരുന്നതും, കാര്യത്തിനുമേലും
 കഴിയുംപോലെ, അവരെ പരമോത്കൃഷ്ടനായിത്തീർത്തുവെന്നും അദ്ദേഹ
 ത്തിനു കഴിഞ്ഞു. സോഫോക്ലസ് വിശ്വാസ്യതയുടെ അനന്യ
 വിദ്യതിയാണ്. വെള്ളത്തിൽ ഡിങ്ക് രചിച്ച കെല്ലുകളെ കീഴമിൽ
 സോഫോക്ലസിന്റെ നാടകസംഗ്രഹം കണ്ടുവെന്നു കേൾവിമുണ്ടു്.
 ലസ്സിലും, മെക്കനെയ്, ത്രാക്യസർനാർഡ് മുതലായവർ സോഫോക്ല
 സിന്റെ ആരാധകന്മാരാണ്. Sir R. Jebb ഇംഗ്ലീഷിൽ പുറപ്പെ
 ട്വിച്ച സോഫോക്ലസ് നാടകസംഗ്രഹം മറ്റൊരു മഹാ കർമ്മമാകുന്നു.

22. അരിസ്റ്റോഫനസ് (Aristophanes) ക്രി. മു. 450—350.
 അഥൻസിലെ അതിപ്രശസ്തനായ പ്രഹസനകവി. അഥൻസിലെ
 ‘ക്ലോഡെനളൗസ്’ എന്ന സ്ഥലത്താണ് മുഖകടംബം. തന്റെ സമ
 കാലീനരായമിക്കു വലിയവരെയും ചിത്രീകരിച്ചുപ്രഹസനകൃതികളാ
 ധീരകവിയുടെ അസ്സം, യാഥാർത്ഥ്യം ഏതുംശങ്കയാക്കമാ, വൃത്തിയാ
 മകതിയുള്ളതും ഇല്ലാത്തതുംപോലെ തീർന്നുവെന്നാണ്. അക്കാലത്തെ
 രാഷ്ട്രീയനേതാക്കളെ നാടകരംഗത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ചു പരിഹസിക്കുന്ന
 ത്തിൽ അരിസ്റ്റോഫനസ് കാണിച്ച പാടവംവിസ്മയകരമാണ്. പ്രഹസ
 നത്തിന്റെ സർവ്വോത്കൃഷ്ടമായ രൂപമാണ് ഗ്രീക്കു സാഹിത്യത്തിലുള്ള
 തന്നെ തെളിയിക്കുവാൻ പര്യാപ്തമാണ് അരിസ്റ്റോഫനസ് കൃതികൾ.
 പരിഹസം കലന കണ്ടു കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. പേലോപനസ്സെങ്കിലും ഇട
 അതിൽപിന്നെ എഴുതിയവയാണവ. സോക്ലസിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ
 പദ്ധതിയെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം സകലവും കണ്ണുനീർത്തതായ വൃത്താലമു.

ഡാർ തിരുമനിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'കേരളം' എന്നത് മൂലം, 'കേരളം' എന്നത്

189. ഈ അനുകരണ കഥാവിചിത്രങ്ങൾക്കു തുടർച്ചയായി
 ഏകദേശം 'അനുകരണചിത്രങ്ങൾ' എന്ന ഒരു പത്രം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.
 പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടത്. ഇതിൽ അനുകരണ കഥാവിചിത്രങ്ങൾ.

31. കമ്പ്യൂട്ടറിലെ മൂല്യം കമ്പിയുടെ 10 കോഡുകൾ. "സംഖ്യയുടെ മൂല്യം നിർണ്ണയിക്കുന്നു" എന്ന കോഡ് വർദ്ധനവിലായിരിക്കും.

[illegible]

36. ലംഘിച്ഛത്തം — Lampooning Measure = iambic metre = അംബിക" സ്വരം, ചുവക്കുചുവതിൽ ചിലച്ചിലാൽ ഉ് ഉ്" സ്വരമുണ്ട്.

31. ഇമ്പിടങ്ങ് (Ilidā) അനാമകത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധമായ രചനകളിൽ. ഇതിലുള്ള (ചരി) വ്യാഖ്യാനം കാണുക. 21 പദ്യത്തെ Ilion (= ഇമ്പിടങ്ങ്) ചരിയുടെ വേറെ ഒരു രചനയ്ക്ക്. ഇമ്പിട് (Iṣ) നിർമ്മിച്ചതിനാൽ, ഇമ്പിടം ഇതിലായിരിക്കണം, എന്നു ചരിയത്തിൽ ഇമ്പിടം നിർമ്മിക്കുക. ഇമ്പിടം വ്യാഖ്യാനിച്ച കാര്യം ഇമ്പിടം.

[illegible]

3. ഓഡോഫാലിക്കിംഗ് (Phallic Songs). - ഫലഭൂതി (fertility) പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിനായി പലപ്പോഴും ഓഡോഫാലിക്കിംഗ് പാടിവന്നിരുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ 'ഫല്ലസ്' = Phallus) എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഓഡോഫാലിക്കിംഗ് കർമ്മങ്ങൾക്ക് കർമ്മശാസ്ത്രത്തിൽ പ്രാധാന്യം ഉണ്ടായിരുന്നു.

10. "ഏഷ്യൻ ഏജൻസി" (Aeschylus) ക്രി. മു. 525-458. കി.മു. മുൻപുവെഴുതപ്പെട്ടതാണിത്. അക്കാലത്തുനിന്നുള്ള "ഏഷ്യൻ ഏജൻസി" കവിതകൾ ക്രി. മു. 458-ൽ ഏഷ്യൻ ഏജൻസിയിലെ "ഏഷ്യൻ ഏജൻസി" കവിതകൾ.

അവർ അപമാനിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചു. പരിഹാസപാത്രങ്ങളുടെ പേരെ ഇവ നാടകങ്ങളുടെ കർത്താവ്. അവരിൽ 7 മാത്രം കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ഗ്രീ. മ. 458-ൽ 'അർക്കോളസ്' എന്ന നാടകത്തിൽ വിജയം കൊണ്ടു. ദുര്യോധനാടകത്തിന്റെ രചനാവിധിയിലും, അടിനയത്തിലും അനുമാന മാതൃക ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു്, 'ദുര്യോധനാടകത്തിന്റെ അനയിതാവെന്നു് അർത്ഥം. തീർത്ഥാടകനും, ഉത്തരവുമാനും, അലങ്കാരനും. സ്വപ്നാഭ്യർത്ഥനയ്ക്കായി അരിശുമാനുപരിയുടെ 'മണ്ഡൂകങ്ങൾ' (പ്രപഞ്ചം = Frogs) എന്ന പ്രമാണത്തിൽ വ്യംഗ്യം കാണാൻ പറ്റും.

41. വിജയംകൊണ്ടു് = ഓർമ്മയെങ്കിലും — പലപ്രകാരത്തിൽ വൃത്തവിജയം അർത്ഥം എന്നു് യഥാർത്ഥം.

42. 'അർക്കോളസ്' അർത്ഥം Trochaic tetrameter (മുതലായ) എന്നു് കൂടത്തിട്ടുള്ള പദം. പദം = ഗൃഹം = 450 കി. പല പദങ്ങളുള്ള എന്തൊരു ചെറിയ പട്ടണമാണു് പദം. See E. A. Sonnenschein: What is Rhythm (1925) U. von Wilamowitz-Moellendorf Griechische Vorkunst. [1921] ഗ്രീക്കു് നാടകങ്ങളുടെ അർത്ഥങ്ങളും അവയെപ്പറ്റിയ പ്രവചനങ്ങളും അദ്ധ്യായം 1-ാം അദ്ധ്യായം. Antoine Meillet, Les Origines indoeuropeennes metres grecs, (Paris 1923)

43. അർക്കോളസ് = പട്ടണത്തിൽ. പദം = (പദം = അടി) ചെറിയ; ഇംഗ്ലീഷിലെ foot (The smallest possible section of rhythmic language, is called a foot; it is a group of syllables completely expressing a rhythmical relation, yet incapable by itself, of producing metre)

44. അർക്കോളസ് (Archon) — പ്രാചീനഗ്രീസിലെ നഗരപഞ്ചായത്തിന്റെ (= ഭരണക) എന്നു് മൂലത്തിൽനിന്നു്. നാടകത്തിന്റെ 'മുഖ്യമേധാവി' (The chief). മനുഷ്യരെ ആ സ്ഥാനത്തിരിക്കാൻ അധികാരം ഉണ്ടാക്കുക എന്നുള്ളതു്. ആ അധികാരം പിന്നീടു് ഒരു സ്ത്രീയായ കാലാശ്വസിയാൾ നിർവ്വഹിച്ചതായി, അർക്കോളസ് കാലത്തിനനുസരണം പലതു് മെറ്റിയുടുകൂടി മാറുവാൻ ആ പദം കിട്ടി. ഉത്തരവെടുക്കലിൽ, പലതു് പലതു് ആവശ്യത്തിനായി, നാടകമെഴുതുന്നതിന്നായി ആവശ്യമായിത്തീർന്നു് അർക്കോളസ്. (അർക്കോളസ് - 2 അർക്കോളസ് - 2 അർക്കോളസ് - 2 പദം ഇവ ഗണ്യങ്ങളാകും എങ്കിലും ഇവയെക്കുറിച്ചു്)

45. 'എപ്പിചാൻസ്' (Epichannus) ഗ്രീ. മ. അനുമാനമാകാം. 'എപ്പിചാൻസ്' എന്നാണു് (Phormis) മേൽ പറഞ്ഞതിനെപ്പറ്റി പലപ്രകാരം ആവിഷ്കരിച്ചതെന്നു് വിവരിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ കൂടുതലായി പറയുകയുണ്ടാകുന്നു.

46. ക്രാറ്റസ് (Crates) ക്രി. മു. 470-ൽ ജീവിച്ച പ്രശസ്ത കവി. സൂക്ഷിപരമായ ആക്ഷേപങ്ങളും ലക്ഷ്യനാകട്ടെ വിജയവാദിയാണെന്നു പ്രശ്നാധനകാവ്യപ്രസ്ഥാനത്തെ അതിന്റെ അന്തരീക്ഷത്തിൽ നിന്നു് ഉണ്ടാക്കി, അതിൽ ഒരനന്തരനിമിഷത്തിലെ സാമാന്യതയെക്കുറിച്ചു പ്രധാനമായിട്ടും കൊടുത്ത കലാസമീക്ഷകൻ. ലളിതവും സാഹസികവുമായ ശൈലിയിൽ കവിതയും കവിതയും അപരന്റെ പുണ്യസാഹചര്യം നേടിയ കലാശില്പി. ക്രി. മു. 450 ലെ കാവ്യമണ്ഡലത്തിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനം വാങ്ങി.

47. "സൂട്ടന്റെ ഒരു സമകൃമണാലക്ഷണം അഥവാ കോളാളം നേരത്തോളം" — എന്നു S. H. Butcher, Aristotle's Theory of Poetry and Fine Art. p. 290—291 ഇതു് അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ വിശിഷ്ടപത്രിയിൽ നിശ്ചയിക്കുന്ന പലനമാണെന്നു തെറ്റിദ്ധരിക്കരുതു്. നിലവിവിധിക്കുന്ന നാട്യം ആവർത്തിക്കുക മാത്രമാണു് ഇവിടെ ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. ഈ കാലഘട്ടം നാടകവേദിയിൽ നടക്കുന്ന കാര്യം വ്യാപാരത്തോളം അടിസ്ഥാനത്തോളം ആകൃഷ്ടമാകുന്നു. "അഥവാ സൂട്ടന്റെ ഒരോരോന്നും ചേർന്നതായും, അതിൽ അടുത്തു പല എണ്ണത്തിലായും നേരം" എന്നു Bywater. P. 34. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ഈ വാക്യത്തെ മറച്ചു വ്യാഖ്യാനിച്ചു് "ഏകകൃമണം" (Three Unites) എന്നു് എഴുതിച്ചു പാർത്തുവിശ്വാസ്യതയുടെ കല്പനാശത്തിന്റെ പരിഭവം അതു് മറ്റൊരാളെക്കൊണ്ടു്. ഗ്രാൽഡിസിനിയോ (Graldi Cinthio) ഒരു അനന്തരം തന്നെ, ആദ്യമായി 'അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ കൃമണം' എന്നു് സമയം മൂലമനുസരിച്ചുകൊണ്ടു് ആവർത്തിക്കുന്നതെന്നു പറഞ്ഞതു്. "സൂട്ടന്റെ ഒരു കാര്യം (സംക്രമണം = revolution) എന്നതിനാൽ പന്ത്രണ്ടു മണിക്കൂറാണെന്നു്, അതോ ഇരുപത്തിനാലു മണിക്കൂറോ എന്നു് പലതു് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടാകാം" (Robertello) ആണു്. എന്നാൽ, നാടക രാത്രി ഉറക്കത്തോടൊന്നിച്ച് പന്ത്രണ്ടു മണിക്കൂറാണെന്നതിന്റെ നിമിത്തമായ അർത്ഥമെന്നു തീർത്തു. മഗ്ഗി (Maggi) യുടെ വ്യാഖ്യാനമാണു്. കാലൈക്യം (Unity of time) എന്നതിനാൽ മേൽത്തലത്തിൽ കാലത്തിന്റെയും അതുപോലെ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതെന്നു മഗ്ഗി വാദിച്ചു. നാടകത്തിൽ ഈജിപ്റ്റിലെ ഒരു സമയരേഖാലക്കൻ (റോമൻ) രാജാമന്ത്രിയോ മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ മടങ്ങിവന്നതായി കേൾക്കുന്നപതിൽ അപരപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു് പ്രേക്ഷകരിൽ ഉപഹാസമുണ്ടാക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചതു്. ഈ അർത്ഥം എത്ര തന്നെയും പരിഹാസത്തിലേക്കു തീർത്തു. സ്പിംഗ്സൺ (Dr. Spingarn) യാണു് കാണിച്ചു. സ്കാലിഗർ (Scaliger) നാടകത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനകാലം ആദ്യത്തെ ഏഴുവരെ മണിക്കൂറിൽ ആണെന്നു്. പ്രേക്ഷകരുടെ മനസ്സിൽ ഏതു മൂലവും എത്രകാലവും, സമയം എന്ന മനസ്സിലാക്കുന്നതിൽ കഴിഞ്ഞാൽ മറ്റൊരു നിമിഷത്തോളം ഉള്ളിൽ, എങ്കിലും സാമർത്ഥ്യമുണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. കാസ്റ്റൽവെട്രോ (Castelvetro) 1670 ൽ 'പൊതുവിൽ' പുറപ്പെടുവി

മൂലം, അദ്ദേഹത്തെ ആസ്പദിച്ചാണ് കഥയെഴുതാൻ വാനത്തിന് പ്രാർത്ഥനപ്രദമായ നാട്യരചന (stage) ആകുന്നത്, കഥയെഴുതുകയും മറുപടിയാക്കുകയും ചെയ്തു. L. Castelvetro: Poetica d' Aristotle 1576-ൽ ഇങ്ങനെ എഴുതി, "But Aristotle might have well seen that in tragedy and in comedy the plot contains a single action or two, which, because of mutual interdependence can be considered one and rather the one person than of a people, not because the plot is not fitted to contain more actions, but because the space of time, at the most twelve hours in which the action is represented, do not permit a multitude of actions, or in deed action of a people; indeed, very often, do not permit an entire action, if the action is somewhat long". ഈശ്വരൻ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്, കാത്യായനം, യോഗേശ്വരിയിൽ നാട്യരചന (dramatic illusion) നാട്യരചനയിൽ ഒരു മാതൃക കഥയിൽനിന്നും സ്ഥലത്തിൽനിന്നും സമയത്തെയും മറ്റുമുള്ള സങ്കല്പങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് കഥയൊരുക്കുന്നതിന്റെ ഏകത (unity of action) എന്ന അഭിപ്രായം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഗോക്ക-Spingarn Literary Criticism in the Renaissance (1899) (p 99) Barrett Clerk European Theories of the Drama- An Anthology from Aristotle to the present day. Gustav Freytag. Die Technik des Dramas 1863-tr; by E. J Mac Ewan; The Technique of the Drama.

ကဏ္ဍ ၁ - အကျဉ်းချုပ်

[illegible]

2. സെക്സിഡ് (Zowis) സിംഗിളിയിലെ 'കേരളീയർ'ക്കായ നായ മിത്രകാരൻ. മഹായഥാസി. ക്രി. മു. 400-ൽ ജീവിച്ചിരുന്നു. നാരിഗണമൂലം കിന്യൂകരിക്കുന്നതിൽ അതിനിപുണൻ. കേരളന്റെ ചിത്രം കേരളയിലെ ദേവാലയത്തിൽ ഏഴാടി സമകാലീനരായ മിത്ര കലാകാരന്മാരെ ചിത്രമയ്യപ്പെടുത്തി. ഒരു വൃദ്ധന്റെ അംഗുലിയും വെച്ചിട്ട് അതിന്റെ ഭാഗവുണ്ടെന്നായിൽ മതിയെന്നും, ഒരു നോക്കി പിരിച്ചു പിരിച്ചു മരിച്ചു എന്നാണു് ഐതിഹ്യം.

3. നാടകത്തിന്റെ അടിനയമായിട്ടുണ്ടായ ഇപജ്ഞാത, അതിന്റെ പാവുകതയെ മ. ഇപമാണിയിലെ സ്മരിക്കുന്നു. "അവസ്ഥാ നകൃതിനാമം, ഇപം ദൃശ്യതയോദ്ധ്യതേ; ഇപകം തത്സമാധാനം" — ശങ്കരാചാര്യർ. 1,7 (= അവസ്ഥാ നകൃതിന്റെ അനുകരണമാണു നാട്യം. അനുകരണം മ. ഇപമാണി പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ അതിൽ ഇപത്തിന്റെ ആരോപം നടക്കുന്നു. അതിനാൽ ഇപകരണർ പേരുണ്ടായി, അതായത്, നാട്യകാവും പ്രവൃത്താണു് അതു് അടിനയിക്കുന്നുതായാൽ ദൃശ്യമായിത്തീരും. ശങ്കരാചാര്യർ നാടകത്തിന്റെ പ്രവൃത്തം, ദൃശ്യമാണെന്നുള്ള മേദം (പിരിവ്) സമ്മതിക്കുന്നു. അതുപോലെ അതിന്മേലാക്കേണ്ടതിന്റെ ഈ സന്ദർഭത്തിൽനിന്നു അറിഞ്ഞുകൊള്ളണം, അടിനയമില്ലെന്നും ദൃശ്യമാണെന്നാകെ ആധാരിക്കാക്കുന്നതിന്റെ അർത്ഥവും, അതു വായിച്ചും മദ്ധ്യസ്ഥമാകും സാധിക്കാമെന്നുമാണു്.

4. മലയാള പത്രത്തിൽ ഒരു കൽക്കുട്ടിയിൽ, അരിയുടെ ബാക്കിയും, പൂശിക്കൊണ്ടും കഴുകുന്നതിനുള്ളതും സമയംകൊണ്ട് അത് തണുത്തു വെള്ളം ചേർക്കുന്ന ഒരു പഴയ യന്ത്രം (hot glass).

[illegible]

5. **തേസൈഡ് (Thesaid).** താലമൻഡിഡെ ചെങ്കുതിച്ചുപ്പുറിയായ താലാ തിളപ്പുറപ്പിരിയ്ക്കൽ പുതുക്കെ സംഭവമായിട്ടു നാഷണലിഡെ കഥാപാത്രവും സാതാകം സംഭവങ്ങൾ ചേർത്തതാണ്. ചുരുവിൽ സംഭവത്തിൽ ഇറച്ച കഥാപാത്രം. പട്ടം ചെങ്കിരിയ്ക്കൽ പുതുക്കെത്തിൽ വിവരണമുണ്ട്.

[illegible]

8. പർനസ്സസ് (Parnassus) ഗ്രീസിലെ ഡെൽഫി (Delphi) കുന്നിൻപാലത്തിൽ ഉയരം 8000 അടി ഉള്ള ഒരു കൊടുമുടിയാണ്. കർമ്മശാസ്ത്രത്തിൽ പർനസ്സസ് അതിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന മ്യൂസസ് ദേവീമാർക്ക് പരിവർത്തിതമായിരുന്നു. ഈ കൊടുമുടിയിൽ, അതിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന മ്യൂസസ് ദേവീമാർക്ക് പരിവർത്തിതമായിരുന്നു. ഈ കൊടുമുടിയിൽ, അതിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന മ്യൂസസ് ദേവീമാർക്ക് പരിവർത്തിതമായിരുന്നു.

9. 'ഹെറോഡോട്ടസ്' (Herodotus) ക്രി. മു. 484—425. പ്രസിദ്ധനായ ഗ്രീക്ക് ചരിത്രകാരൻ. ഇതിഹാസപുസ്തകങ്ങളിൽ ഇദ്ദേഹം

യി. യാസ്. നിർദ്വയരായ ഭരണകർമ്മങ്ങളെ കേന്ദ്രം വെച്ചപ്പോൾ
 തന്നെ നാടുവിട്ടു. ഇരജിപ്പിളം കറുപ്പമേക്കൂ. സഞ്ചരിച്ചശേഷം
 നാട്ടിൽ കടങ്ങിപ്പോയി, സെപ്റ്റാഡിപതികളെ നിസ്സാധനം വെച്ചാൽ
 പ്രജയെ പ്രേരിപ്പിച്ചു. യവന (Ionian) നാട്ടുകാരിൽ, സഭയും
 സ്ത്രീയും ആകർഷകമായ ഭരണവിധിയിൽ, കലാകലയിലെ കണക്കത്തെ
 കവിതാഗുണമെഴുതി. യവനാരു ഗുണം കൂടി വെച്ചിട്ടുള്ള കേരളീയ
 ങ്ങൾ, 'അപ്പോളിയിൽ ചോരമാർ' എന്ന ആ ഗുണവും ഹെറോഡോട്ടസ്
 സ്മരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതു് അരിസ്റ്റോക്രേസോസിനും ചരിയയുമുള്ള പുഴുക്ക
 മാണു്. ഹെറോഡോട്ടസിന്റെ കവിതും ഗ്രീക്കിലെ കണക്കത്തെ കവിതാ്
 ഗുണമായ ഗാദ്യരചനയാണു്. ജർജ് റാലിൻസൺ (George Rawlinson)
 (1812-1902): സാഹസികം കീഴ്പ്പണിടുക പ്രമാണങ്ങളും കേവളം യഥാ
 വാചിയ The History of Herodotus (1858-60) ഇന്നും അത്യന്തം
 ഉപാദേയമായ ഗുണകരണങ്ങളെ പറയുന്നു.

10. ഈ രേഖ കാത്തിക്കൊമ്പുമാറ്റത്തിലും സിക്രിട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ കേസിലെ ഇതിവൃത്തമാന്തരികിലും ഹൈക്കിംഗ് പ്രയോജനം, ഇതിനോടൊപ്പം തെളിവിലും—ഡബ്ബാലോകം 3-14 വൃത്തി, മലിതം, വീഡിയോകൾ കമ്പിയുടെ കൽപ്പമില്ല, നമ്മെ പരിതുകാലമാർ നിർദ്ദിഷ്ട കേസുകളിലും.

11. ഭാരതീയസാഹിത്യശാസ്ത്രത്തിലെ പരിഭാഷ അനുസരിച്ച് "സാധാരണീകരണം" എന്ന പ്രകാരത്തിൽ 21-ാം ഉപധിർഷിക്കാം: കല്പനാരത്നം നോക്കുക. അവിടെ, കവിയിൽ ഏകേതരതയോ ഭാഗ്യവതിയാകുമ്പോൾ ഉദാഹരണം, പാരേതരതയോ ഭാഗ്യവതിയാകുമ്പോൾ ഈർപ്പം വരുന്നതോ ഉള്ളതോ, സാധാരണീകൃതമായ സാമൂഹിക ജാതൃകതകളോ അപരമവും, കവിയുടെയും ലോകസൗന്ദര്യവും അഭിനവചരമരസവികാസനിയവും സൂചിതമാണ്. ഇതാണ് കവിയുടെ ഭാവകത്വം. ഉപാഖ്യാനങ്ങളുടെ പൊതുവകതയോ ശീർഷകത്തിൽ ഉപധിർശ്ചയിക്കുകയോ ചെയ്യപ്പെട്ട്, നാടീവിശേഷമായ അർപ്പണ ഭവനം ഉപയോഗിച്ചോ ചെയ്താൽ, പിന്നെ പരമീകൃത സാധാരണീകൃത ഭാവന അനുഭവിക്കുന്ന രീതി ഉപയോഗിക്കുകയും നാമജാപവിശിഷ്ടമായ വൃത്തി വിശദീകരണ ഉപകരണമായി, സാമാന്യവേദനം നേടുന്ന കാര്യങ്ങളെയും അർപ്പണ വിശദീകരണം. മൂന്നു വർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ അഭിർത്നാഭം അഭിർത്നാഭം സാധാരണീകരണമായിത്തീർന്നു. (24-ാം ഉപധിർശ്ച നോക്കുക) സാധാരണീകരണത്തെപ്പറ്റി കാര്യപ്രകാരവ്യാഖ്യാനം പരമം: "ഭാവകത്വം സാധാരണീകരണം, അതിന്നി വ്യാപാരണ വിഭാഗം മറ്റൊരു സാധാരണീകൃതം. ഏതൊരു വർഷം അഭിർത്നാഭം കവിനീകൃത സാമാന്യവേദനമായിട്ട്. വിഭാവനം കല്പനാരത്നം ഉപകരണമായി അഭിർത്നാഭം. ലോകീകരണത്തിന്റെ വിശദമായ വിഭാവനം കാര്യം

വർത്തിതമായ വികാസമല്ല. ജലമെന്നു പ്രൗഢീകരണമായും ജലമുടക്ക പ്രത്യക്ഷമായ ഇല്ലിനൊഴുപ്പുതന്നെ ആശ്രയിക്കുന്നു. കമ്പ്യൂട്ടറായതായ പിളവാങ്ങരയെ അനുകൂലമായ ഓരോന്നുവേണ്ട വേദം, തന്നെ അവനിയെ ആശ്രയിക്കുന്നു. പ്രൗഢീകരണാനന്തരം വിവിധീകരണം, കമ്പ്യൂട്ടറായതായ വികാസം ഓരോന്നുവേണ്ടതന്നെ താല്പര്യം.

* വിഭാവം ജൂലി മുദ്രണാനന്തരം * * * അമീ-നാം ഉ അറ
 പക്ഷികളുടെയും മറ്റും ശബ്ദപരമായവയെപ്പോലെയുള്ള "വാവ-
 നാം" ശബ്ദങ്ങളുടെ സമാനതയെപ്പോലെ വിഭാവനാനാം
 ശാക്തീകവാദികൾ വിവരിച്ചിട്ടുള്ളതായും ആലോചിക്കാവ
 ുന്നതായല്ലെന്ന് — ശബ്ദപരമായവയെപ്പോലെ 4-2

12. അല്പിബിത്തദോസി' (Alcibiades) അഥേനിയെ ഭജകവീര കടുംബത്തിൽ ക്രി. മു. 450-നു കുറവുമുമ്പ് ജനിച്ച അപൂർവ്വാശാഭമുള്ള വാക്കു മേധാവിയും, അങ്ങോടൊന്നിച്ച് ഉദ്ധാരണം, നിരോധനം, വിജയം, പരാജയം, വലിയ യുദ്ധവിജയം, പെരിക്ലീഡ് പഠിപ്പിച്ചു. സോക്രട്ടീസിന്റെ കീഴും. അയാളെ സദാചാരിയാക്കാൻ സോക്രട്ടീസിനു ശ്രമിച്ചു, ഫലിച്ചില്ല. പൂർത്താന്റെ 'ഡിപോസിറ്റ്'ത്തിലും അൻതോസി അസിന്റെ 'പ്രഭാഷണ' (ക്രി. മു. 440) ത്തിലും അല്പിബിത്തദോസിന്റെ കയ്യുണ്ടു്. അരിസ്റ്റോടേഫനസിന്റെ 'മണ്ഡൂകശാലി'യും, ലൂക്രിയോസ് തെയ്സ് ശ്രോതാവിടൻറും പ്രിയംഗശാലിയും അല്പിബിത്തദോസിന്റെ പറ്ററി പറയുന്നുണ്ടു്.

19. അഗഥോൻ (Agathon) ക്രി. മു. അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിലെ വെർ പുകഴ്ന്നാ ഭൂഖാറജനാകുകയാണ്. പ്ലതോന്റെ സമകാലീനനും മിത്രവും. ക്രി. മു. 416-ലെ നാടുമത്സരത്തിൽ ഒന്നാമത്തെ വിജയം നേടി. അഗഥോന്റെ നാട്യസാഹസ്യം കൊണ്ടാഴ്വാനായി കാൽ നൽകിയ വിജയസമുദായം ഉദ്, പ്ലതോൻ അൽറസിംപോസിയ'ത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്നു. പ്രേമത്തെപ്പറ്റി അഗഥോൻ മെല്ലെ പ്രഭാഷണത്തിനു ശേഷമുത്തരവിടൻ്റെ പ്രശംസ ലഭിച്ചുവെന്ന് കാണുന്നു. എറിയുകൾ ഇഴയുപോലെയാണു് അഗഥോൻ്റെ കവിതയെന്ന് അമിസ്തോപോന്നസ് ജൻ കൃതിയിൽ പരിഹസിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

4.1. തുറന്നമലസ്—(=പൂവ്) അഗമമാണ് The Flower എന്നാ ടൂവിംഗിനാകാം. (Thomas Twining ഈർ മകൻ). പൂവെന്ന പേരും ക്ഷാമനകവും കാല്പനികമാണ്. ഏഷ്യാറ്റിക് നാടകത്തിന്റെ ബാക്കുപ്രിയത്തും കലാസൗന്ദര്യത്തിനും ഒരു കുറവും വന്നിട്ടു. സമ്മാനം ലഭിച്ച ഒരു ഡബ്ബൽ അഗമമാൻ ചെറുകുട്ടിക്ക് ഒന്നാണിത്.

16. അർഗോസ് (Argos) = മലപ്പുറപ്പെട്ട ഗണ്ഡർമാർ. ശ്രീ
 സിദ്ധ കവി പഴയ നഗരം. നഗരത്തിന്റെ മുഖ്യഭവന ജ്യോതിഷം.
 ക്രി. മു. 1850 ൽ വസിച്ച നഗരം. സ്ഥാപകൻ 'ഇന്നെകസ്' മൗര്യ

മിടക്കിത്തന്നുവെന്നും നഗരം മുറയ്ക്കു് ഉന്നയിച്ചുപിടിച്ചുവന്നു. ചിന്നിട് ആക്കണം മൂലം നഷ്ടപ്പെട്ടു.

16. ഓളിപ്പുസ് (ഓഡിപ്പസ്-Oedipus). 'വിജയികാലം' എന്ന ശബ്ദം. ഗ്രീക്കുപുരാണത്തിലെ പ്രസിദ്ധനായ ചന്ദ്രൻ. അയാളെപ്പറ്റി ഡോഥോക്രേസ് രചിച്ച ദുര്യോത്തനാകാം. ഗ്രീക്കു ദുര്യോത്തനാകെങ്കിൽ ഒന്നാംസ്ഥാനം ലഭിക്കുന്ന ഗുണമാണെന്നു് രാജിപ്പോക്കലൊസ് ആദരിക്കുന്നു. എങ്കിലും ഇതിൽ മത്സരത്തിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്നാണു് പക്ഷക്കാർ പറയുന്നതു്. തേബ്സ്(ഥേബസ്-Thebes)ലെ രാജാവായ ലാഈസ്(Laius-Laios) മരിക്കൽ അപ്പോളോജോവിലെ 'വെളിച്ചപ്പാടി'നോടു പോയിട്ടു, തന്റെ പുത്രിയായ ജോകസ്റ്റാസിൽ (ഐക്കാസ്റ്റസ്, എപികസ്റ്റസ് എന്നു് ജോക്കോസ്തിന്റെ മഹാകാവ്യത്തിൽ നാമാകരം) രണ്ടാമതാകുമ്പോഴാണു്. ഒരു പുത്രനാകുമെന്നു് ഓഡൻ പിതാവിനെ വധിക്കുമെന്നും മറുപടി ആകാശഭാഷിനിൽ) കേട്ടു. സന്താനമുണ്ടായ ഉടൻ ജോകസ്റ്റാസിനുവിനെ കൊല്ലാനായി ഉത്തരവു എല്പിച്ചു. ഉത്തർ നിത്യവിനെ കൊല്ലാതെ, ഒരു കൊറ്റിപ്പിള്ളൻ ഇടയൻ കൊണ്ടു. ഇടയൻ നിത്യവിനെ സന്താന നാട്ടിൽ കൊണ്ടുപോയി, തന്റെ രാജാവായ പോളൂബിസിനു കാട്ടിവെച്ചു. രാജാവിനു് ഒരു പുത്രനാണായിരുന്നു. രണ്ടു നിത്യക്കുടുംബം അതോടു വൃന്തുചെയ്തും കൂടാതെ, പുത്രൻ, വളർന്നു. ഓളിപ്പുസ് വളർന്നു എല്ലാ തരകളിലും വൈദഗ്ദ്ധ്യം വ്യാപിച്ചുവർദ്ധിച്ചു. കൂടുകാൽ അയാൾ രാജാവിന്റെ പുത്രനല്ലെന്നു പറഞ്ഞു പരിഹസിച്ചു. ഓളിപ്പുസ് അപ്പോളോജോവിലെ വെളിച്ചപ്പാടിനോടു പരമാർത്ഥതയോടെ തീരുമാനിച്ചു് ഡീറ്റവിട്ടു. തത്ഫലമായി ആകാശഭാഷിനി മുണ്ടായി — "നി നിന്റെ പിതാവിനെ കൊല്ലു; ചന്ദ്രവിനെ വധിക്കും." ഓളിപ്പുസ് കൊറ്റിനിൽക്കു മടങ്ങാതെ ഏതോടൊന്നിലും പോകാതെ തീരുമാനിച്ചു, അലത്തുതിരിയവേ, ഒരുതൂട്ടൻ മേയ്ക്കുതടസ്സം ഉണ്ടാക്കി. ഓളിപ്പുസ് ആ അലയകാലത്തിൽ അതെ ഒഴിച്ചു പോയി എല്ലാവരെയും വധിച്ചിട്ടു്, മുങ്ങാട്ടു യാത്രയായി. അങ്ങനെ ഹെസ്പെരിയയിൽ എത്തുന്നു. അന്നു ഹെസ്പെരിയയിൽ ഒരു കൃഷ്ണത്തിന്റെ ഉപദ്രവം നടക്കുകയായിരുന്നു. ആ കൃഷ്ണ ആലയത്തോടു് ഒരു ഗുഹപ്രവേശനമിട്ടു; അതിനായ സമാധാനം കൊണ്ടവനെ കൊല്ലു. ജോകസ്റ്റാസുടെ സഹോദരനായ ക്രിടൻ ഹെസ്പെരിയയെ രാജ്യപ്രതിനിധിയായിരുന്നു. കൃഷ്ണനെ കൊന്നൊടുക്കി രാജ്യം കൈക്കൊണ്ടവൻ രാജ്യവും ജോകസ്റ്റാസുമാലഭിക്കുമെന്നു് അയാൾ വിളംബരം ചെയ്തു. ഓളിപ്പുസ് കൃഷ്ണന്റെ ഗുഹപ്രവേശനത്തിൽ സമാധാനം നൽകിയതോടെ അവിനെ കൊന്നൊടുക്കി. അങ്ങനെ അയാൾ ഹെസ്പെരിയയെ രാജ്യവും ജോകസ്റ്റാസുമാലഭിക്കുകയായി. നാട്ടിൽ പേപ്പൽ പരന്നു. അതിന്റെ കാരണമറിഞ്ഞു പരിഹാരം കാണാൻ ഓലൂപി (Delphi) യെ സമീപിച്ചപ്പോൾ, യതുളസിനെ വധിച്ചവൻ രാജ്യത്തിലുള്ളതിനാലാണു് പേപ്പൽ വ്യാപിച്ചതെ

ൽ ആകാശത്തിലുണ്ടായി. ഇതിനെപ്പറ്റി അവിശ്വസ്തരായവർക്കിടയിൽ നാളിതുണ്ടാകിയ ഭയം കാണുന്നത് 'മെഡീറ്റാസ്' എന്ന രചനയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടവിധം. മൂർച്ഛം, അദ്ധ്വാനം, ഹൃദിസ്സു എന്നെങ്ങനെ ബുദ്ധിയിനെ വധിച്ചതെന്നു ചൊല്ലപ്പെടുന്നു. വഴിതെങ്ങപ്പെട്ടാൽ വധിച്ചതു ബുദ്ധിയിനെ ആണെന്നുതാഴെ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നവർ. അതു ബുദ്ധിപ്പെട്ടപ്പോൾ വിവാഹിതനായൊരു, മരുമകനെ ആത്മാക്കിയതുകൊണ്ടും അതു ഹൃദിസ്സായിട്ടെ വല്ലാതെ വീശിപ്പിച്ചു. വശാത്തകൾ നിമിത്തം അയാൾ ഒരു കണ്ണുനീരിലൊഴുകുന്നു, അയാൾ ആത്മഹത്യ ചെയ്യുന്നു. മുഖകൂമ്പിയുടെ പേര് 'മെഡിറ്റാസ്' ഇതാണത് (പ്രാന്നിൽ: മെഡിറ്റാസ് റ്റസ്) എന്നും. ഇതാണത് 'കാലിപ്പക്സ്' (Oedipus Complex = 'മാതൃമതി') എന്ന പേരിൽ ഗ്രാമർ (Sigmund Freud) പ്രകാശിപ്പിച്ച മനസ്സംഗം. ഈ കഥയിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്നു.

17. ലൂൻകെളസ് (Lynceus): അരിസ്റ്റോതലിന്റെ സമകാലീനനായ അദ്ധ്വാനത്തിന്റെ പേര്. ലൂൻകെളസ് എന്നതാണ് നായകൻ. തന്റെ തീക്ഷ്ണമായ ദർശനശക്തികൊണ്ട് പ്രസിദ്ധനായി. ഭൂമിയിൽ എന്തെങ്കിലും ഉള്ളവയെപ്പോലും ചൊല്ലാൻ നല്ല ഉറപ്പ് അയാളുടെ നോട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നുവത്രെ.

18. ദൻറോസ് (Danaus): ലൂൻകെളസിന്റെ മേൽനോട്ടം സഹോദരനായി കലഹിച്ചു. തന്റെ അമ്പതു പുത്രികളോടുകൂടി ഇറക്കിപ്പിട്ട് വിട്ട് അർദ്ധനഗരികളെ പോയി. അന്നാട്ടിലെ രാജാവിനോടു പ്രതികരണം ആഴ്ത്തിയെന്നു കേൾക്കുമ്പോൾ, രാജാവിനെ വധിച്ചിട്ട് താൻ സ്വയം രാജാവായി. വിവരമറിഞ്ഞ അദ്ധ്വാനന്റെ അമ്പതു പുത്രന്മാർ അയാളെ അടിമപ്പെടുത്തി അവിടെ എത്തി. അവരിൽ ഒരാളെത്തന്നെ തന്റെ കാഴ്ച പുത്രിയെ വിവാഹം കഴിപ്പിച്ചു കൊടുത്തിട്ട്, ഒരാൾ പുത്രിയും തന്റെ ദാസ്യത്തിനെ പ്രദാനമായിത്തന്നെ കൊണ്ടുപോകണമെന്നു ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഇതിനു കാരണം അയാളെ തന്റെ ദാസ്യം കൊടുക്കണം ആകാശത്തിൽ ഉറപ്പിച്ചതാണു്. ലൂൻകെളസിന്റെ പത്നി മാത്രം അതനുസരിക്കാതെ, ലൂൻകെളസിന്റെ പ്രാണൻ രക്ഷിച്ചു. ലൂൻകെളസിനെ കൊല്ലാൻ ദൻറോസ് നടത്തിയ ശ്രമങ്ങളൊന്നും ഫലിക്കാതെപോയി. അദ്ധ്വാനം ലൂൻകെളസ് രാജ്യത്തിന്റെ അധികാരിയായിത്തീർന്നു.

19. ഓർട്ടോസ് (Orestes): അഗമെമ്നോന്റെയും, ക്ലീതമെമ്നോന്റെയും പുത്രൻ. ഇരയിരുന്നിത്തുകൾക്കും എലൈക്തുകൾക്കും സഹോദരൻ. ക്ലീതമെമ്നോന്റെയും എഗിസ്തന്റെയും കൂടി അഗമെമ്നോനെ വധിച്ചു. ഓർട്ടോസ് എങ്ങനെയോ തന്റെ മാതാവിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ടു. പുത്രനെ കൊല്ലാൻ അമ്മ ഒട്ടധികം ശ്രമംനടത്തി, ഫലമില്ല. ഓർട്ടോസ് തന്റെ പിതൃവൃന്ദന്റെ പാലത്തിലാണെന്നിരിക്കെ,

പ്രതിജ്ഞയ്ക്കു് പുത്രനോടൊപ്പം വരുന്നു. അവർ ഉറച്ചിട്ടുണ്ടാകാതിരിക്കുന്നു. പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്ത ശേഷം തന്റെ മാതാപിതാക്കളും, പിതാവിന്റെ കൊന്ന ഏകാന്തതയും വന്നിട്ടു. കാരുണ്യം കാണിക്കാൻ ഒരു ദൈവമുണ്ട് ഉപദേശിച്ചുപോലെ, അർത്ഥസിന്ധുവെ മിഥ്യ"ന്റെ പ്രതിമ ഗ്രീസിൽ കൊണ്ടുവന്നു പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട 'അനിയമങ്ങളുടെ' കഴിഞ്ഞുപോയ പുരാണസ്മരണകൾക്കു് പരമമായ, അപിതാപിതാമഹാദൈവം തന്റെ പിതാവിന്റെ നിയമം കണ്ടു പ്രാപ്തിച്ചിട്ട് കാരുണ്യത്തിൽ പുറപ്പെട്ടതാണ്. പക്ഷെ അതിന്റെ കാരുണ്യവും അതിന്റെ നിയമവും ഉപദേശിച്ചതിന്റെ കലശലായും, കാരുണ്യം നീക്കാൻ കേൾപ്പിച്ചിട്ടും ഈ കഥയ്ക്കായി മങ്ങിയ സങ്കാരങ്ങളുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ദൈവങ്ങളുടെ ഗന്ധവുമായ അഭിജ്ഞാനശ്ചന്ദ്രികയായി അന്ധതയെ അകറ്റി.

20. ഇഫിഗ്നിയ (ഇഫിഗ്നിയ—Iphigenia). അഗമെമ്നോൻ, ക്ലൈസ്തെസ് (Agamemnon, Clytemnestra) എന്നിവരുടെ പുത്രി. ഗ്രീക്കു പക്ഷത്തു് ആഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടതായും, കടലിൽ വെച്ച് കരൻ പ്രതികൂലമായി വീശി, അതിനാൽ വഴിക്കാളായി (Aulis) കടങ്ങിക്കിടന്നു. അപ്പോൾ ആകാശമാലിനി കേൾക്കുന്നതിന്നു്—“ഈ ഹിതഗതിയെ ബലിക്കൊടുത്താൽ ദൈവങ്ങളെ കേൾക്കും” എന്നു് പറഞ്ഞു. അഗമെമ്നോൻ പാപമുക്തനായി അതിനുവേണ്ടി കൊടുത്തു. ബലിക്കൊടുപ്പാനായി ഇഫിഗ്നിയയെ ബലിക്കല്ലിന്നു് കിടത്തിയപ്പോൾ അപ്പോൾ അഴകരിയ ഒരു മാൻപേടയായി മാറി അവളുടെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ കയറിയതായി ദേവി, അന്നുതന്നെ അവിടെ ഒരു വിശിഷ്ടമായി പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടു കൊണ്ടുപോയി, അവിടെ അതിന്റെ ദൈവങ്ങളിൽ പൊതുവായിട്ടും കലാപൻ നിശ്ചയിച്ചു. ദൈവങ്ങളുടെയും, ഐസക്യങ്ങളുടെയും അടുത്ത നാടകങ്ങളിൽ ഈ കഥ വിവരിച്ചു.

21. ഹർഷിയ നാട്ടുശിക്ഷണത്തിന്റെ സ്വീകൃതമായ വിധി അനുസരിച്ചും മൃത്യു മരണമുള്ള നാട്ടുവഴിയിൽ അടിക്കുകയും ചെയ്തു. “ശാപം വരും മരണം വരും മരണമുണ്ടായി വരില്ലവരും; വിശ്വകാശം മരണം മാത്രമായിത്തന്നെ മൃത്യു മരണം തന്നെ” എന്നു് സാഹിത്യപ്പെട്ടു (6. 281) അതിൽ നിശ്ചിതമായും എഴുത്തു പറയുന്നു. എന്നാൽ അതിന്റെ നാട്ടുശിക്ഷണം (7. 111) നേരെ വിപരീതമാക്കിയുപയോഗിച്ചു. “നിശ്ചിതമായ പിതാ പദമെടുത്തുവെച്ചു; ജന്മം മരണം കൈവന്നുവെച്ചു കരുണ സ്തുതിക്കും” എന്നു് പ്രതിപാദിക്കുന്നതിൽ നിമിത്തം, പിതാ, ദിനം, ഗുണം, രക്തം, അവത, കരണം, മൃഗം-ഇവ ആവശ്യമാണ്. അപ്പോൾ സാഹിത്യപ്പെട്ട അതിലെ വിധി നവീനമാണെന്നു വരുന്നു. അതിന്റെ പ്രതിമാനാകത്തിൽ ദൈവങ്ങളും, മൃത്യുശക്തിയിൽ ദൈവങ്ങളും മൃത്യു പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതു് സൂര്യനാകട്ടെ—ദൈവമാണ്. ഗ്രീസിലും അന്നുതന്നെ

മറ്റുജനയും, അതുമൂലം അറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തതാണ്. അതിനാലാണ് ഈ കൃതിയെ 'മെഡിയ' എന്ന് വിളിക്കുന്നത്.

22. മെഡിയയുടെ സംഭവവിവരണത്തിന് 15 നോക്കുക.

23. കുറിപ്പ് 25 നോക്കുക.

24. മെഡിയ (Medea): ഗ്രീക്ക് ഐതിഹ്യപ്രകാരം മികച്ച ജാതാക്കാരാണി. കോള്കിസി (Colchis) യെ ഭരിച്ചിരുന്ന അന്ത്യത്തിന്റെ പുത്രി. ജോൺ അവിടെ വന്നപ്പോൾ അവളിൽ അനുകൂലമായി. അവർ തമ്മിൽ പ്രണയപ്പെടുന്നതിന് വിപരീതമായി അവളുടെ പിതാവുണ്ടാക്കിയ എല്ലാ പ്രതിബന്ധങ്ങളും അവളുടെ സ്നേഹത്തോടെ കടന്നിട്ട്, അവളോടുകൂടി അയാൾ തന്റെ പിതാവിന്റെ രാജ്യത്തു ഏല്പിക്കുന്നു. അവിടെ ജൈനന്മാരുടെ സാക്ഷാത്കാരം വരുത്തുന്നവരായിരുന്നു. അനന്തരം അവർ അവിടേയിട്ട് കോരിന്തിയിലെത്തി പോയി. അവർ തമ്മിൽ അവിടെയും വലിയതർക്കവും ഉണ്ടായിട്ടു. എന്നാൽ ജോൺ അവിടെയെ രാജകുമാരിയെ മോഹിച്ച്, മെഡിയയെ പരിത്യജിക്കുന്നു. ജൈനന്റെ നന്ദിയേയും, സ്വപത്നീപരിത്യാഗവും അവളെ മോഹിക്കുകയായിട്ടു. കോരിന്തിയിലായി വരാൻപോകുന്നു ആവർത്തിച്ച് മേൽ അവളെയും മറ്റ് സന്താനങ്ങളെയും ഉടൻ നാടുകടത്താൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. എന്നാൽ മെഡിയ തന്റെ ഭർതൃക്കൊടു ജൈനനെ ഒരു വിളംബരം വരുത്തിയിട്ട്, രാജകുമാരിയെയും രാജാവിനെയും കൊല്ലുന്നു. പിന്നീട് ജൈനനെ അനന്തരാവകാശിയില്ലാത്തവനാക്കാൻ വേണ്ടി തന്റെ കണ്മണിയെയും വെട്ടിക്കളയുന്നു. അനന്തരം ജൈനനെ തന്റെ നിയോഗത്തിൽ അയച്ചിട്ട് അവർ അന്ത്യത്തിൽ അതേ നോക്കി. മെഡിയ എന്ന നാടകം ഏല്പിച്ചിട്ടുണ്ട് ക്രി. മു. 481-ൽ രചിച്ചു.

25. അസ്റ്റിഡാമസ് (Astydamas): ഇസോക്രേറ്റി (Isocrates) ന്റെ ശിഷ്യൻ. 240 ഏകദേശാക്ഷരങ്ങൾ. 15-ാം നൂറ്റാണ്ടു വാങ്ങി അതിലൊന്നാണ് അല്ക്മേദാൻ (Alcmaeon).

26. തെലോഗോസ് (Telephos) ഐസക്സസിന്റെ പുത്രൻ. അന്ത്യത്തിൽ പിതാവിനെ വധിക്കുന്നു. 'ഇന്ത്യ' ക്രിസ്റ്റിൽ രചിച്ചു. അവിടെയെന്ന വിദ്യ അഭ്യസിച്ചു. തന്റെ പിതാവിനെ കാണാനായി 'ഇന്ത്യ'യിലെ ഒരു പാലാശത്തിൽ കയ്യിൽ തകർത്തുകൊണ്ട് വന്നു തുടരാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അങ്ങനെ വധിക്കപ്പെട്ടതാണ് കൊലയും കൊലയും ഇങ്ങനെ. തെലോഗോസിന്റെ അമ്മയുടെ പേര് അസ്റ്റിഡാമസ് സ്വയം പുറപ്പെട്ടു. പിതാവിനെ അറിയാതെ തെലോഗോസ് വധിക്കുന്നു. Ulysses Wounded എന്ന നാടകമേ അദ്ദേഹം എഴുതിയൂ.

27. അന്റിഗോൺ (Antigone): 28, ക്രൈസ്റ്റ് 29. ക്രൈസ്റ്റ്-നാടകമേ അദ്ദേഹിപ്പോയിത്തന്നും മേകാസ്സായുടേയും പുത്രി. ക്രൈസ്റ്റ്

പൊണ്ണമ്പ് താഴെവ്. ഹെമൻ ക്രോമൻൻ പുത്രൻ. കോകാപ്പാ
 ആലക്കുരു ചെങ്കുലിനും ഓളരിപ്പുറു കണ്ണുനരിപ്പൊട്ടിച്ചതിനും
 പിന്നീടു കയയിൽ, നാലാളുടെ പുത്രന്മാർ അയാളുടെ അപ്രീതിക്കു പാ
 ത്രിക്കുകയും ചെയ്തു. കാളരിപ്പുറു തന്റെ പുത്രിയുടെ സംരക്ഷണത്തിൽ
 നാടുവിട്ട് അലഞ്ഞുനടക്കുന്നു. പുത്രന്മാർ തമ്മിൽ മരുഭൂമിയിലും കടലി
 ന്നടുത്തുവെക്കുന്നു. താഴ്വാരകാലമൊന്നു്. കാരാ പുത്രനും നേരിട്ട
 വിട്ട് കാരാ നർന്നം താഴ്വാരം കണ്ടുനടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരുതീർത്ഥപ്പു.
 എങ്കിലൊട്ടുവ് കൊണ്ടു കരിയ്ക്ക. എന്നാൽ, നാടുവാഴി ആലക്കുരുപ്പോഴക്കും
 പോയ്ക്കുനീക്കുനീക്കം തമ്മിലും കൂടിയൊരു കൊടുപ്പാൽ അയാൾ വിസമ്മതി
 യ്ക്കും. പോയ്ക്കുനീക്കുവ് എങ്കിലൊട്ടുവ് തന്റെ ഭരണകാലത്തു് അർഗ്ഗോസി
 യെ താഴ്വാരം അട്ടുവ് തന്റെ കൊടുപ്പാൽ നാടുവിട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു,
 അവിടത്തെ താഴ്വാരം തന്റെ വിവാഹമെങ്കിലും. തന്റെ ഭാരതാവിന്റെ
 അവകാശം നീക്കുകയും ചെയ്തു. നാടുവാഴി, നാടുവാഴിയുടെ നേതൃത്വം
 എങ്കിലൊട്ടു, കോകാപ്പാ താഴ്വാരം. (Seven Against Thebes). ആല
 കുന്നുകാലം മരിയ്ക്കും. അതുകൊണ്ടു് നാടുവാഴിയുടെ ഭരണകാലം തമ്മിലാ
 യി യുദ്ധം. നാടുവാഴി യുദ്ധം ചെയ്തു. ക്രോമൻ നാടുവാഴി കര
 താഴ്വാരം പുറപ്പെട്ടു. "നാടുവാഴിയുടെ താഴ്വാരം, വിടുകയും ചെയ്തു"
 പോയ്ക്കുനീക്കുവ് തന്റെ ഭരണകാലം അതിമഹിമയുള്ള നാടുവാ
 ങ്കനും പാടില്ല. അവ നാടുവാഴി താഴ്വാരം. അവകാശം നാടുവാഴി
 താഴ്വാരം വകവെക്കുകയും തന്റെ ഭരണകാലം അന്ത്യത്തിൽ നാടുവാഴി
 ക്രോമൻ ക്രോമൻ അതിശോഭനം ചെയ്തുകൊണ്ടു് കഴിച്ചുകൊണ്ട് വി
 ങ്കയും. നാടുവാഴിയുടെ മരണശ്വാസം തന്റെ ക്രോമൻ
 പുത്രൻ (കോകാപ്പാ), തന്റെ നാടുവാഴിയുടെ പാതാവിട്ടുകൊണ്ടു് അതിശോ
 ഭനയുടെ നിർമ്മാണത്തിൽ പങ്കെടുത്തു്, പ്രാണഹാസ്യം ചെയ്തു. അതിശോ
 ഭനയെ കീഴ്വാരം കഴിച്ചുകൊണ്ട് വിവിധപ്പെട്ട ക്രോമൻ കോകാപ്പാ
 കാലം, തന്റെ പ്രിയപത്നിയായ്കാൽ പോകുന്ന അതിശോഭനയെ
 കൊന്നാൽ പിതാവിനെ വധിച്ചിട്ട്, തന്നെ കൂടെ കരിയ്ക്കുകയും ചെയ്തി
 രിപ്പു നാടുവാഴി ചെയ്തുകൊണ്ടു് "ഇവിടെ അതിശോഭനം" എ
 ്ത്തുപറയുന്ന സന്ദർഭം. അവകാശത്തിന്റെ വികാരം നിറഞ്ഞുകൊണ്ടു്
 നാടുവാഴി അതിശോഭനം.

37. ക്രോമൻ (Cresphontes). ഇദ്ദേഹം പെരുള്ള പാത്ര
 മെന്ന ആശയം ചെയ്തു കണ്ടു. അതിശോഭനത്തിന്റെ പുത്രൻ.
 പെലോപ്പോനോസസ് വിദൂരദേശങ്ങളിലൊക്കെ, ക്രോമൻ നാടുവാഴിയും
 തന്റെ പുത്രന്മാരും മോടിനിയമങ്ങൾ വധിച്ചിട്ടു. മറ്റൊരു
 പുത്രനായ ഐഡുസ് വകയ്ക്കു വിട്ടു.

38. മെറോപ (Merope) കൃപ"സാലസി (Cypselus) ന്റെ
 പുത്രി. ഐഡുസിന്റെ മരുമകൻ.

39. ഹെല്ല (Helle) അഥാസി (Athamas) ന്റെയും നെഫെല
 (Nephele = മേഘം)യുടെയും പുത്രി. നെഫെല അഥാസിന്റെ ആദ്യ

ചാർ കടമയാണുണ്ടാക്കി വിഴുങ്ങുമെന്ന ഭവാനുമാശ്വാസം പറയുന്നു. ഓരോരുത്തരും ആ വഴി പോയ കര ഒട്ടിപ്പി (xii:85) കീറുന്നു.

46. മേഡലിപ്പ (Medalippe), അല്ലെലാസിന്റെ മകൾ. നെപ്റ്റ്യൂണിൽ നിന്ന് അറാർക്കു രണ്ടു പുത്രന്മാരുണ്ടായി. ഒരത്ത് അവളുടെ വിവാഹിതൻ ക്രൂരനായി. അവൾ അവളുടെ രണ്ടു കുഞ്ഞും ചുഴ്ന്നെടുത്തീട്ട് അവളെ തടവിലാക്കി. കാലാനുഭവത്തിൽ അവളെ തന്റെ പുത്രന്മാർ മോചിപ്പിച്ചു. നെപ്റ്റ്യൂന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ കുഞ്ഞുരണ്ടും കിരീടമെ കിട്ടി.

47. അളലിസ് (Aulis) എലിസിലെ ഒരു ചെറു ഗ്രീക്കു നഗരം. ഈ നഗരത്തുടനീളമായി പുറപ്പെട്ട കപ്പലുകൾ അവിടെ നങ്കൂരമിട്ടു. ഇവിടെനിന്നുള്ള അളലിസിലെ കഥയെ ആസ്പദിച്ചു് 'ഏളിസിഡിയസ്' ക്രി. മു. 400-ൽ എഴുതിയ നാടകം (Iphigenia at Aulis— Iphigenia ke en Aulidi എന്നു മൂലനാമം). ആദ്യം അവൾ തന്റെ ജീവൻ രക്ഷിക്കണമെന്നു ചൊല്ലും കേൾക്കും, എങ്കിലും മോർച്ചയാക്കുവീധം, പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. പിന്നീട് അകാരണമായി, കാൽ ഗ്രീക്കുവർഗ്ഗങ്ങളും, ദൈവങ്ങളും, അഭിമാനത്തെയും രക്ഷിച്ചുനായി ബലിയാറാൽ ചെറുക്കും തൊരാളെങ്കിലും പറഞ്ഞിട്ട്, ബലിക്കല്ലിൽ കിടക്കുന്നു. ഇതാണ് അരിസ്റ്റോക്കോസിന്റെ പരാതി.

48. അക്കിഡല്ലസ് (Achilles - Achilles) ഈ നഗരത്തുടനീളമെല്ലാമുണ്ടായ മോശാസ്. ചെങ്കുമുലയിന്റെയും, ചെങ്കിപ്പിന്റെയും പുത്രൻ. അവൾ ചെങ്കു മീറ്റുവഴക്കിത്തുട്റ്റാർ. അവളുടെ അമ്മ അവളെ പാക്കിലും മേത്തും പിടിയിച്ചുകൊണ്ടു് സ്തബ്ധീകരിച്ചു (അതൃതത്തിൽ) മരിക്കി എടുത്തു. അവളെ അവളുടെ മുഴുവൻ ദൈവം അഭൈഷ്യവും അഭൈഷ്യവും ബലിക്കല്ലും ആയി. അവ പിടിയിതന്നു കാലിന്റെ കഴുത്തും മുങ്ങാത്തതിനാൽ, അതു മുർബലകായിരുന്നു. അവിടെ മുറിയുവാനാണ് അവൾ കിടപ്പു്. ഹോമറസിന്റെ ഈലിയിട്ട് മഹാകാവ്യത്തിന്റെ നായകൻ.

49. ഗ്രീക്കു 13 നോക്കുക. അഭിജ്ഞാനത്തിന്റെ മുഖരൂപം 'അനുജ്ഞാതിഡിസ്' എന്നാണ്. അനുജ്ഞാതിഡിസ് = മുമ്പ് അറിയാതി എന്നതിനെ അറിയുക. നാടകത്തിന്റെ കഥയെക്കുറിച്ചുള്ള കരുക്കു കീടുന്ന സംഭവം. Denouement (നിർവ്വഹണം) എന്നു പ്രത്യേകം ഇതിനു പേരിട്ടു. Discovery or Recognition എന്നാണ് ഇംഗ്ലീഷിലെ പേരിടുക. (യഥാർത്ഥം Butcher & Bywater). ഇതിനെപ്പറ്റി കൂടുതൽ അറിവാൻ നോക്കുക. F.L. Lucas, Tragedy in Relation to Aristotles Poetics p. 91—105 (1949). അനുജ്ഞാതിഡിസ് എന്നാണെന്നും അഭിജ്ഞാനത്തിന്റെ അർത്ഥം ഇതു് ആ പദമായ അർത്ഥം. 'അപ്രകീർത്തിതമായ ബോധധാരണം' എന്നു ചാവക്കാണത്തിൽ മൂലം.

56. തിയോക്ടക്തസ് (Theoclyctes). ഗ്രീക്കുവിൽ പാതിയോ നല്ലതു മുഖാന്തരംകൊണ്ടുകൊണ്ടും, തെറ്റായതും ഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടും. ത്യഡേസ് (Tydeus) നാമിയൊന്നും. അപ്രകീര്യമായ സ്മരണയുള്ള കവി.

57. ഫീനീഷ്യാ (Phoenissae). ഫീനീഷ്യൻ ഭൂമതികരം എളുപ്പമില്ലാത്തതിന്റെ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു. (ക്രി. മു. 114. അഥവാ 113) ഐഡ്'യൂഡ്യിലുള്ള Seven against Thebes ന്റെ സ്വരൂപമാകുന്നു.

58. Ulysses the False Messenger.

59. അഭിജ്ഞാനത്തിന്റെ ഈ രൂപത്തിൽ ആദ്യമായും പ്രേക്ഷകരിപ്പിച്ചാക്കുന്നതായിത്തീർന്നതായാണ്. സഭയുടെ കൈയെഴുത്തു കലാശ്ലേഷത്തിൽ ഉണ്ടായ മാറ്റിയൊരുക്കം പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ഓട്ടോസ്റ്റോളസ് എന്ന കഥാകാരൻ വിളിച്ചുവരുത്തുന്ന പക്ഷത്തു എന്നു ധാരണ. അവിടെനിന്നു തന്റെ കവ്യത്തിൽ ഉണ്ടാക്കുന്നു. ഇക്കാര്യം പൂർവ്വപക്ഷം. ഈ ധാരണ മാറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്തപ്പെട്ടതായ ഒരു മുദ്രയാളു നീക്കുന്നതു. ഓട്ടോസ്റ്റോളസ് വിദ്യ കൈവിലയിലും. - അൻ വിദ്യ വെട്ടുവാ"യെന്നു എഴുതുന്നു. ഇങ്ങനെ പ്രേക്ഷകനെന്നായും ഓട്ടോസ്റ്റോളസ് സ്വയം സ്വന്തമാണെന്നു വെളിപ്പെടുത്തുന്നതെന്നു പ്രേക്ഷകന് തീർത്തുകൊടുക്കുക കവിനുള്ള പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. അതാണ് ഒന്നാമിയെന്നും. പ്രേക്ഷകരിൽ ഈ ധാരണ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനും, ഓട്ടോസ്റ്റോളസ് സ്വയംവർത്തിയ തന്റെ കഥാകാരനായ ഒരു വെളിപ്പെടുത്തൽ കഥാകാരനായി. ഇങ്ങനെയൊക്കെയായിട്ട് പ്രേക്ഷകന്റെ മുമ്പാകെ വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുന്നതാണ് അഭിജ്ഞാനം തന്നെയാണെന്നു.

60. മഹാകാവ്യത്തിൽ അഭിജ്ഞാനത്തിന്റെ രൂപം ഇതിനു ചതുർത്ഥമായിത്തീർന്നതാണ്. സ്വയംവർത്തിയായിട്ട് സഭയുടെ സഭയായ പരിഭാഷയെന്നു നിലയ്ക്കും. ദ്രാവിഡീസ്വയംവർത്തിയുടെ ആ പരിഭാഷയിലും, വിശ്വരൂപവർത്തിയുടെ അഭിജ്ഞാനം ഉണ്ടാകുന്നു. ഇക്കാര്യം അഭിജ്ഞാനത്തിന്റെ സഭാപ്രകാരം മാത്രം. കർമ്മാധാരങ്ങളും കർമ്മവും കോർത്തും സൂക്ഷിക്കുകയാണു്. അഭിജ്ഞാനം സൂക്ഷ്മത്തിന്റെയും സൂക്ഷ്മതയുടെയും. എന്നാൽ സഭയുടെ കർമ്മാധാരങ്ങളിൽ സൂക്ഷ്മതയുടെ അഭിജ്ഞാനം. കവിയിൽ കർമ്മാധാരങ്ങളായ പരിഭാഷയെ വരുത്തുവാൻ കൈപ്പടുത്തു കൊണ്ടു. അതാണ് ഈ അഭിജ്ഞാനത്തിന്റെ രൂപം.

61. അഫിയാരസ് (Amphiarus). ഗ്രീക്ക് ഐതിഹ്യം തിരുത്തലായ അഡ്രസ് (Adrasus)ന്റെ പരിഭാഷയുടെ അർത്ഥം. മിഥ്യയായും ആശങ്കയായും തന്നെയും അതാണ് പരിഭാഷയുടെ അർത്ഥം. അതിൽ എഴുത്തുകാരൻ തന്റെ ഉതിർത്തുകൊണ്ടു് അഫിയാരസിന് അറിയാതായിരുന്നു. അതിനാൽ അതാണ്

അങ്ങനാൻ ഹി സമരോർ സമുപദാൻ തത്പാദനമദനാർ
 സംവൃതിമിത്യപുതേ—മദ്ധ്യമീകന്യതം XXIV. 8 P. 492)

പാശ്ചാത്യനാട്ടുശിഖാരതലിലെ അവസ്ഥാപഞ്ചകം ഇവയാണ്
 (1) ആരംഭിക്കലം (2) കാളവികാസം (3) പരമപരമം
 (4) നിശ്ചിത (5) അഭിമാനം, അതാൽ മുതലായ സംവൃതി.
 4—5 വിവൃതി.

71. ആജാജസ് (Ajax - Aias) സലാമിസിലെ രാജാവിന്റെ
 പുത്രൻ. ഏതാനും യുദ്ധത്തിൽ അഭിദ്യോധന കഴിഞ്ഞാൽ അദ്ദേഹം പരാ
 കൃമിയായ യോദ്ധാവ്. അഭിദ്യോധിന്റെ മരണാനന്തരം അയാളുടെ
 ശത്രുക്കൾക്കു കരണമാക്കാൻ ധാരാളം ഉണ്ടായിത്തീർന്നു. അവ
 രാജാജാജസിനു ലഭിച്ചതിനാൽ നിരന്തരമായി സഭയെ കറക്കിക്കൊണ്ടി
 രുന്നിരുന്നു. ഈ കാര്യം അറിയിച്ച സഭാപാതാലയം ഏഴുനിയ
 നാടകമാണ് "ആജാജസ്".

72. ഓക്സിഡസ് (Oxion) യാജ്ഞവൽക്യൻ. അയോധ്യയിലെ രാജാവിന്റെ
 പുത്രിയായ ദിത്ത (Dita)യെ ഭവട്ട. അവളുടെ പിതാവ് വധുവിന്റെ
 വില പാറാൻ വന്നപ്പോൾ അയാളെ പതിച്ചു അഗ്നിമണ്ഡലത്തിൽ
 തള്ളിയിട്ടു. ഈ മഹാപാതകത്തിൽനിന്ന് മോചനംനേടാൻ ജനത
 സമ്മതിച്ചില്ല. അപ്പോൾ അയാൾ അയോധ്യ (യോധ്യ)നെ അഭയം
 പ്രാപിച്ചു. അവിടെയും അയാൾ ദൈവത്തെ പരാജയപ്പെടുത്തിയും ദുഷിച്ചു.
 അവിന്റെ ശിക്ഷയെന്ന നിലയ്ക്കു പാതാളത്തിൽ അടയ്ക്കുന്ന മഹ
 ത്തിൽ ചേർക്കപ്പെട്ടു.

73. പെലോജസ് (Pelcus) അയോധ്യയിലെ രാജാവിന്റെ പുത്രൻ.
 കൊലാപാല പാപം മിക്കാൻ അയാൾ ചിങ്ങുകയിൽ പോയതും,
 അവിടെ അയാൾക്ക് രാജാവ് അയാളുടെ പാപം പരിഹരിച്ചുപോകും
 കരുതിയും. അയാൾക്കു വീട്ടിലെ അയോധ്യയിലെ അയാൾ
 കിൽ അയോധ്യയായി. അയാൾ അവളുടെ ആഗ്രഹത്തിനു വശം
 നോക്കാൻ നിർത്തിയതിൽ അയാൾക്കു വൈരം തോന്നിയിട്ടു. അയാൾ
 വിടാനാണെന്ന രാജാവിനോടു പറയിച്ചപ്പോൾ. അയാൾ അവളെ
 അയാളുടെ മണ്ണിലുണ്ടായിത്തീർന്നു അയാൾ അയാൾക്കു വൈരം,
 യോജ്ഞയായി കൊണ്ടു വീട്ടു. വന്യമൃഗങ്ങൾ അയാളെ കൊന്നു
 തിന്നാനിടവരുമെന്നായിത്തീർന്നു ഇത്രയും ഏതാൽ ചിങ്ങാൻ അയാൾ
 ക്കു വൈരം വീടിയെ എത്തിച്ചുകൊടുത്തതിനാൽ അതു ഗ്രഹിച്ചില്ല.
 മരണിന് എന്ന് അയാൾക്കു വൈരം വീട്ടു. അതിലുണ്ടായവനാണ്
 ആജാജസ്.

74. പ്രോമീതീസ് (Prometheus), കൃതൻ, കൃതൻ എന്നീ
 വാക്കുകൾ പുത്രൻ. അയാൾ മനുഷ്യരെ മണ്ണുകൊണ്ടു സൃഷ്ടിച്ചു. ദൈവസ്
 മനുഷ്യക്ക് അഗ്നി കൊടുക്കാൻ വിട്ടുകൊടുത്തു. അയാൾ സമുദ്രത്തിൽ
 നിന്ന് അഗ്നി കൊണ്ടു മനുഷ്യക്ക് കൊടുത്തു. അതിന്റെ സ്മൃതിയായ

മനുഷ്യക്ക് നാശമാർ പലതുകൂടി ഉപദേശിച്ചു. ഐസ്-ഡ്രാഗൻ' മഹാസനാനനായ പ്രോമീഥീയസ് (Prometheus desmotes) മോചിതനായ പ്രോമീഥീയസ് (Prometheus liberator) ബാറിഡാഹകനായ പ്രോമീഥീയസ് (Prometheus purphoros) എന്നു നാലുതരം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

15. നീമാർബ (Niobe). ഗ്രീക്ക് പുരാണത്തിലെ ഒരു സ്ത്രീപാത്രം. മേക്കോസിലെ രാജാവായ അംഫിക്രാന്റെ ഭാര്യ. തന്റെ സിംഹന്റെ പുത്രി. ഏഴുപുത്രികളുടേയും ഏഴുപുത്രന്മാരുടേയും മാതാവ്. അതിനാൽ അവളുടെ അഹങ്കാരം മുളയ്ക്കുന്നത്. അങ്ങനെ തനിമറന്ന അവൾ ദേവന്മാരുടെ പിഞ്ച പരിചരിച്ചു. ഭാവിക്ക് ഒരു സന്താനമേ ഉണ്ടായുള്ളൂ! കുപിതനായ ദേവി ഇന്റെ പുത്രനായ അപ്പോളോനിയോയും പുലിയായ അർക്തെസിയനെയും ശപ്തം ചെയ്ത് നീമാർബയുടെ സന്താനങ്ങളെ കൊലപ്പെടുത്തി. നീമാർബ കരഞ്ഞു കരഞ്ഞു പറ്റാതെ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിൽ നിന്നു നിരന്തരം അശ്വധാര മുകുന്നതെന്തെന്ന് അശ്വനിമൃഗം.

16. സിസ്യഫസ് (Sisyphus) കൊരിൻത്തിലെ ഒരു രാജാവ്. ലോകത്തിൽ കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതെല്ലാം ഉത്ഭവം ഉള്ളതും. ഒരു ദൈത്യനാണെന്നു ഗ്രീക്കുപുരാണകഥകൾ പറയുന്നു. കൊരിൻത്തിരാജ്യം വിപ്ലവം സംഭവിക്കുകയും മുകളിൽ കിടന്നുപെട്ടത് ആക്രമപണമുണ്ട്. അപമാനം അനുഭവിക്കു് നരകത്തിൽ ഒരു ജോലിക്കാരുമുണ്ട്. ഒരു തുരുത്തുകിടക്കുന്ന മലയുടെ മേലിലേക്ക് ഒരു പമ്പിയ കല്ലു് ഉണ്ടാക്കുക എന്നതാണ് അത്. കല്ലു് വാങ്ങാൻ ഉണ്ടാകുകയും അതിനെ സിസ്യഫസ് കല്ലോട്ടു് തള്ളിയതുകൊണ്ടും നിത്യം, രാത്രി, നരകകൊണ്ടിരിക്കുകയാണായിരിക്കുക.

17. പ്രോതാഗോറാസ് (Protagoras) ക്രി. മു. 485-ൽ ജനിച്ച പ്രാസിലാനായ ഓഗാമിസ്റ്റ്. അബ്ദോറോക്കൻ. അലക്സാണ്ടറിൽ ജീവിച്ചു. പെരിപ്ലസിന്റെ മിത്രം. അപോക്രൈസിനു പരിചയമുള്ളവർക്കു. യൂക്ലിഡിന്റെയും സ്പിക്രിയോന്റെയും ആവശ്യമില്ലെന്നു സ്ഥാപിക്കുന്ന പുസ്തകമെഴുതി. അതിനാലതു് പരമജ്ഞാപയുടെ വിശേഷാലത്തോടുകൂടിയിട്ടുള്ള ചുട്ടു പെട്ടുപോയപ്പോൾ. പുത്തോന്റെ 'പ്രോതാഗോറാസി'ൽ ഈ വിവരമെഴുതുന്നതിനുവേണ്ടിയായി രചിക്കുകയും ചെയ്തു.

18. ഡിയോനിസസ് (Dionysus). ഐസിലിന്റെയും ഡെമേറ്റിയുടെയും പുത്രൻ. ഗ്രീക്കുപുരാണകഥകൾ. സംഗീതത്തിന്റെയും കലയുടെയും ഓഗാമിസ്റ്റായും ശപ്തകരണം. കിഴക്കൻനാടുകളിൽ സംഭവിച്ചു് മനുഷ്യക്ക് സംസ്കാരത്തെയും മദ്യപര്യവേഷണത്തെയും വിധിയുണ്ടാക്കിയവനത്രെ.

19. ആരെസ് (Ares). പ്രാമിനയിസിലെ യുദ്ധദേവൻ. 'ഐസിലിന്റെയും ഹെർമിയുടെയും പുത്രൻ. ആരെസിലെ നിന്നും നരകത്തു് 'മഹാസനാന'ത്തിലായി ഓഗാമർ വിളിക്കപ്പെടുന്നു.

*0. ഈ അനുശിഷ്ട് ആലങ്കാരികന്യങ്ങളെപ്പറ്റിയാണ് പ്രവിടെ പ്രതിപാദിക്കേണ്ടത്. ഈ അംശം നത്യരൂപ്തപോയി. ബുദ്ധർ ഇവിടെ പാഠം പൂരിപ്പിക്കുന്നില്ല. ലുപ്തമായ ഈ അംശം നിർലക്ഷ്യം ആയതിനാൽ ഉപാദേശമായി അംഗീരിക്കണം.

*1. 'ഓപ്ല' പദത്തിന്റെ അർത്ഥം വെളിച്ചം. ഏകദേശം ജ്യോതിഷ 'മീന' ചിഹ്നത്തെ അംശമാക്കുകയാൽ 'ഓപ്ല'—ഏകദേശം.

*2. 'എളുക്കിയോ' (Euclid the Elder)—ഈ കവി പ്രസിദ്ധനായ ഗണിതശാസ്ത്രജ്ഞനല്ല. അതിനാലാണ് 'ജ്യോതിഷ' എന്ന വിശേഷണം ചേർത്തത്. മേഗരയിൽ ജനിച്ചു. ക്രി. മു. 450—?. ചാലൂക്യരാജാവിന്റെ ശിഷ്യന്മാരിൽ ഒരാൾ. 'ചിന്തി' എന്ന രാജാവിൽ കന്നായി മാറി.

ബുദ്ധരും, ജൈനവാദരും, ചിന്തിരും, മറ്റും ഇഷ്ടീയ വിവരം കഥാമതാ എളുക്കിയോസിന്റെ 'പരിഹാസകവിതയ്ക്ക്' അർത്ഥമെന്തെന്നില്ല. ത്രിങ്കിലെ ഹാസ്യരസം മുഴുവൻ നെളിപ്പെടുത്താൻ മറ്റു രാജകൾക്കു കെല്പില്ലായിരിക്കാം! മാത്രകൾ നിർമ്മാണകാര്യം മാത്രം കവിത രാജാക്കന്മാർ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ് എന്നു ചിന്തിന്റെ അഭിപ്രായം. 'അാൽ കണ്ട മർമ്മാനിന്റെ പോക്ക്' ആഹ്ലാദകരമായിരുന്നു. ദൃഢാവനൻ പിന്നെ ഗർഭിയില്ല' എന്നൊരു അഭിപ്രായം പദത്തിന്റെ മാത്രകൾ കറുപ്പാൽ കിട്ടുന്ന അർത്ഥം.

മൂന്നാം പുസ്തകം

1. 'മദ്ധ്യങ്ങൾ' എന്നത് "ജോഡ്" എന്ന ഭൂഖത്തിലെ ഒരു വലുപ്പത്തിന്റെ അർത്ഥമാണ്. ദൈവവാക്യം കൃത്യവും മദ്ധ്യം (Middle) എന്ന ഏകദിഗമനമാണ് തങ്ങളുടെ തർക്കത്തിൽ കൊടുക്കുന്നത്. ഇതു ശരിയല്ല. ഇവിടെ മഹാകാവ്യത്തിന്റെ ലക്ഷണമാണ്, ദൈവാനുനാദകാഴ്ചയ്ക്കിന്റെ ലക്ഷണമല്ല, അഭിപ്രായഭേദമന്യ" എന്നുള്ള പരമമായ ഒരു സന്ദർഭം അവർ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. മഹാകാവ്യത്തിലെ ഉപാലോചനങ്ങൾക്കും നാടകത്തിലെ ഉപാലോചനങ്ങൾക്കും തമ്മിൽ അടുത്തു ത്തിലും, സാമൂഹ്യത്തിലും ഭൗതികജീവിതത്തിലും, 'മദ്ധ്യ' ശബ്ദത്തിന്റെ അർത്ഥത്തെ സംബന്ധിച്ചും ഗ്രഹിച്ചുകൊള്ളേണ്ടതാണ്.

2. സലമീസ് (Salamis) കൃപ്രസി (സൈപ്രസി)ന്റെ കിഴക്കു കരയിലുള്ള ഒരു പട്ടണം. മുകുന്ദനാചാര്യൻ നയിച്ചു. നാലാം നൂറ്റാണ്ടിൽ വീണ്ടും നയിവസിച്ചു. അന്നത്തെ കോസ്തന്തീനൂ എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധമായി. സലമീസ് കടൽത്തടം ക്രി. മു. 570-ൽ നടന്നു.

3. 'കർക്കോസ്' എന്നു ഗ്രീക്കുഭൂഖനാമം. ഫിനീഷ്യൻമാർ സ്ഥാപിച്ച ഒരു കോട്ടനി. ആഫ്രിക്കൻ വടക്കുതീരത്തിൽ കർക്കോസ് നിലവാരം കരുതപ്പെടാറായിരുന്നു. ഗ്രീക്കുകൾക്കായി സംഘർഷം തുടങ്ങി. ക്രി. മു. 540—570 വരെയാണത്രെ കർക്കോസ് നാലു വർഷം സംഘർഷം തുടർന്നുവന്നു.

4. കൃപ്രിയ (Cypria = Kupria) മഹാകാവ്യകൃതി (പുരാണകാവ്യ) ത്തിലെ ഒരു ലോപിയുപോല കാവ്യം. അത്യാത്മ നിരോധനത്തിനിടയിൽ കാരണങ്ങളെപ്പറ്റി വിവരിക്കുന്ന കഥ.

5. Little Iliad പുരാണകാവ്യത്തെക്കുറിച്ചു നൽകുന്ന കാവ്യം. അത്യാത്മമാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. അത്യാത്മത്തിന്റെ ഇവിടുവിടെ ഉത്തരകഥ. ഉത്തരകാവ്യം ചിലതു. 1) Award of Arms 2) Philectetes 3) Neoptolemus 4) Eurypylus 5) Mendicant Odysseus 6) Loconian Woman 7) Fall of Ilium 8) Departure of the Fleet ഇവയാണ് എട്ടു ഉപാലോചനങ്ങൾ.

6. ഹെക്ടർ (Hector). ത്രോയിയിലെ പ്രിയത്തിന്റെ പുത്രന്മാരിൽ ഒരാൾ. ഏതാർക്കോടാക്കിലും മുഖ്യൻ. അയാളെ അവിടുത്തെ "പ്രിയൻ" വായിച്ചു.

7. എലക്ട്ര (Electra) ഏജൻസിയുടെ നാമകരണം, ക്രി.മു. 413-ൽ രചിച്ചത്.

8. ദെൽഫി (Delphi) തീരത്ത് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന പ്രസിദ്ധമായ കലാപ്രദർശനം. Pythagoras ആഗസ്റ്റ്-മാസത്തിൽ, ഒളിമ്പ്യൻ ഉത്സവത്തിന്റെ മൂന്നാമത്തെ ദിവസം നടത്തിയത്. എലക്ട്ര ഓണകാവ്യം കോർത്തിരുത്തപ്പെട്ടത്, അപോളോവിന്റെ വിജയയാത്രയെ പറ്റിയാണ്. അദ്ദേഹം പ്രദർശനം. സമയം കണക്കാക്കുക. 13 ദിവസങ്ങളായി ഇതുവരെ നടന്നിരുന്ന കലാപ്രദർശനം തീർന്നു.

നാലാം പുസ്തകം - അഞ്ചാം പുസ്തകം

1. ക്സെനോഫൻ (Xenophanes) ക്രി. മു. 570—480, ഒരു ഗ്രീക്കു കവി. അന്നു നടപ്പിലിരുന്ന മതവിശ്വാസങ്ങളെ തീവ്രമായി ആക്ഷേപിച്ചു; സർവ്വവ്യാപകനായ ഇഷ്ടതന്റെ മുമ്പെല്ലാതെ നിന്നു. പ്രകൃതിയെ മത്തപ്പറവി കവയമെഴുതി ചിത്രീകരണം ചെയ്തുകൊണ്ട്, ദൂരി സമുദ്രത്തിൽ നിന്നു ഉയർന്നുവന്നു, ഇന്നത്തെ നിലയിലേക്കു വന്നുവെന്നു പറയുന്നവർക്കെതിരെ എന്തും പറഞ്ഞു. കൃതികളുടെ ചില ഭാഗങ്ങൾ കണ്ടുകിട്ടിയിട്ടുള്ളു.

2. ഡോലൻ (Dolon) 'ഒറ്റത്തൂണു' രൂപത്തിലെ പരാക്രമികനായ ഒരു കഥാപാത്രം. ഡോലൻ പെരുമത്താൻ. അയാളെ ഗ്രീക്കു പാളയത്തിൽ ഇല്ലാത്തതായി അരുത്തു. അവിടെ ഗ്രീക്കുകളുടെ വീടിയിലകപ്പെട്ടു. ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭിക്കാതെ സന്നാഹത്തിന്റെ കോപ്പും മുഴുവൻ വെളിപ്പെടുത്തി. അവസാനം ദേശദ്രോഹക്കാരനായി മൃതനായി കൊല്ലപ്പെട്ടു.

3. നാലാം അഞ്ചാം പുസ്തകത്തിൽ കൊടുത്തു: കഥാപാത്രങ്ങൾ പൂർത്താക്കി ആക്ഷേപങ്ങൾക്കു ചേർത്തുവന്നുവെന്നു പറയുന്നു. ക്രി. മു. നാലാം ശതകത്തിൽ ആംഗലീസിലെ കഥാപാത്രം (Zeus) എന്നു പേരുള്ള ഒരു നിരൂപകനായിരുന്നു. ആ നിരൂപണപുസ്തകം കോർത്തിന്റെ കവിതകളെ നിരീശ്വരീ പരീക്ഷിച്ചു, കോർത്തിന്റെ ആക്ഷേപങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചു. കോർത്തിന്റെ വൃത്താന്തവും, വ്യാകരണത്തിനും പോലും ആക്ഷേപത്തിന് വിധേയമായി. കോർത്തിന്റെ ഗ്രീക്കുകൾ കോർത്തിന്റെ കോർത്തിന്റെ കോർത്തിന്റെ കോർത്തിന്റെ നിന്നു അദ്ദേഹം എറിഞ്ഞു കൊണ്ടു വന്നുവെന്ന് എഴുതിയു. 'കോർത്തിന്റെ കവിതകളെപ്പറ്റി' ചില ഭാഗങ്ങൾ ഈ നിരൂപകന്റെ ആക്ഷേപങ്ങൾ മനസ്സിൽ വെച്ചുകൊണ്ട് എഴുതിയതായിരിക്കാനിടയുണ്ട്.

പരിശീഷ്ടങ്ങൾ

കാവുകലയെപ്പറ്റി: ഒരു അദ്ധ്യയനം

പ്രസ്താവന

പാശ്ചാത്യചിന്തയുടെ ഉറവിടം പുരാതനഗ്രീസും, ആദികാല പ്രൗഢരാജകുലം സോക്രട്ടീസും, പ്ലാത്തോൻ, അരിസ്റ്റോട്ടെലിസും എന്നിവരുടെതന്നെ പ്രാബല്യമാണല്ലോ. സോക്രട്ടീസ് പുസ്തകമോണം എഴുതിയിട്ടില്ല. ഏഴിലും ആ മഹാചിന്തകൻ, അഥെൻസ് നഗരം മുഴുവൻ ഇരക്കി മറിക്കുമ്പോൾ, വിപ്ലവകാരിയായിരുന്നു. തന്റെ അന്ത്യവാദത്തിന്റെ പ്രൗഢതയനുഭവിച്ചത്, ഇക്കാലം സത്യവും, സൗമ്യവുമെന്നൊന്നിരുന്നതും, അറിഞ്ഞു പ്രവർത്തിച്ചവർക്കുമാണ് അദ്ദേഹം സ്വർഗ്ഗത്തിലും ഉൾക്കൊള്ളപ്പെട്ടത്. അഥെൻസിലെ പൗരസ്വാമികളുടെ ധർമ്മശാസ്ത്രം, മീസിക്കും വിചാരിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശങ്ങൾ, അതിനാൽ നല്ലതല്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹം അപമാനിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹം സഭയിലും കിട്ടി മറിച്ചുകൊള്ളണമെന്നു ചിന്തിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം അങ്ങനെയൊരു കല്പനയ്ക്ക്. അദ്ദേഹം സോക്രട്ടീസിന്റെ അതികവിചിത്രം അനുഭവിച്ചു.

ഏഴിലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശയവും അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. ആ ആശയങ്ങളും പ്ലാത്തോണിന്റെ വിദ്യാ അതിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ കൾ സമുദ്ര വിദഗ്ദ്ധ. സോക്രട്ടീസിന്റെ മിഷണറിൽ പ്രഭുവനായ പ്ലാത്തോൻ. ഗുരുവിന്റെ അന്ത്യവാദം പ്രവർത്തിച്ചവർക്കുമാണ്, അഥെൻസിലെ അന്ത്യവാദം, പ്ലാത്തോൻ അനുഭവിച്ചു. അദ്ദേഹം സർവ്വകലാശാലയായ അക്കാദമി സ്ഥാപിച്ചു. നാല്പതുവർഷം അതിന്റെ കലാപരമായിത്തന്നെ അദ്ദേഹം അന്നും വിദ്യാലയം തയ്യാറാക്കി. കൂടാതെ, വിശ്വസ്തതയുടെ വിദ്യാലയം ഇക്കാലത്തുപോലും അദ്ദേഹം പുകഴ്ത്തുന്ന സംവാദഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയെഴുതി. അദ്ദേഹം സോക്രട്ടീസിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ അനുസരിച്ചും, സുഗമനാശിരം പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വിശ്വസ്തതയായ പ്ലാത്തോന്റെ മിഷണറിൽ സർവ്വകലാശാല അരിസ്റ്റോട്ടെലിസ്, തന്റെ അനുഭവങ്ങളിലാണ് അക്കാദമിയിൽ പ്രവേശിച്ചത്. ഇതവർഷം പ്ലാത്തോന്റെ അനുഭവമായി കഴിഞ്ഞ ആ മഹാമേധാവി, ഗുരുവിന്റെ സർവ്വകലാശാലയുടെ മേൽ ഗ്രീസിൽ പലപ്പോഴും സഞ്ചരിച്ചിട്ടുണ്ട്, അഥെൻസിൽ മടങ്ങി വന്ന്, ലീക്കയെന്ന വിദ്യാലയം ഇന്ന് ലീക്കയത്തിന്റെ

ആചാര്യനായിരുന്നു കാലത്താണ് അദ്ദേഹം തന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിക്കുകയും ചെയ്തത്. സോക്രറ്റീസിൽ നിന്ന് നീർത്തിട്ട അനാഗ്രാഫ് വരെ പ്ലാറ്റോനിലൂടെ പരിപൂർണ്ണവും, സോക്രറ്റീസുമായും, നീയമി വരുമായി ഉൾക്കൊള്ളിച്ച്, അരിസ്റ്റോട്ടലിലൂടെ പരിമാർത്തിയും, ഗുഡ്വുർത്തവും, വിഭവകുലത്തെയുമായ രൂപത്തിൽ, വിവിധ ധാരകളായി പിരിഞ്ഞത്, അദ്ദേഹമായി എങ്കിൽ (1) അവിടെനിന്നാണ് യൂറോപ്പിലെ വർത്തിക്കുമായ ചിന്താപദ്ധതികൾ കൈമാറുന്നതിന് പരമമായിട്ടുള്ളത്.

“കാവ്യകലയെപ്പറ്റി”

അരിസ്റ്റോട്ടലെയെ “അഭിജ്ഞാൻ” ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളത്. അന്നുവരെ ഉള്ള മുഴുവൻ അറിവും അനുകൂലം സഹായിച്ചതിൽപിന്നെ, അത് “അഭിജ്ഞാനമാക്കിക്കൊണ്ട്”, അദ്ദേഹം വിഷയവും നിഷ്പർത്തിച്ചു പരീക്ഷിക്കുകയും, ആക്ഷേപവും സമാധാനവും പൂർണ്ണപക്ഷവും ഉന്നയിക്കുകയും, അന്നുതന്നെ സിദ്ധാന്തപക്ഷം അവതരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ട്, അവിടെനിന്നുതന്നെ ആവശ്യമായ പ്രമാണ നൽകുന്നുണ്ട് അരിസ്റ്റോട്ടലെയെ സിന്റർ പ്രക്രിയ. സർവ്വീകരണം, ഐതിഹ്യസാഹിത്യമായ വികരണം, പാശ്ചാത്യതയ്ക്കായി, സാധനീകരണ പശ്ചാത്താപം, സമാധാനപ്രക്രിയ, അതിന്റെയും മുഖ്യമായ ഗുണങ്ങൾക്കുമായിട്ടും അവിടെനിന്നും, അദ്ദേഹം ചെയ്ത അഭാവനയാണ്. താനീതി, സമാധാനവും, പ്രകൃതിയെപ്പറ്റും, നീതിയാലും, മനുഷ്യാലും, അതികവിദ്യ, പരമവിദ്യ—ഇതിനെപ്പറ്റി ഏറ്റവും വിഷയവും അരിസ്റ്റോട്ടലെയെപ്പറ്റി വികരണത്തിൽ വിശദമായിട്ടുള്ളത്. അതുപോലെ സാഹിത്യത്തെയും അദ്ദേഹം കൂലകരണമായി പരീക്ഷിച്ചു. അതിന്റെ പരിണാമമാണ് “കാവ്യകലയെപ്പറ്റി” എന്ന പ്രകരണഗ്രന്ഥം.

“കാവ്യകലയെപ്പറ്റി” ഇതൊരു ചെറിയ ഗ്രന്ഥമാണ്. എങ്കിലും, അന്നേകം ദൂരനിൽകുമായി യൂറോപ്പിലെ കാവ്യനിർമ്മാണത്തിൽ അതിൽ ചെയ്തതാൽ കഴിഞ്ഞ അധികാരവും, പ്രമാണവും എങ്കിലൊന്നാകുന്നു. യൂറോപ്പിൽ അതുകൂടെ എന്തൊരു പക്ഷം സാഹിത്യശാസ്ത്രമാണെന്ന്. വിശാലമായ അദ്ധ്യയനത്തിന്റേയും, ദീർഘകാലം നീണ്ടുപോകുന്ന കാവ്യശാസ്ത്രം കൂലകരണമായ ചരിത്രത്തെ ആശ്രയിച്ച നിഗമനത്തിന്റേയും സാധനം അതിൽ ദർശിക്കാം. “മിസ്സുവിൻമേസ്” നാലാംശതകത്തിൽ, ഗ്രീക്കുവർത്തിൽ പ്രിയപ്പെട്ടവരുമായിരുന്നു കാർത്തികരായ അക്കാലവും, എങ്കിലും പ്രിയവും മാന്യവുമായിരിക്കുമ്പോൾ, ഉദാത്തവും ആവുകാകാണെന്ന് എഴുതുകൊണ്ട് വന്നുകൊണ്ട് എങ്കിലും അരിസ്റ്റോട്ടലെയെപ്പറ്റി ജനിച്ച കാലത്തിന്റേയും ഭാഗത്തിന്റേയും സന്താനമാണ് പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥകർത്താവായ വാസ്തവം മറക്കാവതല്ല.

1) Aristotle and Plato in Middle Ages (Ed) Ingemar Düring (1960) ബാക്കം.

മറ്റൊരു രൂപ കൃതി അപൂർണ്ണമാക്കി കിട്ടിയിട്ടുള്ളു. ഭൂതത്തിലെ വില അംശങ്ങൾ നശിച്ചുപോയി. സ്വതന്ത്രമായി പഠിക്കുവാൻവേണ്ടി ഉണ്ടാക്കിയ സ്വതന്ത്രപുസ്തക പുസ്തകമല്ല 'കാവ്യകലയെപ്പറ്റി'. അതിന്റെയെല്ലാവിധത്തിന്റെയും പുസ്തകങ്ങളെപ്പോലെ, ഇതും വെറും കുറിപ്പാണ്. കുറിപ്പുകൾക്കു പൊതുവെ വരാവുന്ന കുറവുകൾ ഇതിനു മുമ്പ്. ആകസ്മികമായ ഉപദേശങ്ങൾ, അംശങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ പൊരുത്തമില്ലായ്മ, പ്രകടനംവിട്ടുള്ള വൃത്തിപലം, ദർശനമായ സംക്ഷേപം, പഠിക്കാൻകുറുപ്പു നിർവചനത്തിൽ അപൂർണ്ണത, അടുക്കില്ലായ്മ, മുഖ്യവിഷയങ്ങൾ വിശദീകരിക്കാത്ത, ഗൗണവിഷയങ്ങളുടെ വിസ്താരം, വിശ്വലനത്തിന്റെ വികലത മുതലായ ദോഷങ്ങൾ ഇതിൽ കാണാം. ഇവ കുറിപ്പുകളിൽ വരാവുന്നവ തന്നെ. ഏകദേശം അതിർപ്പോക്കത്തെയെ പറ്റിത്തുടങ്ങിയതിൽ എറിയ ദോഷവും, പ്രമാണരഹിതമായ പരിചിന്ത അതിന്റെ ഫലമാണെന്നു് സമ്മതിച്ചു വീതു 'കാവ്യകലയെപ്പറ്റി' യിൽ അത് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞ തത്വങ്ങൾ പലതും ഇതും മറന്നു തന്നു. എന്നാൽ ഇത്തരം ആധുനിക വിമർശനാത്മകമാണെന്നു് അറിയിച്ചുകൊള്ളാം.

അപരജ്ഞാനികളായ അജ്ഞാതജനന്മാരെയും, അജ്ഞാതാധികാരികളെയും അതർക്കകയായിരുന്നു പൂർത്തയന്റെ ശ്രമവും. അതിന് പ്രയോജനപ്പെടുന്ന അദ്ധ്യയനപദ്ധതി 'പ്രോളിത്തങ്ങളെ' (റിപ്പബ്ലിക്) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചു. പൂർത്തയ മുഖ്യാ, സമാന്യവും വിശേഷവുമായ എല്ലാതരം അദ്ധ്യാപനവും കവികളുടേയും സാഹിത്യരംഗങ്ങളുടേയും കയ്യിൽ അർപ്പിക്കുന്നു.¹ സാഹിത്യരംഗം അന്നും തങ്ങളുടെ അദ്ധ്യാപനത്തിൽ കാവ്യനാടകങ്ങളെ പ്രമാണമായി അവലംബിച്ചുപോന്നു. പരമ്പരാഗതമായ ഗ്രീക്കു പാവ്യകൃതികളിൽ ഒന്നാശ്വാസം കാവ്യനാടകങ്ങൾക്കു ലഭിച്ചിരുന്നതിനാൽ, അവർ അന്നുയുടെ കാവ്യനാടകശാലയെ യഥേഷ്ടം പ്രയോജനപ്പെടുത്തിരുന്നു. സ്വഭാവശുദ്ധിയാ, ന്യായബോധത്തിനും കാവ്യനാടകങ്ങൾ തെല്ലം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു് പൂർത്തയ്ക്ക്, തത്വപരജ്ഞാനികളായ ഭരണകർത്താക്കളെ അതർക്കപരമായ പാശ്ചാത്യരീതിയിൽ, അവരുടെ അദ്ധ്യയനമുൾപ്പെടുത്തണമെന്നു് തീരുമാനിച്ചു. കവികളുടേയും കവ്യത്തിന്റേയും ഭാവനാ പൂർത്തയ്ക്ക് അങ്ങനെയല്ലാത്തതെന്നു് എന്തല്ല ഇതിന്റെ അർത്ഥം. പൂർത്തയ്ക്ക് സ്വയം നല്ല കവിതാകൃതികൾ—ദാഹികൾ, ഭാവകൾ, സംഗ്രഹണമാകുന്നു. 'പ്രോളിത്തങ്ങളെ' പത്താപുസ്തകത്തിൽ ഹോമേരസിനെയും, ഹിസിയോറാസിനെയും വാണോളം പുകഴ്ത്തിയിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെയായിട്ട്, വിദഗ്ദ്ധനായ കവി ആദർശ

1: U. Von Wilamowitz-Moellendorf. Platon I p. 478
Finsler. Platon und die Aristotelische Poetik P. 220.
സാഹിത്യം = സാഹിത്യ അക്കിട്രാർ

നഗരത്തിൽ വന്നാൽ, ആ ദിവ്യനെ കാർഷ്യവും പാത്രവും ഭക്ഷ്യവും നൽകി സജ്ജമാക്കി, പുഷ്പവും മുടി തുളിപ്പിച്ചുവെന്ന്, നഗരസഭയിൽ പറ്റത്തു കൊണ്ടുവരികി എന്നു കേൾക്കുന്നതാണ് മറ്റൊരു പുസ്തകത്തിൽ ഉപദേശിക്കുന്നത്.

പുരത്തു കാവുനിശ്ചയത്തിന് രണ്ടാമതും തക്കതാണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. ഒന്ന്, ദാർശനികം മറ്റൊരു, ധാർമികം, പുരോഹിതൻ പരിശോധനാസമിതിയെ, ദുര്യോധനമായ ഭോകം ആഗ്രഹിക്കാത്ത ഭോകത്തിന്റെ ഉദാഹരണമായ, തടവിൽ, അപൂർണ്ണമായ പകർപ്പാകുന്നു; ആ പകർപ്പിന്റെ അടുത്ത സൂക്ഷ്മമായ പകർപ്പാണ് കല. അതായത് സത്യത്തിന്റെ വാസ്തവമായ നിശ്ചയിക്കുന്നത്, ഇതിൽ ഉള്ളത്, മറ്റൊരുതരം അപൂർണ്ണമായ പ്രതികൃതിയാണ് കലയും. അതിനാൽ കാവു സത്യമല്ല, സത്യമല്ലാത്തതു ത്യാജ്യമാകുന്നു. ഇതാണ് കാവുനിശ്ചയത്തിന്റെ അർത്ഥനികർഷണം.

ദൈവകരുണയും പുരോഹിത-ജനാഭരെയും ചാനി അറ്റിയിലും അപൂർണ്ണമായ വസ്തുതകളിലുൾപ്പെടുന്ന കവിതകൾ, ഭാഷാ അഭ്യന്തരമായ ഒരു സ്വാഭാവികവും, സമാർത്ഥവുമായ, സമാധാനപരവും ഉൾപ്പെടുന്നു. കാവുനിശ്ചയത്തിന്റെ ധാർമികമായ പ്രകാരം ഇതാണ്. ദാർശനികമായിത്തന്നെയും പുരോഹിത വിശ്വാസപ്രകൃതിയും, കല സത്യവും അവയുടെ സമുപാധമായ നിഷ്കർഷണമായ പ്രകൃതിയും ഉൾപ്പെടെ, കാവുസമൂഹത്തെ കലർത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ട് കലയും കലയുടെ ഉപാധങ്ങളുമെല്ലാം അതിലുൾപ്പെടുന്നതിന്റെ പുരോഹിത നിഷ്കർഷണത്തിൽ സമുപാധമായ അതിലുൾപ്പെടുന്നതല്ലാത്തതല്ല.

മുഴുവൻ ശ്രീമദ്വേദത്തിലും, അതിൽപ്പെട്ട എന്തൊരു വിഭാഗമാണ് ഗ്രന്ഥത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം. നാലാമതും കാവുങ്ങളിൽ പരിചിതമാണത്. പരിശോധനയും കലാപരമായ അഭിപ്രായത്തിൽ അതിന്റെ രണ്ടു ഭാഗങ്ങളായി പരിഗണിക്കുന്നു, കാവുങ്ങളിൽപ്പെട്ട പ്രകാരം കലാപരമായതും, അതിന്റെ ഗതി രണ്ടു പരമാവിലുയർന്നതും സോപാൻ രണ്ടു കാവുസമൂഹങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നുവെന്നും അതിലൂടെ സോപാൻ അനുമാനിക്കുന്നു; ഒന്ന് പൂർണ്ണകാവാവും (പൂർണ്ണകാവാവും) മറ്റൊരു, വിവരണകാവാവും. മറ്റൊരു കാവുങ്ങളിൽനിന്ന് ഉദാഹരണമാകുകയും, വിവരണകാവുങ്ങളിൽനിന്ന് പ്രകാശനവും ഉൾപ്പെടുന്നു. അതുകൊണ്ട്, കാവുങ്ങളിൽ സോപാൻ ഇപ്രകാരം രണ്ടു ഭാഗങ്ങളായി വിന്യസിക്കുന്നതാണ് തീർക്കാനുള്ളത്. ആ നിശ്ചയം മറ്റൊരു കാവുങ്ങളിൽ പരിചിതമാകുന്നു അതായത്, ഉപരിയായി പരിശോധിച്ചാൽ ഉദാഹരണങ്ങളിലും പരിചിതമാകുന്നതായതാണ്; അതായത്, വിവരണയിലെ അതായത് പ്രകാശനങ്ങളിലുൾപ്പെടും. എങ്കിലും ഏതിക്കായിട്ടാണ്, മറ്റൊരു പ്രകാശനത്തിന്റെയും പരിചിതമായ രണ്ടാമത്തെ രൂപം കാവുങ്ങളുടെ കലാപരമായ വികാ

സമാജനം അരിഷ്ടമാക്കത്തക്കവണ്ണം കരുതുന്നു. അതിനാൽ വികസിതമായ ഒരു രൂപവും ഭാരവാഹിത്വത്തെയും പൂർവ്വജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി പൂർണ്ണമായ പ്രതിപാദനമർഹിക്കുന്നു. അങ്ങനെയൊരു വികാസവിധി നിർമ്മിച്ചതിൽ പിന്നെ, ആ നിയമങ്ങളെ മറ്റു രണ്ടു പ്രകാരങ്ങളിൽ പ്രയോഗിക്കുന്ന രീതി അസന്ദിഗ്ദ്ധമാകാവിധം അരിഷ്ടമാക്കത്തക്കവണ്ണം നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. എങ്കിലും പുസ്തകത്തിൽ നിർവ്വചിക്കുന്നത് കേവലം ഭാഗ്യമെന്നാകത്തക്കവിധം പ്രതിപാദനവും, അതിന്റെ ഫലമെന്നൊരൊക്കുവണ്ണത്തിൽ പ്രയോഗിക്കാതെ സൂക്ഷ്മമാണ്; വിശാലമായ പ്രയത്നവും ആ രീതിയിൽ വിഭാവനപ്പെടുത്തി, ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചനാ ഭാഗത്തിൽ അതു വെളിപ്പെടുത്തേണ്ടതും, ആ ഭാഗം അത്യുപയോഗപ്രദമായും ഉൾക്കൊള്ളേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

കാവ്യങ്ങളുടെ ഇതിഹാസം വ്യക്തമാക്കുന്നിടത്തു്, കരുതാതെ ഒരു പ്രാസംപ്രയോജനംപറ്റി പ്രയത്നപരമായി ഏതെന്നതു നോക്കിയാൽ, പ്രാസം പിന്നീട് വിഭാവനപ്പെടുത്തേണ്ട പ്രതിബദ്ധത വരുത്താത്തതും. ആ വിവരമുമാണെന്ന സൂക്ഷ്മ ഗുണമനുഭവപ്പെടാത്തതും. അരിഷ്ടമാക്കത്തക്കവിധം കരുതു് പ്രയത്നം വികാസം പ്രാപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു ചിലർ പറയത്തക്കതു്. അരിഷ്ടമാക്കത്തക്കവിധം (ക്രി. മു. 882—882) തീർത്തിട്ടുള്ള അരിഷ്ടമാക്കത്തക്കവണ്ണം (ക്രി. മു. 450—485) പേരുള്ള പ്രയത്നകവിയാകുന്നതെന്നതും ഇവിടെ കാണേണ്ടതാണ്. ദിശാമനോഹരമാകേണ്ടതിന്നു് തയ്യാറാക്കിയ അരിഷ്ടമാക്കത്തക്കവണ്ണം ഫലമനുഭവത്തിന്റെ പട്ടികയിൽ, “കവികളെപ്പറ്റി മനോഹരമാകേണ്ടതു് എന്നു വേണ്ടി കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടു്” 1. പൂർവ്വാങ്കിന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ള ഏതാനും അംഗങ്ങൾ ഇന്നുവരെയെ വിഭാവനപ്പെടുത്തി കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ, 2—“ഭാഗ്യവതികൾ വെളിച്ചംപോലെ സത്യമനുഭവിക്കുക കവികൾ കർമ്മമുള്ളതു്” എന്നു കേൾ, “കാവ്യകലയെപ്പറ്റി” എന്ന പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിലെ കാവ്യപ്രയോജനത്തെ സംബന്ധിച്ച അംഗംപോലെ ഇരിക്കുന്നതാണ് അദ്ദേഹം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. 3. അവസാനമായ ആ കൃതിയിൽ പ്രയത്നം വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കുന്നു.

ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഗീതികാവും (വിരിക) വിഭാവനിച്ചുകാണുന്നില്ല. അങ്ങനെയൊരു, അഥവാ അങ്ങനെയൊരു കാവ്യം, ദൈവത്തോടുകൂടിയെ വൃത്തമാണ്—ഇവയിൽനിന്നു് ദിശാമനോഹരം ഗീതികാവും. അപകർഷയും, പുരോപയോജനത്തെയും ആശ്രയിച്ചുകൊള്ളേണ്ടതു് തീർത്താൽ. അതി

1. വിദ്യാലയം ‘അരിഷ്ടമാക്കത്തക്കവണ്ണം’ എന്നു് ഒരു ഗുണമനുഭവപ്പെടുന്നതും. അരിഷ്ടമാക്കത്തക്കവിധം പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതിന്നു് സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

2. A Rostagni: Il dialogo aristotelico: "Peri Poieton" Rivista di Filologia-N. S. IV 1926- 433-70. V 1927.

3. A Rostagni; Aristotele, Poetica- Introduzione (1945) also; Aristotle: Select Fragments-72, 3, 73, 1, 70-2.

നാമം പുസ്തകം ആദ്യകാലപ്രമാണങ്ങൾ വിവരിക്കുന്നു.¹ കാവ്യത്തിന്റെ സാധാരണ ഗുണിക്കുവാൻ ഈ സന്ദർഭം സഹായിക്കും. കാവ്യത്തിന്റെ പ്രയോജനം, ദർശനത്തിന്റെയോ ഭൗതികശാസ്ത്രത്തിന്റെയോ സാധ്യം പൊലെ, അത്യാവേശത്തോടു വിശുദ്ധമായ ആനന്ദാർത്ഥമാണെന്നു കാവ്യംകൊണ്ടു് കൈവരിക്കേണ്ടതു്.

അതോടൊപ്പം പഴയകവികൾ, മഹാകാവ്യങ്ങളെയും, ദുഃഖാനന്ദനാടകങ്ങളെയും താരതമ്യം ചെയ്തുകൊണ്ടും, കലാനുപമെന്ന നിലയിൽ ദുഃഖാനന്ദനാടകം ഉന്മൂലമാണെന്നു സ്ഥാപിക്കുന്നു. മഹാപുസ്തകത്തിന്റെ സമാപനമാണിങ്ങനെ തന്നെത്തീർപ്പാകം.

അരിസ്റ്റോക്കൈഡിന്റെ ലീക്കേതം വിശ്വാസ്യതയിൽ അനുസരിച്ചുപറയുന്ന പാശ്ചാത്യരീതിയിൽ, അന്തിമമായ ശ്ലോകമാണു് യഥാക്രമം 'പ്രഭാഷണകല'യ്ക്കും 'കാവ്യകല'യ്ക്കും ലഭിച്ചിരുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'സമാലോചനാത്മ്യ'ത്തിലും, 'ഭാഷാവിശിഷ്ടത്വ'ത്തിലും പ്രതിപാദിക്കുന്ന ദാർശനികതത്ത്വങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കാത്തവൻ 'പ്രഭാഷണകല'യും 'കാവ്യകലയെപ്പറ്റി'യും പഠിക്കുന്നതിനായില്ല. യും, കരുണ മുഖയാവരുടെ വിശദീകരണം 'പ്രഭാഷണകല'യിലാണുള്ളതു്. അതിനാൽ 'കാവ്യകലയെപ്പറ്റി' പഠിക്കുവാനു് അതു് അറിഞ്ഞിരിക്കണം.

പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിൽ അരിസ്റ്റോക്കൈഡു് അവലംബിക്കുന്ന ഐതിഹാസികപദ്ധതി അത്യന്തം ഗൗരവമുള്ളതാകുന്നു. കാവ്യത്തിന്റെ വല്ലവിഭാഗം, സാമൂഹ്യപരിഷ്കരണം, വിദേശജനകൾ മുഖയാവ നിർമ്മിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു് ആശ്രയമായിരുന്നതു് വിശാലമായ ഗ്രീക്കു സാഹിത്യവും, അപിഷ്ഠകമായി സഭയും ചെല്ലു ഗവേഷണവുമാണു്. ക്രി. മു. 333-ൽ യവസാനിച്ച ച്യവനൻ കളികളുടെ വിവരണം അദ്ദേഹം തന്റെ ഭാഗീഭാവനയായ കല്പശ്ലോകനാശിന്റെ സഹകരണത്തോടുകൂടി തയ്യാറാക്കി.² ആ കളികളിൽ സംഗീതവും, കാവ്യപ്രകാരം അല്പം ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. അഥർന്നിയൻ ഉത്തരവത്തിൽ അഭിനയിക്കുവാനായി നാടകങ്ങളുടെ കലാസംഗ്രഹവും അരിസ്റ്റോക്കൈഡു തയ്യാറാക്കി.³ ഐതിഹാസികമായ പ്രമേയമായിട്ടു പരയാത്തവം ഒരുകാലത്തോടും, വിവിധമനസ്സായം കൊണ്ടു് അതു മുഴുവൻ പരിഭാഷാധിക്കാതെ ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണത്തിൽ അദ്ദേഹം ഏർപ്പെട്ടാറില്ല. 'പോളിതീകാൻ' (രാജനിതിശാസ്ത്രം) രചിക്കുമ്പോൾ, അദ്ദേഹം 158 ഗ്രീക്കു നഗരങ്ങളുടെ

¹ 'സമാലോചനാത്മ്യ' (ക്രി. മു. 4-ാം ശതകം) (Zoilos) ചെയ്ത വിമർശനങ്ങൾ ഇതൊത്തുപോലെ അരിസ്റ്റോക്കൈഡിന്റെ മനസ്സിലുണ്ടായിരുന്നതെന്നു വാദം.

² M. N. Tod: A Selection of Greek Historical Inscriptions (Oxford) Vol II 246 No 187-

³ 'ദിക്യോഡിക്സൺ' എന്നാണു് ആ സംഗ്രഹത്തിന്റെ പേരു്.

നാം അറിയുന്നു ആകാരം, അല്ലെങ്കിൽ സ്ഥിതി, ആദർശമായ, പരമ ശുദ്ധമായ, ചാലത്രപത്തിന്റെ അപൂർണ്ണമായ പ്രതികൃതിയാണ്. മറ്റൊരു ലോകത്തിലാണ് പരമശുദ്ധമായ ആദർശരൂപം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. അതാണ് ആദർശലോകം—ഭാവഭൂമി. നമ്മുടെ കണ്ണുകൾക്കുവേണ്ടി ആദർശലോകത്തിന്റെ അംശഭാഗമായ, അപൂർണ്ണമായ, ഏകദേശമായ പ്രതികൃതിയാകുന്നു. അതായത്, ഇന്ദ്രിയഗ്രാഹ്യമായ പദാർത്ഥങ്ങൾ (വ്യാവഹാരികഭൂമി) ആദർശമായ ചാലത്രപത്തിന്റെ (പാരമർത്ഥികഭൂമിയിന്റെ) ഏകദേശമായ അനുകരണമാകുന്നു.¹ 'എളുപ്പം' (= ഭാവം) അല്ലെങ്കിൽ 'ഇടയ്ക്ക്' (= ചാലത്രപം) എന്ന പദങ്ങൾ 'നോക്കുക' (= ധീര്യം) അല്ലെങ്കിൽ 'അഭ്യസിക്കുക' (= അഭ്യസിക്കുക) എന്ന വിശേഷണം ചേർത്താണ് പ്ലാതോൻ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്.²

അഭ്യസിക്കുകയും, ശ്രദ്ധാധിഗമ്യവുമായ ആദർശം ശുദ്ധരൂപമാണെന്നും, അതിനും, ഇന്ദ്രിയഗ്രാഹ്യവുമായ പ്രാകൃതരൂപം അലോകനമാണെന്നും പ്ലാതോൻ പറയുന്നു. ശുദ്ധരൂപത്തിന്റെ മുഖത്തിനായ, അപൂർണ്ണമായ, ഏകദേശാനുകരണം മാത്രമാണ് പ്രാകൃതവസ്തു ഭാവം.³ കല അല്ലെങ്കിൽ കാവ്യം അലോകനമായ പ്രാകൃതലോകത്തിന്റെ മുഖത്തിനും, അപൂർണ്ണമായ ഏകദേശാനുകരണമാണ്. അപ്പോൾ അല്ലെങ്കിൽ അലോകനമായ അലോകനത്തിൽ ഇരട്ടി അപൂർണ്ണമായി നടക്കുന്ന ഏകദേശാനുകരണമായ കല അല്ലെങ്കിൽ കാവ്യം സത്യമല്ല-അലോകനമാണ്. സത്യമല്ലാത്തത് ബ്രാഹ്മണമാണ്.

ഭാർത്ഥനീകമായ ഈ പദപ്രയോഗത്തിലാണ് പ്ലാതോൻ കാവ്യനിരോധത്തിന്റെ മുഖ്യമായ കാര്യം ഉറപ്പാക്കുന്നത്. കല (കാവ്യം) പ്രാകൃതലോകത്തിന്റെ അനുകരണമാണെന്ന ധാരണ പ്ലാതോൻ മുൻപുതന്നെയും ഗ്രീക്കുമാനസത്തിൽ ഉറപ്പു കഴിഞ്ഞിരുന്നു.⁴ അതുകൊണ്ട്, കാവ്യം അനുകരണമാണെന്ന മതം പ്ലാതോനും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതും സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. അനുകരണശാസ്ത്രത്തിന്റെ അടിമത്വം സംബന്ധിച്ചാണ് ഇരുപത്തഞ്ചും മതമേതും. മേൽപറഞ്ഞ ആദർശമാണ് പ്ലാതോൻ ദർശിച്ചിരുന്നതിൽ, പരിവർത്തനമില്ലാത്ത വാസ്തവീകരണമാണ് അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതിന്റെ ശ്രദ്ധ പതിഞ്ഞത്. പരിവർത്തനമായ ഭൂമിയിലെ ഭാഗം ഭാഗമായിത്തീർന്നു വ്യക്തികളെല്ലാം ഒരൊറ്റ ചാലത്രപത്തിന്റെ പകർപ്പാണെന്നും, മുഖ്യമായി ഭാഗങ്ങളിൽ വെറുതെ ഏകദേശത്തിനായ്, അവ അന്യോന്യം വേറെ വേറെ ആയി പ്രതിതമാകും.

1. G. E. Field; The Philosophy of Plato (1956) p 44

2. A. E. Taylor: Varia Socratica (Oxford) p 176-267

3. P. Natrop; Platons Ideenlehre p 1 (also Ritter: The Essence of Plato's philosophy)

4. Finsler: Platon and die Aristotelische Poetik p. 11

നവോദയം പൂർത്തമാകാൻ സഹായിച്ചു. അതിൽ കർമ്മശാസ്ത്രം, കർമ്മ ക്ഷേത്രശാസ്ത്രം, ത്രികോണം ത്രികോണശാസ്ത്രം പ്രമുഖമായ വസ്തുവുണ്ടെന്നും അതിശ്ലോകതയെപ്പറ്റും സമ്മതിക്കുന്നു. എന്നാൽ മൂല വസ്തുവിൽ സ്വയം പകർപ്പുണ്ടാകുവാൻ കെല്പുണ്ടെന്നു അതിശ്ലോകതയെപ്പറ്റു കരുതുന്നില്ല. പൂർത്തമാകാൻ പ്രയത്നങ്ങൾക്കു പകരം, അദ്വൈത പദാർത്ഥങ്ങളുടെ 'സമാർത്ഥത' ആവിഷ്കരിച്ചു. അതിശ്ലോകതയെപ്പറ്റിന്റെ സാർവത്രികത കാര്യം പദാർത്ഥത്തിലുൾക്കൊള്ളുന്നു. പൂർത്തമാകാൻ പ്രയത്നം അതിയില്ലാത്തതല്ല. പദാർത്ഥങ്ങളുടെ അർത്ഥം, പരിവർത്തനശീലമല്ലാത്തതും, പദാർത്ഥങ്ങളിൽനിന്നു ഭിന്നമല്ല, യാതൊന്നും; അവിടെനിന്നു നിർവ്വചനമാണ്. നാം കാണുന്നത് വസ്തുവിന്റെയും ആകാശത്തിന്റെയും സംയുക്തമായ രൂപമാകുന്നു. ¹ അർത്ഥനിഷ്ഠമായ ഈ പദാർത്ഥശാസ്ത്രത്തിനു മേൽനിന്നു രീതിയിൽ, അതിശ്ലോകതയെപ്പറ്റു കാര്യനിർവ്വചനത്തിനു സമാധാനം കാണുന്നു.

പൂർത്തമാകാൻ പേരു പറയാതെയാണു് ആകാശത്തെപ്പറ്റി സമാധാനം നൽകിയിരിക്കുന്നതു്. കാര്യം ജീവിതത്തിന്റെ (പ്രകൃതിയുടെ) അനുകരണമാണെന്നു. എന്നാൽ അനുകരണത്തിന്റെ അർത്ഥം ആകാശ പകർപ്പായിരിക്കാമെന്നു മാത്രം. കാര്യം ജീവിതത്തിന്റെ അനുകരണമാണെന്നുവെച്ചു്, അതു് ജീവിതത്തിന്റെ നിർമ്മിതമാ, മങ്ങിയതോ ആയ നിഴലാണെന്നു കരുതിക്കൂടാ. ജീവിതവും അതിന്റെ അനുകരണവും മേൽനിന്നു നൽകിയ അർത്ഥമാ. 'എന്റെ' ജീവിതത്തിലും അനുകരണത്തിലുംനിന്നു ഭിന്നമായി 'അത്' ഇല്ല. കവിതകളെയും കലാകാരന്മാരെയും നില ഇണിയുന്നതു വ്യത്യസ്തമല്ല. എന്നാൽ അവയുടെ സംവേദനാധാരമെന്നും—സമാർത്ഥതയിലോടെ അനുകരണത്തിലോടെ—സാധാരണക്കാരന്മാരുടെ അനുഭവത്തിലും, നീളം, വീളം, പ്രകൃതിയുമാകുന്നു. അവർ ഈ അനുഭവങ്ങളുടെ കലാരൂപമായ അനുകരണം സാധിക്കുമ്പോൾ, അതിൽ അങ്ങേയുടെ കല്പനയെപ്പറ്റിയും, സങ്കല്പനയെപ്പറ്റിയും, സങ്കല്പനയെപ്പറ്റിയും കലർത്തി, അതിനെ സമീപവും, നവീകരണമാകുന്നു. അതിനാൽ, കവിതയുടെ അനുകരണപരമായ ജീവിതത്തിന്റെ മങ്ങിയതോ, നിർമ്മിതവുമോ, അപൂർണ്ണവുമോ ആയ നിഴലല്ല. ഗ്രീസിലെ കവിതകളും, കലാകാരന്മാരും ഗ്രീക്ക് ഐതിഹ്യങ്ങളെയും, പുരാണങ്ങളെയും ആശ്രയിച്ചാണു് കാര്യങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളതു്. മറ്റേ മൂലത്തെ ആധാരമാക്കി ചമച്ച ഇതു എന്തു കാര്യനാടകങ്ങൾക്കും പകർപ്പാണെന്നതിൽ അവയെല്ലാം ഒരു മാതിരി, അസ്സംസ്യം തീർച്ചപ്പെടുത്താൻ വയ്യാതെ, സമാനമായിത്തന്നെത്തീർന്നു. വാസ്തവമല്ല. മറ്റേ കഥാപാത്രം അവനെപ്പോലെ കലാകാരന്മാരുടെ സങ്കല്പനയും, കല്പനാസമർത്ഥവും കലർന്നു്, പേരെ പേരെ ആകാശം കൊള്ളുമ്പോൾ,

¹ Harold Cherniss: Aristotle's Criticism of Plato and the Academy, John Herman Randall Jr. Aristotle-ഇസ്ലാഹി അനുഭവം.

മാർഗ്ഗം വേറെ വേറെ കലാനുപയോഗി നമ്മുടെ മുമ്പാകെ ആവിർഭവിക്കുന്നു.

'മീമെസിസ്' എന്ന 'മിമിക്രേഷ്യത്തിന്റെ സമീപതയായ ഇംഗ്ലീഷ് രൂപമെന്നതായ 'മിമിറ്റേഷൻ' എന്ന പശ്ചാത്യത്തിലൂടെ കിട്ടാവുന്ന അർത്ഥമാണ് അനുകരണമെന്നു കൊണ്ടു നാം ഗ്രഹിക്കാവുന്നത്. പക്ഷേ നാം, പൂർവ്വാതികളും 'മീമെസിസി'നു കൊടുക്കുന്ന അർത്ഥം 'സമ്യക്തയ' (= ഏകത) പ്രതികൃതി എന്നാകുന്നു.¹ കലാ അനുകരണമാണെന്നു മിമിക്രേഷ്യയെന്നുവരികിൽ, കലാകാരന്മാർ അവരുടെ വേറെ വേറെ ഉപകരണങ്ങളുപയോഗിച്ച്, ബാഹ്യജീവിതത്തിന്റെയും പ്രകൃതിയുടെയും പകർപ്പുണ്ടാക്കുന്നു; ചിത്രകാരന്മാർ രൂപവും നിറവും, അഭിനേതാക്കൾ വേഷവും ആംഗ്യത്തിലും വാക്കും, കവികളും പ്രയോഗിക്കുന്നു. പരമ്പരാഗതമായ ഈ മണ്ഡം അഭിനയിക്കുകയാണുണ്ടെന്നു ഇതിൽ പുതിയ അർത്ഥം നിറയ്ക്കുകയാണ് അമിഷ്യാക്കലൈസിസ് ചെയ്യുന്നത്.

അമിഷ്യാക്കലൈസിന്റെ വ്യാഖ്യാനകാരന്മാർ ഈ പുതിയ അർത്ഥം പല തരത്തിൽ വിശദമാക്കുന്നുണ്ട്. സാമുവൽ ഓസിയന്നും അദ്ദേഹം മൂലപാത്രികന്റെ പുനഃസൃഷ്ടനായാണ് അനുകരണത്തെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നത്.² മുഖവർണ്ണ - ഏകദൈവമാണോ അതു" അങ്ങനെയൊന്നു വീണ്ടും നിർമ്മിക്കുകയല്ല കവ; ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്ക് അങ്ങനെയൊന്നു പ്രതിതമാകുന്നതല്ല, അങ്ങനെയൊന്നു വീണ്ടും വാഗ്ദത്തമാകുകയാണ് കലാ-യില്ലം. അതാ ഗ്രഹിക്കുന്ന ചുരുക്കിയ കലയെ അറിവുനാനും അനുകരിക്കുന്നതും; പ്രത്യേക ഭാവുകതയുടേയും, മനസ്സിലുടേതും പ്രതികൃതിയായകമായ സാമ്യമാണ് കലയുടെ അനുകരണവും.³ പ്രകരണവും, അർത്ഥമാണെന്നായിരുന്നോ നോക്കി ഗിബ്ബർട്ട് മർദ്ദം ഇങ്ങനെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു:—⁴ "പൊതുതെന്ത്" എന്നതാണ് കവിയെ കുറിക്കുന്ന മിമിക്രേഷ്യയുടെ മൂലശബ്ദം. അതിന്റെ മൂലമായ അർത്ഥം കർത്താ (=രചിക്കുന്നവൻ) എന്നാണ്. അപ്പോൾ കവിയുടെ പ്രകരണത്തിൽ, അനുകരണമെന്നതിന്റെ മനോഹര അർത്ഥം അനുകരിച്ച സൃഷ്ടിക്കുന്നവൻ എന്നാകുന്നു. 'ഇന്റാജുജെ-ഡംസനം' നടത്തിയ ആളല്ല 'ഇന്റാജുജെ-ഡംസനം' എന്നു കാവ്യം രചിച്ച കവി; അതാർ ഇന്റാജുജെ-ഡംസനം എന്നു കലാവിശ്വത്തിന്റെ അനുകരണമാണെന്നാണ്; രചയി

1. Plato: Republic 395

2. S. H. Butcher: Aristotle's Theory of Poetry and Fine Art p. 118

3. Ibid p. 120

4. Gilbert Murry- Preface (p. 8-9) to Bywater's Aristotle: On the Art of Poetry (1959)

താഴെ, കർവാവ്വ അല്ല. അതുകൊണ്ട്, “പോയുത്തേ” (=കവി) എന്ന ശബ്ദത്തിന്റെ അർത്ഥം അർത്ഥം കർവാവെന്നല്ല—അതുകർവാവെന്നാകുന്നു. കവ അനുഭവമാണെന്നു ധാരണ തീർക്കുകയിൽ ഉണ്ടായത് ഈ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. സ്വാഭാവികമായിട്ടുള്ള ജീവിതാനുഭവത്തിന്റെ പുനർനിർമ്മാണമാണ് അനുഭവമെന്നു വേറൊരു വ്യാഖ്യാനവും പറയുന്നു.¹ പ്രാമുഖ്യം എല്ലാ ഭാഷകാരനും ഈ രീതിയിലാണ് അനുഭവമനുഭവിക്കുന്നത് അർത്ഥമെടുത്തു നൽകി.²

പ്രാമുഖ്യമായ വസ്തുവിന്റെയും, സംഭവത്തിന്റെയും, ഭാവനയ്ക്കു മേൽ ആകാം അല്ലെങ്കിൽ ഭാവവിതും അനുഭവത്തിൽ പിന്നെത്തി പതിച്ചു. മുഖവസ്തുവും, മുഖാസംഭവവും, മുഖാഭാവനയും മറഞ്ഞതിനുശേഷവും അതിന്റെ ആകാം അല്ലെങ്കിൽ ഭാവവിതും പിന്നെത്തി അവസരമെടുത്തു; കാര്യം വ്യക്തികളുടെയും പിന്നെത്തി അവസരമെടുത്തു. അവന്റെ ഇടവിലത്തു കേൾക്കും മറ്റൊരു പൊലെ നോക്കു വേറെ ആയിരിക്കും. ശബ്ദം വസ്തുവിന്റെ പ്രതീകമാണ്; എന്നാൽ പിന്നെത്തി പരിണമി അനുഭവമായി മാറിക്കൊണ്ടു ചിത്രം പ്രതീകമല്ല. മുഖവസ്തുവിന്റെ അനുഭവം അനുഭവത്തിലാണ് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നത്. ഒന്ന് ബാഹ്യമായ നില; മറ്റൊന്ന് അനുഭവമായ നില. ബാഹ്യമായ നില ലോപിതത്തിൽ പരിണമി അനുഭവമായ നില (അനുഭവം) ഉണ്ടായിരിക്കും; ഇതു ലോപിതത്തിലും അതു നിഷ്കീരമായ നിലയിലും. വിചാരം, സങ്കല്പം, ആവർത്തിക്കുന്ന സാമർത്ഥ്യം മുഖവസ്തുവിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ, അതിന്റെ മാനസികമായ പ്രതിമാനീകരണം നടക്കുന്നു. അതാണ് പുനഃസംഭവനം; (= അനുഭവം = പുനഃ + കരണം = സർജ്ജനം). പ്രതീകമാനമായതിന്റെ സംഭാവനയും ആർത്ഥവുമായ ഭാവനാത്മകതയിൽ മാറിക്കിട്ട്, നിറവും രൂപവും ഉള്ളൂ വീണ്ടും നയനശാഖാവാക്കുമ്പോൾ അതു ചിത്രമായി പരിണമിക്കുന്നു,—രൂപം ഇതാക്കി രൂപശാഖാവാക്കുമ്പോൾ അതു സംഗീതമായിരിക്കും,—ഭാഷയെ രൂപകരണമാക്കിയാൽ അതു കാവ്യമാകും. കാവ്യത്തെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വെളിപ്പെടുത്തിയാൽ നാടകകാവ്യം, മുഖത്തിൽ എല്ലാം അനുഭവം ഉണ്ടു. അതാണ് കവ:

കാവ്യമാകുന്ന അനുഭവത്തിന്റെ വിഷയം പ്രകൃതി അഥവാ ജീവിതമാണെന്നു പറയുമ്പോൾ ഇതിനുള്ളിൽ അതിന്റെ നാമരൂപം

1. L. J. Potts- Aristotle on the Art of Fiction

2. Fyle- Aristotles Art of Poetry. Margoliouth. The Poetics of Aristotle. Pickard. Aristotle on the Art of Poetry. Owen. Aristotle on the Art of Poetry. An Analytic Commentary and Notes. Atkins. Literary Criticism in Antiquity, Greek ഇന്ത്യയിൽ അനുഭവം.

ഇക്കാര്യം ഖണ്ഡം ബഹിരംഗീകാരവുമായിട്ടു, പ്രത്യേക അനുഭവവേഗവുമായ വിചാരത്തോടെ, അനുഭൂതി, കല്പനാത്തോടെ മുതലായവ കൂടെയുണ്ട്. മൂലവസ്തുവിന്റെ വാസ്തവസ്ഥിതി നമുക്ക് അറിയില്ല. നാം വിചാരിക്കുന്നത് അതിന്റെ പ്രതിഫലനമായ രൂപമാണ്. ഇന്ദ്രിയങ്ങളോടുകൂടി സ്വാധീനങ്ങളിലൂടെ നമ്മുടെ ഹൃദയത്തിൽ ചലിക്കുന്ന പ്രഭാവമെന്തെന്നു നമുക്കറിയാവൂ. പ്രത്യേകമായൊന്നും അവിടെ ഏതെങ്കിലും നില്ക്കുന്നു — മുന്നോട്ടുപോകുന്നില്ല. ആ പ്രതിബിംബങ്ങളിൽ നമ്മുടെ കല്പനാശങ്കകവും, ചാവോശങ്കയും, വിചാരാശങ്കകളുമായ ചേർന്നുപ്രഭാവം വെക്കുന്നത്, നമ്മുടെ അനുഭവഗതിയിൽ അതിന്റെ പുനഃസൃഷ്ടി സാധിക്കുവാൻ നമുക്ക് സാധ്യമല്ലെന്ന്. ചിന്തകലയ്ക്കും ശാസ്ത്രകലയ്ക്കും ഇതിൽ ഭേദമുണ്ടാകുന്നത് ഇവിടെയാണ്. കാര്യാനുഭവങ്ങളും മൂലങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് സ്പഷ്ടവും, സാമ്യഭാവമുള്ളതായ അനുഭവമുണ്ടാകുന്ന പുനർനാമമാണെന്നു കരുതുക. ജീവിതം ഏതൊരു ഇരിക്കുന്ന ഏതൊരുതരത്തിലോ ജീവിതം ഏതൊരു ഇരിക്കേണമെന്നു ആർക്കുവേണ്ടതല്ലാത്തതോ അനുകൂലമെന്നോ അനുകൂലമല്ലെന്നോ അതിലെ അനുഭവങ്ങളിൽനിന്നു സ്പഷ്ടീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

അനുകരണത്തിന്റെ അർത്ഥത്തിൽ എന്തൊക്കെ കേൾക്കേണ്ടതെന്ന് നോക്കൂ, കാവ്യം ഒരു അനുകരണമാണെന്ന് പൂർണ്ണമായി അറിയുന്നവരും സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. ചിത്രകാരൻ പരമേശ്വരന്റെ അനുകരിക്കുന്നു; സംഭവങ്ങളെയും മനുഷ്യരുടെ കാർത്യവൃപാതങ്ങളെയും കവി അനുകരിക്കുന്നു. കലാകാരന്മാർക്കും കാർത്യവൃത്തിയെ പരിശുദ്ധമാക്കിയവയെ അനുകരിക്കണമെന്നാണ് വാക്യം. പക്ഷേ, അരിസ്റ്റോയുടെ 'ഇവിടെ മുഖ്യമായ ഒരു കേരം നിർദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ട്'. ചിത്രകാരന്റെ അനുകരണത്തിൽനിന്നു മിന്നാമണം കവിയുടേതു്. സംഗീതത്തിലും നൃത്യത്തിലും നടക്കുംപോലെയാണ് കവിയുടേതു്—സംഗീതത്തിലും നൃത്യത്തിലും നടക്കുംപോലെയാണ് കാവ്യത്തിലെ അനുകരണം. കാവ്യത്തിലും ചിത്രത്തിലും ഒരേപോലെ അനുകരണം നടക്കണമെന്നാണ് പ്ലാറ്റോൻ പറയുന്നത്. ചിത്രം പ്രാകൃതപദാർത്ഥത്തിന്റെ നൈർവ്വക്തവ്യതയെ, സംഗീതം അന്യരോ? ഇതും മനോവികാശങ്ങളും, കേൾക്കുവാനും പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അതിലെ ധ്വനിയും, പ്രയത്നപ്രഭവമായ ധ്വനിയും, പ്രാകൃതമായ കേൾക്കുവാനും ഉണ്ടെന്നും പകർപ്പാണ് അനുകരണപ്രകാരങ്ങളുടെ ഇത്തരം നിർദ്ദേശം. അരിസ്റ്റോയുടെ 'സാമാന്യത്തിൽനിന്നു വിശദീകരിക്കപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞു' എതിലൂടെ, എതിനെ, എങ്ങനെ അനുകരിക്കണം എന്ന പ്രശ്നം ഉണർത്തുകയും, അയാൾ അനുകരിക്കേണ്ട വർണ്ണത്തിലായിരിക്കുന്നു. സാധനം, വിഷയം, രീതി എന്നു അടിസ്ഥാനത്തിൽ അനുകരണത്തെ മൂന്നു വർണ്ണത്തിൽ പകർത്തുന്നു പ്രക്രിയയിൽനിന്നാണ് സാഹിത്യരചനയിലെ അനുകരണരീതി വിഭാഗമുണ്ടാവുന്നത്.

വൃക്കയിലെ, സർവ്വതല ഘനാർത്ഥമായ തൂപത്തെ അലംകരിച്ചു, അധഃപതിച്ചു, പ്രഹസനത്തിലും, ഉത്തമവ്യക്തി ഉപഹാസനാടകത്തിലും അപകരിപ്പിക്കുന്നു. ഈ വർഗ്ഗീകരണം വില കൈയെടുത്തർക്കിടയായെന്നുവന്ന അരിസ്റ്റോക്കൈഡസ് എന്നപേരിൽ ഉപഹാസനാടകത്തിലെ പലതരങ്ങൾ സ്വഭാവമുള്ള കൗസ്യുക്കൊൾ ധാരാളമായിട്ടുള്ള നിലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തപ്പെട്ടതും കാണാം. "എളുപ്പിപ്പിക്കലിന്റെ അർത്ഥമുള്ളതാണ്" എന്നർത്ഥം, അവർക്കു സ്ത്രീകളെ സ്തുതിക്കുകയോ ചിത്രീകരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതിനുള്ളതാണ്" എന്നും ഈ കഥനം ഉപഹാസനാടകത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യത്തിനും ആഭിജ്ഞാനത്തിനും നിദർശനമാണ്. അരിസ്റ്റോക്കൈഡസിന്റെ 'അഥസ്'-മോശാതി അസുരേയ്യിലെ എളുപ്പിപ്പിക്കലിന്റെ വർഗ്ഗീകരണം ഉപഹാസനാടകത്തെ പറഞ്ഞുകൂടാ.

മിക്കിന്റെ ആസ്തിവില്ലാത്തതിനെക്കുറിച്ചും അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചും, പ്രദർശനാടകങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഏതു കാവ്യത്തെയും അടങ്ങിക്കൊള്ളുന്ന അരിസ്റ്റോക്കൈഡസ് വൃക്കയെക്കുറിച്ചും. വിശദത്തിൽ സ്വയം തമ്മിലുള്ള തോന്നാവുന്ന കാവ്യങ്ങൾ മിക്കിയിൽ മിന്നാമകളെക്കുറിച്ചും, മറ്റുള്ളവയെക്കുറിച്ചും, ഇതിൽനിന്നു വിലയിരുത്തുന്നുണ്ടല്ലോ. ഉപഹാസനാടകവുമായ അലംകരിച്ചവയെക്കുറിച്ചും നിലയ്ക്കു ഹോമോസിനു ശതനാക്കി കരുതാമെന്നും, നാട്യകലയെന്നു നിലയ്ക്കു അധർമ്മം അരിസ്റ്റോക്കൈഡസിനു ഇല്ലെന്നും.

കാവ്യങ്ങളും ഈ വർഗ്ഗീകരണം കൊണ്ട് അരിസ്റ്റോക്കൈഡസിന്റെ മുഖ്യമായ പ്രതിപാദ്യത്തിന്റെ പരമാർത്ഥം ഉണ്ടെന്നും ഉപഹാസനാടകവുമായ പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രധാനമായ വിഷയം അതിനിലെ, കാവ്യത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യത്തെയും വികാസത്തെയും സംബന്ധിച്ചു മനോഹരമായ ഒരു വിശദീകരണം കൂടി ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ആ വർദ്ധിച്ചുവന്നു, അല്ലെങ്കിൽ അവധാനത്തുവന്നു, അസ്സംഭവമാണെന്നു തോന്നില്ല, അതിന് പലതരം നിർദ്ദേശങ്ങളെക്കുറിച്ചും വർദ്ധിച്ചതും ഉണ്ടെന്നും അതിനെക്കുറിച്ചും അസ്സംഭവത്തിന്റെ നിർദ്ദേശത്തെക്കുറിച്ച് ഇതുവരെ നൽകിയ വിശദീകരണം അരിസ്റ്റോക്കൈഡസിന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ, പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിനും, ജോഷിയായുടെ കർമ്മത്തിനും യോജിപ്പിച്ചതായിത്തന്നെ വന്നുവന്നുവന്നു. എന്നാൽ ഇവിടെ എന്തിനും, കാവ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും കാവ്യവികാസത്തിന്റെയും മനോഹരമായ പ്രതിപാദ്യത്തിന്റെയും ഉദ്ദേശ്യം, അരിസ്റ്റോക്കൈഡസ്, അനാദിതാത എന്നും, അതിനെക്കുറിച്ചും പലതരം അർത്ഥത്തിൽ മെഴുതി എന്തുവന്നു എന്നുമായ ഗതി കൈകൾ കരുതിപ്പോയി.¹

¹ പ്ലേറ്റോന്റെ കാവ്യനിർവ്വചനം കൂടുതൽ വിശദമാക്കുന്ന ആവശ്യമുണ്ടെന്ന് എന്നിങ്ങനെയാണ്, 'പോളിത്തീറ്റസ്' എന്നും പുസ്തകത്തിൽ പ്ലേറ്റോ എല്ലാ കാവ്യങ്ങളെയും അടക്കി നിർവ്വചിക്കുന്നുവെന്നും

കാവ്യത്തിന്റെ കാരണവും വികാസവും പ്രയോജനവും

ഏകദേശം പതിനാലു നൂറ്റാണ്ടുകളായിട്ടുള്ളതാണു് കാവ്യവും മനുഷ്യ ജാതിയുടെ സാമൂഹികമായ യവനയാണെന്നു് മതമാണു് പ്രകരണത്തിൽ നിന്നു് സിദ്ധിക്കുന്നതു്. കാവ്യകാരണം ഇന്ദ്രിയപ്രവർത്തനയാണെന്നു് പ്രാചീനമായ ഗ്രീക്കു് അഭിജ്ഞാണലസ്യു് സിദ്ധിക്കാൻ തക്കതാണു്.¹

സാധാരണ ഗ്രീക്കു് ശരിയല്ല. [അക്ഷരം:] Taste Imitation in Plato's Republic. Classical Quarterly July-October 1932] 'അഭിജ്ഞാണലസ്യ' 606 ഉ-ൽ 'അഭിജ്ഞാണലസ്യ' = അനുകരണ ശീലനായ കവി എന്നും, 'കവി' (= പൊതുവിദ്യ) എന്നു നാമത്തിന്റെ വിശേഷണമായി 'അനുകരണശീലനായ' (= മിമിക്രികാവ്യം) എന്നു പദം കാണുന്നു. "അനുകരണശീലനായ കവി വിശേഷണമായിട്ടു് നില്ക്കുന്നു. അയാളുടെ വേദം മനുഷ്യന്റെ വികാസപരമായ ഭാവനകളോടും, മറ്റു പ്രാകൃതപ്രവണതകളോടും. അയാൾ അതുവഴി അനുകരണ സൃഷ്ടിയിൽ പ്രസിദ്ധനാകുമെന്നും, അയാൾക്കു പരമാർത്ഥതയെന്നുമായി ബന്ധമില്ല" എന്നു പ്ലാറ്റോൻ അവിടെ വിശദമാക്കുന്നു. അദ്ദേഹം 'അനുകരണശീലനായ' കവികൾ, ഉണ്ടെന്നു വരുന്നു. അവരുടെ കാവ്യം പ്ലാറ്റോൻ നിരസിക്കുന്നില്ല. ആർക്കുകവി (Inspired Poets) കളും അനുകരണശീലനായ കവി (Imitative Poets) കളുണ്ടെന്നു മറ്റു ഗ്രീക്കു് അഭിജ്ഞാണലസ്യം. ആർക്കുകവി = നേരിട്ടു് ഭക്തിയു്, തത്ത്വവിജ്ഞ, ആർക്കുകവി. "അവസ്യ പശ്യ കാവ്യം ന മതോ ന ജിഗ്ഷുതി" — അഥർവ്വ സേദം 10. 8. 32 = 'വിദ്യയുടെ കാവ്യം നാശമെങ്കിലും, ജിഗ്ഷുതിക്കു് ഇതാണു്', അതു് ഭക്തിക്കവിത' എന്നു് വേദത്തിൽ വിദ്യകവിതയെ പറയുന്നതു്. പ്ലാറ്റോൻ അതാലും കാവ്യത്തെ നിരസിക്കുന്നില്ല. [കാവ്യം = കവികൃത്യം, കവികൽ]

1. 'അഭിജ്ഞാണലസ്യ' എന്നാണു് കാവ്യകാരണത്തെ യവനന്മാർ വിശദീകരിച്ചതു്. 'മൃഗസം' കവകളുടെയും വിദ്യകളുടെയും അധിഷ്ഠാതാകളായ ദേവതകളാണു്. അവയു മൃഗസംകളുടെ പട്ടിക ഏതെങ്കിലും അഭിജ്ഞാണലസ്യം. അതാ ദേവതയുടെ പേരും അതാതു ദേവത അധിഷ്ഠാതാ വായിരിക്കുന്ന കല (വിദ്യ)യും ഇങ്ങനെ സംഗ്രഹിക്കാം:—(1) കല്പിത പീ—അനുകാവ്യം. (2) കലിം—ഇതിഹാസം. (3) യുദ്ധപീ—യുദ്ധ കഥ. (4) മെല്ലാമനീ—മൃഗാജ്ഞാതകം. (5) തെർപ്പിദകാരി—വൃദ്ധം. (6) ഐതാരി—വിജ്ഞ. (7) അഭിജ്ഞാണലസ്യം—മതകാവ്യവും ഗാഥയും. (8) യുഗ്മിത്ത—ജ്ഞാതകം. (9) മെല്ലാമനീ—യുദ്ധസംഗ്രഹം. സഭാപതി നാവിൽ വന്നു വന്നിട്ടാൽ കവിത സഭാംഗങ്ങളെക്കൊണ്ടു് അഭിജ്ഞാണലസ്യം, ഈ പട്ടികയിലെ അതാതു

അനുകരണപരമ്പരയും, സാമൂഹികവ്യക്തിത്വങ്ങളും പ്രതിപത്തിയും, നവോത്ഥാനത്തിൽ നൈർവ്യാസം ഉണ്ടാകാത്തതും, അനുകരണത്തിൽ ഏകപക്ഷാത്മകതയും, ജീവിതത്തിൽ ലഭ്യമായ വരുത്തലും പ്രവൃത്തിയും അനുഭവത്തിന്റെ കൂടെപ്പിറവിയാണ്. അതും ഭാവന കാവ്യകാരന്മാരുടെ നൈർവ്യാസം, വികാസം വരുത്തുന്നു. പ്രയത്നംകൊണ്ടു തന്നെ, കൂടുതൽ ശക്തിയുണ്ടാകുന്നതുമാണ്¹.

കാവ്യത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തിന്റെ കവിതയുടെ ഉപകാരമുള്ള സാഹചര്യത്തിൽ അതിൽ അവിഭാജ്യമായ വ്യത്യാസം. വ്യക്തിജീവിത

കലയുടെ അധിഷ്ഠിത കലാകാരനിൽ പ്രകടിപ്പിച്ചത് ആ കലാകാരന്റെ പ്രകാരമനുസരിച്ചാണ് തീർക്കുന്നത്.

പോയെസ് "ഐക്യകലയുടെയും 'ജാലിജാലി'ന്റെയും മേൽമേൽക്കൽ തന്നെ കാവ്യകലയുടെ ഉദ്ദേശ്യ കാര്യങ്ങൾ" വ്യക്തിജീവിതത്തിന്റെ പുതിയൊരു ദൃഷ്ടിയോടെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു.

"കവിതയുടെ കൃതികൾ മേൽമേൽക്കൽക്കിടന്നിരിക്കുന്നവയല്ല. കവിതയുടെ സാഹചര്യങ്ങൾ, ആകാശകാലങ്ങളെപ്പോലെ പരസ്പരം അകലിയിക്കുന്നു" — എന്ന് അഡ്രിയൻസ് പറയുന്നു. Apology 22 c നോക്കുക.

"കാലം ഇരുപതുമാതിരിയെ ആകർഷിക്കുന്നു. ആകർഷണമായ ഇരുപതുമാതിരിയെ കവിതയുടെ ശക്തിയെ വിശദീകരിക്കാൻ മറ്റൊരു ഇരുപതുവയലാണ് അത് ആകർഷിക്കുന്നു. അതുപോലെ വായ്ക്കേഴിയുടെ പ്രേരണയായ കവിതയെ വിശദീകരിക്കുന്നു. ആ കവി മറ്റൊരു കവിതയെ പ്രേരണ നൽകുന്നു. കവിതയുടെ ഇങ്ങനെ വരുത്തൽ." പ്ലാറ്റോന്റെ [100-513d]

[അനിമിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതായി ഈ സന്ദർഭം അർത്ഥം വെക്കുക.]

1. കവിതയുടെ ഉറവിടം വർദ്ധിച്ചതായ വികാരാഭിപ്രായങ്ങളും, പ്രകൃതിയുടെ സാമൂഹികമായ ബുദ്ധിമുട്ടുകളും അനുഭവത്തിലും ഉൾക്കൊള്ളുന്നുവെന്ന് ക്രിസ്റ്റോഫർ കാവ്വെൽ സാക്ഷ്യം വഹിക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. (Christopher Caudwell: Illusion and Reality). സാധാരണക്കാരന് ഈ കൂടെയെ ആകർഷണമായിരിക്കാൻ മാർക്സ് സിദ്ധാന്തം ഒരു ഉദാഹരണം. "Certain periods of highest development of art stand in no direct connection with the general development of society, nor with the material basis and the skeleton structure of its organisation. Witness the example of the Greeks as compared with the modern nations or even Shakespeare." (Karl Marx: Critique of Political Economy, tr. N. I. Stone P. 310) എന്ന് മാർക്സ് തന്റെ പരമ്പരയോടുകൂടിയ കവിതയുടെ അനുഭവത്തിൽ അപകടത്തില്ലെന്നും അർത്ഥം വെക്കുന്നു.

തീർത്ഥാടകൻ പരമേശ്വരൻ "സ്വഭാവമാണ് മൃത്യു" നി വർണ്ണിക്കൂ —കാ
വ്യമെന്നതിൽ സ്വഭാവമാണ് മൃത്യു. അതിനും ഉദാഹരണമായ സ്വഭാ
വമുള്ളവർ പുണ്യകാവ്യം രചിക്കുന്നു. ക്ഷുദ്രസ്വഭാവങ്ങൾ ക്ഷുദ്രവിശ
വവുമായി ബന്ധപ്പെടുന്ന വ്യംഗ്യകാവ്യം എഴുതുന്നു. കാവ്യം കവിയുടെ
ജീവിതത്തിന്റെ ചർച്ചണമാണെന്നു നിരൂപകന്മാർ പറഞ്ഞത് ഈ
സാമ്യമനുസരിച്ചാവാം.

കാവ്യത്തിന്റെ ഉദ്ദേശത്തെയും വളർച്ചയെയും സംബന്ധിച്ച അറി
യ്ക്കോത്തെയെക്കുറിച്ചും പ്രതിപാദനം നമ്മെ ഒരു പരിണാമത്തിലും
എത്തിക്കുന്നുണ്ട്; ഇവിടെ അനുകരണത്തിന്റെ നിർമ്മാണാത്മകമായ
അർത്ഥം സങ്കല്പിക്കുന്നതില്ല. അതുകൊണ്ട് ഈ സന്ദർഭം മറ്റു പ്രകാരം
വുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തും ഇതുകൊണ്ട് പൊതുവായിട്ടു. അത് വ്യക്തമാ
ക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഭാവങ്ങളെ സംഹാരസൃതിയോടെ തന്നിൽ ലയിപ്പി
ക്കുവാൻ കവിക്ക് കഴിയാത്ത വസ്തുത, കാവ്യനിർമ്മാണം നടക്കുകയില്ല
—നടന്നാൽ അതു കാവ്യമെന്നു പേർക്കുകയുണ്ടായില്ല. നല്ല കാവ്യം
രചിക്കാൻ കവിതയുടെ പ്രതിഭ കൂടിയേ തീരൂ. എന്താണീ കവി
പ്രതിഭ എന്ന് വിശദമാക്കാൻ അമിതയോജനയെപ്പോലും കൂട്ടാക്കുന്നില്ല.
കവിക്ക് പാരമ്പര്യമായി താഴെത്തും പ്രാപിക്കുവാൻ കഴിയുന്ന
അവസ്ഥയാണോ കവി പ്രതിഭ? പ്രതിഭ അജ്ഞാതമെന്നുമാണോ? ഇത്യാദി
പ്രശ്നങ്ങൾക്കു തൃപ്തികരമായ സമാധാനം ഗ്രന്ഥത്തിൽ ലഭ്യമല്ല. ¹കാവ്യ
നിർമ്മാണത്തിന്റെ സാമ്യത്തിന് 'പ്രകൃതിദത്തമായ പ്രതിഭ'യും
അല്ലാത്തതും വിശേഷവും ആവശ്യമാണെന്നു അമിതയോജനയെപ്പോലും പറയുന്നു.
ഈ അവസ്ഥയിൽ കവിക്ക് സംഭവമനുസരണവും വ്യക്തിഗത (വിഭവം-എ)

1. പ്രതിഭ കൈവരിക്കേണ്ടതായി നിന്മങ്ങളാകുന്ന അജ്ഞാതമൃ
ത്തിലാണെന്നു ആദികാലത്തു കർതവ്യം. അതു പിന്നീട് പരമനി
തമല്ലാതായിട്ട്, ആത്മാവിന്റെ വികലീകൃതാവസ്ഥയായി മാറി, 'രോമാ
ന്റിക്ക'കളെത്തു ആ ധാരണയ്ക്കു പ്രാബല്യം കിട്ടി, 'പൊതുരീതി'
ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻ—കവിപ്രതിഭ—സഹായനായ കവിയുടെ സംഭവമനു
സരിക്കുന്നതായിട്ട് വളരുന്നതെന്നു വിശ്വാസിയുപോരുന്നുണ്ട്. അതീത
മതമനുസരിച്ചു് അതു സംഭവം മുഖമുണ്ടാകുന്ന നിർമ്മാണാത്മകതയും,
അത്യാധർമസാമ്യവുമുമാകുന്നു. "പ്രതിഭാ അപൂർവ്വനിർമ്മാണാത്മകമാ
പ്രകാരം; അല്ലാത്തതും വിശേഷം സംഭവമനുസരണമല്ലാത്തതും കാവ്യനിർമ്മാ
ണാത്മകമാകും" — അഭിനവമുഖം.

"സംഭവമനുസരണമല്ലാത്തതും ചിന്താസ്ഥിതിതാത്പരമായതും
അല്ലാത്തതും സ്വഭാവപരമായതും പ്രകൃതിദത്തമായ പ്രതിഭാ കർമ്മം
അല്ലാത്തതും പക്ഷർക്കനുസരണമല്ലാത്തതും തീർത്തതും
അല്ലാത്തതും സാക്ഷാത്കാരമല്ലാത്തതും കാവ്യമെന്നുപോകുന്നതും
കവിമുഖത്തിന്റെ വ്യക്തിവിശേഷം

മായ അറിവു കടന്നു, സാർവ്വഭൗമ (സാമാന്യ)മായ മണ്ഡലത്തിലേക്കു വ്യാപിക്കുന്നു; അപ്പോൾ വിക്ഷിപ്തത അയാളുടെ കല്പനാശക്തിയെ വിമുക്തമാക്കുന്നതിന്നു് സാധാരണക്കാരെപ്പോലു തള്ളിവിടുന്നു.

പ്രതിഭയുടെ ഈ രൂപം സർവ്വകവിസാധാരണമായ ഉദാഹരണമാക്കുമാണെന്നു ചിലർ പറയുന്നു. പ്ലേതാന്റെ "ഫേഡ്രസ്" എന്ന സംവാദത്തിൽ 'ഉമാ' (മനീഷ)യെ പുകഴ്ത്തുന്നു. "ഭവതകളിൽനിന്നു വലിക്കുന്ന ഉമാ" മനുഷ്യനിൽനിന്നു വലിക്കുന്ന സമപിത്ത (= സോഫിസ്റ്റാസിനി)യെക്കാൾ കളനിയുമാണെന്നു് അതിൽ സോക്രട്ടീസിനെക്കൊണ്ടു പറയിക്കുന്നു. സമപിത്തയുടെ വിപരീതനിവർത്തം വിക്ഷിപ്തത; അതുതന്നെ ഉമാ. ഈ ധാരണ ഗ്രീക്കുനാടത്തിൽ പണ്ടുപണ്ടു പേരുന്നിയിരുന്നുവെന്നു കരുതിയിരുന്ന സന്ദർഭമാണു് പ്ലേതാന്റെ സംവാദങ്ങളിലെ അപരിണയകമായ കല്പ.

കാവ്യത്തിന്റെ പ്രയോജനം ആനന്ദാനുഭവവും, ജ്ഞാനോപാജ്ഞനവുമാകുന്നു. ഒന്നുസർഗ്ഗികമായ ഹർഷാനന്ദം മനുഷ്യനെ പിടികൂടുന്നവാൾ, ജ്ഞാനം ആഴ്ത്തുകവിത അവനിൽനിന്നു സ്വതന്ത്രവു പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടാറുണ്ടല്ലോ. അതിന്റെ ഹൃദയം ആനന്ദാനുഭവമാണെന്നു ജ്ഞാനവിജ്ഞാനം? ജ്ഞാനം കൈവരുത്തുവാൻ ഉണ്ടാകുന്ന അർത്ഥവും അനുജ്ഞാപരമായ ആനന്ദം തന്നെയാണു്. മനുഷ്യൻ എല്ലാം അഭ്യസിക്കുന്നതും അനുഭവം വഴിയാണു്. അനുഭവമായ വസ്തുവിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന അനുഭവത്തിന്റെ സാർവ്വഭൗമത സ്മരണകളു. മൂലവസ്തുവിന്റെ മാനസിക സ്വഭാവം (വിചാരാത്മകമായ പ്രതിമ) പ്രത്യക്ഷപ്പെടാറുണ്ടു്. അതിന്റെ അനുഭവമായ കാല്പനികപ്രതിമ (പ്രതിബിംബം) കാവ്യം മുതലായ കലകളിലൂടെ സിദ്ധിക്കുന്നു. രണ്ടും അർത്ഥവും ചെയ്യുന്ന അനുഭവമായ ചിത്തവൃത്തിയിൽ, സ്വപ്നധീനമൂലംപോലെ ജ്ഞാനം അഭിജ്ഞാനം അനായാസേന ഉദിച്ചിട്ടു്, "മാർഗ്ഗം, അതുതന്നെയും അല്ലെല്ലാ ഇതു്" എന്നു സന്തുഷ്ടതയോടെ അറിവു കൈവരുന്നു. അതു് അനുഭവത്തിൽനിന്നു കിട്ടിയതാണെന്നു ബോധം നമ്മിൽ ഉണ്ടാക്കുമ്പോൾ, ഭാവനാശൃംഗലിൽ അനുഭവിക്കാത്തതു സൂക്ഷ്മമായ അവസ്ഥാവിശേഷം സംഭവമാകുന്നവാൾ, പ്രത്യക്ഷമായതാണു്. അങ്ങനെ വലിക്കുന്ന പ്രത്യക്ഷതയാണു് കാവ്യപ്രയോജനമായ ജീവിതാനന്ദം; ഭാവനികകാവ്യരാസത്തിലെ സമാധാനത്തിനടുത്തുള്ളതു അനുഭവവിശേഷമാണതു്. കുറെക്കുറു പരമംപോലെ, "കാവ്യാഭ്യന്തരസനാതന്ത്രമത്കാരം വിതസ്തതേ" — സഹൃദയൻ കാവ്യാനുഭവം അനുഭവം അനുഭവംകാൾ അനുഭവിക്കുന്നു. കാവ്യത്തിന്റെ അന്തിമമായ പ്രയോജനം ആനന്ദാനുഭവമാണെന്നില്ല, മനുഷ്യജാതിക്കു് സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതും അറിഞ്ഞോരോളംവിത അറിയാതെപ്പോലും. എന്നാൽ അവ ആനുഭവവിശേഷമാണെന്നു്.

പ്രസംഗവശാൽ ഒരു കാളംകൂടി അരിയ്ക്കുന്നതല്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കണം. കാവ്യത്തിലൂടെ കവി അഥവാ പ്രവർത്തിക്കുന്നതല്ലെന്ന് ആക്ഷേപത്തിന്റെ സമാധാനമാണത്. പൂർത്തമണ്ഡ്യം ശ്ലേഷാധാരവും ആ ആക്ഷേപം ഉന്നയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ, ഒന്നാമത്തായി, അരിയ്ക്കുന്നതല്ലെന്ന് ആക്ഷേപത്തെ തടയ്ക്കി അത് തിരിയ്ക്കണം എന്ന്, വാസ്തവികമായ (ഗ്രാമ്യീയ) സത്യം; കരകാണ് കാവ്യമാണെന്ന സത്യം. ഒന്നാമത്തേത് കാവ്യത്തിന്റെ വിഷയമല്ല. തത്ത്വശാസ്ത്രങ്ങൾക്ക് പെട്ടെന്നുപോലെ സത്യത്തിന്റെ വല്ലഭമായ സാമൂഹം അന്വേഷിക്കുക കവിയിൽ കടമയല്ല. ദർശനശാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രയോജനം കാവ്യംകൊണ്ട് വേദാമതനാശിപ്പിക്കാം അഥവാ. കവിയിൽ കർമ്മവും നടന്നു വെട്ടിക്കയറ്റി പ്രത്യേക നടക്കാനിടയുള്ളത്, സംഭാവ്യതയുടേയും ആവർത്തിക്കുകയുടേയും നിഷേധനാശിച്ച് സംഭവിക്കാവുന്നത്, വെട്ടിക്കയറ്റം. കവി യേയും കർമ്മശാലനായും തിരിച്ചറിയാത്തതാണ് രണ്ടാമത്തെ അധാരം. അതുകൊണ്ട് അരിയ്ക്കുന്നതല്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കണം. ഇതിനാവകാശം സംഭവിച്ചതു വിവരിക്കണം, കവി സംഭവിക്കാവുന്നതു വെട്ടിക്കയറ്റം. അതിനാൽ കാവ്യത്തിന്റെ ദർശനീകതയുടെ പരിഭാഷം കൂടുതലും, അതിന്റെ സാമൂഹം ഇതിനാവകാശം കാവ്യശാസ്ത്രമാണ്. കാവ്യം സമാധാന(സാമൂഹിക)ത്തിന്റെ ലോധം തന്നെ; ഇതിനാവകാശം വിഭാഗം (വ്യക്തിഗത)മായ ബോധമേ തന്നെയുള്ളൂ. പക്ഷം ആകാശവും കർമ്മം നിഷ്ഠാ വിശ്വാസവ്യക്തികളെ സാധനമാക്കിയിട്ട്, ഇത്തരം സാധനങ്ങളായ സാധനങ്ങൾ കാവ്യത്തിന്റെ ലക്ഷ്യമാണ്.

സത്യത്തിന്റെ രണ്ടു രൂപങ്ങളിലൊന്ന് വ്യാപകവും സാർവ്വ
 ഭൗമവും, മറെറൊന്ന് സ്വീകാര്യവും വിശേഷവുമാകുന്നു. സംഭവിച്ച
 ദൈവം ഇതു ദൈവകാലങ്ങളുടെ സംകീർണ്ണമായ അഭിപ്രായങ്ങളിൽ
 എത്തി നിൽക്കുന്നതിനാൽ സ്വീകാര്യമായും വിശേഷവുമാകുന്നു. ശാസ്ത്രീ
 യമാകയിൽ പറയുന്നതായാൽ, യാഥാർത്ഥ്യമാകുന്നു. സംഭവ്യത്തിന്റെ
 നില നോക്കുമ്പോഴാണ്. മനുഷ്യന്റെ ജീവിതസംവിധാനത്തിൽ യാ
 തൊന്ന സംഭവിക്കാവുന്നതാണോ, അതു ദൈവകാലങ്ങളുടെ അതിർ
 ക്കിൽ എത്തി നിൽക്കുന്നില്ല. അതിനാൽ, അതു വ്യാപകവും സാർവ്വ
 ഭൗമവുമാകുന്നു. അതിന്മേലേക്കുവെച്ചു മനുഷ്യരുടെ ഏകതയിൽ വിശ്വ
 സ്വീകാര്യം—മാനവജീവനത്തിന്റെ അനുവചിനത്തിൽ വിശ്വസ്ഥി
 കുന്നു. ആ ഏകതയുടെ അടിസ്ഥാനമാണ് സാമാന്യവസ്തു മനുഷ്യ
 ജീവനമാണെന്നോ നൈസർഗ്ഗികമായ അനുഭവവും, സാമാന്യവസ്തുവും

1. കവിയുടെ ജോലി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ അറിയിക്കപ്പെട്ട, അതു കൂടിയാലുകാരന്മാർ ചെയ്യുന്നുണ്ട് എന്നു ധ്വനിപ്പോകുകയാൽ (B. I4) പറയണം—

“ന കവേരിതീവൃതമാത്രനിർല്ലാക്കേണ്ട കിഷയിൽ പ്രവേശനം, ഇതിനാസാക്ഷര തത്സ്പീഷമാ”

ബഹു വേറെ ഒരു. അതിനാൽ, കാവ്യത്തിലെ സാമാന്യസത്യം മറ്റു വിഷയമായ സത്യമാകുന്നു. അതു യുക്തമാകുന്നതുകൊണ്ട് ചുരുക്കം മറ്റൊരു ചർച്ചയുമാണിത്.

കാവ്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സത്യം വസ്തുതയായ സത്യമല്ല. നമുക്കു നൽകുന്നതുകൊണ്ട് സത്യമാകൂ എന്ന് ധരിക്കുകയുണ്ട്. നൽകാനിടയുള്ളതും, ജീവിതത്തിന്റെ നിയമമനുസരിച്ച് സംഭവിക്കാവുന്നതും സത്യമാണെന്നു—മനുഷ്യസമൂഹത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യം, ഭരണാധികാരികളും, വിശ്വാസികളും പരസ്പരപ്രതികരണപരമായ ധാരണയും സത്യമാണ്. സാമാന്യമായ ലോകത്തിൽ അയ്യോമാർദ്ദവും അധർമ്മവുംമാണെന്നു ചോദിക്കുന്നവർക്കും, ഏതെങ്കിലും പ്രത്യേക മതബോധമായ ഉദ്ദേശം നിമിത്തം പ്രേരിതമാകുമ്പോൾ, കാവ്യം സത്യമായ സാമാന്യസത്യമാണിതെ.

മേൽപ്രകാരമുള്ള ആശയവ്യക്തികൾക്കുമേൽപറന്നി കവിതകൾ കള്ളമാകുകയും, മറ്റൊരുപക്ഷത്തും ജനകീയപ്രിയപ്പെടുന്നവർക്കും പറ്റിയുള്ളതല്ല, അതുകൊണ്ട് കവിതകൾ മുട്ടുന്നതുകൊണ്ട് പരസ്പരപ്രതികരണമാണ്. കൂടാതെ മേൽപ്രകാരമുള്ള യുക്തമായ സാമാന്യതകൾ തികയാനിടയാൽ അത് പരസ്പരം അറിയാതെ പറ്റിപ്പോകുകയും, ആഭിമുഖ്യമായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതും സാധ്യമാണ്. മറ്റൊരു പക്ഷത്തും മറ്റൊരുപക്ഷത്തും മറ്റൊരുപക്ഷത്തും, ധർമ്മികമായ ഭാഗ്യപരമായ കാവ്യങ്ങളിൽ കാണുന്നതുകൊണ്ട്, അവ ആദ്യപ്രകാരമുള്ള കവിതയെക്കുറിച്ച് മറ്റൊരുപക്ഷത്തും ആദ്യപ്രകാരം പരസ്പരം വികാരങ്ങളെ ബാധിക്കുന്നതിൽ അർത്ഥശൂന്യം, ഒട്ടിച്ചൊക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന പരസ്പരപ്രതികരണ വികാരങ്ങളും ഉള്ളതാണ്. അതിൽ പരസ്പരം, കാവ്യവസ്തുതയും സാമൂഹികതയുടെയും അർത്ഥശൂന്യതയുടെ പ്രത്യേകതകളിൽ അർത്ഥശൂന്യതകളിലും, പ്രത്യേകതകളിലും ആ വികാരങ്ങളുടെ വികാരം (കാലക്രമം) അധിഷ്ഠിച്ച് അവയെ പരസ്പരം ബാധിക്കുന്നു. നിലവിൽ ആശയവികാസമുള്ളതും, പരസ്പരം അറിയാതെ പറ്റിപ്പോകുകയും, ആദ്യപ്രകാരം പരസ്പരം അറിയാതെ പറ്റിപ്പോകുകയും ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന പരസ്പരപ്രതികരണ വികാരങ്ങളിലെ പരസ്പരമായി ആശിഷ്ടമാകുന്നതും, പരസ്പരമായി അർത്ഥശൂന്യതയായിത്തീരുന്ന പരസ്പരം ഉപരിക പ്രതിപ്രതികരണപരമായതാണ്.

മുഖാന്തരനാടകം

ഗ്രന്ഥത്തിലെ പ്രധാനമായ പ്രതിപദവും മുഖാന്തരനാടകമാണെന്നും, അതിന്റെയും അതിന്റെ അനർത്ഥശൂന്യതയായ ഗ്രീക്കുപ്രതിപദത്തിലെ വികാരമണിയാണെന്നു പറയുന്നതും ഈ പ്രത്യേകതയും പരസ്പരപ്രതികരണങ്ങളിൽ പരസ്പരമായി (ക്രിസ്തുവർഷം 16-ാം നൂറ്റാണ്ടി) അതിൽ ആദ്യമായിട്ടു മുഖാന്തരനാടകമല്ല. ഗ്രീക്കു മുഖാന്തരനാടകത്തിൽ, ആദ്യമായിട്ടു മുഖാന്തരനാടകത്തിൽ അതിൽ, യുക്തമായിട്ടും പരസ്പരമായിട്ടും ഉണ്ടാകുന്നു.

ദിയോനിസസ് ദൈവകർമ്മം ബന്ധമുള്ളതാണ്. ത്രീക്കുലോത്തനാടകത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം. ഈ ബന്ധം ദുഃഖാന്തനാടകപരമ്പരയിൽ നിർമ്മാണകലാരൂപം. അതിനാൽ, ത്രീക്കുലോത്തനാടകത്തിൽ ഒരുതരം വിശിഷ്ടമായ ശാലീത്വവും, ധാർമികപരമ്പരയും, ലക്ഷ്യബദ്ധതകർശനമുണ്ട്. ആധുനികരുടെ ധാരണയനുസരിച്ച് ദൈവകർമ്മങ്ങൾക്കായി അതിലുള്ളതല്ലാത്ത വരാമെങ്കിലും, മനുഷ്യന്റെ ജീവിതത്തിലും മരണത്തിലും സംബന്ധിച്ച പ്രശ്നമായ പ്രശ്നങ്ങൾ, വിശദീകരിച്ച് ദൈവകർമ്മമായി മനുഷ്യന്റെ ബന്ധം, സൂക്ഷ്മമായി അത് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നുണ്ട്.¹ അതിന്റെ ആദ്യമായ സ്വഭാവം കിരണമായ കാൽപ്പൊതുക്കളുടെ വെറും പാടകം പറകിയായിരുന്നു; അത് ചാർമസ് ബീക്കോറുമായ സംഭവങ്ങളോ, ചെപ്പുകൾക്കു താഴെമിടികൾ പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല.² ഉദ്യോഗം, വലിയ വിപരീതം ദൈവകർമ്മങ്ങൾക്ക് പരന്നു കെൾപ്പിക്കുക താഴെയായിരുന്നു പതിവ്.³ ദുഃഖാന്തനാടകത്തിൽ വലിയ കവികളുടെ കമ്പിയിലും സങ്കീർണ്ണമായ, പ്രാധാന്യം ആയിരുന്നു, അവർ അതിന്റെ തെളിവായ സ്വഭാവം ചിത്രീകരിച്ചു പോന്നു.

ദുഃഖാന്തനാടകത്തിന്റെ പ്രാഥമിക ഉപലക്ഷ്യം. ക്രിസ്തുവിൽ മുഖ്യ" അഞ്ചാംതരത്തിലാണ് ഈ നാടകസാഹിത്യം പൂർണ്ണമായ വികാസം പ്രാപിച്ചത്. ദുഃഖത്തിന്റെ ഏകത, നിർവ്വാണം, ഏകത, പ്രാണത്തിലെ ആവൃത്താപര്യായം, ധാരാളമായ സംഭവങ്ങളിൽ ഒരോ പാത്രവും ഒരോ പാത്രത്തിൽ ചൊല്ലി ചതുരമായ കൈകളാണു പ്രാധികാരം കൃതിയിൽ, കലിയായ ദുഃഖം, ധാർമികത, നിരീശ്വരമായ വേദം വേദം ദുഃഖത്തിലുള്ളതല്ലാത്തതല്ല, നിത്യജീവിതത്തിലെ അനുഭവങ്ങളുടെ സൂക്ഷ്മതയും മറ്റുമായ വിശദീകരണം ത്രീക്കുലോത്തനാടകങ്ങളെ ആധുനികദുഃഖാന്തനാടകങ്ങളിൽ നിന്നു അകറ്റി, വേർതിരിക്കുന്നു. എന്നിട്ടും, അവയുടെ കലാപരമായ ബാഹ്യകാര്യങ്ങളിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ കിരണം അപൂർവ്വമായ കാമ്പോഴും, കവിപ്രതിഭാവിശാലവും, കാമ്പോഴും അനുഭവമനുഭവമനുഭവം അനുഭവം.

1. ദൈവകർമ്മം മനുഷ്യന്റെ കൈകൾക്കിടയിലും, മറ്റുമായിട്ടുള്ള വർണ്ണനയും ഒരു തരത്തിൽ മറ്റൊരു തരത്തിൽ ത്രീക്കുലോത്തനാടകത്തിൽ വിശദീകരിച്ചുവന്നു. അതാണ് ബന്ധം. "Single is the race, single of men and God; From a single Mother we both draw breath. But a difference in power in every thing keeps us apart;" എന്നു Prindar-Nemean VI, 17-ൽ പറയുന്നു. "പ്രാണപര്യായം പൂർണ്ണ ദൈവം അനുഭവം മനുഷ്യന്റെ" എന്നു ബന്ധമനുഭവം വെക്കുന്നു. ത്രീക്കുലോത്തനാടകത്തിൽ ദൈവകർമ്മം മനുഷ്യകർമ്മമുണ്ട്.

2. C. M. Bowra. Ancient Greek Literature (1945) P. 78

3. Witzchel; The Athenian Stage P. 119

ലഭിക്കുന്നതിനായി ഇപ്പോഴും അനുഭവദയമായും ആശയവ്യക്തമാണെന്ന് തീർച്ചയാണ്.

അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റെ കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന ദുഃഖാനന്ദനാടകങ്ങളിൽ കാലോൽ കഴിഞ്ഞ വിഭാഗങ്ങൾ മുഴുവൻ അടക്കി വെച്ചുകൊണ്ടു ഇപ്രകാരമൊരു നിർദ്ദേശിക്കുകയല്ലാതെ, ദുഃഖാനന്ദനാടകങ്ങളിൽ പലപ്പോഴും ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇല്ലാത്ത പാദങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പരാമർശം, സമയപരിധി, നിശ്ചിതമായ രാജകുടുംബമായ കർത്താക്കളുടെ അനുഭവങ്ങളും ദുഃഖാനന്ദനാടകം. അത് ആധുനികത വെച്ചു നോക്കാതെ— പ്രതിരോധമാകുന്നു. അതിൽ പ്രത്യേകിച്ചും ഭാഷ വ്യത്യാസം, സ്വഭാവം, ഗീതയും കൊണ്ട് അവർക്കിട്ടിരിക്കുന്നു. ഭാഷയും കർത്താക്കളുടെ ഉത്തരവിട്ടിട്ട്, അവയിൽ പലതും, ആത്മാവിൽ അവരുടെ സമീകരണം നടക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

കഥാകാരൻ അവന്റെ കാലാവസ്ഥയിൽ വിന്യാസം, സ്വഭാവവിശിഷ്ടതയും, പാദങ്ങളെക്കുറിച്ച് ശബ്ദം, ഭാവനയും അഥവാ വിചാരം, പ്രത്യേകവിധാനം, ഗീതം, ഇവ ആദ്യം ദുഃഖാനന്ദനാടകങ്ങളിൽ അന്വിഷ്ഠമാകും അതാണ്. ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ പ്രതിയ രണ്ടാമതിട്ട്, കഥാകാരൻ, സ്വഭാവവിശിഷ്ടതയും, വിചാരം (= ഭാവ) അതും, ഇവ മുൻപും അനുഭവിക്കുകയും, പ്രത്യേകവിധാനം അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യും, ഗീതം ഇതു രണ്ടും അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യും.

ദുഃഖാനന്ദനാടകങ്ങളിൽ പ്രാണൻ കഥാകാരനാണെന്ന് അരിസ്റ്റോതലൈസ് കരുതുന്നു. ആധുനികരായ കാവ്യ നിരൂപകന്മാരുടെ കരുതലാണ് വിപരീതമാണിത്. കഥാസങ്കല്പികളുടെ വിന്യാസമാണ് കഥാകാരൻ. അവരുടെയുടെ ശബ്ദമാണത്. സ്വഭാവവിശിഷ്ടതയും, അതാത്ത് പാത്രവിശിഷ്ടതയും, അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റെ കരുതലായിട്ട്, രണ്ടാമതാണത് അതിരിക്കേണ്ടത്. ഇതല്ല അത്യാധുനിക നാട്യശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ സിദ്ധാന്തം. സ്വഭാവവിശിഷ്ടതയോടൊത്തും പാത്രവിശിഷ്ടതയോടൊന്നും പ്രധാനമാണ് കഥാകാരന്റെ സിദ്ധാന്തം. അത് ശരിയല്ലെങ്കിലും, അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റെ മുഖധാരയുടെ സ്വാഭാവികമായ പരിണാമമാണത്. ഒന്നാമത്ത്, അത് മുഖധാരയിൽ അധിഷ്ഠിത കഥാസമ്പ്രദായമായിരുന്നു പ്രാധാന്യം; അതുകൊണ്ടാണുപോലുള്ള അതിനാണ് പലപ്പോഴും. രണ്ടാമത്ത്, അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റെ സമ്പ്രദായമായ വികാസകാണവുമായി സമാപനത്തോടെ അത് അനുപാതകാലം അടച്ചു. സ്വഭാവസൂക്ഷ്മതയും, സ്വഭാവശാസ്ത്രവും. മൂന്നാമത്ത്, സ്വഭാവവിശിഷ്ടതയോടൊന്നും അപകർഷിച്ച്, കർത്താവിനോടൊത്തുള്ള അനുഭവിക്കാവുന്ന വികാരമാകുന്നു. കർത്താവിനോടൊന്നും ഇത് സ്വയം സ്വഭാവം സിദ്ധിച്ചുകൊള്ളുന്നത് അരിസ്റ്റോതലൈസ് പറയുന്നതുണ്ട്. അതിനാൽ കഥാകാരൻ മുഖവും സ്വഭാവവിശിഷ്ടതയും ശബ്ദമാകുന്നു.

കഥാവസ്തുവിന്റെ വിസ്താരവും കഥയും ഒന്നല്ല. ഒന്നാകുന്നത് തീർച്ചയായും കവിരുടെ സൃഷ്ടിയാണ്. കഥ കവിരുടെ സൃഷ്ടിയായും, അല്പമിതയും വരാം. ദുഃഖാനന്ദനാദികകാരന്മാർ പ്രായേണ പരമ്പരാപ്രാപ്തമായ കഥയെ ആശ്രയിക്കാവണ്ടു പതിവു¹. നട്ടെൻ സംഭവമെഴുത്തു പണ്ടുണ്ടാകാം, ഇതു കഥയാക്കുവാനു വിശ്വസനീയമാക്കുകയെന്നതാണിതിന്റെ ഉദ്ദേശം. കല്പിതമായ സംഭവങ്ങളിൽ വിശ്വാസമുണ്ടാക്കുക ആയാശകരമാകാറിടയുണ്ട്. എന്നിരുന്നാലും പരമ്പരാപ്രാപ്തമായ ഐതിഹ്യകഥകൾ മാത്രമേ കഥയാക്കുകയായു എന്ന് അരിസ്റ്റോക്കൈഡിന് നിർബ്ബന്ധമില്ല. ആനന്ദപരന്റെ അർദ്ധമുഖ് പൊലുള്ള എന്താനും ദുഃഖാനന്ദനാദികളിലെ സംഭവങ്ങളും ചാതുർക്കുളം കേവലം കല്പിതമാണെന്നും, എന്നിരുന്നിട്ടും അവയിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദാനന്ദമിത ഒരു കഥയിലും സ്മരണമെന്തെന്നും അദ്ദേഹം കാണിപ്പിക്കുന്നു. ചെറുതിഹാസികമായ കഥകളെ ആശ്രയിക്കുന്ന കവികളുണ്ടു്. ഒരു കഥയിൽ ചിലപ്പോൾ സ്വീകരിക്കാത്ത സംഭവങ്ങൾ വാസ്തവത്തിൽ നടന്നിരിക്കാമെന്നിട്ടും, അവ ആവസ്ഥയെപ്പോലെയും സംഭവമുതലായും നിശ്ചയിക്കുക പ്രതികൂലമായതാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ കവിരുടെ കവിതയെ അല്പകിത് സൃഷ്ടിക്കൽ, തപം പരിരക്ഷിക്കുകയെന്നുവെന്നു കാണിപ്പിക്കുകയുമാണ്. ഇങ്ങനെ കഥാനകത്തിന്റെ അംഗീകൃതമായ ആശ്രയമുണ്ടാണു്. ഐതിഹ്യം, കല്പന, ഇതിഹാസം, ഇവയിൽ ഐതിഹ്യം (പുരാണകഥ) മുതലായൊന്നാണ് അരിസ്റ്റോക്കൈഡിന്റെ അഭിപ്രായം.

കഥാനകം അതായതു് കഥാവസ്തുവിന്റെ വിസ്താരം കവിരുടെ സൃഷ്ടിയാകുകയോണ്ടു്, അതിന്റെ ആരഭവും കവി തന്നെ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ഇഷ്ടാവാണ് കവി എന്നു സിദ്ധാന്തവുമായി കഥാനകത്തിന് വേർതിരിയുണ്ടു്. ദുഃഖാനന്ദനാദികളിൽ ഒരു ആദിയും, ഒരു മദ്ധ്യവും² ഒരു അന്തവുമുണ്ടായിരിക്കണമെന്നു ഗുണമത്തിൽ നിർദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. ആദിയും അന്തവും കവിക്കുവാനുമാണു്. അവയെ സംബന്ധിച്ചു് കവി അവലംബിക്കുന്ന നിർണ്ണയത്തിലാവാണു് കഥാനകത്തിന്റെയും, കഥാസൃഷ്ടിയുടെയും വിശിഷ്ടതയുണ്ടായതായു് എകദേശം വ്യതിചലിക്കുന്നതു്. കഥാനകത്തിന്റെ മേൽക്കൂറുമെന്നു വരുപ്പിൽ “ഏതെങ്കിലും കേന്ദ്രവിന്റെ പരിഭാഷയായിത്തന്നെ തിരു എന്നില്ലാത്തതു്” ആദിയായെന്നു അരിസ്റ്റോക്കൈഡു് എഴുതുന്നു. ഈ നിർവ്വചനം പ്രാദേശികതയോടുകൂടി കലുശലം അർത്ഥമുള്ളതാണ്. കഥയിൽ മുമ്പു നടന്ന സംഭവങ്ങൾ

1. മൂലഗ്രന്ഥത്തിൽ മഹാകാവ്യത്തെപ്പറ്റി പറയുന്നിടത്തു് മഹാകാവ്യത്തിന് ‘മദ്ധ്യങ്ങൾ’ (മദ്ധ്യം) വേണമെന്നു നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. ദുഃഖാനന്ദനാദികളിൽ പ്രകടമെത്തിൽ ‘മദ്ധ്യം’ എന്നു് എകവചനമേ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളു. ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷകൻ പലതും ഇതു പ്രയോഗിച്ചു കാണുന്നില്ല.

പാത്രത്തെക്കൊണ്ട്, അതിന്റെ വിശേഷതകളോടൊപ്പം അത് പങ്കെടുക്കുന്ന രീതി അവലംബിക്കുന്നുണ്ട്. കോരസിൽ നിന്നു വന്നതായും ആ രീതി. കഥാകവ്യമായി വേർതിരിച്ചിട്ടുള്ള പാത്രത്തെ നാടകത്തിനിടക്കു നോക്കുവാനും ചെയ്തിട്ടു്, അക്കാല സംഭവങ്ങൾ വർണ്ണിക്കുന്ന രീതിയും നൽകിയിരിക്കുന്നു.¹

നാടകത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ മുമ്പ് നടന്ന സംഭവങ്ങളുടെ വിവരണം പ്രസ്താവനാത്മകമായി നൽകുന്നതു ശരിയല്ലെന്നു കരുതുന്നത് ഒരു സ്റ്റോക്കസ്തൈസിനെ പ്രേരിപ്പിച്ചതാണത്രെ, ഗ്രീക്കുകാരെപ്പോലും പുരാണങ്ങളിൽ നിന്നു പകർത്തിയതാണെന്നു്, ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടതാണു്.² പഴയ പുരാണകഥകൾ ഏതും അറിയാവുന്നവയായാൽ നാടകത്തിൽ ആ കഥയിലെ പാത്രങ്ങൾ, സംഭവങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുവാനുമാണത്രെ, പ്രേക്ഷകന്റെ സ്മൃതിപദവത്തിൽ മുഴുവൻ കഥയുടേയും പൂർണ്ണമായ ചിത്രം നിന്നു കഴിയുമെന്നു കാണാവതെ യുക്തി. അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റെ അഭിപ്രായം ഇതിനു വിപരീതമാണെന്നു എനിക്കു തോന്നുന്നു. പ്രസിദ്ധമായ പുരാണകഥകളെ ആസ്പദിച്ചു നാടകം മെറിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും, പഴയകാല പ്രാപ്തമായ ആ കഥകൾ അതേപോലെ സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളണമെന്നു യാതൊരു ഉപാധവുമില്ലെന്നു് അരിസ്റ്റോതലൈസു് വ്യക്തമാക്കുന്നതാണു്. പ്രസിദ്ധമാണെന്നു് പൊതുവേ ശരിയല്ലാത്ത വിവരങ്ങൾപോലും മറച്ചുപോകാതെ അറിയാവുന്നതാണു് സത്യമെന്നു് അദ്ദേഹം കാണിപ്പിക്കുന്നു. ക്രിസ്തുവിനു മുമ്പ് നാലാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ കെട്ടിയ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലെ ഞെളിവു് വിശ്വസിക്കാമെന്നിൽ, അയാലിനെയും നിരൂപകന്മാരുടെ മുൻപറഞ്ഞ അനുമാനം പരിശുദ്ധിക്കാതെ അല്ലെങ്കിലും. നന്നു മുതൽക്കുകൾക്കു മാത്രം അറിയാവുന്ന പുരാണകഥകളെ ആധാരമാക്കിനിട്ടിട്ടു നാടകങ്ങൾ എല്ലാവർക്കുമാണുപോലെ ആനന്ദസമ്പാദകമായിരിക്കെ, കഥയെക്കുറിച്ചു അറിവു് പ്രേക്ഷകരിൽ മുൻകൂട്ടി നിലവിലിരിക്കണമെന്നു മൂലം അർത്ഥസൂചനമാണു്. പ്രേക്ഷകരിലുള്ള പൂർവ്വസ്മരണയെ ആശ്രയിച്ചായിരുന്നു ഗ്രീക്കുകാർ നാടക പ്രദർശനം നാടി വന്നതെന്നു ഖരിക്കുന്നവർ യവന നാട്യരൂപകീയ മറന്നു പോകുന്നു.

പ്രേക്ഷകരുടെയും ദർശകരുടെയുംപറ്റി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, കാര്യവ്യക്തിത്വത്തിനായാലും വ്യവസ്ഥിതിക്കുമാണെന്നു അരിസ്റ്റോതലൈസു വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്താണു വ്യവസ്ഥിതിക്കുതന്നെ. കഥയെപ്പറ്റിയും

1. L. D'Barrett; The Greek Drama P. 18

2. Gilbert Murray; The Rhesus of Euripides P. 55
(L. H. G. Greenwood; Aspects of Euripidean Tragedy
D. L. Page; A New Chapter in the History of Greek Tragedy
എം. കൂടി നോക്കുക)

3. Poetic unity

കേരളത്തെ പൂർണ്ണമായ കലാകൃതിയെ അപരിച്ഛിന്യ, അർത്ഥം വിട്ടുപോകിയെല്ലാകിൽ, അന്യർ അവിടങ്ങളിലെ അനുഭവങ്ങളും, ഇതിനനുസരണമായ സംഭവങ്ങളുടെ കാരണങ്ങളെയും വിവരണമുൾപ്പെട്ട് അനുഭവമായിരിക്കുമെന്നും അദ്ദേഹം ആവർത്തിച്ചുവർത്തിച്ചു പറയണം. ദുരഭിമാനമായ ഒരു സംഭവം പൂർണ്ണമായിരിക്കണം; സംഭവംകൂട്ടായ പൂർണ്ണമായ പൂർണ്ണമായിരിക്കണം; സംഭവമായ പ്രാണിയെപ്പോലെ, അർത്ഥം, കലിയും, പൂർണ്ണമായും ഉണ്ടായിരുന്നതായ അതിൽ ഐക്യമുണ്ടെന്നുവരിക. അതായത്, കാവ്യരചിത (കാവ്യരചനയെ ഏകത്വ) പൂർണ്ണമായും അർത്ഥപ്രാണിയെപ്പോലെ പൂർണ്ണമായാണ്. അതിൽ പൂർണ്ണത, അനുഭവപൂർണ്ണതയും അർത്ഥപൂർണ്ണതയും ഉണ്ടായിരിക്കണം.

* ദുഃഖാനന്തരാകുന്തിയുടെ ദൈർഘ്യം മറ്റൊരു അനിവാര്യമായ കാര്യങ്ങളുടെ സമാധാനമായ മത്സരമാകുന്നു. ഭീഷ്മന്റെ പ്രാണിയുടെ ദൈർഘ്യം നമ്മുടെ ചിന്തയ്ക്കായി പ്രതിഫലിക്കാൻ കഴിയില്ല, അതിന്റെ ആകാശം ഏറെ വലുതോ, തുടലോ വെറുതോ ആയിരിക്കട്ടെ. അതു പോലെ, ഏല്പാതിരുന്നെങ്കിലും സാക്ഷാത്കാരം തികഞ്ഞ പൂർണ്ണമായ കാര്യ വ്യാപാരം (=ദുഃഖാനന്തരാകുന്തി സമീപിക്കുമ്പോൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതും, പൂർണ്ണമായ ആനാടകം പ്രേക്ഷകസമൂഹത്തിന്റെ സ്പർശനപര്യവേഷണത്തിൽ പൂർണ്ണരൂപം പ്രതിഫലിക്കുന്നതായിരിക്കണം; അതിനെ കവിഞ്ഞു പോകരുത് അതിന്റെയും, അതിലുറച്ചുതന്നെ അതിന്റെ അടിമത്തം ആവട്ടെ. ദൈർഘ്യത്തിന്റെ പ്രമാണം കമ്പ്യൂട്ടറിലൂടെ എകദേശമായിരിക്കണമെന്നു കാണുവാൻ. മുഴുവൻ നാടകവും ആദ്യമായി അനുഭവിക്കുകയും പൂർണ്ണമായി സ്മൃതിയിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അനിവാര്യമായ ഈ പ്രമാണത്തെ അവലംബിച്ച്, ചാവറയായ എകദേശം ഏകദേശം വിശ്വാസം നേടിക്കൊണ്ട്, കഥാനായകന്റെയും നായികയുടെയും അനുഭവങ്ങളും നീക്കുന്നതിലാണ് കവിയിലെ മേൽ നില്ക്കുന്നത്. എന്നാൽ ആ ദൈർഘ്യം ഒരു ദർശനാധിഷ്ഠിത ആശയങ്ങളെക്കുറിച്ച് അതിർപ്പാടാക്കുമ്പോൾ മാർപ്പിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ സന്ദർഭം നമ്മുടെ സാധാരണ ന കഥാനായകത്തിന്റെ മധ്യം അല്ലെങ്കിൽ ഉപാധ്യാനത്തെക്കുറിച്ച് അതിരിക്കുന്നു.

1. 'ഭാഷാശാസ്ത്രം' എന്ന പദം (iii, 6. 207 & 7 ff) യഥാ 'ഭാഷാശാസ്ത്രം' എന്ന ശാസ്ത്രത്തിന്റെ വിഷയം, അതായത് Butcher: Aristotle's Theory of Poetry and Fine Art P276 'ഭാഷാശാസ്ത്രം' = ഭാഷാശാസ്ത്രം. 'ഭാഷാശാസ്ത്രം' = ഭാഷാശാസ്ത്രം. 'ഭാഷാശാസ്ത്രം' = ഭാഷാശാസ്ത്രം.

2. ഏഥ്സിദിനാപ്താസം = എകവിഷ്ണുസംവത്സരം ആകുന്ന
 വർഷം. പത്തുകൊല്ലം നീണ്ടുനില്ക്കുന്ന അതിർക്കവും അതിലു
 മായ ദൃശ്യമാകുന്നു. ഹൈന്ദവ ഇരട്ടിൽ കണ്ടുനിൽക്കുന്നതെന്നു
 അർത്ഥം.

ഉപാഖ്യാനങ്ങളും രാജദർശനീയ ഗുഹ്യത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചു കണ്ടു ന്നു. സംഭാഷണത്തിലുൾപ്പെട്ടവർ പാത്രങ്ങളുടേതാണ് കഥാപാത്രങ്ങളെ പ്രകടനം. അവരുടെ നാടകത്തിന്റെ പരിമാണാത്മകമായ ഭാഗം ഇങ്ങനെ എഴുതിയിരിക്കുന്നു:- (1) പ്രസ്താവന, (2) ഉപാഖ്യാനങ്ങൾ, (3) ഉപാസംഹാരം, (4) വൃന്ദഗീതം. വൃന്ദഗീതത്തിന്റെ പൂർവ്വഗാനം. തുടങ്ങിയിട്ട്, പ്രസ്താവനയെ തുടങ്ങി, വായന നാടകത്തിലേക്കു കടക്കുന്നു. വൃന്ദഗീതത്തിന്റെ ഉത്തരഗാനം, നാടകത്തിന്റെ ഗതിയെക്കുറിച്ചു, പലതായാണു നാടകനാട്ടു്. വൃന്ദഗായകരും, അവർകളുടെ അഭിനയരംഗത്തിൽ കോളോ, പലരോ ചേർന്നു പാടുന്നതാണ് സമീപിതം. അങ്ങനെ വൃന്ദഗാനം 'കോളോനാഥിൻ ഓളാരിപ്പുസ്' എന്ന നാടകത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്; (1) വൃന്ദഗാനം, ഓളാരിപ്പുസ്സിന്റെ കൃതകാലകഥയെപ്പറ്റി ചോദിക്കുമ്പോഴും, (2) ഉപാസംഹരിക്കാനായ രംഗത്തിൽ തുടർകെട്ടു ചേർക്കുമ്പോഴും. "പൂർണ്ണമായ ഒരു വൃന്ദഗീതം അർപ്പിക്കുമ്പോൾ അതും ഉപാഖ്യാനമാണെന്ന് അറിപ്പോക്കുമ്പോൾ ഇവിടെ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. അതായതു്, അല്പാചീനരുടെ നാട്യരംഗത്തിൽ അർപ്പിക്കുന്ന പാടുന്നതാണ് ഉപാഖ്യാനം. തന്റെ ഉത്തരഗാനങ്ങൾക്കു മിട്ടല്ല" അതും ഇങ്ങനെയുണ്ടു എന്നാൽ, നാടകത്തിന്റെ ആരംഭം മുതൽ അവസാനം വരെ, പലതായാണു, നാടകനാട്ടു ഉപാഖ്യാനങ്ങളിലേക്കു നീങ്ങിയും അവസാനം, എല്ലാപോഴുമുള്ളതിലും, പലപ്പോഴും, എല്ലാ അഭിനയങ്ങളുടെയും രംഗമണ്ഡലത്തിൽ നിന്നുള്ള നിഷ്ക്രമണങ്ങളെ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. അങ്ങനെ രംഗമണ്ഡലം വൃന്ദഗായകരുടെ അധീനതയിൽ വരുന്നു. ഒരു ഉപാഖ്യാനത്തെ തുടർന്നു ഉപാഖ്യാനത്തിൽ നിന്നു വേർപെടുത്തുകയാണ് ഇതിന്റെ ഫലം. 'കോളാ ഓളാരിപ്പുസ്'ൽ ഒന്നാം ഉപാഖ്യാനം അവസാനിച്ചുകൊണ്ട്, രണ്ടാം ഉത്തരഗാനം തുടങ്ങുമ്പോൾ, മൂന്നാം ഉപാഖ്യാനം ഓളാരിപ്പുസ് നാട്യരംഗം വിട്ടു, എന്നാൽ, മൂന്നാം ഉപാഖ്യാനം തീർന്നിട്ടും, ഓളാരിപ്പുസ് രംഗം വിട്ടാൽ, പ്രസ്താവനയെ മൂന്നാം ഉത്തരഗാനം നാടകസ്വരൂപം, അവിടെ മറ്റൊരു തുടർച്ചയും, വൃന്ദഗായകരെ അഭിസംബോധനം ചെയ്യുകയാണ്, നാലാം ഉപാഖ്യാനം തുടങ്ങിക്കൊണ്ടു് ചെയ്യുന്നതു്, നോക്കുമ്പോൾ, 'കോളോനാഥിൻ ഓളാരിപ്പുസ്' എന്ന നാടകത്തിൽ, ഓളാരിപ്പുസ്സിനെ നാടകത്തിന്റെ കാര്യവ്യാപാരം ആരംഭിച്ചതുതന്നെല്ലു്, അവസാനം മറ്റൊരു മരണം വരെ, രംഗമണ്ഡലത്തിൽത്തന്നെ കാണാവുന്നതാണ്-ഉപാഖ്യാനങ്ങളുടെ ആരംഭവും, അവസാനവും, മറ്റു പാത്രങ്ങളുടെ പ്രവേശനവും, നിഷ്ക്രമണവുംകൊണ്ടു നിർദ്ദേശിക്കാണുമാറുക.

ഉപാഖ്യാനങ്ങളും കാവ്യത്തിന്റെ വിഭാഗമെന്നു അർത്ഥത്തിൽ വേറൊരിക്കലും പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. കഥാകാവ്യത്തിലും ദൃശ്യാനുഭവത്തിലും ഇതു സംഭാഷണമാണെന്ന് അവിടെ പറയുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ഉപാഖ്യാനത്തിന്റെ അർത്ഥം ആ പ്രകരണത്തിൽ അർത്ഥമറിയില്ല. മഹാ

കാലൈക്യമെന്നറിയുന്ന നാട്യവിചാരത്തെപ്പറ്റി അരിസ്റ്റോട്ടലിസ്¹ എന്നവർ വിധിക്കുന്നില്ല— കീഴ്നാട്യ നിരവധിക്കാകയില്ല. നൂറ്റുവർഷം ഒരു നാട്യമെന്നതിൽ വേണ്ടതുപോലെ, അതിൽ നൂറ്റുവർഷത്തോളം ആയ കാലാവധിക്കുള്ളിൽ ദൃശ്യവാനമാകാതെത്തീർന്നു കാട്ടുവൃദ്ധപാശം (കഥാനകത്തിന്റെ പ്രശ്നമെന്നും) ഒതുക്കിനിർത്തുവാൻ ഭവനിക്കുക. നാട്യമാണെന്നു അരിസ്റ്റോട്ടലിസ്² പറയുന്നുള്ളു. ഇരുപത്തിനാലോ, പത്തുണ്ടോ, മുപ്പതോ അല്ലെങ്കിൽ നേരം വരെ ദൃശ്യവാനമാകും അതിനായിക്കാകുന്നോ, അല്ലെങ്കിൽ ഒരു കാലാവധിക്കുള്ളിൽ നടന്നുകൊണ്ട്, നാട്യമാണെന്നു തന്നെ സംഭവങ്ങളെ പ്രദർശിപ്പിക്കുക എന്നു ഈ പ്രശ്നത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിൽ ഭാവിക്കുകയില്ല. സമകൈക്യത്തെ സംബന്ധിച്ച അറിവിധാരണയിൽനിന്നുണ്ടായ തെറ്റായ അറിവിധാരണയാണു് ദൈർഘ്യം അല്ലെങ്കിൽ സമാനതയാലും ഏകത്വം.³ നാട്യപ്രദർശനത്തിനായി നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള കാലാവധിക്കുള്ളിൽ, നാട്യത്തിലെ നാട്യങ്ങളെ പോതുവാൻ കഴിയാതെ സ്ഥാനങ്ങളിലെ കാട്ടുവൃദ്ധപാശം പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതെന്നാണു്, സമാനതയാലും ഏകത്വത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനം. അതുതന്നെ,⁴ ഒരു നാട്യത്തിലോ, നാട്യങ്ങളിലോ, അഥവാ എല്ലാ നാട്യങ്ങളും കാട്ടുവൃദ്ധപാശം സമ്മേളിക്കുന്ന സ്ഥാനത്തോ നടക്കുന്ന കാട്ടുവൃദ്ധപാശം കഥയാണു് സാക്ഷ്യപ്രദമെന്നതിൽ വിശ്വസിക്കേണ്ടതു്. അരിസ്റ്റോട്ടലിസിന്റെ കഥാനത്തിലോ, ദൃശ്യവാനമാകാതെത്തീർന്നു പോകുന്നതിലോ നിന്നു് ഈ കഥ—കാലദൈർഘ്യമെന്നു സിദ്ധാന്തം—സിദ്ധിക്കുന്നില്ല. ഐക്യത്വമെന്നു പുനർജാഗരണകാലത്തെ നാട്യസിദ്ധാന്തം അരിസ്റ്റോട്ടലിസിന്റെതല്ല.⁵

അരിസ്റ്റോട്ടലിസിന്റെ മൂലവിചാരങ്ങൾ ഇതാണു്: (1) നാട്യ സംഭവങ്ങൾ കാരണകാൽപ്പരമായി സംഭവിക്കാതെയിരിക്കണം; (2) അനേകം ഐക്യത്തിലോളം ചേരിക്കേണ്ടതാണു്. ഇതുകാൽപ്പരം കാലൈക്യത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം വിധിക്കുന്നുള്ളു. കഥാനകത്തിന്റെ സ്വാഭാവികമായ സിദ്ധാന്തത്തിൽ ആവശ്യമുള്ളതൊക്കെയും കൈർക്കുന്നു. നാടകത്തിൽ അഭിനയിക്കേണ്ടതെന്താണു് ഗ്രന്ഥത്തിലെ വിഷ്കർമ്മം. കാട്ടുവൃദ്ധ, സമയം, സ്ഥാനം ഈ മൂന്നിന്റെയും ഐക്യത്തെപ്പറ്റി ഗ്രന്ഥത്തിൽ

1- Unity of Time = സമകൈക്യം
2. Unity of Place
3. Unities of Time and Place
4. Three Unities
5. കാസ്റ്റൽവെർട്ടോ (Castelverto) 1570-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച അരിസ്റ്റോട്ടലിസിന്റെ "കാവ്യകലയെപ്പറ്റി" എന്നൊരു ഇതിന്റെ ഒന്നാം പ്രകേതം നടന്നതു്. 1588-ൽ സർ ഫിലിപ്പ് സിംഗ്ലർ⁶ ന്റെ In Defence of Poesy-യിൽ അതുപരാമർശിച്ചു. ഐക്യത്വത്തെപ്പറ്റി മാറിയാൻ J. F. Spingaran's Literary Criticism in the Renaissance (1899) P. 98-9 നോക്കുക.

[illegible][illegible]

കുമാനകത്തിനടുത്ത സ്വാധാം സ്വഭാവത്തിൽത്തന്നെ. ദുരന്ത
 ഹൈന്ദവത്തിന്റെ പ്രകടനത്തിൽ, സ്വഭാവചിത്രീകരണമെന്നതിനാ
 ത്തും, പാതൃഗതമായ സ്വഭാവത്തിന്റെ രംഗമണ്ഡപരീക്ഷയായ പ്രകടന
 ഓര്മണമാണ്. കുമാനകപ്പട്ടണത്തെ അപേക്ഷിച്ച്, സ്വഭാവചിത്രീക
 രണം അപ്രധാനമാണെന്നും, കർമ്മവ്യാപാകമില്ലെങ്കിൽ ദുരന്തഹൈന്ദവം
 അപരസംഭവവും, സ്വഭാവചിത്രീകരണമില്ലെങ്കിലും അതു സാക്ഷാത്കാരവ്യാ
 ത്തമാകണം എന്നും രണ്ടാംപുസ്തകത്തിൽ അമിതസ്തോത്രമെല്ലാം പറയുന്നു.
 പ്ലമിക്ലൈറ്റിക് ഇതു കൊണ്ടു അഭിപ്രായമാണെന്നു തോന്നാം. പ്രകൃതി
 യായ സരസ്വതീയിൽ, കുമാനകത്തിനും, പാതൃഗതമായ സ്വഭാവത്തിൽ
 ത്തയിൽ വിശ്വാസമുള്ളതാണെന്നു പ്രതിപാദിക്കുകയും, സ്വഭാവ

ഐക്യനീതിസമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഓരോ വ്യക്തിയിലും ഇത്തരം ക്രിമിനൽ മൂല്യങ്ങൾക്കു സഹായം അതിന്റെ നിമിത്തത്തിൽ കാർഷിക മേഖലയ്ക്ക് ആശ്രയിക്കുന്നു. അതിന്റെ നവീകരണം അതിന്റെ ഉറവിടങ്ങൾ കാർഷിക മേഖലയ്ക്ക് നൽകിത്തന്നെ ആശ്രയിക്കുന്നു. അതാണ് ജീവിതത്തിൽ സഹായം, അത് കാർഷിക മേഖലയ്ക്ക് സഹായിക്കുകയും, ക്രിമിനൽ മേഖലയ്ക്ക് അധീനമാകുന്നു.

മക്കളാകട്ടെ, നവോത്ഥാനത്തെപ്പറ്റി നാമുള്ള അറിവിന്റെ പരി
മാണമനുസരിച്ചല്ല നാം മിശ്തമാരോ, ദുഷ്ടന്മാരോ ആകാറുള്ളത്. നീതി
ശാസ്ത്രത്തിലെ മുഖ്യതത്വം നിമപേക്ഷമായ നന്മയല്ല, പ്രായോഗികമായ
നന്മയാണ്; ആ നന്മ മനുഷ്യൻ പ്രാപിക്കുന്നതിനായിട്ടുള്ള വേദം.
ഈ ലക്ഷ്യം അവസാനം ആനന്ദവുമായി ചേരുന്നു. എല്ലാ ദൈവിക
സ്ഥിതിയിലും നിത്യജീവനിലും മറ്റും ഇല്ലാത്തതും, നഷ്ടപ്പെടാ
തും കെട്ടുള്ള വിഭവകുടുംബമായിരിക്കാം. നാം ഇച്ഛിക്കുന്ന ലക്ഷ്യം
(=പ്രാപ്തി) അതിസ്തോതലൈസിന്റെ പ്രക്രിയയിൽ മുഖ്യസ്ഥാനം
സ്വീകരിക്കുന്നു. ഒരു വിഭവകുടുംബം അസ്ഥി കൈമാറുന്നതുപോലെ നാം
ഇച്ഛിക്കുന്നു-മുളിയിരിക്കുന്നു; മനുഷ്യന്റെ ദൈവികമായ ക്രിയകളെ
അനിയന്ത്രിതമായ പരിണാമത്തിലൂടെ പിടിച്ചിടുന്നിട്ട് വേർപെടു
ത്തുന്നത് ഈ ഇച്ഛയാണ്-ലക്ഷ്യമുൾക്കൊള്ളുന്ന പ്രവൃത്തിവിഭവകുടും
ബം. ദൈവികമായ ക്രിയാപ്രാപ്തി ലക്ഷ്യത്തിലേക്കുള്ള ശക്തിയാ
കുന്നു. ഒരു മനുഷ്യൻ തന്റെ നന്മയ്ക്കു പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ട കരുതാ
വുമാ ലക്ഷ്യത്തിലേക്കാണ് ഇച്ഛിച്ചുകൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന ക്രിയാപ്രാപ്തി
ത്തിലൂടെ നേടുന്നതാണ് സ്വഭാവം. അതുകൊണ്ട് സ്വഭാവം ദൈവി
കമായ പ്രവണതയാകുന്നു. അതു പൂർണ്ണമായ യഥാർത്ഥ (കാർമ്മിക) പ്ര
മാണമെങ്കിൽ, ലക്ഷ്യം ഇച്ഛിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ശക്തി തുടർച്ചയായതാണ്.
'സംഭാവത്തിലും 'വാസ്തവികത'യും തമ്മിലുള്ള ഭേദത്തെപ്പറ്റി അതി
സ്തോതലൈസിന്റെ ആലോചനാശൃത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പദ്ധതി
ഇപ്പറഞ്ഞതാണ്. മുതൽപ്പറ്റത്തായ, സ്വഭാവം പൂർവ്വകാലീനമോ
കൽപ്പത്തിന്റെ പരിണാമത്തിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന പ്രവണത മാത്രമാണ്;
അത് രാവികാശ്യധാരയിൽ അതോരേ രൂപംകൊള്ളുന്നതല്ല. നിയമപര
മായതല്ലെന്ന നിലയിൽ സ്വഭാവത്തിന്റെ വാസ്തവികമായ രൂപം പ്രകട
മല്ലല്ലോ.

നാട്ടകത്തിൽ സ്വഭാവത്തിന്റെ അതിന്റെ പുണ്യവും, സ്വകീ
യവുമായ വാസ്തുവികത നേടുവാൻ കഴിയുന്നത് കാമ്യവ്യാപാരം നടക്ക
വേഗം മാത്രമാണ്. പാത്രങ്ങളുടെ ഏകദേശം ഉണ്ടാക്കി വർണ്ണി
ക്കോ നിർദ്ദേശിക്കുകയോ ചെയ്താൽ 'സ്വഭാവത്തിന്റെ സ്വഭാവവുമാൽ'
ആകാശമേ സിതീക്കു—വാസ്തുവുമായ രൂപം കൈവരുകയില്ല. എപ
കാരം കലിമയോട്ടമശാസ്ത്രത്തിൽ വെറുതെ നില്ക്കുന്ന 'പരമജാതി' അ
തിന്റെ സ്വഭാവത്തിന്റെ (സാമയ്യത്തിന്റെ) 'വാസ്തുവികത' മാത്രം

കാണിച്ചും, ഓടി ജയിച്ച് പത്താം വർഷം കത്തി അതിന്റെ സ്വഭാവത്തിന്റെ (സമർത്ഥ്യത്തിന്റെ) 'വാസ്തവികത്വം', നിശ്ചിതവും പൂർണ്ണവുമായ വിധം, ഓടും തുടങ്ങിയതു മുതൽ വക്ഷ്യത്തിലെത്തുന്നതു വരെ, നിരന്തരം പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ, അപ്രകാരം പൂർണ്ണമായ ഗുണങ്ങൾ, വേദം അവിഹിതമായ സംഭാവനയോണെന്നും, നാഭ്യമണ്ഡപത്തിൽ കാരുവ്യാപാരംവഴി പ്രദർശിപ്പിക്കുമ്പോൾ ആ കാരുഷഭക്തിയുടെ അവ സ്വഭാവത്തിന്റെ വാസ്തവികത്വമായി മാറുമെന്നും ധരിക്കണം.¹ അരിശ്വരാജമഖ്യതനോ പറയുന്നു:-² ജനകൃതയുടെ "സുഖവും ദുഃഖവും അവയുടെ കാര്യങ്ങളെയാണ് ആശ്രയിക്കുന്നത്". അതായത്, നമ്മുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഖക്ഷ്യം സുഖവും, ജീവിതമത്യ ഖക്ഷ്യത്തിലെത്താനുള്ള കാര്യവ്യാപാരവുമാകുന്നു—അതുകൊണ്ട് ഗുണമല്ല, ക്രിയയാണ്. സ്വഭാവം നമുക്കു ഗുണങ്ങൾ തരുന്നല്ല—എന്നാൽ അവ നമ്മുടെ കാര്യങ്ങളല്ല. നാടകത്തിൽ കഥാതന്ത്രം സ്വതഃ പൂർണ്ണവും, ഖക്ഷ്യോദ്യമോഹി ഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമായ കാരുവ്യാപാരമാണെന്നതാണ് ഇതിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കേണ്ടത്. ഖക്ഷ്യത്തിലെത്തുക ക്രിയാത്മകമായ ഗതിയാണ് മൂലം. നാടകത്തിൽ പാത്രങ്ങളെ നാടകിപ്പുന്നത്—'സ്വഭാവ'ത്തിന്റെ മാനസികമായ പ്രത്യക്ഷീകരണം നമ്മിലുണ്ടാകുന്നത്—ആ പാത്രങ്ങളുടെ 'വചന'ങ്ങളിലും 'കാര്യ'ങ്ങളിലും തെളിയിക്കിക്കൊണ്ടു പാത്രഗുണത്തിലൂടെയാണല്ലോ വചനങ്ങളും കാര്യങ്ങളുമില്ലാത്തവനാൽ, സർവ്വാഭാവം മേലുടനും വേണ്ടെന്നുവെട്ടാൽ, പാത്രരൂപവും സ്വഭാവരൂപങ്ങളും അജ്ഞാതമായിരിക്കുക തുടങ്ങും. നാഭ്യനിരൂപണത്തിൽ അരിശ്വരാജമഖ്യതനോ ആവിഷ്കരിച്ച ഈ സിദ്ധാന്തം മഹത്വമുള്ളതാണ്. നമ്മുടെ 'അക്ഷണ'ത്തെയും, കാരുവ്യാപാരത്തെയും സർവ്വമാണ് ആശ്രയിച്ചു മനസ്സിലാക്കുന്ന പാത്രരൂപം കേവലം നാഭ്യസമർത്ഥതയും, നാഭ്യകരണത്തിലും സാക്ഷിക്കുന്നവയാകുന്നു. "അതോണം വൃക്കയിലൂടെ അഭിമുഖീകരിച്ചും അതവിടം പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും, സാമാന്തികമായ പ്രയോജനം വൃക്കമാക്കുന്നതോ അതാണ് ശീലം അല്ലെങ്കിൽ സ്വഭാവം. ഇതു വൃക്കമാക്കാൻ കെട്ടിപ്പിടിക്കുന്ന വക്തവുശീലത്തിന്റെ വൃക്കകമല്ല." "ദുഃഖാദനോഭം * * * കാരുഷത്തിന്റെ അനുകരണമാണ്. അത് കത്താക്കളുടെ അനുകരണം ക്രിയയാണെങ്കിലും, ആ അനുകരണം കാരുഷത്തെ ആശ്രയിച്ചാണു വരുന്നത്" എന്ന് അരിശ്വരാജമഖ്യതനോ എഴുതുന്നുമുണ്ട്.

1. കൂടുതൽ അറിയാൻ നോക്കുക: Nicomachean Ethics tr. Sir D. Ross. pt. I, 8, 1099^b-I, 8, 1098^b 3 ff. (കുളിയിൽ കൊടുത്ത ദൃഷ്ടാന്തവും വിശദീകരണവും സ്വതന്ത്രമായ സാക്ഷാദരണമാണ്).

2. സംഭാവന എന്ന (മഞ്ജാപുഷ്പകത്തിലെ) പ്രകരണം.

നാട്ടുപ്രകടനത്തിൽ, സ്വഭാവചിത്രീകരണത്തിന്റെ കാര്യവും പരാധിഷ്ഠിതമായ അർത്ഥം മുൻനിർത്തി പശ്ചാത്തലപിക്കുന്നതായത്, എത്രാലയമായ അനവചിനനാശ ഭാവത്തിന്റെ സർവ്വാർത്ഥവിശിഷ്ടമായ സമാവേശം ഇല്ലാതെയും നാടകം സാക്ഷാദ്യമാണെന്ന വ്യക്തമാക്കം ത്രിശങ്കാങ്കതിലും, ഇംഗ്ലീഷിലും പാത്രങ്ങളും സ്വഭാവങ്ങളും കുറിക്കുന്ന ശബ്ദം സമാനമാകുകയോ, അരിസ്റ്റോക്കൈഡസിന്റെ അർത്ഥം, വേഷപോലെ, ത്രിശങ്കാങ്കതിലും വിവർണ്ണമാകുകയോ. 'ഏകദാസ' എന്ന ത്രിശങ്കാങ്കതിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് അർത്ഥം 'കേരളം' എന്നാണല്ലോ. അതിൽ സ്വഭാവമെന്നും പാത്രമെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. പാത്രമില്ലാതെ നാടകം സംഭവിക്കുകയല്ലല്ലോ. അതിനാൽ 'ഏകദാസ' ഇല്ലാതെയും നാടകം സംഭവിക്കാമെന്നു സന്ദർഭത്തിൽ, "അരിസ്റ്റോക്കൈഡസിന്റെ വിഭവപരമകാലം സമാവചിന"കളാണല്ലോയെന്നും ഉദാഹരണമാകുകയോണെന്നു അർത്ഥമുണ്ട്. സ്വഭാവചിത്രീകരണത്തിൽ വകയ്ക്ക് 'സ്വഭാവവിഷ്കരണ'മെന്നാലും മനസ്സിലും പ്രയോഗിച്ചതാണ്. 'ആവിസ്' എന്ന പദത്തിനർത്ഥം 'പ്രകാശ'മെന്നാകുന്നു. കരണമെന്നാൽ മെച്ചം. 'ആവിസ്' + കരണം = പ്രകാശിപ്പിക്കുക, പ്രകടമാക്കുക, വെളിപ്പെടുത്തുക. നന്മയെ വാക്കാലിയുള്ള പോലെ, അകിലും, അന്തകാലത്തിനൊത്ത നില, സ്ഥിതിവിപര്യയം, എത്രയും, സമാവേശം, യാദാർത്ഥ്യത്തെക്കാൾ ഭവ്യതമാക്കുക—ഇവയെല്ലാം സ്വഭാവത്തിന്റെ ആവിഷ്കരണത്തിന് ആവശ്യമാകുന്നു. അതിനാൽ ആദ്യത്തെ സ്വഭാവശബ്ദംകൊണ്ടു നിർദ്ദേശിക്കുകയാണ് അരിസ്റ്റോക്കൈഡസ് ചെയ്യുന്നത്. അദ്ദേഹം, സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ചോ ഇല്ലെന്നിരുന്നാലും, അദ്ദേഹം അത്തരം സ്വഭാവചിത്രണം ഇല്ലാതിരുന്നാലും, [മുഖാന്തര]നാടകം സംഭവിക്കുന്നു.

സ്വഭാവവും വിചാരവും വേഷവേഷം അത്യാവശ്യമാകുന്നു, സ്വഭാവം കാര്യവുംപാരത്തിലൂടെ ചരിതാർത്ഥമാക്കും പോലെ വിചാരം കാണുന്നതിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. പരിസ്ഥിതിക്കും ആവശ്യകതയ്ക്കും അനുസരണം പ്രതികൂലമായ ആയ കാണണം സ്വഭാവമാകുന്നതുകൊണ്ട്, അത് മണ്ഡനാജ്ഞാതം, മണ്ഡനാജ്ഞാതം, സമാവേശം, തക്കസിലാകോളംകൊണ്ടു തീർക്കുന്നു. ത്രിശങ്കാങ്കതിൽ ശക്തിയായ ചരിതാർത്ഥമാകുന്നതും, ചരിതാർത്ഥത്തെയും, തരസിദ്ധാസത്തെയും, ആവശ്യകതയെയും, നിമിത്തം മറ്റും സംവാദത്തിൽ വിവരപിക്കുകയോ. അതിനാൽ ആ വിവരങ്ങളെ സമാവേശിച്ചു അറിവും, അതിനെക്കാൾ ഭവ്യമായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തി വെളിപ്പെടുത്തും പാത്രങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമാണ്. ഇതാണ് ഇംഗ്ലീഷ്. അതിന്റെ കാര്യവകങ്ങളാണിതിൽ ഇതിന്റെ പേര് ഭാവതത്വമെന്നാണ്. ഭാവതത്വം രണ്ടാമതാണ്. മറ്റ് വസ്തുതകൾ; മറ്റൊരു, ആത്മതത്വം. പാത്രങ്ങളിലൂടെ ഭാവതത്വം വിവരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുകയാണ് വസ്തുതയായ ഭാവതത്വം. കവി തന്റെ കാവ്യരചനയിൽ അതിന്റെ കഥാസംവിധാനം, സ്വഭാവവി

സ്കരണം, വിചാരവിശ്വാസം, ഭാവിഭിഷ്ടങ്ങൾ, ദൃഢസ്വഭാവമെന്ന മുതലായ ഏറ്റാ അംശങ്ങളിലൂടെയും സമ്പ്രദായം ബോധിപ്പെടുത്തു. പ്രകൃതി ആശയമെന്നതായ ഭാവവിശ്കരണമാകുന്നു. അതിന്മേലായ ബാധ വസ്തുവെന്നതായ ഭാവത്തെപ്പറ്റിയാണ് പ്രാധാന്യം നൽകുന്നത്.

ഇങ്ങനെ, നാടകത്തിൽ കഥാപാത്രമായ നല്ലവരിൽ കാരുവുപാദം പഴി പക്ഷങ്ങളുടെ പ്രകർശനം സർവ്വപ്രധാനമാണെന്നും, സമാധാനിപ്പിക്കാൻ കാരുവുപാദമൊരു ആശ്രയിക്കുന്നതിനാൽ താഴെത്തന്ന ഗ്രന്ഥമാണെന്നും, സ്വഭാവം കാരുവുപാദത്തിൽനിന്നു് ആവിഷ്കൃതമാകേണ്ടെന്നും, നാടകത്തിലെ പാത്രങ്ങളുടെ ഭാവങ്ങളിൽ മുഴുകിത്തന്നു് ആവശ്യമാണെന്നും അതിജ്ഞാശൈല്യം സ്ഥാപിക്കുന്നു. നാടകത്തിന്റെ സ്വഭാവവും സ്വഭാവവും സാക്ഷ്യവും പരിവർത്തനം അനുഭവിക്കുന്നതിൽ, അതിൽ ജീവതാനന്ദം വിചാരംകൂടി ഉണ്ടാകണം. പക്ഷേ, വിചാരംകൂടി പാത്രങ്ങളായ കലാകാരന്മാർ തിരിച്ചറിയുന്നതിൽ; അതുതന്നെ സമഗ്രമായി പഠിക്കുന്നതു് ഉപകരിച്ചു അഥവാ കാരുവുപാദമാണു്.

ഇനി, സ്വഭാവവും കാരണികവുമാകാനും വികസിച്ചുമാണ്. ദുഃഖമനുഭവം വ്യക്തിയുടെ അനുകരണമല്ല, സംഭവങ്ങളുടെ അനുകരണമാണ്. അതിനാൽ ഇതുവരെ വിവരിച്ചുവന്നതുപോലെ, സ്വഭാവം വിജ്ഞാനം കാര്യവ്യാപാരത്തിലൂടെ നഭരണമാണ് കാഴ്ചയിലേക്കുണ്ടാകുന്നത്. ആ കാര്യവ്യാപാരത്തിന്റെ സാധനമാണ് അഭിനയം. അതിനാൽ കാര്യവ്യാപാരത്തിന്റെ തിരിയാകുന്നു. കഥാനാകത്തിന്റെ വിസ്താരം പാതയെ സാധനമാക്കുന്നതല്ല, ആ കഥാനാകം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നത് അംഗമണ്ഡപത്തിനുള്ളിൽ കാര്യങ്ങൾ വഴിയാണല്ലോ. അപ്പോഴല്ല ഒരു നാടകമാകുന്നത്. അതുകൊണ്ട്, നാടകത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളിൽ മുഖ്യമായ രൂപകരം കാര്യവ്യാപാരത്തിന്റെ പ്രത്യേക മുഖമേ സിദ്ധിച്ചു. അരികുറ്റങ്ങളിലെവിടെ വിചര്യമാകുന്നുവോ, ഹൃദയം പാതം സഞ്ചിച്ച്, പാതയെ സഞ്ചിപ്പിക്കുന്നത് കാര്യവ്യാപാരമാണ്. അപ്പോഴാണ് കാര്യം നിമഗ്നമായ പ്രതിബിംബം പോലെയാകുക, സിനിമയിൽ അനങ്ങാതെ നില്ക്കുന്ന മോഹാലിനം പോലെയാകുക. ഹൃദയം പാതയെ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുക. എന്നാൽ, അപ്പോഴും സമയപ്പോൾ കാര്യവ്യാപാരത്തിൽ എർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന കലാകാരിയുടെ മനസ്സെല്ലാം പ്രതിബിംബം മുറുപ്പ്. നിമഗ്നതയിൽ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുക, സംഭവങ്ങളുമായ കാര്യവ്യാപാരങ്ങളിൽ നിരന്തരം എർപ്പെട്ടും സഞ്ചിപ്പിക്കുകയാണെന്നുമാണ്, മുക്കിയൊക്കും സംഭവങ്ങളും നമ്മുടെ മുമ്പിലുണ്ടാകുന്ന സംഭവങ്ങളുമായ മോഹാലിനം (മോഹി) പോലെയാകുക, രൂപകരം നാട്യത്തെ ചരിത്രത്തിൽക്കൊണ്ടു വേണ്ടത്. സമയപ്പോൾ ചുരുക്കിയെടുക്കുന്ന പാതയെ (അഭിനയം) കാര്യവ്യാപാരത്തിലൂടെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന ആഭിനയവ്യാപാരമാണ് കഥാനാകവും, അതിന്റെ അംഗങ്ങളും അരികുറ്റങ്ങളും.

ലോകത്തിൽ പരിചയപ്പെടാൻ സാധ്യമാണ്. അതിൽ 'പ്രകൃതിയുടെ മറ്റു സവിശേഷതകൾ' ഉൾപ്പെടെ, കാലാനുസൃതമായ (ക്രോണിക്) ആകൃതിയുള്ള സവിശേഷതകളാണെന്നും, പാരമ്പര്യപരമായതും വ്യക്തമായതും ഇവയെ പ്രപഞ്ചീകരിച്ചു. അതിപ്രധാനമായ ഈ പ്രകൃതിയിൽ 'പ്രകൃതിയുടെ മറ്റു സവിശേഷതകൾ' ഉൾപ്പെടെ, കാലാനുസൃതമായ (ക്രോണിക്) ആകൃതിയുള്ള സവിശേഷതകളാണെന്നും, പാരമ്പര്യപരമായതും വ്യക്തമായതും ഇവയെ പ്രപഞ്ചീകരിച്ചു. അതിപ്രധാനമായ ഈ പ്രകൃതിയിൽ 'പ്രകൃതിയുടെ മറ്റു സവിശേഷതകൾ' ഉൾപ്പെടെ, കാലാനുസൃതമായ (ക്രോണിക്) ആകൃതിയുള്ള സവിശേഷതകളാണെന്നും, പാരമ്പര്യപരമായതും വ്യക്തമായതും ഇവയെ പ്രപഞ്ചീകരിച്ചു.

പ്രകൃതിയുടെ മറ്റു സവിശേഷതകൾ ഉൾപ്പെടെ, കാലാനുസൃതമായ (ക്രോണിക്) ആകൃതിയുള്ള സവിശേഷതകളാണെന്നും, പാരമ്പര്യപരമായതും വ്യക്തമായതും ഇവയെ പ്രപഞ്ചീകരിച്ചു. അതിപ്രധാനമായ ഈ പ്രകൃതിയിൽ 'പ്രകൃതിയുടെ മറ്റു സവിശേഷതകൾ' ഉൾപ്പെടെ, കാലാനുസൃതമായ (ക്രോണിക്) ആകൃതിയുള്ള സവിശേഷതകളാണെന്നും, പാരമ്പര്യപരമായതും വ്യക്തമായതും ഇവയെ പ്രപഞ്ചീകരിച്ചു.

പ്രകൃതിയുടെ മറ്റു സവിശേഷതകൾ ഉൾപ്പെടെ, കാലാനുസൃതമായ (ക്രോണിക്) ആകൃതിയുള്ള സവിശേഷതകളാണെന്നും, പാരമ്പര്യപരമായതും വ്യക്തമായതും ഇവയെ പ്രപഞ്ചീകരിച്ചു. അതിപ്രധാനമായ ഈ പ്രകൃതിയിൽ 'പ്രകൃതിയുടെ മറ്റു സവിശേഷതകൾ' ഉൾപ്പെടെ, കാലാനുസൃതമായ (ക്രോണിക്) ആകൃതിയുള്ള സവിശേഷതകളാണെന്നും, പാരമ്പര്യപരമായതും വ്യക്തമായതും ഇവയെ പ്രപഞ്ചീകരിച്ചു. അതിപ്രധാനമായ ഈ പ്രകൃതിയിൽ 'പ്രകൃതിയുടെ മറ്റു സവിശേഷതകൾ' ഉൾപ്പെടെ, കാലാനുസൃതമായ (ക്രോണിക്) ആകൃതിയുള്ള സവിശേഷതകളാണെന്നും, പാരമ്പര്യപരമായതും വ്യക്തമായതും ഇവയെ പ്രപഞ്ചീകരിച്ചു.

1- 'Character's Character എന്നു പറയാനാവി. ഈ വൈകല്യം ഉണ്ടാകാതിരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

[illegible]

മുഖിതമെന്നതിന്റെ ഗുരു മൂലം 'ഇതിതദേവതാ' എന്നാകുന്നു. അത് ഒരു താൽകാല കൂടാരമായി, സ്വതന്ത്രരൂപത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കാം. മുഖിതമെന്നതിന് യുക്തമെന്നാണല്ലോ അർത്ഥം. എന്തിനോടു യുക്തം? ഇതിനോടു യോജിച്ചത്—എന്ന പ്രശ്നത്തിൽ അവകാശമുണ്ടാകുകയാണു് ഗുണത്തിൽ മൂലമല്ലും പ്രധാനിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ നാമീശ്വരാവണപ്പററി പരമേശ്വരൻ, നാമകത്തിലെ നാമീപാത്രമെന്ന അർത്ഥം സ്വീകരിച്ചുകൂടാ. സ്ത്രീസ്വഭാവമുള്ള പുരുഷപാത്രവും, പുരുഷസ്വഭാവമുള്ള സ്ത്രീപാത്രവും കവികണ്ഠത്തിലാൽ കഴിയും. അപ്പോഴിതന്നെ ശബ്ദത്തിൽ ഗവേഷണമെടുത്താൽ പരമേശ്വരൻ പുരുഷനിൽ സ്ത്രീസ്വഭാവവും, സ്ത്രീയിൽ പുരുഷസ്വഭാവവും പ്രസംഗമായി കിട്ടേണ്ടെന്നാണല്ലോ. നാമീസ്വഭാവമെന്നും, നാമസ്വഭാവമെന്നും, രണ്ടായി സ്വഭാവത്തെ തരംതിരിക്കുന്നത് ന്യായമല്ലെങ്കിലും, പില അർത്ഥത്തിൽ അത് ആവശ്യമാണ്. അഞ്ചവഗീതകാരനായ തിരുമാലിനിസ് രചിച്ച സ്തവഗുണാഭിഷേകം, ഭക്തസ്തുതിഗീതം വിശാലം നാമസ്വഭാവമല്ല. തിരുമാലിനിസ് മറ്റൊരവിടെയാ ഭക്തസ്തുതിഗീതം നാമസ്വഭാവമായി പിന്തുടർത്തിയിട്ടുള്ളത് അഭിപ്രായഭേദം കണ്ടിരിക്കാം. ആ നിമിത്തം, അയാളുടെ വിശാലം അയാളുടെ സ്വഭാവത്തിനോത്തരമല്ലെന്നു വന്നുകൂടുന്നു. എങ്കിലും പ്രവർത്തകളെ നാമസ്വഭാവമായും, മറ്റൊന്നിനും പ്രവർത്തകളെ നാമീശ്വരാവണവും വിളിച്ചു നിർത്തിക്കൊണ്ടു്, ഓരോ വിഭാഗത്തിനും ഓരോ പദവി നിർദ്ദേശിക്കുകയാണ് അഭിപ്രായഭേദം ചെയ്യുന്നത്. ഭാഗ്യമെന്നാകത്തീരെ

പുരുഷപാത്രം നാരിവപദാവം പ്രകടിപ്പിച്ചാൽ അയാൾക്കു പദപുതി
ഭവിക്കും. ആ നിയമം വിപരീതമെന്ന നാരിപാത്രത്തിന്റെ വിശ
കത്തിലും ചാരിതാർത്ഥമാകും. ഇപ്പറഞ്ഞ പദവിനിർദ്ദേശം സാമുദാ
യികഗ്രാമീണിയുടെ പ്രതീകമാണ്. 'സ്മൃതിയും, അഭിമുഖം അനുപദവി
തികളു പാത്രങ്ങളാണെന്ന് അഭിമുഖമാണെന്ന് പറയുന്നതാണ്.
എങ്കിലും, അവയുടെ വ്യവഭാവം അഗ്രകോശം തീർത്തു എന്നില്ലെന്നുകൂടി
അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കുന്നു. സ്വഭാവത്തിന്റെ സോപാനരീതിയും, ഗ്രീക്കു
സമുദായ (മാഷ്)ത്തിന്റെ സോപാനാഭൂതനായും നാടകത്തിൽ പ്രകടമാ
കുന്ന അനുകരണരൂപമാകുന്നു. ഇതാണ് ഉപതലത്തിന്റെ
അർത്ഥം.

അനുകരണ (സാമുദായം)¹ എന്നാൽ മുന്നോട്ടെ വിശദമാക്കണം.
എങ്കിലും സമുദായം എങ്ങനെയുള്ള അനുകരണ? സമുദായമാകാ
ലോടെ അഭിമുഖമാണെന്ന് ഇവിടെ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ്. മുമ്പു
വന്ന അനുകരണത്തിനോ, ഇതിവൃത്തത്തിനോ, പുരാണകഥയ്ക്കോ അനു
രൂപമായ, എന്നു വ്യാഖ്യാനം കവിയുടെ സമുദായരീതിയിൽ വിശദ
മാക്കണം. മുമ്പുവന്ന അനുകരണമായ, സമുദായം, നീക്കം കവി
യുടെയും വിതകരണവും കോലി അല്ലെന്ന് അഭിമുഖമാണെന്ന് ഇ
പ്പോൾ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ്. യഥാർത്ഥരീതിയിൽനിന്നു അങ്ങനെയൊ
ന്നുപോലെയൊന്നിരിക്കണം പ്രകടനകാര്യങ്ങൾ കോലിതാണ്. ദൃശ്യമാത്ര
നാടകത്തിലെ പാത്രങ്ങൾ നമ്മെപ്പോലെയാ, അല്ലെങ്കിൽ നമ്മെക്കാൾ
ഉന്നതമാ, അല്ലെങ്കിൽ അതിമിക്കുമെന്നുപറഞ്ഞിട്ട്, അവസാനം അവർ
"ഇന്നത്തെ മനുഷ്യരെക്കാൾ ഉന്നതമാക്കിയിട്ട്"മെന്നുകൂടി വേർതിരിക്കുന്നു.
അങ്ങനെയുള്ള സ്വഭാവവിശ്ലേഷണം സാധിക്കുന്ന കവി, അതിൽ അനു
രൂപമായ കാർമ്മ്യപാത്രം കഥാനായകനായിട്ടുള്ള നീക്കിയിട്ടുള്ള ചെ
ല്ലണം. സാമുദായം വിശദമാക്കണം യഥാർത്ഥരീതി (നീക്കവിശ്ലേഷ)കളു
ടെ സിദ്ധാന്തത്തെ പൊതുവിലുള്ളതെന്നു അനുകരണം അഭിമുഖമാ
ണെങ്കിൽ സിദ്ധാന്തത്തിന് മേലെന്നാകട്ടെ.

എന്നുകൂടിപറയുന്ന വിശദമാക്കണംകൊണ്ട് സ്വഭാവത്തിന്റെ വിശ
കം വിശദമാക്കുന്നതായ നീക്കത്തിന് വഴങ്ങുന്നതായിരിക്കണമെന്ന
അർത്ഥം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. സ്വഭാവത്തിന്റെ ഗതി അനുകരണരൂപമാവാം.
ചലിക്ക, അവ അല്ലെങ്കിൽ ഉണ്ടാകുന്ന, കലനീകമെന്നോ അനുക
രണീകമെന്നോ പറയുന്നതാണ്, അനുസ്മരണവിശ്ലേഷം വികാരമാണെന്നു
പറയുക മാത്രമാണ്.² ആ അനുകരണരൂപം അങ്ങനെയും എങ്കിലും

1. ഗ്രീക്കുൻ ദേ തോ ഹോ മോളെൻ (= ഇതിൽ സമുദായ
മെന്നു) എന്ന് ഉപം.

2. Thomas Twing: Aristotle's Treatise on Poetry, (note on P.33)

മുഴുവനാക്കിയിരിക്കും. നിരന്ന ഏകതപതയോ, വൈവിധ്യമുള്ളതായോ¹ അഭിജ്ഞാതലോപ² വിധിക്കുന്നില്ല.

മുഴുവനാക്കുന്നതിലെ നാമകർ സർവ്വഗുണാധരവന്നതും, സമ്പ്രദായപരിചയമായ ഉത്തമനാക്കിക്കുന്നതും, അതാർ ഏകപ്രാവിശ്യമെന്നു മുൻകാശ്യത്തിന്റെ ആപ്തവാദങ്ങൾ നമുക്കെന്തായാലും ധർമ്മികാവനയോടും ഹനിക്കുമെന്നും, അതുകൊണ്ട്, അതാർ ഉത്തമനാ അപകൃഷ്ടിച്ച് അജ്ഞാതാക്കിക്കുന്നതെന്നും അഭിജ്ഞാതലോപ³ പറയണം. ആ അർത്ഥം എന്താണെന്നു നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടില്ല. ഉത്തമനെയും അധമനെയും ഇവയ്ക്കുള്ള നിലയെന്നു സൂചനയ്ക്കു കാണാൻമുട്ടും. ¹ അതാർക്കുണ്ടാകുന്ന മുഖം എന്തെങ്കിലും പാപത്തിന്റെതോ; അധമനെയ്ക്കുണ്ടാകുന്നതോ വാമനതോ, അതു എന്തെങ്കിലും തെറ്റുപറ്റിയതിനാലുണ്ടായതാണെന്നു വശാവ എന്തും, കാരണികപ്രാപകമെന്നു പ്രകരണത്തിൽ, വിധിക്കുന്നു. ഈ തെറ്റൊന്നാണെന്നതിനേപ്പറ്റി നിജപരമാർശമുള്ള വലിയ പാദകാലാഹമം നടന്നിട്ടുണ്ട്. മുഖത്തിൽ 'ഹമർതിത്വ' എന്നു ഗർവ്വമൊക്കെ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. മുറുപാദകളെപ്പറ്റി വെണ്ടത്ര അറിവില്ലാത്തതിനാലുണ്ടാകുന്ന തെറ്റൊന്നും, നിശ്ശയസംബന്ധമായ തെറ്റൊന്നും, അറിവോടെയും, എന്നാൽ അവധാനപൂർവ്വം ഉത്തമനാവിചിന്തനം ചെയ്യാതെയും, താത്കാലികമായ വികാരാവേശനിമിത്തം, ചെയ്തപാകുന്ന തെറ്റൊന്നും, പലതരത്തിൽ, ആ ഗർവ്വപ്രാപ്തിയിട്ടുണ്ട്.² "അതാർ തികഞ്ഞ മുട്ടുണ്ടാകും, പാപമോ കൊണ്ടല്ല, എന്തെങ്കിലും വലിയ തെറ്റൊ, മുൻബ്രഹ്മതയായുണ്ടാകാം" അതാർ മുൻകാശ്യത്തിൽ കടത്തുന്നതെന്നു വശമോ ശ്രദ്ധിച്ചു പരിശോധിക്കുക. വലിയതെറ്റു (മേജുത്തമൻ ഹമർതിത്വ) എന്നു പ്രയോഗത്തിൽ കാണുന്ന വലിയ (മേജുത്തമൻ) എന്നു വിശദംകൊണ്ടു മാനസികഗുണത്തിനോ, ആപാദകൃഷ്ടത്തിനോ ചേരുന്ന പദമല്ല.³ അതിനാൽ, 'ഹമർതിത്വ' മാനസികമായ അവസ്ഥയാണെന്നു പറയവതും. അഭിജ്ഞാതലോപിന്റെ ആപാദകൃഷ്ടത്തിൽ ഞെരുക്കം കർമ്മങ്ങളെപ്പറ്റി പറയണം. അജ്ഞാനവശാൽ ചെയ്യുന്ന കർമ്മം തെറ്റാകുന്നത്, കർമ്മ പ്രതിഷ്ഠിച്ചതിനു വിപരീതമായ കാര്യമോ, ആയുധമോ (ഉപകരണമോ), ഹിംസയോ ഉണ്ടാകുമ്പോളാണു്.⁴ വസ്തുതയെ സംബന്ധിച്ച അജ്ഞാനം നിമിത്തം ചെയ്യുന്ന കാര്യം ചെയ്തുകൊള്ളൂ.⁵ അതാർ ജ്ഞാതലോപിന്റെ ഇത്തരത്തിലാണു്. പാപിയെ (മേജുത്തമൻ) കണ്ടു

1. അപരലോപ¹ അജ്ഞാതലോപ² (= ഏകതപമായ വിധിവിധി നൽകി) എന്നു മുഖം.

2. L. J. Potts: Aristotle's Theory of Poetry and Fiction p. 295-97

3. Butcher: Aristotle's Theory of Poetry and Fine Art p. 319
Note 3.

4. Aristotle; Nicomachean Ethics Book V ch. viii, Book III ch. i.

5. Ibid Book III ch. I.

പിടിക്കുക, മനശ്ശെസിന്റെ മുറിഞ്ഞിൽ നിന്നു മോചിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതെന്നുള്ള നല്ല ഉദാഹരണങ്ങൾ ഒളിപ്പുസ്, ഇപ്പുറപ്പുസ്, മുഴുവൻ കാൽപാദങ്ങൾക്കുമുള്ളതാണ്. എന്നാൽ അപ്പോൾ താൻ തന്റെ പിതാവിന്റെ വധിച്ചു എന്നു വാസ്തവം, അയാൾ അറിയുന്നതു ഇല്ല. ഈ വാസ്തവത്തിന്റെ അഭിജ്ഞാനം അയാളുടെ പ്രതിഭയ്ക്കു നീണ്ട വിപരീതമായ ഫലമാണുണ്ടാക്കിയത്. ഇവിടെ ഒളിപ്പുസ്സിന്റെ മാനസികമായ അപൂർണ്ണതയോ ധാർമികമായ അധഃപതനമോ അല്ല അയാളുടെ ദുർഭാഗ്യമെന്നു. ഒളിപ്പുസ്സിന്റെ ഈ അദ്ധ്യായം 'ഹതർതി ആ'യ്ക്കു ചേരുന്ന 'പ്രോമോമോസ്', 'പ്രമിസ്സിമിമിക്രോ', പ്രധാനമായവസ്തുതയ്ക്കുതോന്നുവെന്നുവെച്ചു അജ്ഞാനിന്റെ അർത്ഥത്തിൽ ആദ്യവും പ്രയോജനമാണെന്നു ഈ അർത്ഥം വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഇവിടെ കൊടുത്ത അർത്ഥം വിശ്വാസാർക്കു സമ്മതവുമാണ്.¹ അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റെ ഈ ചോദ്യത്തിന് അഭിജ്ഞാനവുമായി അർത്ഥമായ ബന്ധമുണ്ടെന്നു എനിക്കു തോന്നുന്നു.

അഭിജ്ഞാനത്തിന്റെ വിപരീതമായ അവസ്ഥയാണ് സ്ഥിതി വിപര്യയാസം 'പെരിപെതിആ' എന്നാണു മൂലമുണ്ടായത്. 'പി.പി'ആയതിന്റെ അർത്ഥത്തിന്റെ ധാതു വിഴിക് എന്നു അർത്ഥമുള്ള 'ചെക്' (സംസ്കൃതം - ചക്) ആണ്. അപ്പോൾ 'പെരിപെതിആ' എന്നതിന്റെ ധാതുപത്ഥം 'സംസ്ഥാനം വിട്ട്' വിഴിക് എന്നാണല്ലോ. അതിലൂടെ സമയമായ കഥാതന്തുക്കൾ വിഭവപിടിക്കുന്നിട്ടുണ്ട്, സ്ഥിതിവിപര്യയം, അഭിജ്ഞാനവും ഇല്ലാതെ, കാഴ്ചപരിവർത്തനം നടക്കുന്ന കഥാതന്തുക്കൾ സമയമാണെന്നു പറയുന്നു. സ്ഥിതിവിപര്യയമില്ലാതെയും, കാഴ്ചപരിവർത്തനം നടക്കുന്നതും ഇതിൽ നിന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട്, ദൃശ്യമാണെന്നു കണ്ടിട്ടെങ്കിലും കാഴ്ചപരിവർത്തനത്തെ ആശ്രയിച്ച്, സ്ഥിതിവിപര്യയം ഏകാന്തിയാക്കുന്നതല്ല. നാടകത്തിലെ സ്ഥിതിക്കുമാണ്. പാത്ര ഗതവും, പ്രേക്ഷകഗതവും. പാത്രഗതത്തിന്റെ ആശ്രയം സാക്ഷാത്കവും, പ്രേക്ഷകഗതത്തിന്റെ ആശ്രയം പാത്രഗതത്തിന്റെ പ്രദർശനവുമാണ്. പാത്രഗതം സകലവിപര്യയാസമാകുന്നതുകൊണ്ട് കഥാതന്തുക്കളുടെ മുഴുവൻ 'ചേരുന്നതിലും വരുന്ന കാഴ്ചവ്യാപാരവിപര്യയാസം. കാഴ്ചവ്യാപാരത്തിലുണ്ടാകുന്ന പരിവർത്തനമാണു സ്ഥിതിവിപര്യയമെന്നും, അത് ഏകാന്തിയാക്കുന്നതല്ലെന്നും സാക്ഷാത്കമായും നിയമങ്ങൾക്കു വിധേയമായിരിക്കുമെന്നുള്ളതും എന്ന്, അരിസ്റ്റോതലൈസ് നിരൂപിക്കുന്നതുണ്ട്. എന്നാൽ, സ്ഥിതിവിപര്യയം നാടകത്തെ സംബന്ധിച്ചു സംഭവിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞിട്ടില്ല; ഏകിലും നാടകം മറ്റു പാത്രങ്ങളും, സമ്പ്രദായപരമായ വിപര്യയാസത്തിൽ കടക്കുന്നു എന്നു നീല, നല്ല ദൃശ്യമാണെന്നാകട്ടെ അരിസ്റ്റോതലൈസ് പ്രതിപാദിക്കുന്നതാണ് തീർച്ച.

1. Bywater Text and Translation, Poetics P. 215
Rostagni Aristotele, Poetica Introduzione, Testo e Commento, 1945. PP 71

താൻ. പക്ഷെ, രാജാ ജൂലിപുഡി'ൽ ചെന്നും വിപത്യാസത്തിന് വിധേയമല്ലാത്ത ധാതുക്കളെപ്പറ്റി മറന്നുപോകരുത്. ജൂലിപുഡി' അപരമായിത്തന്നെ ആരംഭമുണ്ടെന്നും 'കൈയെഴുതിയ'ല്ല' അറിയാതെകിതന്നു.

മുഖ്യമായ കാതുവ്യാപാരത്തിനിടയ്ക്ക്, സാധകനല്ലാത്ത മരണത്തെ കിടപ്പും പശുക്കളെ സംബന്ധിച്ച സ്ഥിതിവിപര്യയങ്ങളാകാം. സൗകര്യമുള്ളതും, അപ്രധാനവിപര്യയമെന്നും അതിന് പെരുങ്കൊടുക്കാരും. 'കൊല്ലാനെവിടെ ജൂലിപുഡി' എന്നു ചോദിക്കുമ്പോൾ, വിവാഹത്തിന്റെ ആതിഥേയന്മാരായവരായും ആളുകളുടെ പൊതുനീക്കവും വരുത്തുകിട്ടുന്നതു ശാപമാണ്. അതും, അപ്പൂരി, കൈക്കൊണ്ട് നോക്കുവഴി ഉദ്യോഗാലയം പ്രത്യേകിച്ചുള്ളതും സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. അതിന്റേതായോടേയ്ക്ക് സ്വയം, ജൂലിപുഡിന്റെ കയ്യിൽ, സന്ദർശനം കരന്റെ അപ്രധാന വിപര്യയം ഉദാഹരിക്കുന്നതാണ്. പൂർണ്ണ ജൂലിപുഡിനെ പരത്താക്കിപ്പിടയ്ക്കുന്നതിലേക്കു കഷണം അയച്ചുക്കൊടുക്കുന്നതിന് പ്രത്യേകിച്ചു വിപരീതമായ ചലനങ്ങളാക്കിയത്.

സ്ഥിതിവിപര്യയമെന്നു ചാമ്പം 'വേറെരാൾക്കുവേണ്ടി കഴിച്ച കഴിയിൽ താൻ സ്വയം വീഴരുത്' എന്നതാണ്. കണ്ണാവിന് അന്നം പോലെയും, യഥാർത്ഥത്തിലുള്ളപോലെയും, തണുത്തതായിട്ട് 'ഒരു സമയം, സിദ്ധിക്കുന്ന കാതുവ്യാപാരമാണത്'. അതിനാൽ അതിന്റെ പോഷ് രണ്ടു പ്രകാരം നടക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, നല്ല ഉള്ളടക്കത്താലും, അതു ധാരാളമായ പ്രയോജനം ശരിയായ ഉപയോഗത്താലും, വിപരീതത്തിന് രൂപം പെട്ടിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയിലേക്കായി വരുന്നു¹.

ജ്ഞാനമായി മാറുന്ന അന്തരാനുഭവം അഭിജ്ഞാനം, 'അനുഗ്രഹാധിപിന' എന്നതാണ് മുഖത്തിലെ ശബ്ദം. അജ്ഞാനമായ ഏതെങ്കിലും തത്വത്തിന്റെ പെട്ടെന്നുള്ള പ്രകടീകരണമുമാകാം കാതുവ്യാപാരത്തിന്റെ ഗതിയിൽ മാറ്റം വരുന്ന സ്ഥിതിയെന്നാണതിന്റെ നിഷ്കൃഷ്ടമായ അർത്ഥം. പലതരം അഭിജ്ഞാനങ്ങളാണ്. സ്ഥിതിവിപര്യയം വേർതിട്ട്, വിവരങ്ങൾക്കായി ഉണ്ടാകുന്നത്, സ്പഷ്ടതയിൽ നിന്നു വരുന്നത്, അർത്ഥവിശദീകരണം, കവിതയുടെ ഇഷ്ടപോലെ വേർതിട്ട്, മിശ്രിതം, സ്വാഭാവികം—ഇങ്ങനെ അനേകം അഭിജ്ഞാനങ്ങളുണ്ടാവാം. വസ്തുവിന്റെയും വ്യക്തിയുടേയും അഭിജ്ഞാനം സാധാരണ സംഭവിക്കാമെങ്കിലും, ഇവയിൽ വ്യക്തിയുടേതാണ് സ്വാഭാവികം. കാതുവ്യാപാരത്തിന്റെ കർത്താവും, കോക്കാനും വ്യക്തിയാണല്ലോ. അതിനാൽ, കരുണയായ പരിവർത്തനമുണ്ടാക്കുവാനുള്ള കേൾവ്യ കൃതിയിലാണുള്ളത്. എങ്കിലും, അതിന്റേതായോടേയ്ക്ക്

1 വിപത്യാസത്തിന്റെ വിശദീകരണങ്ങൾ നോക്കുക —

Aristotle- Rhetoric II. 5.

പരിഭാഷ സംഭവിച്ചു. അങ്ങനെയായിരുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിലും, മുഴുവൻ കാല്പങ്ങളും ബന്ധിക്കുന്ന സ്ഥിതികളിലെല്ലാം അഭിജ്ഞാനം പരിണാമമാക്കുവാനാണത്. എന്നാൽ അവയുടെ വിവേചനം ഗുണത്തിൽ കാണുന്നില്ല.

ഔദ്യുപരിവർത്തനം, സ്ഥിതിവിപര്യയം, അഭിജ്ഞാനം, ഇളയമുറം മുഖാന്തരമാകുന്നതിന്റെ വിസ്താപത്തിൽ എങ്ങനെ നെഴുകുമറിയിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഇപ്പോൾ വ്യക്തമാക്കട്ടെ. ഔദ്യുപരിവർത്തനത്തിന്റെ അർത്ഥം വാസ്തവത്തിൽ അഭിജ്ഞാനമാഹിത്യമെന്നാണ്. അതായത് അജ്ഞാനം മുഖം—പ്രമാണം നിമിത്തം—പററിയ തെറ്റാണ് അഭിജ്ഞാനമാഹിത്യം. ശരിയായ തെറ്റൊ എന്നറിയാതെ, ശരിയാക്കുന്ന ഗുണമെന്നതാണ്, എന്തെങ്കിലും ചെറുതിന്റെപേരിലായി വന്നുകൂടിയ ദുഃഖമാനുഭവമെന്നതാണ് ഔദ്യുപരിവർത്തനത്തിന്റെ അർത്ഥം. മറ്റു പാത്രങ്ങളുടെ കാല്പങ്ങളും മുഖമൊ, പരിഭാഷയിലുള്ള അനിവാര്യത കൊണ്ടോ, ഉണ്ടാകുന്ന വ്യത്യസ്തമാണ് സ്ഥിതിവിപര്യയം. തെറ്റിൽ ഏർപ്പെട്ടുവെന്നോ, സംഭവങ്ങൾ മുഴുവൻ തെറ്റായിരുന്നുവെന്നോ അറിയുകയും, അതിന്റെ പരിണാമമായി അപ്രതീക്ഷിതവും തുക്കവുമായ ദുഃഖമുണ്ടാകയും ചെയ്യുന്ന അപ്രതീക്ഷിതമായ ബോധധാരയെ അഭിജ്ഞാനമാകുന്നു¹.

വിവേചനവും കാരണീകരണവും

കാവ്യനാടകങ്ങൾ മനുഷ്യന്റെ ദുർവൃത്തികളെ ഉളിപ്പിപ്പിക്കുന്നതെന്നും, അദ്വൈതങ്ങളുടെ മനോവികാരങ്ങളെ ദുഷിപ്പിക്കുകയും, ചിത്തവഴിയിലേക്ക് തള്ളിവിടുകയും ചെയ്യുമെന്നുമുള്ള ആക്ഷേപത്തിന്, അരിസ്റ്റോട്ടലെയെപ്പോലുള്ളവർ നൽകുന്ന സമാധാനം, അവ “കരുണയുടെയും ഭയത്തിന്റെയും ഉദ്ദേശം വഴി അജ്ഞരും മനോവികാരങ്ങളുടെ ഭേദനം” സാധിക്കുന്നുവെന്നാണ്. മനോവികാരത്തെ പറ്റി പ്ലേജോൻ പറയുന്ന സിദ്ധാന്തം സ്വീകരിച്ചാൽ അരിസ്റ്റോട്ടലെയെപ്പോലുള്ളവർ വികാരങ്ങളെല്ലാം തന്നെ ദുഷ്ടങ്ങളാണെന്നും, അവയെ ഉളിപ്പിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ട്, മനുഷ്യന്റെ യഥാർത്ഥജീവിതത്തിൽ, അവ അമിതമായ വക്രമെന്നും പൂർത്താൽ കരുതുന്നു. വികാരമെന്നും തന്നെ സ്വതന്ത്രവ ഹിസ്റ്റോറിയോളോ ആണെന്നും, അവയുടെ വിവേചനം നിമിത്തം അവ ജീവിതത്തിൽ പ്രയോജനപ്പെടുമെന്നും, അതിനാൽ കാവ്യനാടകങ്ങൾ ജീവിതത്തിന് ഉപകാരകമാണ്, അവ കാലകളല്ല എന്നും അരിസ്റ്റോട്ടലെയെപ്പോലുള്ളവർ സമാധാനം നൽകുന്നു. വിവേചനത്തെ സംബന്ധിച്ച്, ഈ ഐഡികയിൽ ഉൾപ്പെട്ട വാക്യമെല്ലാംതെ, ഗുണത്തിൽ കവൻ പ്രസംഗം കാണുന്നില്ല. പക്ഷെ, ആ കാലം ലോപി

1. ഈ വിവേചനത്തെപ്പറ്റി പൂർണ്ണമായ വിവേചനത്തിന് നോക്കുക: F. L. Lucas; Tragedy in relation to Aristotle's Poetics p. 91-105

വിലിക്കാം. അതുകൊണ്ട്, ഇവ്യാസനും അരിസ്തോതലൈഡിന്റെ മറ്റു രചനകളിൽ അനേകിദികൾക്കായിരിക്കണം.

രാജനീതി ശാസ്ത്രത്തിൽ (viii 7) അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ എഴുതുന്നു— “x x സംഗീതം വെറും ഒരു ഉദ്ദേശ്യം നേടാൻ വേണ്ടിയല്ല, അനേകം ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ കൈവരുത്തുവാൻ വേണ്ടിയാണ്, അഭ്യസിക്കേണ്ടതു്, അതാകട്ടെ, (1) വിദ്യാനുജീവനത്തിനും (2) വിദഗ്ദ്ധനാകുകയായ ഓരോത്തിനും വേണ്ടിയാ [വിദഗ്ദ്ധനായല്ല, നിർവ്വചിക്കാതെയാണ്, ഇവിടെ പ്രയോഗിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ഭാവിയിൽ ആ ഭാഗവും കാര്യപ്രകർശനത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ അവിടെ വ്യക്തമായി വ്യാഖ്യാനിക്കാം].¹

(1) മനഃസംസ്കാരത്തിനായും [അതിനോടുകൂടി മനോരഞ്ജനവും ഭ്രമപരിഹാരവും കൈവരുന്നതാണ്.] അഭ്യസിക്കണം.² അതിനാൽ എല്ലാ സംഗീതപദ്ധതികളുടേയും³ പ്രജ്ഞാഗാം അഭിജ്ഞാണാൽ എന്റെ കഥനത്തിൽനിന്നു സ്തംഭിതമാണല്ലോ വിദ്യാനുജാധനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം സിദ്ധിക്കുന്നതിൽ അഭ്യധികം സഹായകപ്രധാനമായ സംഗീതം പ്രയോഗിക്കണം. മറ്റുള്ളവരുടെ സംഗീതം ശ്രവിക്കാൻ സന്ദർശമുണ്ടെങ്കിൽ ചാർട്ടാർത്തങ്ങളും സ്വപ്നത്തിപ്പോലുമായ പദ്ധതിയിലെ സംഗീതം⁴ സ്വീകരിക്കാവുന്നവമാണ്. കറെ മനസ്സുരുടെ ആത്മാവിൽ പ്രബലമായിത്താല്പര്യപ്പെടുന്ന എട്ടു് ആവേശത്തിനും എല്ലാവരുടേയും ആർത്ഥവിനെ ആവേശപൂർണ്ണമാക്കിമാറ്റാൻ കഴിയും. ഒരു ഉദാഹരണം, മനോരാജേന്ദ്രന്റെ നിലയിൽ, അതിന്റെ പ്രഭാവത്തെ സംബന്ധിപ്പിടത്തേണ്ടതും, കുറിക്കേണ്ടതും, ഏറ്റവും അനന്തമുണ്ടാവാം. കരുണയും ഭീതിയും, ഉത്സാഹവും ഇതരം ആവേശങ്ങളുമാണ്. ഇതുപോലെ, ഉദ്ദേശ്യം (= ഉത്സാഹം) കൊണ്ട് ആവേശമൊഴെത്തുന്ന നിലയിലുള്ള സംബന്ധിച്ച് കൂടുതൽ സംഭവമാകുന്നു. ധർമ്മികൾക്കിടയിൽ കേൾക്കുന്ന വൃക്കൽ, അപമാ പ്രഭാവപ്പെടുന്നതിട്ട്, അതാദ്യെ ആത്മാവ് ധർമ്മികൾക്കു ആവേശത്തിൽ മുങ്ങിയും പൊങ്ങിയും, എന്താരുടെന്നു ബോധിപ്പിച്ചിനാലോ, ഒത്തരം മേധാനം കഴിഞ്ഞതിനാലോ എന്നുപോലെ, ഗാനവും പ്രകൃതിയെ ദൃഢമായി വരുത്തുകയും കരുണയോ, കഷ്ടമോ ആയ ആവേശങ്ങളെക്കുറിച്ചു വർണ്ണനകളോ, അല്ലെങ്കിൽ, മറ്റൊരുതരവും കാര്യങ്ങൾക്കു കീഴ്പ്പെടുത്തലോ വെട്ടു വൃക്കൽകളിൽ ഇപ്രകാരമുള്ള പ്രഭാവം അനിവർത്തമായ പതിച്ചു. വാസ്തവത്തിൽ, വിലർ എത്രയെണ്ണം ആ ഭാവങ്ങൾക്കു കീഴ്പ്പെടുന്നുവോ,

¹. എന്നാൽ “കാര്യകലയെ പഠിപ്പിച്ച് ആ വിദഗ്ദ്ധന്മാർക്കു കാണ്മാനില്ല!

². രാജനീതിശാസ്ത്രം V ൽ ഇടത്തുനിൽ കൊടുക്കുന്ന പ്രജ്ഞാജ്ഞാമ്യ ഇതു്.

³. സാമൂഹ്യജീവനത്തിൽ നടക്കുന്ന ശാരീരികമായ ഉൾപ്പെടലും.

⁴. ദുഃഖനാടകത്തിലേക്കുതന്നെ ധ്വനി.

നാനുക്തം മറ്റു വ്യക്തികളിലും അങ്ങേ പ്രഭാവം പരിഷ്കരിച്ചു. പരിണാമത്തിൽ (സമുചിതമായ സംഗീതത്തിന്റെ പ്രഭാവംനിമിത്തം) ഏല്പുവകം ശോധന (വിഭവധനശൃംഗീ) യുടെ പ്രഭാവമനുഭവിക്കുകയും, ആദർശങ്ങളുടെ ഉപശ്ചിതത്തിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന ആനന്ദം കൈവരുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങനെ കാവ്യവിഭവധനത്തിനായി നിർമ്മിച്ച സാഗീതത്തിൽനിന്ന് കർമ്മവർഗ്ഗം മുഖൻ നിർമ്മാണമായ ആനന്ദം നേടുന്നു. വിഭവധനമായ കർമ്മം സേവിച്ചാൽ ഉദരത്തിലെ ദാഹം കുറഞ്ഞു, സുഖാനുഭവമുണ്ടാകുമ്പോലെ, സാഗീതം കേൾക്കുകയും ദുഃഖാർത്തനാടകം കണ്ടുകഴിയുമ്പോൾ കാവ്യങ്ങളുടെ ദാഹം കുറഞ്ഞു, മാനസിക (ആദ്ധ്യാത്മിക)മായ സമാധാനവും ആനന്ദവും ലഭിക്കുന്നുവെന്നാണ് ഈ വിഭവധനത്തിന്റെ അർത്ഥം.

"കാവ്യകലതത്ത്വ്വരവി"യിൽ കരുണ, മോഹം എന്നീ രണ്ടു ആദർശങ്ങളും മാത്രമായാണ് ഉപയോഗിച്ചതായ വേർതിരിച്ചു കാണിക്കാൻ പരിഗണിച്ചിരിക്കുന്നത്. മറ്റും ഒന്നിച്ചു, യുഗ്മമായാണ്, സമുച്ചിതം, പ്രയോഗിച്ചു കാണുന്നത്. അർഹിക്കാത്ത ദുർഭാഗ്യത്തിൽ നിന്നു കരുണയും, നമ്മെ പൊക്കുന്ന കരുണയെക്കൊണ്ട് ദുർഭാഗ്യത്തിൽ നിന്നു മോചനം ഉണ്ടാകുന്നുവെന്നു അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു സങ്കല്പിച്ചു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇതിൽ പ്രകടമായ വിഭവധനം ഗ്രന്ഥത്തിലില്ല. എന്നാൽ 'പ്രഭാകരകവ'യിൽ (11.5) തെങ്ങിന്റെ പ്രകരണം ഇങ്ങനെ കാണുന്നുണ്ട്. വിനാശകരോ, പീഡാകരോ ആയ കാവ്യവിഭവധനത്തിന്റെ മാനസിക ചിത്തം നിമിത്തമുണ്ടാകുന്ന ഒരു തരം ദുഃഖമോ, വ്യഥാമയമോ ആണ് മോഹം. വേദൻ പോകുന്ന വിധത്തു് സമീപസ്ഥമായിരിക്കണം, ദുഃസ്ഥമായിരിക്കരുത് എന്നുകൂടി അദ്ദേഹം ചൊല്ലുന്നു. ഇതാണ് ഏതെന്നു്. "പൊതുവെ പറഞ്ഞാൽ, നമുക്കു മോചനമുണ്ടാകുന്നു എന്നു അന്യർക്കു് നേരിടുകയോ, നേരിടമെന്നു് ആരെങ്കിലും കരുതുകയോ ചെയ്താൽ, അവരോടു നമുക്കു കരുണ കാണാം." അപ്പോൾ, കരുണയ്ക്കും മോചനം തമ്മിൽ ഗാഢമായ ബന്ധമുണ്ടെന്നു വരുന്നു. പ്രഭാകരകവയിലെ ആദ്യത്തെ സന്ദർഭം (11.8) കർകൂടി വിവരമുണ്ടാകുന്നു, ഒരു തരത്തിലും അർഹിക്കാത്ത മോളിൽ വന്നു ചെന്നിട്ടുള്ള വിനാശകരോ പീഡാകരോ ആയ ദുർഗതിയിൽ നാമനുഭവിക്കുന്ന മോഹാപദനയൊഴം കരുണ; അതൊന്നായിട്ടു് ആ ദുർഗതി നമുക്കു, നമ്മുടെ ബന്ധുക്കളെക്കൂടി ഉദ്ധരിക്കുവാൻ അടുത്തുതന്നെ വരാവുന്നതായിരിക്കണം." ഇതു മോചനമായി വ്യാഖ്യാനിക്കണം മാത്രമേ അതിന്നു് ആവശ്യമുള്ളൂ. കരുണയ്ക്കു് "പാശ്ചാത്യവിജ്ഞാന വ്യക്തി, അയാൾ അനുഭവിക്കുന്ന ദുഃഖം നാം അനുഭവിക്കുമ്പോൾ അറിയുകയോ", നമ്മോടു ബന്ധപ്പെട്ടവരുടെ അറിവിൽ, ആ കരുണ മോചനമായി മാറും. നമുക്കു മോചനമോടു ബന്ധമുള്ളിൽ അകപ്പെടുന്ന വ്യക്തിയോടു നമുക്കു കരുണ കാണാം.

അറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിഭവധനമനുഭവിച്ചു്, കരുണ വേദം പരക്കിതപാത്രമോ നിൽക്കുകയോ അല്ല. മോചിപ്പിക്കുന്നതു് കാവ്യ

ബുദ്ധാവാ ഉണ്ടായിരിക്കുകയില്ല. മറ്റും ആത്മീയതാവാസനയിൽ നിന്നു തന്നെ അവരുമുണ്ടാകും. സദൃശമായ താതന് നമുക്കുണ്ടാകാതെ സാക്ഷാത്കാരത്തിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന വികാശമാത്രമാണ് കരുതേണ്ടതെന്നും, കരുണയ്ക്കു വികാരമാകുന്ന പാത്രം നമുക്കു ഇല്ലാതായിരിക്കണം. ദുഃഖാന്തരാനാദകത്തിലെ പാത്രത്തെപ്പറ്റി പറയുമ്പോൾ, സ്വഭാവം 'സമുക്ത' (അനുഭവ) കായികമാണെന്നു വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്, ഈ സാധ്യതയെപ്പറ്റിയായിരുന്നുവെന്ന് കാണിക്കേണ്ടതാണ്. കരോതാഭിജ്ഞാദൃഷ്ടി അനുസരണപരമായ ഇതാകുന്നു; - അനുഭവ, അനുഭവം മുഖേന ശബ്ദങ്ങളിലെ 'അനു' എന്ന ഭാഗം 'മേധാ' എന്നർത്ഥം തരണം. കർമ്മവിശേഷവും പാത്രത്തിന്റെയും ചർച്ച, - ദൈവികത്വം, - മുഖ്യമാണ്. നല്ലവർ താതന് അനുഭവിക്കുമ്പോഴോ, അനുഭവിക്കാനിടവരുമ്പോഴോ, നാം, അവരുടെ കയ്യും ദുഃഖവും, അവരുടെ മേധാവും, അവരുടെ പാത്രങ്ങളെയും അനുഭവിക്കുന്നു; ഇതാണ് കരുതേണ്ടതെന്നും, നമുക്കുവേണ്ടി, സ്വയം, മേധാവികളായി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതെന്നും, അനുഭവിക്കേണ്ടതും അനുഭവിക്കാൻ നമുക്കു കഴിയുകയില്ല. സാക്ഷാത്കാരമാണ്, മുഖേനയായ കരുണയില്ലാത്തതാണ്. മേധാവും കരുണയുമായ താതന് സ്വയം അനുഭവിക്കുകയെന്നതാണ്, അതിനോടൊപ്പം ദുഃഖമായ താതന്യങ്ങളെ കരുതില്ലാത്തവരുമായ നാമെങ്കിൽ നമുക്കു സ്വയം കരുണയിൽ മുഴുകിക്കിടക്കുന്ന പക്ഷം തന്മൂലം കരോതാഭിജ്ഞാദൃഷ്ടിയിൽ പങ്കാളിയായാൻ സമർത്ഥപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ് നാമെന്നതുകൊണ്ട്, നമുക്കു കരുണ തോന്നുകയില്ല. നമ്മുടെകരുണയും, ഹൃദയമാകുന്നതും അല്ലെങ്കിൽ നമ്മുടെ കൈയും പൊരുത്തപ്പെടുത്തേണ്ടതായിരുന്നാൽ മാത്രമേ നല്ലവരെപ്പറ്റി ഹർഷവും, ചിന്തകളെപ്പറ്റി മോക്ഷവും ഉണ്ടാകൂ. ഈ പൊരുത്തം തികയുന്ന ഉദ്യമമാണ് ദുഃഖാന്തരാനാദകം, ദുഃഖവും താതന്യവും മരിക്കലും, കരുണയിലും, അർത്ഥിക്കാത്തവർ അവ അനുഭവിക്കേണ്ടതായി വരുന്ന സ്ഥിതിയാണ് ദുഃഖാന്തരാനാദകത്തിലെ സാക്ഷാത്കാരം. ദുഃഖമെന്നതായ കരുണ നല്ല ആത്മകളാകാതെ തോന്നാവുന്നതു്. അതിനാൽ, കരുണയിൽ അനുഭവമാവുക, കരുണയായ ഉദ്യമമാവുക ഇല്ല. കരുണയായതിൽ ആവിഷ്കാരം നാം അതിൽ വികലീകരിക്കുന്ന പാത്രത്തെ നാശിക്കുകയോ, നാശനായി കരുതുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട്, താതന് അനുഭവിക്കുന്ന ആ പാത്രത്തെ നാം ശുദ്ധമാക്കുക, ബഹുമാനത്താലോ, ഇതൻ നിലയിൽ ഉൾക്കൊള്ളുകയും ചെയ്യണം. കരുണയെപ്പറ്റി തന്റെ നല്ലവരും, അതിന്റെ ചിന്ത അനുഭവങ്ങളെ വശീകരിക്കുകയോ, ആ നല്ല വശങ്ങളെ അനുസരിക്കുകയാണ് അതിന്റെയർത്ഥം.

I. 'ചിന്താശുദ്ധി' = ചിന്താശുദ്ധി (= സുഹൃത്തു) + അനുഭവം (= അനുഭവം) = അനുഭവം, ചിന്താശുദ്ധി = അനുഭവം, അനുഭവം.

ഡിന്റെ കരുണയും ദയയും സ്ത്രീയത്തിന്റെ മനോവികാശപരമായ പ്രകാശമാണിത്.¹

ഈ പശ്ചാത്തലം മറക്കാതെ, വിശ്വവനശബ്ദത്തിന്റെ അർത്ഥമെന്തെന്ന് അന്വേഷിക്കുന്നതായാൽ, 'ഭയത്തിലും കരുണയിലുമുള്ള ദുഃഖം'യോ 'ഇരുപ്പി ബാളിക്കു തട്ടുക' എന്ന ഭാവം സംഗതമാകയില്ല. ഭയത്തിലും, കരുണയിലും ദുഃഖത്തിന്റെ അംശമുണ്ടെന്ന് അതിർപ്പോടെ മൊഴു പറയുന്നതില്ല. ഭയവും, കരുണയും ഒരുതരം 'സ്വാകാശ'മായ 'ദുഃഖ'വുമാണെന്ന് 'പ്രഭാഷണകല'യിൽ നിർദ്ദേശമുണ്ട്. ആ വിധത്തിൽ, ദുഃഖത്തിന്റെ പരിത്യാഗം ആ ഭാവതത്വത്തിന്റെ തന്നെ പരിത്യാഗമുമാണ്. നല്ലവരുടെ മനോവികാശത്തിന്റെ ഗുണമാണ് ദുഃഖാർത്ഥ സമർത്ഥമായ ഭയവും കരുണയും. അവയില്ലെങ്കിൽ അവൻ ധാർമിക പ്രസ്തുത 'സൂന്യ'മാണ്. കരുണയിലും ഭയത്തിലുമുള്ള മമതാബ്ദ്ധതിയുടെ നാശമാണ് വിശ്വവനമെന്നും പറഞ്ഞുകൂടാ. മകതപവിശിഷ്ടമായ രണ്ടു ആവേഷങ്ങളുമായും, പാതപഗതമാക്കുകയാണ് വിശ്വവനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യമെന്നും പറയാവതല്ല. എന്തെല്ലാമുള്ളവക്കുണ്ടാകുന്ന ദുർദ്ദതിയെപ്പറ്റി എനിക്കു മേയുള്ളതിനവയുടെ കരുണ തോന്നാറുള്ളത്. ദുഃഖം നാശകത്തിലെ ധാരാളം, കരുണയുണ്ടാകമാൻ, നമ്മിഷ്ണിസ് അകന്നും, മയംകുന്താമഹി, അടുത്തുചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ പാത്രത്തിനും പ്രേക്ഷകനും തമ്മിലുള്ള അകൽപ മനോവികാശങ്ങളുടെ ഐക്യോന്നികമായ ക്രമത്തിന്റെ സാമാന്യതയിൽ കവിയരുത്; അസ്മാ ഭാവങ്ങളുടെ ആനന്ദപ്രദാനം (അനുഭവനം) സ്വാധീകരിക്കുവന്നുകൂടും. അനുഭവ എന്ന അവസ്ഥയിൽ നിമിത്തവും, പ്രശംസാഭാവവും ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ദുഷ്ടതയോടു പൊരുപ്പം, ദിഷ്ടതയോടു ആദരവും അന്യായകന്യായുമാണ്. സ്വാസ്ഥമായ ഭാഗഭാഗങ്ങളും, ആകർഷണവികർഷണങ്ങളും സഹവർത്തികമായ വികാരങ്ങളാകുന്നു.²

വിശ്വവനം എന്ന സംജ്ഞയുടെ അർത്ഥമെന്തെന്നതിനെപ്പറ്റി നീണ്ട വാഗ്വാദം നടന്നിട്ടുണ്ട്.³ കാമാർസിസ് (കലൈമെത്തൻ-കഥ മോസ്=ഗുഹികമണം) എന്നു മുമ്പം വൈദ്യത്തിൽ, 'വയറിവുള്ള മാധിന്യം പുറത്തു തള്ളുന്ന' അർത്ഥത്തിൽ പ്രയുക്തമാണ്. 'കാവ്യകല

1. സാധാരണീകൃതമായ അവസ്ഥ എന്നർത്ഥം.

2. 'കീർത്തിക്കാൻ നോക്കുന്നതുകൊണ്ട് പരിമാതാൻ കാമാർസിസ്'= അത്തരം മനോവികാശങ്ങളുടെ ഭേദനം നേടുക' എന്നിട്ടെന്ന് അത്തരം എന്നു വിശേഷണം മറ്റു സദൃശവികാരങ്ങളെക്കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെന്നു ഗ്രഹിച്ചുകൊള്ളണം.

3. René Wellek and Austin Warren: Theory of Literature 1955-p-27, R. G. Collingwood- Principles of Art (1938) p-121-4 ഇന്ത്യയിൽ നോക്കുക.

കാമാർസിൻ" (= ഒരുതരം വിഭവനം) എന്ന് പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ, പലതരം ഭവനമുണ്ടെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ പരിശോധിച്ചപ്പോൾ, 'കാവ്യകലയെപ്പറ്റി'യിലെ വിഭവനാരണ്യം അവ്യക്താസ്ത്രീയമായ പരിഭാഷയുടെ ഭാഗങ്ങളികമായ പ്രയോഗമാണെന്നു മറ്റു ഭൂതമില്ലാത്തതെന്നു മാത്രമല്ല, പ്രസ്തുത പ്രകരണത്തിന്റെ പരാമർശത്തിൽ വിഭവനത്തിനു സ്വാധീനമായ ഒരുമുണ്ടെന്നു വ്യക്തമാകുകയും ചെയ്യും.

സ്വഭാവത്തിന്റെ ധർമ്മം സുഖദുഃഖങ്ങളോടു സംബന്ധമാണ്. സഹജമാ, വിമലമാ ആയ കർമ്മപരമ്പരയുടെ പരിണാമമാണ് സുഖവും, ദുഃഖവും. കർമ്മപരമ്പര എന്നാൽ അഭിലാഷിതമായ മക്കുപ്പത്തിലേക്കുള്ള ഗതി എന്നാണത്. അതുകൊണ്ട്, സ്വാതന്ത്ര്യമായ കാൽക്കളിൽ, സ്വാതന്ത്ര്യമായ സഞ്ചിതത്വം, സ്വാതന്ത്ര്യമായ അഭിവിൽ, സ്വാതന്ത്ര്യമായ ഹർഷവും വേദനയും അനുഭവിക്കത്തക്കവണ്ണം, സ്വഭാവം ഇപ്രകാരം നന്നിനെക്കാൾ മെച്ചമായ മറ്റൊരു പരിമിതിയനുവദിച്ചു. നന്നിനെയും മെച്ചത്തിലിടയും, നന്നിനോടും കോപിക്കാതിരിക്കുകയും സ്വാതന്ത്ര്യം വ്യക്തിമാന്മാർ ഭവിക്കേണ്ടതും, കോപവിഷയമാക്കേണ്ടതുമായ കാര്യങ്ങളുണ്ട്. അതിനാൽ ഏതെങ്കിലും കല, അതിന്റെ അഭിലാഷിതമായ മക്കുപ്പം സഹജമായി പ്രാപിക്കേണ്ടതുകിൽ, മദ്ധ്യമാർഗ്ഗവലംബിത്വമതിയായും അധികതയും സ്വന്തതയും കലയുടെ ഗുണം നശിപ്പിക്കും. നല്ല കലാമായില്ലത്തിൽനിന്നും ഒന്നും എടുത്തുകൊണ്ടെന്നോ, അതിനോടു് എന്തെങ്കിലും ചേർക്കാനോ കഴിയില്ലെന്നു പറയുന്നതിന്റെ അർത്ഥം, ചേർത്താൽ അത് അധികമാകയും എടുത്തുകൊണ്ടാൽ അതു സ്വന്തതയായ കലയ്ക്കു ചെല്ലമെന്നാണ്. അതുപോലെ, സ്വഭാവഗുണവും മദ്ധ്യമാർഗ്ഗമാർഗ്ഗമായിരിക്കണം. ആ നിമിത്തം അതിനു സ്വാതന്ത്ര്യമായ കാര്യങ്ങളില്ലും, ആവേഗങ്ങളിലും തന്മയമാകാൻ കഴിയും. ഭവവും കരുണയും, വിശ്വാസവും തൃപ്തിയും, കോപവും വെറുപ്പും കൃത്യതീയധികമായാൽ അവ സ്വാതന്ത്ര്യ സുഖവും ദുഃഖവും, ഹർഷവും ശോകവും, സന്തോഷവും ഉത്സാഹവും നശിക്കയില്ല. സ്വാതന്ത്ര്യമായ പ്രേരണയും, സ്വാതന്ത്ര്യമായ മാർഗ്ഗവും, സ്വാതന്ത്ര്യമായ വിഷയ (പാത്ര)വും, സ്വാതന്ത്ര്യമായ സാഹചര്യവും മദ്ധ്യസ്ഥിതിയിലേക്കു ചെല്ലുക. അതാണ് സ്വഭാവത്തിന്റെ ഗുണം.

അതിന്മേലുള്ളൊന്നിന്റെ സമാധാനസിലാഞ്ഞത്തിന്റെ പ്രാണരൂപമായ മദ്ധ്യമാർഗ്ഗം (മെസോക്രേസി) മനോവികാരങ്ങളുടെ സമീകരണവും, ഭാക്കിണ്യവുമാകുന്നു. സ്വഭാവത്തിന്റെ ഗുണവും പരിമിതിയും സമീകൃതമായാൽ സിദ്ധിക്കുന്ന സ്ഥിതിയാണത്. മനുഷ്യൻ ഏറെക്കുറെ സുഖിയാണ്, ഏറെക്കുറെ ദുഃഖിയാണ്,

1. Nicomachean Ethics II vi ന്റെ സ്വതന്ത്രമായ സാരസാരാങ്കം.

ശുഭദൈവം ഭയങ്കരനാണ്, ഏകദൈവം ദയാലുവാണ് എന്നുള്ളതും പരമേശ്വരൻ നാം സകലദൈവങ്ങളെയും ഭയത്തെയും ദയയെയും ഒരു കൈയ്യാൽ വെട്ടാറുള്ളതു്. ഈ വികാരങ്ങൾ ഗുണമാണല്ലോ, ഇവയുടെ സമീകൃതമായ അവസ്ഥ വിരോധനമല്ല കിട്ടുന്നു. ദുഃഖാത്മനാടകം വികാരങ്ങളെ അവയുടെ സംഭാവ്യതയിൽ നിന്നുണർത്തി, യോഗ്യവും സഹജവുമായ ഉദ്ദേഹം കൊടുത്തു്, ക്രിയാത്മകതയിലേക്കു തള്ളി വിടുന്നു; സ്വാഭാമായ വികാരങ്ങളിലൂടെ നയിച്ചു നീക്കുന്നിടുന്നു; നാടകത്തിന്റെ സിദ്ധ്യുള്ളിൽ അതിനു വ്യാപാരം കൊടുക്കുന്നു, അങ്ങനെ നല്ല കൗശലന്റെ വികാരങ്ങൾക്കു കിട്ടേണ്ടതായ വ്യാപാരസൗകര്യം പ്രേക്ഷകൻ ലഭിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം മേൽ, ഉട്നമിച്ചു്, സമീപമായ വ്യാപാരത്തിലേർപ്പെട്ട ഭയവും, കരുണയും, മറ്റു സഹവചിതമായ വികാരങ്ങളും, സ്വാഭാമായ പരിശീലനം കഴിഞ്ഞു്, അവയുടെ സംഭാവ്യതയെക്കുറിച്ചു ഗ്രഹമാശ്ചീകുന്നു. അപ്പോൾ പ്രേക്ഷകന്റെ സ്വഭാവം നല്ല വരുന്റേയും ചുരുക്കിമാക്കുന്റേയും സ്വഭാവത്തെ സമീപിക്കുന്നു. നാടകത്തിലെ വിരോധനമെന്നും ഇതാണ്.

വാസ്തവത്തിൽ, ഈ പരിവർത്തനം സ്വഭാവത്തിലൂടെ വരുന്നതെന്നു സമ്യക്ബോധിക്കുകയും തോന്നുമെങ്കിലും, പരിവർത്തനമനുഭവിക്കുന്നതു ആത്മാവാകയാൽ, അന്തിമമായ വിശകലനത്തിൽ, വിരോധനം ആത്മാവിലാണ് പരിതാപമുണ്ടാകുന്നത്. സ്വഭാവത്തിന്റെയും, വികാരങ്ങളുടെയും ഗുണവും ദോഷവും, ആത്മാവിന്റെ സ്ഥിതിയാണെന്നു തിരിച്ചു പറഞ്ഞുവെക്കുകയും, അവയുടെ പ്രഭാവം ആത്മാവിൽ പതിച്ചു പോയതു ഗുണദോഷങ്ങളെക്കുറിച്ചു അനുഭവപ്പെടുന്നതു്, അതിനാൽ, പരമാർത്ഥമായ അവസ്ഥ പറഞ്ഞാൽ, പരിവർത്തനം ആത്മാവിന്റെയും വികാരങ്ങളുടെയും ബന്ധത്തിലാണ് നടക്കുന്നതു്. ഭയവും കരുണയും ആത്മാവു് അനുഭവിക്കുന്നു; എന്നാൽ അമുഖം അധാരമോ, വ്യാകുലമോ ആകാതെ ശാന്തവും സ്ഥിരപ്രജയും ആയിത്തീരുന്നു. ഇതു് അജ്ഞാനവൃത്തിയെക്കൊണ്ടു് ഒന്നാകതു് തോന്നാനിടയുണ്ടു്; നമ്മുടെ വ്യാപാരാധികാരം അവിതർക്കവും, വാസ്തവമായ കാര്യവ്യാപാരത്തിലും പരസ്പരവിരുദ്ധമായ ഒരു അവസ്ഥയുള്ള ഒരു സമന്വയമാണല്ലോ അതിശ്ചോദനമൊഴു് ഉണ്ടെന്നുനാടകം ഖദിയാദവാൻ ആഹ്വാനിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിച്ചാൽ, വികാരങ്ങൾക്കു മുമ്പു കൂട്ടം പൊതു ആത്മാവിനു ഒരു തരം ശാന്തത കൈവന്നതെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കില്ല. പക്ഷെ ആ ശാന്തത നിവൃത്തിപ്പെട്ട-ഉല്പാദനമുണ്ടാകുന്നു. ദുഃഖാത്മനാടകകാരൻ വികാരങ്ങളുടെ അടിമതല്ല-അവയെ തന്മയം വിനിയോഗിക്കാൻ കെല്പുള്ള സംതരിയാണ്-വികാരങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുകവികാരം മറ്റൊരു ബലം നിലനിൽക്കുന്ന ഉത്ഭവത്താൽ, ഭയം, കരുണ, അവയുടെ സഹവചിതമായ ഭാവങ്ങൾ, എല്ലാം ഉണ്ടാക്കുകവിരുദ്ധ പ്രശ്നവും, എന്നാൽ എപ്പോഴും ഉണ്ടാകപ്പെടും കൃത്യമായി ഉൾപ്പെട്ടും, വിരോധിക്കുന്ന ആത്മാവിന്റെ കരുക്കൾ മാത്രമാണ്. യഥാ

അജീവിതത്തിൽ വികാരങ്ങൾക്കു ചെമ്പാൻ കഴിയുന്ന ഗുണവും, ദോഷവും അല്പ നാടകത്തിൽ നിന്നു ഉയരുന്ന വികാരങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതു്. അസാധാരണപിന്നൻ്റെ ജ്ഞാപുരസ്സം, ശക്തിപിതയുടെ ലീലാഭാജാലം അനുഭവിച്ചതും ദഹിച്ചതുമായ വികാരങ്ങളിലൂടെ പരമാർത്ഥജീവിതത്തിൽ നമുക്കു കടന്നുപോകേണ്ടിവന്നാൽ, നാം അവയെ അതിജീവിക്കുമോ എന്നു സംശയമാണ്. എന്നാൽ കർവ്വകൾ ആ വേദനകളെയും, കാരണങ്ങളെയും ഒരു പ്രകാരത്തിൽ, ആത്മവിമോചനത്തിനായി സാധനമാക്കി മാറ്റുന്നു, അങ്ങനെ ആത്മാവിനു ഒരു ആത്മീകമായ സ്വതന്ത്ര്യം കിട്ടുന്നു. ആ നിലയിൽ, സാത്തുവും, ശാന്തയും കരുതൽ വ്യക്തിത്വമായ അസ്തിത്വം ഉണ്ടാകുവാൻ കഴിഞ്ഞാൽ, ആ മുഖാന്തരം മകം സർവ്വമായ വിമോചനം സാധിച്ചു എന്ന് പറയാം.

ദുഃഖാന്തരാനാദകം ഒരു ചികിത്സാക്രമമോ, നാടകശാല ഒരു ചികിത്സാവയോമോ അല്ല. മനുഷ്യൻ്റെ നാടകശാലയിൽ പോകുന്നതും നാടകം കണക്കുന്നതും ആനന്ദിക്കുവാനായാണ് ദുഃഖപാത്രങ്ങളുടെ പരമമുത്തവും ശീലപാത്രങ്ങളുടെ വിജയവും പ്രേക്ഷകർ പ്രിയമായിരിക്കും. എന്നാൽ മുഖാന്തരാനാടകവും പ്രഹരണവും പ്രേക്ഷകരിൽ ഒരു മാതിരി ആനന്ദമല്ല ഉത്സാഹമല്ല. പ്രഹരണത്തിൽ നിന്നു കിട്ടുന്ന ആനന്ദം ഗംഭീരമല്ല-യനമുള്ളതല്ല. പ്രഹരണം വികസിച്ചതു വിഡംബനത്തിൽ നിന്നാകുമായിരിക്കാം അതിന്റെ കാരണം. നേരെ മറിച്ച്, മഹാകാവ്യത്തിൽ കിടന്നുകിട്ടുന്ന ആനന്ദവും, ദുഃഖാന്തരാനാടകത്തിൽ നിന്നു കിട്ടുന്ന ആനന്ദവും, ഏകദേശം, സമാനമാണ്. മഹാകാവ്യത്തിന്റെ വികസനവും പരിഷ്കരണമായ രൂപമായ ദുഃഖാന്തരാനാടകമെന്നതാണ് അതിന്റെ കേതു. മഹാകാവ്യത്തിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദത്തിന്റെ പരിഷ്കരണം, വ്യക്തിത്വമായ അനുഭവിക്കാത്ത ദുഃഖാന്തരാനാദകം തന്നെ. അതുകൊണ്ട്, ദുഃഖാന്തരാനാടകത്തിന്റെ പ്രഭാവം മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് മഹാകാവ്യത്തിന്റെ പ്രശ്നമെന്തെന്നറിയാതെ ആവശ്യമാണ്. ഹോമേറസ് തുടങ്ങിത്തുടങ്ങി മരിച്ചതു ഇങ്ങനെ പാടുന്നു. "അജീവില്ലാസിനു തന്റെ മഹാകാവ്യമാവുന്നതുമായ ആനന്ദമനുഭവിക്കാൻ അവസരമുണ്ടായപ്പോൾ * * *¹ ഈ സന്ദർഭം പൂർത്തമാന്റെ പൊട്ടിക്കു ഇത്തരം സ്തൂതിക്കുന്നതുമായ: "ഹോമേറസോ, മഹാനാമ ദുഃഖാന്തരാനാടകക്കാരനോ, ശോകമുത്തനായ നായകനെ അനുക്രിച്ചുകൊണ്ട് നിങ്ങളു പ്രേക്ഷകന്മാരിലൂടെ സ്വന്തം ശോകംഗ്ഭാവം വെളിപ്പെടുത്തുകയോ, പാദിക്കണമെന്നു കൊണ്ട്, വക്ഷസ്സർവം അടിച്ചുതകർത്തോ ചെയ്യുവാൻ, നാം ആനന്ദമനുഭവിച്ചിട്ട്, പൂർണ്ണമായ ആത്മവിശ്ലൂതിയിൽ ലയിച്ച്, സഹാനുഭൂതികൊട്ടം ഉൾസൂകരയോടൊ കൂടെ, ആ അനുകരണത്തെ അർത്ഥമാക്കിയും, അപ്രകാരം നമ്മെ വശനനാക്കുന്ന കവി പരമശ്രേഷ്ഠനായൊരു പ്രശംസിക്കയും ചെയ്യണം"² വീണ്ടും തുടരുന്നു: "മോക്ഷത്തി

1. Iliad 24:53

2. Republic X 605

തേക്കിൽ സ്വയം വശീകൃതനായ മഹാഭാരതം, ചാൻ നല്ലവനാണെന്ന് അഭിമാനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതും, ആ ശോകപാദവൃത്തിയിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന ആനന്ദം വർദ്ധനയുമാണെന്ന് കരുതുകയും, മുഴുവൻ കാവ്യത്തെയും തിരസ്കരിച്ചിട്ട്, ആ ആനന്ദവും കാവ്യവും രണ്ടും വിട്ടൊഴിച്ചുവാൻ വിവരമുണ്ടായിരുന്നു. ഇത്തരം ആനന്ദം പരിത്യജിക്കണമെന്നാണ് പൂർണ്ണൻ നിഷ്കർഷിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ശോകപാദവൃത്തിയിൽ നിബന്ധമായ ആനന്ദമെന്നൊരു പരമാർത്ഥം ജീവനും വീണ്ടും സമ്മതിക്കുന്നുവെന്നു പരമാർത്ഥം വിസ്മയിച്ചുകൂടാ. 'ചിഞ്ചബാസി'ലാണ് ഹർഷാശ്വതിയുടെ വിശദവും വ്യക്തവുമായ പ്രതിപാദനമുള്ളത്. "ദുഃഖാനന്ദനാടകത്തിന്റെ പ്രദർശനത്തിൽ നിന്ന് പ്രേക്ഷകന്മാർ തങ്ങളുടെ ദുഃഖാനന്ദവും അത്യന്തം ആനന്ദം കൊടുക്കുന്നു എന്ന് അതിൽ (189) വ്യക്തമായി സൂചിപ്പിച്ചുകാണാം. ഇങ്ങനെ ശോകപാദവൃത്തിയിൽ കാലം മുഴുപ്പ്, പരസമാഗതമായി, അഭിജ്ഞാതൈശ്വര്യം വന്നതിന്റെ ഗ്രീക്കുധാരണയാണ്, ശോകപാദവൃത്തിയിൽനിന്നു ആനന്ദമെന്നൊരു പരമാർത്ഥം വന്നതാണെന്നത്. "അനുകരണസാധനത്തിലൂടെ മേലും കയറുന്നതാണ്, തലോടി നില്ക്കുന്നതാകുന്നു വിമോഹപ്രകാശത്തിലുള്ള ആനന്ദമാണ്" ദുഃഖാനന്ദനാടകത്തിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്നതെന്ന് അഭിജ്ഞാതൈശ്വര്യത്തിന്റെ കഥയും, പ്രാപ്തിയും പരസമാഗതവുമായ ഗ്രീക്കുധാരണയുടെ ആവർത്തനമാണെന്നതിൽ ഏതെങ്കിലും സംശയം.

ശോകപാദവൃത്തിയിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന ആനന്ദത്തിന്റെ പ്രേരകതാവാൻ കെട്ടുള്ള നില എന്താണെന്ന് അഭിജ്ഞാതൈശ്വര്യം വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു സർപ്പം സന്ദേശത്തിൽനിന്നു ദുർഭാഗ്യത്തിൽ നിപതിക്കുന്നു പ്രദർശനം കണ്ടുകൊണ്ട്, മേലോ ഉണ്ടാകുന്നില്ല; അതു നമ്മിൽ കടുത്ത ആഘാതമല്ലിക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നത്. ഇവിടെ സർപ്പം ഉണ്ടെന്നു പറഞ്ഞത് മനുഷ്യസമൂഹമായ എല്ലാ മോഹങ്ങളും അതിനായ മനുഷ്യനെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. ആ നിലയ്ക്ക് ഹാതുവുമായി താലാലയും നേടുവാൻ നമുക്കു കഴിയുന്നില്ല. ദുഷ്ടനായ പാതാ ദുർഭാഗ്യത്തിൽനിന്നു സന്ദേശത്തിലോട്ട് ഉത്തരനായി പിന്തിരിയുന്നതു ദുഃഖാനന്ദനാടകത്തിൽ അനുഭവപ്പെട്ടു. ആ നില നമ്മുടെ ധാർമികമായ സ്മാരണാധിനിവേശത്തിൽ വിപരീതമാകുമ്പോൾ, മേലും കയറുന്നതായിരിക്കില്ല. അത്യന്തം ദുഷ്ടനായവന്റെ ദുഷ്ടതയും വാഞ്ചനയിലുള്ള ആ സ്ഥിതിയിൽ നമ്മുടെ സ്മാരണാധിനിവേശത്തിലും, കയറുന്നതും മേലും ഉണ്ടാകയില്ല. നിർദ്ദോഷിയുടെ ദുർഭാഗ്യം കണ്ടുകൊണ്ടുള്ള നമ്മുടെ ഉള്ളിൽ മേലോടുകയറുമ്പോൾ നമ്മെപ്പോലുള്ളവർക്കു ആ പന്തുണ്ടാകണം. അങ്ങനെ അറുപതു സർപ്പവുമായി സ്മാരണാധിനിവേശമുള്ളതും, എങ്കിലും നമ്മുടെ ദുർഗ്ഗതം മൂലമോ, പക്ഷം നമ്മിൽ അല്ലാതെ വെറും അങ്ങനെ അധാരധാരമോ, പറ്റിപോയതുകൊണ്ട് ദുർഭാഗ്യത്തിൽ കടുത്തവനായുള്ള ഉന്നതവൃത്തിയുടെ പിന്തിരിയുന്നതും.

മാണ് ദുഃഖാവിഷ്ടമായ ആനന്ദം തത്സാൽ തോരിച്ചതുപം. ഉന്നതൻ താഴെക്കു ബന്ധം പ്രഭാവോത്പാദകമാകുന്നു. ദുഃഖഭോക്താവ് തന്റെ അറ്റം സമാധാനിതല്ലാത്തതിനാൽ ധാർമ്മികമായ കൈകളും വെറുപ്പുണ്ടാകുന്നില്ല. പാപമോ, ദുർഗ്ഗുണമോ ആണ് ദുഃഖകാരണമെങ്കിൽ, പ്രേക്ഷകർ സത്യപ്തി കിട്ടുന്നതില്ല. ദുഃഖം നിന്ദാനം അകത്തുണ്ടല്ലോ അതുകൊണ്ട്, ധാർമ്മികമായ ന്യായബോധം പരിതൃപ്തമാകയും അതു മനുഷ്യസഹജമായ കുറവോ കൊലോ മുഖമുണ്ടായതാകുകൊണ്ട്, ഒന്നോസ്തരികമായ ജീവകാരുണ്യം (മനുഷ്യകാരുണ്യം) ഉണ്ടാകയും ചെയ്യും.

സ്വഭാവേന ഈ സന്ദർഭം ഭാഷാതീയരുടെ കാവ്യാധിഷ്ഠിതങ്ങളിൽ പ്രധാനമായ സാധാരണീകരണത്തിൽ ഏല്ക്കുന്നു. പാശ്ചാത്യരോ, കാർത്ത്യായനപാരമ്പര്യമോ ആയ സ്വഭാവം പ്രേക്ഷകരിൽ സുഖമുണ്ടാക്കിയിരിക്കും ഉണ്ടാക്കുന്നതെങ്കിൽ, ആ ആഖ്യാനം സാമാന്യമായി ഏല്പാവത്തെയും സുഖമുണ്ടാക്കിക്കൊള്ളും ആഖ്യാനമാണ്തന്നെ. ഈ നിലവാരത്തുന്ന് പ്രകൃതമാണ് സാധാരണീകരണം. ലോകഹൃദയമറിഞ്ഞവൻ—വിവിധമായ വിഭജനമകർഷം, വിവിതാകർഷകമിഷ്ട്, മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ സാമാന്യഹൃദയം ക്ഷീണസ്വർ—മാത്രമേ വൻ കവിയാകയുള്ളൂ. ലോകഹൃദയത്തിൽ ഹൃദയം അലിഞ്ഞുവെക്കുന്നു അവ സ്ഥിരമാണ് സൗഹൃദം, അതു സുഖവും ദുഃഖവുമാകാം.

1. നാട്യദർപ്പണകാരൻ പറയുന്നു: “സുഖമുണ്ടാക്കുകയാണിത് * * അനിഷ്ട വിഭാവോദ്യുപനിശാമാണം കരുണ ഭൗമ ജീവനും തോന്നുകയോ ദുഃഖാതമാനാം”—അനിഷ്ടവിഭാവോദിക്കുകയും ഉപനിശമാക്കുകയുമാണ് കരുണയും തോന്നുകവുമെങ്കിൽ, കരുണ മുതലായവ ഏതിനാകുന്നു, എന്നു പ്രശ്നമുണ്ടായിട്ടു സമാധാനം പറയുന്നു: “കുതൃപന ഭേദിതപി ചമത്കാരോ ദൃശ്യമേ സ സ്പോഷാഭവിതാമേ സതി കഥാവ സ്ഥിതസസ്തപ്രദർശകേന കവിനടമകതികൗശലേന വിസ്മയത്തേ ഹി ശിരമകടകാരിണാപി പ്രഹാലകശലേന വൈരിണാശൗണ്ഡീകമാനിനഃ അജനൈനവ സദ്യോഗാഹ്യാദേകേന കവിനടമകതികരുണാ ചമത്കാരേണ വിപ്രലബ്ധീയഃ പരമാനന്ദതുപതാം ദുഃഖാതമകർഷാപി കരുണാദിജ സുമേധസഃ പ്രതിജാനാതേ ഏതമാസപാലൈരഭ്യുന പ്രേക്ഷകാ അപി ഏതേവ പ്രവർത്തതേ കവതസ്ത സുഖമുണ്ടാക്കുമാതമക സംസാരാനുചയുണ രാമദിവകിണം നിബദ്ധ്നന്തേ സുഖമുണ്ടാക്കുകയാണവിതാമേവ ശ്രമ്നന്തി പാനകമാധുർമിവാ ച തീക്ഷ്ണാസ്വാദേന ദുഃഖാസ്വാദേന സുതരാം സുഖാനി സ്വദേവേ ഇതി (നാട്യദർപ്പണം) കവിയുണ്ടെ കൗശലമാണു കരുണാദിമധ്യദർശനകാരണം. അങ്ങനെ ചമത്കാരികളാകുന്നു. ആ ചമത്കാരത്തിൽ മലഞ്ഞിത പ്രേക്ഷകന്യനം ദുഃഖമുണ്ടാക്കുന്നതിൽ ആനന്ദമനുഭവിക്കുന്നു. പാനകത്തിൽ ചുരുക്കം ചെറുതാലൊ മറ്റൊന്നിന്റെ തീക്ഷ്ണമായ സ്വാദുനിമിത്തം സുഖം ആദ്യം ആസ്വാദിച്ചാൽ മിക്ക.

മതം ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടും, അങ്ങനെയൊരു കവിറ്റയെപ്പറ്റി അധികൃതർക്കുവേണ്ടി
ഇതിനാലാകുമെന്നുമാണ് ആ വർഗ്ഗ വിഭജനമെന്നുള്ളത്.¹ ഭാരതീ
കാവ്യശാസ്ത്രത്തിൽ ഈ നിഷ്പേക്ഷാവാദമെന്നാണ് പേര്.
“ഭാവകത്വം സാധാരണീകരണം മൂലം മിഥ്യപാദനം വിഭാവനം
സ്ഥാനീയം സാധാരണീകരിക്കുമ്പോൾ സാധാരണീകരണം വെറുത്തുമാത്രം
തത് സീതാവിഭജനമാണെന്നും കമ്മിനിപ്പാരി സാമാന്യസൗപര്യത്തിൽ
— ഭാവകത്വമാണ് സാധാരണീകരണം, വിഭാവനം മുതലായവയും സ്ഥാനീ
ഭാവങ്ങളും സർവ്വജനമാകുന്നത് ആ വ്യാപാരത്തിലൂടെയാണ്. സീതാ
മുതലായ വിഭജന വ്യക്തികളെ സാമാന്യമായ നാരിത്വപത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുക
സാധാരണീകരണമാകുന്നു—എന്നു കാവ്യപ്രകാശവ്യാഖ്യാ
നീൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മറ്റൊന്നാകട്ടെ, വ്യക്തികൾക്ക് ശുശ്രൂഷിക്കുന്ന നാരികൾ
മാർ വിഭാവനം, ഔരുകീകരണാനത്തിന്റെ വിഷയമായ വിഭാവനത്തിൽ
പരിണാമമാകുന്ന നിമിത്തം കാവ്യവസ്തുതയെ വിഭാവനത്തിൽ പരിവർ
ത്തമാകുമ്പോൾ, ഔരുകീകരണാനത്തിൽ അതിന്റെ ഭൗതികമായ
സത്താമുഖം ആവശ്യമാണ്. മേൽപറഞ്ഞ ഔരുകീകരണവായം മേൽപറഞ്ഞ
വ്യക്തികളായ ഇന്ദ്രിയശാസ്ത്രങ്ങൾ ആശ്രയിക്കുന്നു. കാവ്യഗതമായ
വിഭാവനങ്ങൾക്ക് ബാഹ്യസത്താമുഖം പ്രകാശീകരണത്തിന് വേണ്ട. ഏതൊക്കെ
ഭാവനാൽ, കാവ്യഗതമായ വിഭാവനങ്ങളുടെ ഭാവനം, വസ്തുതയെ ബാഹ്യമാ
ക്കുന്നു. കൂടാതെ, ഔരുകീകരണാനം വിശിഷ്ടമാണ്, കാവ്യഗത
മായ വിഭാവനം സാമാന്യമാകുന്നു² ഔരുകീകരണാനം വ്യക്തികളെയും,
വിശിഷ്ടങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ച അറിവുണ്ടെന്നും, കാവ്യഗതങ്ങളാണെന്നും
അതിനെ (സാമാന്യത്തെ) സംബന്ധിച്ച അറിവുണ്ടെന്നും എല്ലാ നിരൂ
പകന്മാരും സമ്മതിക്കുന്നു.³ കാവ്യത്തിന്റെ വിഷയം വിശിഷ്ടമാണ്—

[illegible][illegible]

3. കാര്യം “സാധാരണജനങ്ങളെ മോഹിച്ച് താഴെത്തന്നെ വാക്ചർ
 ജാൽസൺ സമ്മതിച്ചുവെങ്കിലും, ഗിൽബെർട്ട്, റാൻഡും, ഡി’റോസും” മുത
 ലായ നവീന വിചാരികന്മാർ “കാവ്യത്തിൽ വിഭജനമെന്നു മുഖ്യം കേന്ദ്ര
 വാദിക്കുന്നുണ്ട്. ഗോഷക—W. T. Stace: The Meaning of
 Beauty. (1929) pp- 161

സാമാന്യമാണ്, എന്നു പ്രകാരം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഈയിടെനിന്നു മുൻപു പ്രകാരം അവതരിപ്പിച്ചിട്ട്, വിശേഷത്തെ സാമാന്യമാക്കുന്ന പ്രക്രിയ ദൃഷ്ടാന്തികരിക്കുകയാണ് അരിസ്റ്റോടെലൈസു ചെയ്തത്.¹

സാധാരണീകരണത്തിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന അവസ്ഥയെ താഴെ നമുക്ക് പ്രദർശിപ്പിച്ച പാത്രഗതസ്വഭാവത്തിനും, പ്രേക്ഷകനിൽ ഉണർത്തിപ്പിച്ചു വാണമൃതിക്കും തമ്മിൽ അഭേദഭേദധാപിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, തന്റെ കാലം ആ പ്രേക്ഷകൻ, പാത്രത്തിന്റെ കയ്യാവ്യാപാരത്തിൽനിന്ന് താൻറിയായതല്ലെന്ന ആ അവസ്ഥയെ തന്നിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു.² അതായത്, പാത്രത്തിൽ അഭേദപോലെ സ്വഭാവവ്യാപാരം പ്രേക്ഷകനില്ലാ ഭൂമിപതി നൽകുന്നു. അപ്പോൾ, കരുണയും ഭയവും യഥാ യോഗ്യം ഔഹൃതമാക്കിട്ട്, മനോവികാരത്തിന് ജീവൻ കൊടുക്കുന്നു; നാടകം കാണാംമുമ്പ്, ഇറച്ചി അധൃത്തികൾക്കുകിടന്ന വികാരങ്ങൾ ഇളകി ക്രിയാത്മപരമാകുന്നു. അങ്ങനെ ഇളകി, അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടു തിരിഞ്ഞുനിൽക്കുകയാണിരിക്കുന്ന വികാരങ്ങൾ, പ്രാർഥനയായ നാടകത്തിൽ സമീകൃതമായി, ഇണങ്ങി, സുരഭിസംഗീതത്തിലെ യഥാവികാരം ലയംപ്രാപിക്കുകപോലെ, അഭിവ്യക്തികളായ സാധു സമരണസമാധി അണയുന്നു. അദ്ദേഹം ഇല്ലുന്ന കടൽക്കുന്നകൾ ഉണർത്തുകയായിരുന്ന വികാരസമൂഹം ഇങ്ങനെ സ്വസ്ഥമായ നിലയിൽ തിരിച്ചെത്തുമ്പോൾ പ്രേക്ഷകൻ പ്രശ്നം അനുഭവിക്കുന്നു. അപ്പോൾ പഴയിത്താളനായ ജഗന്നാഥൻ ദൈതംഗാധരത്തിൽ പറയുകപോലെ, സമാധാനവിചാരംനിന്നു ചിത്തവൃത്തിതപജയമുണ്ടു്. ഇതും ച പരമ ബ്രഹ്മസ്വഭാവം സമാധാനസ്ഥിതിയുണ്ടാകും—തോഴികൾക്കു സമാധാനിയിൽ കിട്ടാപോലുമുള്ള മിത്തവൃത്തി ഉണ്ടാകുന്നു. എന്നാൽ ആ സമാധാനബ്രഹ്മരർഗ്ഗം തന്നെ സമാധാനമാണെന്നു തെറ്റിദ്ധരിക്കരുത്. പ്രശ്നമായ ഈ അവസ്ഥയാണ് നാടകം കണ്ടിട്ടു തടങ്ങുന്ന പ്രേക്ഷകൻ അനുഭവിക്കുന്നിട്ടു കൊണ്ടുപോകുന്ന ആഹ്ലാസം. വിശേഷനംകൊണ്ടു സമീകൃതമായ ആത്മസ്ഥനിലയെ ഗാംഭീര്യപ്രാപ്തിയെന്നും, വൃത്തിനിരോധമെന്നും പറയാം. മനുഷ്യന്റെ മനോവികാരങ്ങളെ അവയുടെ അധൃത്തിൽനിന്ന് അപ്പോഴപ്പോൾ ഉണർത്തി, ന്യായമായും സമീകൃതമായും വ്യാപരിക്കുവാൻ പരിശീലിപ്പിക്കുകയും, അങ്ങനെ അന്തർത്തിന്റെ നേതാവായ നമ്മുടെ വിഷയം പ്രതിഷ്ഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുവാൻ സമർത്ഥമായ ആത്മസ്ഥമായ നില ദുഃഖാനന്ദനാടകത്തിൽനിന്നു കിട്ടുന്നതാണ് പ്ലേയോന്റെ ആക്ഷേപത്തിന് അരിസ്റ്റോടെലൈസു സമാധാനം നൽകുന്നു.³

¹. Ashley Dukas: Drama. pp. 168.

². ദുഃഖാനന്ദനാടകങ്ങളെപ്പറ്റി അരിസ്റ്റോടെലൈസിന്റെ വിശദ ചർച്ചകൾക്കു തുടർച്ചയായിട്ടുള്ളതാണ് റാഫേൽ: Raphael, D.D Paradox of Tragedy (1960)

പ്രാസനം.

'കോമഡി' എന്ന കാവ്യഭേദത്തിന് ചേരുന്ന ഭാരതീയനാമം പ്രാസനമെന്നതാണ്. സുഖാനന്ദനാടകമെന്നും, ഹർഷപദ്യുവധാനാടകമെന്നും, ഊട്ടിയിലും മറ്റു ഏതാപുൽ ഭാഷകളിലും പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്ന 'കോമഡി' എന്നോ അല്ല ഈ കാവ്യഭേദത്തെപ്പറ്റി പറയുമ്പോൾ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതു്. അരിസ്റ്റോക്കലസിന്റെ പരിഭാഷയനുസരിച്ചു്, പ്രാസനത്തിന്റെ നേരായ സ്വരൂപം ഇവയുടെ തിന്തിൽ ചിന്നമാണ്. എന്നാൽ, വിവേച്യമായ ഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രാസനത്തിന്റെ സമുപമമായ സ്വരൂപവും, ഉദ്ബോധനീതവും, വിശേഷതയും ചുരുക്കി, സുഖാനന്ദനാടകപദത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേ അരിസ്റ്റോക്കലസു ചെയ്യുന്നുള്ളു. 'പ്രഭാഷണകവ'യിലും 'കാവ്യകലയെപ്പറ്റി'യുടെ ആരാക്കണിയും കാണുന്ന സൂചനകളിൽനിന്നു് മനസ്സിലാക്കുന്നതു്, മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രാസനത്തെക്കുറിച്ചു വിശദമായി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കണമെന്നാണ്. പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അന്വേഷണയോഗ്യമായ രണ്ടാംഭാഗത്തിൽ പ്രാസനം നിരൂപിച്ചിരിക്കാം.

മനുഷ്യന്റെ യഥാർത്ഥമായ ജീവിതത്തെ കീറിക്കളക്കാൻ വിശ്വീകരിക്കുകയാണു പ്രാസനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യമെന്നു്, അനുകരണവിഷയമെന്ന വകുപ്പിൽ, വ്യക്തമായ സങ്കേതം കാണുന്നു. അതാണു് പ്രാസനത്തിന്റെ വിഷയം. അതു് വ്യക്തിഗതമായിരിക്കാമല്ല; പ്രാണങ്ങളെ വളത്തിന്റെയോ, ഒരു വിഭാഗത്തിൽ കൊള്ളിക്കാവുന്നവരുടെയോ, കീറിയ അനുകരണമാണു് പ്രാസനം. അതിനാൽ, അതിലെ കഥാവസ്തു പ്രസിദ്ധമായിരിക്കയില്ല-അതു കല്പിതമായിരിക്കും. പ്രാസനത്തിന്റെ മുഖഭാവം ഹാസ്യമാണു്, ഹർഷമല്ല. അവഗീതമെന്ന 'മുദു' കാവ്യത്തിന്റെ ആധാർമ്യമായ ഭാവവും ഹാസ്യമാണു്, ഹർഷമല്ല. പക്ഷെ, അതിന്റെ വിഷയം വ്യക്തിഗതമായിരിക്കും. ക്രോധം, തന്മാത്ര വ്യക്തികളെ നിന്ദിക്കുന്നതെന്നതു്, അതിന്റെ വലിയ കുറവാണ്. തന്മൂലം, അവഗീതം നല്ല കലയല്ല; പ്രാസനം ശ്രേഷ്ഠമായ കലയാണെന്നതും.

പ്രാസനത്തിലെ പാത്രങ്ങളുടെ വൈകൃതം-ശാരീരികമോ, ശിഖപരിമോ ആയ ദോഷം-ക്ലേശകരമോ, അഗ്രകേരമോ ആയിരുന്നുകൂടാ. അതാണു്, പാത്രങ്ങളുടെ ദോഷം ഗതപദ്യജ്ഞാതകളതു്. കാമിച്ച വൈകൃതം പ്രേക്ഷകന്റെ മനസ്സിന് ക്ലേശമുണ്ടാക്കുകയും, അങ്ങനെ ഹാനിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തേക്കാം. വെറും ദുഃഖവൈകൃതമോ, ഉപഹാസ്യമായ വ്യാപാരമോ, പ്രേക്ഷകരിൽ കാമ്യമായ ക്ലേശമുണ്ടാക്കാറില്ല. കോമാളികളുടെ സ്വപ്നം, ദേഷ്യം, ചെപ്പുവും, ഭാഷയുമെല്ലാം, ചിരിച്ചു കളയത്തക്കതെ ഉള്ളു.

പ്രാസനത്തിന്റെ കഥാനകം മറ്റൊ പ്രത്യേകവ്യായാമ ഉപോത്തനങ്ങളിൽനിന്നു് സമീപിക്കുന്നതായിരിക്കണം. ആദിം,

മദ്ധ്യവും, അന്ത്യവുമുള്ള പൂർണ്ണവും, ഏകത്വചിന്തിയും, പൊതുപര്യവൃത്തിയിലിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടിരിക്കണം പ്രഹസനത്തിന്റെ കഥാശൃംഖല. ഇവ കവയുടെ അംഗങ്ങളാണ്. സ്ഥിതിവിപര്യയോ അഭിജ്ഞാനാഭാ പ്രഹസനത്തിന് കൂടിയെന്നിരിക്കുന്നു.

പ്രഹസനത്തിന്റെ ആദിമമായ പ്രമാണാദികളും, ദുഃഖാത്മനാദികളുടെയും പ്രഹസനപരമായ, വിചിത്രവ്യക്തിയാകാകാ മടങ്ങാത്ത പരമോന്നതിയിലുള്ള, പരമപ്രഹസനത്തെ ഉത്തമമായിപ്പിക്കുന്ന ഒരു തരം തോല്പനമെന്നായിരുന്നു ഇത്. അതിൽ, ലൈംഗികപ്രതിമകൾ നിർമ്മിക്കും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുപോന്നു. വികടവേഷകളും, അശ്ലീലഗീതങ്ങളും അതിന്റെ അംഗമായിരുന്നു. അരിസ്റ്റോഫനസിന്റെ ചില പ്രഹസനങ്ങളിൽ ഇവയൊക്കെ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അരിസ്റ്റോഫനസിന്റെ പല പാട്ടുകളും, ഹെഡുല്ലയും ഇന്നാണെങ്കിൽ, 'പീനൽകോമ്പി'ൽ ഉൾപ്പെടുന്ന കഥകളായ്ക്കും. 'ഡ്യൂസിസ്റ്റാസ്'യിൽ രതിവാസനയെ നാമുപയോഗിച്ച് ഇന്നു കാണാൻ ആ പ്രഹസനകവി മടിച്ചിട്ടില്ല!

ശുദ്ധമായ കലയെന്ന നിലയ്ക്കു തന്നാണെന്നാകാൻ, ദുഃഖാത്മനാദികളെന്നും, പ്രഹസനമെന്നും, രണ്ടുതരം വിഭജനം ശരിയല്ല. പൂർണ്ണമായ ഈ കലാ അംഗീകരിക്കുന്നില്ല. സിംപോസിയി'ത്തിന്റെ ഒടുവിൽ സൈക്രതിസ് അംഗമാനും അരിസ്റ്റോഫനസുമായി ഒരു സംവാദത്തിലേർപ്പെടുന്നു. അതാകാൻ ദുഃഖാത്മനാദികളെന്നും, അരിസ്റ്റോഫനസിസ് പ്രഹസനകവിയാണെന്നും, അവരായും, നല്ല ദുഃഖാത്മനാദികളായിരുന്നെന്ന് നല്ല പ്രഹസനകാരനെന്നും, നല്ല പ്രഹസനകാരനാണെന്നല്ല ദുഃഖാത്മനാദികളായിരുന്നെന്ന്, ഇരുവരെയും കൊണ്ടു സമ്മതിപ്പിക്കുന്നു. 1 ഈ സന്ദർഭത്തിന്റെ വിശദീകരണം 'ഫിലോസഫി'ൽ കാണാം. 2 പുരുഷത്തിൽ, ഹവ്വയെ ബാഹ്യമായ ദൈവത്തെ പ്രാപ്തമാക്കുന്നു' രണ്ടു കാര്യപ്രകാരങ്ങളുടേയും വിവരണം അരിസ്റ്റോഫനസിസ് നിർവ്വഹിക്കുന്നു. ഈ കേരള ശുദ്ധമായ കവയുടേതല്ല. 3

1. Plato. Symposium 223

2. Plato. Philobus 48 ff

3. ശതരൂപകത്തിൽ പ്രഹസന പർവ്വമുണ്ട്— 'പ്രഹസനം രണ്ടാ, തുടർച്ചയായുള്ളതും'— 'പാഞ്ചഡിവിപ്രപ്രഭൃതിഭേദം പെട്ടിവിടാകലം ചെട്ടിയിൽ വെള്ളാക്കാലി തുടർച്ചയായുള്ളതും'— 'കാമകാലിവിപ്രവേദം കലാകലകീയാപരമോന്നതിതം, സംകാലിപ്രം സംകീർണ്ണം മുതൽസംകലം = നൃത്തം, വികൃതം, സംകലം എന്നു തുടങ്ങിയ പ്രഹസനമുണ്ട്. പാഞ്ചഡിവി, ബ്രാഹ്മണർ (അതുകൂടിയുമാണു്), മുതലായ ഭരതരായും ഭരതകളും ഒന്നിച്ചിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ അവർ തുടർച്ചപ്രഹസനത്തിലെ പാത്രങ്ങളാണ്. അവരുടെ വേഷത്തിൽ മാത്രം ഇണങ്ങിയതായിരിക്കും കാതൃപ്രാപനം.

മഹാകാവ്യം

മുന്നം പുസ്തകത്തിൽ മഹാകാവ്യം നിരൂപിക്കുന്നു. ആ നിരൂപണവും ഭൂഖണ്ഡനാടകത്തിന്റെതുപോലെ അപൂർണ്ണമാണ്. മൂന്നാം പുസ്തകത്തിലെ നീച്ചുവനപ്പകരണത്തിൽ മഹാകാവ്യത്തിന്റെലക്ഷണം കൊടുക്കുന്നില്ല. ഭൂഖണ്ഡനാടകത്തെ മുഖ്യമായി ഗണിച്ചുകൊണ്ട് അതുമാത്രം മഹാകാവ്യത്തിനുള്ള ഭേദവും സ്വഭാവത്തെയും അറിയാതെ 'ഖഡ്ഗ' നിർദ്ദേശിക്കുന്നുള്ളു. ആഖ്യവർഗ്ഗത്തിൽ പിന്നെ പാത്രങ്ങളുടെ അനുകരണം കണ്ടിലും നോക്കുന്നു, രണ്ടാം പദ്യമായാണ്—ഇതാണ് സ്വഭാവം. മഹാകാവ്യത്തിൽ ഒരു അംഗം വൃത്തമേ പ്രയോഗിക്കാറുള്ളു, ഭൂഖണ്ഡനാടകം പല വൃത്തങ്ങളിലും ഭവിക്കാം; മഹാകാവ്യം ആഖ്യാനാത്മകമാകുകയും, അതിന്റെ അതിരുകൾ ഏതുവേണമെന്നു വീഡ്യാതമാക്കാം; ഭൂഖണ്ഡനാടകം ഒരൊരുക്കത്തിൽ നോക്കി കിടക്കത്തക്ക ഒരർത്ഥത്തിനുള്ളിൽ ഒതുങ്ങിയിരിക്കണം; ഇതാണ് മുഖ്യമായ ഭേദം. ഭേദം ചേർക്കുകയും പ്രായേണ രണ്ടിലും സ്വഭാവംതന്നെ. അതിനാൽ, അവ വീണ്ടും ചർച്ചയ്ക്കു വിഷയമാകേണ്ടതില്ല.

മഹാകാവ്യം സമാഖ്യാനരൂപത്തിലുള്ള കവ്യകൃതികൾമാകയാൽ അതിൽ കവിവചനം യഥാർത്ഥം വേർതിരിച്ച് വേർതിരിക്കണം. ഭൂഖണ്ഡനകാവ്യം നാട്യരൂപത്തിലുള്ളതാകയാൽ, അതിൽ കവിവചനം വേർതിരിക്കില്ല—പാത്രങ്ങളുടെ സംവാദമോ, ഭാഷണമോ, കാർത്യവ്യാപാരമോ, മാത്രമേ അറിയിക്കുന്നു. സമുപാധനത്തിലുള്ളതോ, നന്നോ ചുരുക്കം അദ്ധ്യായങ്ങളിൽ അപഗ്രഥത്തിൽ നിന്നോ, കവിവചനം വേർതിരിക്കുന്നില്ല. നാടകരംഗത്തിൽ കവിവചനത്തിന് പ്രത്യേകമില്ല. മറ്റു ലക്ഷണങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് പരീക്ഷിക്കുന്നതായാൽ, നാടകം മുഖ്യവും മഹാകാവ്യം സുവ്യവമാണെന്നു സാധാരണഭേദം. അതു മുഖ്യമാണെന്നു തീരുമാനിക്കുവാൻ തരമില്ലെന്നു ധ്വനി ഗ്രന്ഥത്തിലുള്ളതെന്നു കാണാവുന്നതാണ്.

അരിസ്തോളെല്ലാവിധത്തിൽ മതമനുസരിച്ചു, മഹാകാവ്യത്തിന്റെ കഥാഖണ്ഡം ഐതിഹ്യപരമ്പരയെ ആശ്രയിക്കുന്നു പ്രസ്തുതമായ വിഷയം തരമില്ലെന്നും. അതിൽ ജീവിതത്തിന്റെ ചിത്രീകരണം, യഥാർത്ഥതയോടെ ശ്രേഷ്ഠതാധിപതിക്കുകയും വേണം. അതിന്റെ

സ്വഭാവം ഹാസ്യമാക്കിയിരിക്കും. കാര്യങ്ങൾ അനുകരിക്കുന്നു വേഷവും ഭാഷയും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നവരായ നപുംസകരോ ക്ഷയകിടക്കുന്ന രാപസന്മാരോ പാത്രങ്ങളായിരിക്കുന്ന പ്രകടനം വികൃതമാണ്. ദൃഷ്ടാന്തം നിറഞ്ഞ പ്രകടനമാണു സങ്കീർണ്ണം. എല്ലാവിധം ഹാസ്യരസത്തിനുമത്രമേ പ്രധാന്യം നൽകാവൂ. "സംസ്കൃതം കർത്തവ്യം കവ്യധർമ്മം" (ഭാരതപാതം 3). കലാപൂർണ്ണമായ പ്രകടനം സഫലമായി അഭിനയിക്കുക ഉഷ്ണകരമാണെന്നു കാണിക്കണം.

ആരാം വിസ്തൃതവും, അതു് പലതരം ഉപയോഗങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതും. അതിലെ കാർത്ത്യായനപാ ആദിയും, മദ്ധ്യങ്ങളും, അവസാനമുള്ള സമയംവെട്ടുന്നതും ആധ്യാനമായിരിക്കേണ്ടതാണ് പലതരം. മഹാകാവ്യത്തിൽ, ദുഷ്ടാഭിമാനകർമ്മങ്ങളെപ്പോലെ തന്നെ, വസ്തുലഭവനം, അതിന്റെ ആധ്യാനങ്ങളും, അതിന്റെ ഉപയോഗങ്ങളും.

കാവ്യഭാഷ

കാവ്യത്തിലും പദ്യത്തിലും ഭാഷയ്ക്ക് അസമാനതയുണ്ടല്ലോ. ഈ ഭാഷ 'പ്രാകൃതഭാഷ'യിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാവ്യഭാഷ (പദ്യഭാഷ) അസാധാരണവും, പദ്യഭാഷ സാധാരണവുമാണ്. പദ്യഭാഷയിൽ ഭാഷയുടെ സ്പന്ദനമുള്ള ഭാഷകൾ ഉണ്ടാകുന്നു. ശബ്ദങ്ങളെ ആദ്യം ഗണങ്ങളിലായി വിഭജിക്കാം: (1) പ്രവചനം, (2) അപരിചിതം, (3) ലാക്കണികം, (4) ആലാപനം, (5) നവരചനം, (6) വ്യാകൃതം, സങ്കല്പനം, പരിവർത്തനം. ഇവയിൽ ലാക്കണികം നമ്മുടെ വിശേഷമായ ശ്രദ്ധ ആർജ്ജിക്കണം. "ഈ പദ്യത്തിൽ മറ്റൊരു നാമം ആരോപിക്കുകയാണു് ലക്ഷണം. വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു് ഉപവർഗ്ഗത്തിലോട്ടും, ഉപവർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു് വർഗ്ഗത്തിലോട്ടും, ഉപവർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു് ഉപവർഗ്ഗത്തിലോട്ടും അല്ലെങ്കിൽ സാധാരണയായ ആധാരമായിട്ടും ഈ ആരോപം ഉണ്ടാകും" എന്നു് അഭിപ്രായപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ ആരോപം ഉണ്ടാകുന്നതു് പ്രത്യേകിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് കേവലം സാധാരണവുമാണെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെട്ടതുകൊണ്ടു്. "കാവ്യകലയെപ്പറ്റി"യിലെ ലക്ഷണവിവരം സംബന്ധത്തിൽ സ്വീകൃതമായ ശബ്ദശക്തിവിശിഷ്ടതയിൽ അർത്ഥവിശേഷം ഉണ്ടാകുന്നു.

ലിഖിത വിശേഷമായ സംഭവത്തിൽ, ശബ്ദത്തിന്റെ മുമ്പാകെ ഇങ്ങനെയൊന്നില്ല. അതിന്റെ മുമ്പാകെയായി സംഭവപ്പെട്ട മറ്റൊരു ശബ്ദം ഉണ്ടാകുന്നു. ഇപ്രകാരം അർത്ഥഗണ്യതയുടെ അഭാവം ഉണ്ടാകുന്നതിലും ഭാഷാവിശേഷം അല്ലെങ്കിൽ അർത്ഥം, അഥവാ വിശേഷമായ അർത്ഥം ഉണ്ടാകുന്നു. ഇങ്ങനെയൊന്നു് ഉണ്ടാകുന്നതിന്റെ ഇല്ലാത്തതിൽ പ്രത്യേകിച്ചൊരു ആകാരം. ഇങ്ങനെയൊന്നു് ഉണ്ടാകുന്നതിന്റെ അധാരം തന്നെ ശക്തിയാണു് ലക്ഷണം. ലക്ഷണപ്രകാരമുള്ള ശബ്ദം ലാക്കണികവും, അതിന്റെ അർത്ഥം ലക്ഷണപ്രകാരമുമാണു്. 'അൻ വീണ കേൾക്കാൻ പോകുന്നു' എന്ന വാക്യത്തിൽ, വീണയുടെ പ്രകാരത്തിൽ 'കേൾക്കുക' എന്ന ശ്രീയുടെ മുമ്പാകെയും ഇങ്ങനെയൊന്നില്ല. വീണയുടെ മുമ്പാകെയും വാക്യമെന്നു് എന്നാണു്. അതിന്റെ മുമ്പാകെയെന്നാണു് ശ്രീയ 'കേൾക്കുക'യാണു്-'കേൾക്കുക'ല്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, വീണ എന്ന വസ്തു കേൾക്കുന്നതുമാണു്. മുമ്പാകെയും സ്വീകരിച്ചാൽ, വീണ വെറും ലക്ഷണമായ പ്രത്യേകത്തിന്റെ വിശേഷമാകുന്നു—പ്രവർത്തികളല്ല.

അപ്രകാരം മുഖ്യാർത്ഥം സംഗതമല്ലാതാകുമ്പോൾ, 'വിജ്ഞാതീകൃതം' എന്ന അർത്ഥം സ്വീകരിക്കേണ്ടിവരുന്നു. അതിനുള്ള 'കേരള' എന്ന ക്രിയയുമായി ഇണങ്ങാനാവാ? അതുകൊണ്ട്, വിജ്ഞാതീകൃതം എന്ന അർത്ഥം 'ജ്ഞാതീകൃതം' എന്ന അർത്ഥത്തിൽ പ്രയോഗിക്കാനാകാതെ. അതിന്നു കാരണം പ്രയോജനമാണ്—ഇതിനാലാണ്. ലക്ഷണമുണ്ടെന്നു തന്നെ കൂടിയേ തീരൂ. അവ ഇല്ലാതെ ലക്ഷണികത സംഭവമാകയില്ല. (1) മുഖ്യാർത്ഥം = വാച്യാർത്ഥം സംഗതമല്ലാതെ വരുക. (2) അർത്ഥം = വാച്യാർത്ഥത്തോടു ലക്ഷ്യം അറിയാത്തവർക്കായിരിക്കുക, (3) ഇതിന്നു അർത്ഥം പ്രയോജനം ലക്ഷ്യം അറിയാത്തവർക്കായിരിക്കുക, (4) ഇതിന്നു അർത്ഥം പ്രയോജനം ലക്ഷ്യം അറിയാത്തവർക്കായിരിക്കുക, അല്ലെങ്കിൽ, അതുകൊണ്ട് ലക്ഷണികമായ പ്രയോജനംകൊണ്ടു വരുത്തിയ എന്തെങ്കിലും വിശേഷമായ പ്രയോജനമുണ്ടായിരിക്കുക.¹ അതിന്റെ ഭാവം വെക്കുന്ന അർത്ഥത്തെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്ന പാശ്ചാത്യർ അതിന്റെ സാക്ഷാത്കാരം അർത്ഥം (പ്രാപ്തി സൗന്ദര്യം), ആലോചനാർത്ഥം അർത്ഥം ലക്ഷണികമായ അർത്ഥം (ഫിഗറേറ്റീവ് അർത്ഥം മെറ്റാഫോറിക് സൗന്ദര്യം) ഉണ്ടെന്നു സമ്മതിക്കുന്നു. എല്ലാവരും പ്രയോജനിക്കുന്ന അർത്ഥം സാക്ഷാത്കാരം, അതിനോടു സംബന്ധമായ അർത്ഥത്തെ സാക്ഷാത്കാരം അർത്ഥം—ഇതിനാൽ അർത്ഥംകൊണ്ടു സിദ്ധിക്കുന്നതും. കാരണമെന്നു മനസ്സിലാക്കി, 'വാച്യം' എന്ന പദം അർത്ഥത്തെ സാക്ഷാത്കാരം അർത്ഥം അർത്ഥം; ആ പദത്തിന്റെ അർത്ഥം അതിന്റെ അർത്ഥം. 'വാച്യാർത്ഥം' അതിന്റെ നിർവ്യാഖ്യാനമാണ്. 'വാച്യാർത്ഥം' അർത്ഥത്തിന്റെ പ്രാപ്തികമായ സങ്കേതമാകുന്നു; സാക്ഷാത്കാരം അർത്ഥം ഇതിന്റെ അർത്ഥമാണ്.²

1. മുഖ്യാർത്ഥം, അർത്ഥം
ഇതിനാൽ പ്രയോജനം |
അർത്ഥം ലക്ഷണികത
സാക്ഷാത്കാരം ക്രിയ ||

— കാവ്യപ്രകാരം. ഉദാഹരണം 1. കാണ്ഡം 9.

[മുഖ്യാർത്ഥം, അർത്ഥം, ഇതിപ്രയോജനം
അർത്ഥം ഇതിനാൽ പ്രയോജനം

= കാവ്യപ്രകാരം ബാലയായിനി]

മുഖ്യാർത്ഥം അർത്ഥം അർത്ഥം പ്രയോജനം
ഇതിനാൽ പ്രയോജനം ലക്ഷണികത

— അർത്ഥംകൊണ്ടു പരി. 2

2. Dumasais quoted by Regnaud in his La Rhetorique
Sanskrit p 47.

ലാക്ഷണീകത്വത്തെക്കുറിച്ച് അരിസ്റ്റോതലേസ് കൂടുതൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'പ്രഭാഷണകല' (റെട്ടോറിക്) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ, പദ്യാത്മകവും ഗദ്യാത്മകവുമായ രീതികളെപ്പറ്റി ഇപ്രകാരമുണ്ടുണ്ട്: "സാധാരണമായി പ്രഭയാഗമിച്ചുവരുന്ന ശബ്ദങ്ങളും, സാക്ഷാത്താൽ അർത്ഥത്തിൽ പ്രഭയാഗമിക്കുന്ന ശബ്ദങ്ങളും, ലാക്ഷണീകശബ്ദങ്ങളും, കേവലം ഗദ്യശൈലിയിലാണു കണ്ടാണത്". ഈ ശബ്ദങ്ങളെ എല്ലാവിധം കൈകാര്യം ചെയ്യപ്പെട്ടു എന്നാണു ഇതിൽനിന്നു ഓർമ്മിക്കുന്നത്. ഓരോ വ്യക്തിയും ലാക്ഷണീകമായ പ്രഭയാഗത്തിൽ ധാരാളം നട്ടുണ്ടു്, മുഖ്യാർത്ഥത്തിൽ ശബ്ദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കു്, സാധാരണമായി പ്രഭയാഗത്തിലിരിക്കുന്ന ശബ്ദങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന¹ ഭാഷാഭിജ്ഞാൻ ഇവശബ്ദങ്ങൾ, വാചകശബ്ദങ്ങൾ, ലാക്ഷണീകശബ്ദങ്ങൾ, ഈ മൂന്നുതരം ശബ്ദങ്ങൾക്കും അരിസ്റ്റോതലേസ്, പറയുന്ന മൂന്നിന്നും ശബ്ദങ്ങൾക്കും തമ്മിൽ സമാനതയുണ്ടെന്നു നിശ്ചയിക്കാം. ഇവിടെ അരിസ്റ്റോതലേസിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് വിവർത്തനമായ 'ക്വാഡർബക്'ലേ ക്ലൈ കുറിപ്പു കാണുന്നു.² ശബ്ദം സാധാരണമുണ്ടെന്നു അതിൽ പറയുന്നു. സാധാരണമായി പ്രഭയാഗത്തിലിരിക്കുന്ന ശബ്ദങ്ങൾക്കു 'കുറിപ്പു' എന്നാണു തുടിക്കുന്നതും. വാചകശബ്ദമാണു രണ്ടാമത്തെ തരം. 'ക്ലോത്താജു' എന്നാണതിന്റെ പേരു്. ആ ഇന്നും ശബ്ദങ്ങളുടെ പ്രഭയാഗമണ്ഡലം ഏറെ വിസ്തൃതമാണു്. സാക്ഷാത് സന്ദർഭമായും, മുഖ്യാർത്ഥമായും പ്രയോജനമാവുകാണു് 'ക്ലാത്താജു' എന്നു മൂന്നാണ്ടും ശബ്ദങ്ങൾ. മുഖ്യാർത്ഥത്തിന്റെ ബാധവും, ഉപയോഗമായ രീതിയുമുള്ളവ ലാക്ഷണീകം (ഇന്റെൻഷനാലു്). ഏതുതരം ശബ്ദങ്ങൾ സാധാരണമായി പ്രഭയാഗത്തിലിരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവ 'വാചക'മാകാറില്ല. സാമ്പ്രദായിക, ആദ്യത്തെ മൂന്നുതരം ശബ്ദങ്ങളെയും കൂട്ടത്തിൽ വാചകശബ്ദങ്ങൾ ഇല്ലാതെ പറയാണു്. വ്യക്തിപരമായ വ്യക്തിത്വങ്ങളുടെ സാക്ഷാത് സാമ്യവും വാക്കിന്റെ എല്ലാ മണ്ഡലങ്ങളിലും വേണ്ടതു വ്യവഹരിക്കാറില്ല. അതിനാൽ, അവയുടെ മേൽ, ലാക്ഷണീകമായ പരിവർത്തനം പ്രത്യക്ഷമാണു്. കാരണം വെല്ലുണ്ടാർ, ഇവയുടെ ലാക്ഷണീകത ക്ലോത്താവിനു് ക്ലോത്തന്റെ അനുഭവപ്പെടാത്തപോലെ, ഇവ സ്വാഭാവികമായിരുന്നു. ഇവ നേരെത്തന്നെ വാചകശബ്ദങ്ങളെന്നുപോലെ, ക്ലോത്താവിന്റെ മനസ്സിൽ അസ്പഷ്ടാവസ്ഥയാക്കത്തക്കതന്നെ, വക്താവിന്റെ ആശയക്കേന്ദ്രങ്ങളോ അനുഭവത്തിന്റെ ബോധം സാക്ഷാത്തായി കൊടുക്കുന്നു. ഇവയുടെ ലാക്ഷണീകത സ്പഷ്ടമല്ലാത്ത വസ്തുതയാണു്, ഇവയെ 'ഇന്റെൻഷനാലു്' ഇതിൽ നിന്നു് ഭിന്നമായി കരുതുന്ന വിശേഷം, കൾലൻ മുമ്പാകെ സബ്തുതശബ്ദങ്ങൾ ഈ വക്താവിൽ പെടും. ഇവയെല്ലാം പ്രഭയാ

1. Aristotle. Rhetoric, Book III, ch' ii, Para 6, p p' 209

2. Theodore Buckley's footnote 10. o p. 209.

ഒന്നുഗന്ധവുമെന്തെങ്കിലും വെളിച്ചം വെക്കുന്നതല്ലെങ്കിൽ നാം ധരിക്കണം. എന്നാൽ ഇരിക്കുപിന്നുകൾക്ക് ഇവയെ വെക്കുന്നതിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നില്ല. ഇവയെ വെക്കണം, അവയെ തിരുത്തുവാനല്ല, 'കുറിക്കുക'യിലും 'കൂട്ടിക്കൂട്ടുക'യിലും അർത്ഥവെക്കണം.

അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ നാലുതരം ലക്ഷണീകരണങ്ങൾ അദ്ദേഹം വിവരിക്കുന്നു—(1) വർഗത്തിൽനിന്നു വ്യക്തിഗതം, (2) വ്യക്തിയിൽനിന്നു വർഗഗതം (3) വ്യക്തിയിൽനിന്നു വ്യക്തിഗതം (4) സാധാരണഗതം. ഈ വിധം പലപ്പോഴും തുടർച്ചയായി വിവരിക്കുന്നില്ല. മൂന്നും നാലും വാക്യങ്ങളിൽ പെട്ട ലക്ഷണീകരണങ്ങൾ അവർ സമ്മതിക്കുന്നു.¹

ലക്ഷണീകരണങ്ങളെ ഒന്നാമത്തെ ഭാഗത്തിൽ ലക്ഷണീകരണങ്ങളാക്കിയതിലും വർഗത്തിന്റെ ബോധമുണ്ടാകുന്നു. വർഗം, പ്രകൃതിയിൽ ശരിയായി ഇല്ലാത്തതായ വ്യക്തിയുടെയും (വ്യക്തിയുടെ) സ്വീകരിക്കുന്നുണ്ട്. "ഈ തുറമുഖത്തു" എന്റെ കപ്പൽ നില്ക്കുന്നു—എന്ന ഉദാഹരണത്തിൽ, 'നില്ക്കുക' സാമാന്യകൃതിയായും; അതിലൂടെ 'തുറമുഖത്തു' കപ്പൽ സംരക്ഷിച്ച് നില്ക്കുന്നു എന്ന വിശിഷ്ടകൃതിയുടെ ബോധം കിട്ടുന്നു. വിശിഷ്ടത്തിൽ നിന്നു സാമാന്യത്തിന്റെ ബോധം കിട്ടുന്നില്ല, അതായത്തല്ല ലക്ഷണീകരണങ്ങൾ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ ലക്ഷ്യം സ്വീകരിക്കുന്നു. 'കാലോത്തമ്യം' പതിനാലാം പരാമർശങ്ങൾ കാണിച്ചു എന്നില്ല പതിനാലാമത്തെ വിശിഷ്ടതയുടെ അർത്ഥമെന്ന സാമാന്യതയെക്കുറിച്ചാണ് പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഒരു വിശിഷ്ടതയെക്കുറിച്ചാണ് വേണ്ടി കേൾക്കുക വിശിഷ്ടതയെക്കുറിച്ചാണ് വാചകപ്രയോഗിക്കുക എന്നതാണ് ലക്ഷണീകരണങ്ങൾ. 'അവന്റെ പ്രാണനെ ഉരുക്കുവാൻ കൊണ്ടു വരിച്ചെടുത്തു' 'കൂടുതൽ' കൊണ്ടു വരിച്ചു'—ഇത്യാദി ഉദാഹരണങ്ങളിൽ, ഒന്നാമത്തെ ഭാഗം തിരക്കുവിവരണത്തിൽ വരിച്ചെടുത്തുവെന്നും, രണ്ടാമത്തെ ഭാഗം വരിച്ചെടുത്തതിൽ പകരം വരിച്ചു എന്നും പ്രയോഗിച്ചു. എങ്കിലും വസ്തുവിനെ ഒന്നിൽനിന്നു വേർപെടുത്തി എന്ന ഭാവമാണ് രണ്ടിന്റെയും. അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ സിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, നാലാമത്തേതിന്റെ കാരണം ഗണ്യമാകുന്നു. അതിന്റെ ആധാരം സാധാരണമാണ്. ഭാരതീയരുടെ അലങ്കാരശാസ്ത്രത്തിലെ ഗൗണീയകലനമാണിതെന്നു കരുതാം. രൂപകവും അതിശയോക്തിയും ഗൗണീയകലനത്തിൽ അടങ്ങും. എന്നാൽ ഇവിടെയൊന്നിൽ ഉപക, മുങ്ങിക്കരണം മുതലായ സാധാരണകലനങ്ങളും അവയെക്കൂടി ഉൾപ്പെടും² ഇംഗ്ലീഷിൽ 'അനലോഗിസ്'

1. Theodore Buckley's translation of Aristotle Poetics. ch XXI—p. 452 (footnote 7)

2. I. A. Richards. Philosophy of Rhetoric p 117-18
മനോരമ.

കാവ്യകാലയുടെ അനുപേക്ഷണീയമായ അംഗമാണെന്നു നിരൂപകന്മാർ കരുതിവരുന്നുണ്ട്. ആധുനികരായ കാവ്യവിമർശകന്മാർപോലും ലാക്കണികപ്രയോഗത്തിന്റെ മഹത്വം അംഗീകരിക്കുന്നു. കവിതാശാസ്ത്ര വൃത്ത സംവിധാനവും ലാക്കണികപ്രയോഗവുമാണെന്നുവരെ അവർ പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്¹. വൃത്തത്തിൽ നിന്ന് പ്രവണതകളും, ലാക്കണിക പ്രയോഗത്തിൽ നിന്ന് അർത്ഥസൗജന്യവും സ്വീകരിക്കുന്നു. 'കടത്തിന്റെ കഴുത്ത്', 'മേധയുടെ കാവ്യ', 'മനുഷ്യന്റെ തത്ത്വം', മുതലായ പല പ്രയോഗങ്ങളും ഇപ്പോഴും ഉപയോഗിക്കുന്ന അർത്ഥബാധാ അന്തരീയത്തിന്റെ ശാസ്ത്രീകരമായ അർത്ഥമല്ല. മനുഷ്യന്റെ കഴുത്ത് ശരീരത്തിൽനിന്നു ഇറങ്ങിയതും വാക്യമല്ല, വയറിനുള്ളിലുള്ളതുമാണ്; വായിലൂടെ അകത്തേക്കു കടത്തുന്ന പാമ്പിനു കഴുത്താകുന്ന കഴുലിൽകൂടി കടന്നുപോകുവാൻ വയറിൽനിന്നു, ഇത്തരത്തിൽ, പ്രതിഭാസമായ ക്രിയയും കഴുത്തിൽ കൂടി നടക്കുന്നുണ്ട്. അതുകൊണ്ട്, സജീവമായ മനോഭാവം കടന്നു വന്നിട്ടുണ്ട്, കടത്തിന്റെ കഴുത്തുനോട്ടപ്രയോഗിച്ചു. മനുഷ്യൻ കാലി അമർത്തിപ്പിടിക്കുന്നു. അതുപോലെ മേധാ ഏതൊന്നിൽനിന്നു വന്നുവോ അതിന്നു കാലത്തെ പെരിട്ടു. മനുഷ്യന്റെ തലത്തിന്റെ അർത്ഥത്തിനാലും അല്ല ഇടിലാക്കുന്നത്. 'തത്ത്വം' ഇവിടെ 'അർത്ഥം' കറിക്കുന്നു. (തത്ത്വം = അർത്ഥം, വടി) അനുകാരിയായ മനുഷ്യൻ തന്റെ വടി പൊക്കി പിടിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കും. അവനാണു 'ഉദാഹരണം' (തത്ത്വം-ഉദാഹരണം) ഈ പ്രയോഗം ധ്വനിശ്രവണമാണ്.

അർത്ഥമുള്ള (അർത്ഥം) ശബ്ദങ്ങളുടെ പ്രയോഗസാധുത്വം അതി സ്തോഭമേഖലയ്ക്ക് സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. സംസ്കൃതഭാഷയിൽ, കാവ്യശാസ്ത്രത്തിലെ പരിഭാഷയായ വൃത്തജനനെന്ന ശബ്ദശക്തിയെയാണ് വൃത്താർത്ഥം (അർത്ഥം) എന്നു പാശ്ചാത്യർ പറയാറുള്ളത്. വൃത്താർത്ഥമായ 'ശബ്ദശാസ്ത്ര' വിശേഷാലരൂപം ലാക്കണികപ്രയോഗവുമായി സമന്വയിപ്പിക്കുകയാണു കാണാറുള്ളത്. 'സ്തോത്രം' എന്ന വാക്ക് അർത്ഥത്തിൽ വൃത്തജനനെന്നു തുല്യമായ ശബ്ദശക്തി അംഗീകരിക്കുന്നുണ്ട്. 'അർത്ഥം' എന്നാണതിന്റെ അർത്ഥം കൊടുക്കുന്ന സംജ്ഞ. സാധാരണയായി, 'അർത്ഥം' അർത്ഥത്തിൽ 'അർത്ഥശക്തി' എന്നാണു ശബ്ദം വ്യാഖ്യാനിക്കാറുള്ളത്. മേൽ ഇങ്ങനെ എഴുതുന്നു: "അർത്ഥശക്തി വിശേഷാലരൂപം സാധാരണം. വിശേഷമെന്ന ശബ്ദം ഇവിടെ സങ്കീർണ്ണമായ അർത്ഥത്തിൽ മാത്രമായ അർത്ഥം പ്രയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. വിശേഷം, അർത്ഥമായി ബന്ധമുള്ള ബാഹ്യപദാർത്ഥങ്ങളിൽനിന്നു ലിനവും, അർത്ഥമാക്കിയിട്ടുണ്ട്, അതിന്റെ

1. Max Eastman. The Literary Mind in the Age of Science (1931) PP. 165

2 I A. Richard. Philosophy of Rhetoric pp 115-119

പ്രകാശനാധാരമായ ശബ്ദത്തിലും അതോ പ്രകടനപരമായ മനഃശക്തിയിലും നിന്നു വേർപെടുകുന്നു.¹ അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റെ കാഴ്ചകാരനായ 'അജമാനിയസ്' അതിനെപ്പറ്റി ഇപ്രകാരം വിശദീകരിക്കുന്നു: "സ്റ്റോളസ്" 'ഖെക്കോൻ' എന്ന പദവാക്കു അർത്ഥം മനഃശക്തി പദാർത്ഥത്തിനുമിടയ്ക്ക് വർത്തിക്കുന്നു".² പ്രതിപാദ്യം, പ്രതിപാദകം, പദാർത്ഥം എന്നു മൂന്നും അസ്തോദ്യം സംബന്ധമാണെന്നു സ്റ്റോളസ് വിശ്വസിക്കുന്നു. പ്രതിപാദകം ശബ്ദം (=ദീപ്തി)മാണ്; പദാർത്ഥം ബാഹ്യമായ ഉപകരണവും, പ്രതിപാദകത്വം അഭിവ്യക്തമാകുന്ന ധാരാളം (വസ്തു) യുമാകുന്നു. ഇവയിൽ ശബ്ദവും, പദാർത്ഥവും മൂന്ന് (=സ്വരൂപ)മാണ്, 'ഖെക്കോൻ' അമൃതം (= അത്യാപ) തത്ത്വമാകുന്നു. മനഃശക്തിയെപ്പറ്റി വെ സംബന്ധമായ സഹജക്രിയകളും, ആകസ്മികമായ പരിസ്ഥിതി നിമിത്തമുണ്ടാകുന്ന മാറ്റങ്ങളെപ്പറ്റി അരിസ്റ്റോതലൈസ് സ്പീകരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, വിചാരതത്ത്വത്തിന്റ പദാർത്ഥത്തിനുമിടയ്ക്കുള്ള അവസ്ഥ നിരീക്ഷിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. എപിക്യൂരിയർ തത്ത്വചിന്താനികൾക്കും 'ഖെക്കോൻ' സ്പീകർത്തല്ല. അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റെ മക്കടാസരിയായും സകലമായി പശ്ചാത്താപമില്ലാത്തവരും ഈ വിഭാഗത്തെ വിസ്മയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ലാക്ഷണികപ്രകാരവും, സാമാന്യശബ്ദങ്ങളും, സമീപിതമാം വസ്തുവും, തുണക്കിയ പദാവലി, കരേ സ്വരം തന്നെ, പ്രസന്നവും, ഗാഢീ വ്യക്തമായിരിക്കുന്നത് ഗുണത്തിൽ നിർദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ സന്ദർഭം വിശദമാക്കുവെ, അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റെ കാഴ്ചകാരനായ അജമാനിയസ് എഴുതുന്നു: "ശബ്ദങ്ങൾ ഒരു നിലയിലാണ് വർത്തിക്കുന്നത്. കരം" ശ്രോതാവിൽ പരിതാപമാകുന്ന നില; മറ്റൊരു വക്താവ് ശ്രോതാവിനു എത്ര വസ്തുവിന്റെ ബോധമുളവാക്കുന്നുവോ ആ വസ്തുവിൽ പരിതാപമാകുന്ന നില. ശ്രോതാവിന്റെ ഊർജ്ജിൽ ശബ്ദത്തിന് അതിന്റെതായ വിശിഷ്ടതയുണ്ട്. അത്തരം ശബ്ദങ്ങൾക്കാണ് കാവ്യത്തോടും, അലങ്കാരമാസ്യത്തോടും ബന്ധമുള്ളത്. വസ്തുവിൽ പരിതാപമാകുന്ന ബന്ധത്തെ (ശബ്ദത്തിന്റെ) മുമ്പായ ഗുണമായി എഴുതുന്ന നിലയിലുള്ള ശബ്ദങ്ങൾ കേവലം അർത്ഥശാസ്ത്രത്തിൽ പ്രയോജനപ്പെടുന്നു." ദാർശനികശാസ്ത്രവും കാവ്യശാസ്ത്രവും തമ്മിലുള്ള കേരമാണിത്ത്. കാവ്യശാസ്ത്രവും ഐതിഹ്യശാസ്ത്രവും വേറെ വേറെ കളകളാണ് പറഞ്ഞിരിക്കും പോലെ, കാവ്യശാസ്ത്രവും ദാർശനികശാസ്ത്രവും ഒന്നല്ലെന്നതാണ് അരിസ്റ്റോതലൈസിന്റെ മതം. 'കാവ്യകലയെപ്പറ്റി'യിൽ പരമേശ്വരൻ ചാക്കാർട്ട് 'പ്രകാശനകല'യിൽ നിന്നു ഗ്രഹിക്കേണ്ടതാണ്.

1. Stoics, Epicurians and Sceptics pp-91.

2. De Interpretatione

ഉപസംഹാരം

കാമ്പൂരിരൂപത്തിൽ എഴുതപ്പെടുന്നവർ അനുസരിക്കേണ്ടതാണ്. അതും, മറ്റൊരു കാമ്പൂരിരൂപമുണ്ടാകട്ടെ" നാടകം മറ്റൊരുതരം കലാരൂപം. സാമ്പത്തികവും ഔദ്യോഗികവും ഗ്രാമീണികളുടെയും കൈകൾക്കായിട്ട് ഭാഗം കൊണ്ടു നിർവ്വഹിക്കുന്നത്, കാമ്പൂരിരൂപം കലാരൂപം തന്റെ ഭിന്നവിഭാഗങ്ങളാകുന്നു. നിരൂപണകലയുടെ അംഗമാണ് കാമ്പൂരിരൂപം. അതിനാൽ ആ വിഭാഗം ഇവിടെ വിശദമായി കാണുന്നു.

II

അരിസ്റ്റോതലസിന്റെ ജീവചരിത്രം

വാക്കേഴിപ്പിൽ രചിക്കപ്പെട്ട അല്പം കിഴക്കുമാറി, പഴയ കൈക്കോതിയ (മെസിഡോനിയ) രാജ്യത്തിന്റെ സിമാപ്രദേശത്ത്, സ്റ്റാഗിരാ(സ്റ്റാഗിരസ് = സ്റ്റാറാബോ) എന്ന നഗരത്തിൽ, ക്രി.മു. 384-ൽ അരിസ്റ്റോതലസ് (അരിസ്റ്റോട്ടൽ) ജനിച്ചു. അരിസ്റ്റോതലസിന്റെ പിതാവായ നികോമാഖസ് ധനാഡ്യനും, പെർകുട്ട മിത്രഗർഭനും, കൈക്കോനിയാരാജാവായ അയ്യന്തസ്-യെന്താമെൻറെ കൊട്ടാരം വെട്ടുനും, ഹിജ്ജാക്രതിസ് (ക്രി. മു. 400-357) പ്രസ്ഥാനത്തിൽ നല്ല ഗതിയുള്ള വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു. അയ്യന്തസ്-യെന്താമെൻ, മെസോനിയയിൽനിന്ന് സ്റ്റാഗിരയിൽ കുടിയേറിയവരാണ് നികോമാഖസിന്റെ പൂർവ്വികന്മാർ. അരിസ്റ്റോതലസിന്റെ അമ്മയുടെ പേര് ഹെസ്തീസ് എന്നാണ്. യുവത്വകാലഘട്ടത്തിൽപ്പെട്ട ചാല്സിസ് നഗരിയിൽ നിന്നു വന്ന വശത്തിലായിരുന്നു ഹെസ്തീസ് ജനിച്ചത്. മേസോനിയയും ചാല്സിസും ഇപ്പോൾ തർക്കത്തിൽനിന്നുപോകുന്നു, മാതാവിനും പിതാവിനുംനിന്നു സിദ്ധിച്ച ശുദ്ധമായ ഇതോനിൽവശരൂപാവസ്ഥയും അരിസ്റ്റോതലസിന്റെ സ്വഭാവത്തിൽ വ്യക്തമായി കാണാതായിരുന്നു.

ഹെസ്തീസ് എന്ന മരിച്ചുപോകുന്നു, അരിസ്റ്റോതലസ് സ്റ്റാഗിരയിൽ എത്രകാലം കഴിച്ചുകൂട്ടി എന്നോ അതാതെല്ല, കലവട്ടത്തിലായ പരികിതാകലയിൽ പരിശീലനവും, കർശനാഭിധായ വിഷയങ്ങളിൽ പഠിക്കുന്നതും സ്വയംനല്ലവാനായി നികോമാഖസ് പുതുനെ ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ കൈക്കോനിയാരാജധാനിയായ പെല്ലാതിൽ തന്നെപോന്നിച്ച് പാർപ്പിച്ചിരുന്നുവെന്നു തീർച്ചയാണ്. വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തിൽ പുറമേ, രോഗികളുടെ മോശപരിത്രം കുറിച്ചെടുക്കുകയും, അതു നോക്കി ചികിത്സനിയമിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മോലിക്രട്ടി അരിസ്റ്റോതലസ് നിർവഹിച്ചുവന്നു. ജീവശാസ്ത്രത്തിലും, ശരീരവിജ്ഞാനത്തിലും അരിസ്റ്റോതലസിനുണ്ടായിരുന്നു വിശേഷമായ പ്രതിപത്തിയുടെ ബീജം ഇവിടെ കണ്ടെത്താവുന്നതാണ്. അതുപോലെ, ഐതിഹാസിക പ്രശ്നങ്ങളെയും, വിനിശ്ചയനത്തിനേയും സഹനമാക്കി അദ്ദേഹം ചെയ്യുന്ന വിവേചനരീതിക്കുകിട്ടിയതും ഇക്കാലത്താണെന്നു ഊഹിക്കാം.

അരിസ്റ്റോതലസിന്റെ പ്രാദേശിക വിദ്യാഭ്യാസം ഇങ്ങനെ നടക്കുമ്പോൾ, നികോമാഖസ് പരമോക്ത പ്രാപിച്ചു. തന്റെ അടുത്തയ്യന്തവായ പ്രോക്സനസിനെ അദ്ദേഹം അരിസ്റ്റോതലസിന്റെ കൈകളായി നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. അക്കാലത്തു് അഥൻസ് നഗരത്തിന്റെ രാജ

തെരി ക്ഷീണിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും, അന്നത്തിന്റെയും കലകളുടെയും സമൃദ്ധ്യകൃതമായ കേന്ദ്രമെന്ന നിലയിൽ, അതു വിഭജനത്തിലെ അടിമതിയായ ആർക്കനഗരം തന്നെയാണിരുന്നു. അവിടെ, നഗരപരിധിക്കു പുറത്തായി, സകലജനാവസ്ഥയും അന്തരവിദ്യനിയമങ്ങൾ പൂർത്താൻ (പ്ലേറ്റോ) അക്കാദമിയെന്ന വിശ്വവിദ്യാലയം നടത്തിപ്പോന്നു. പ്ലാറ്റോന്റെ നൂലാലുവായിരുന്ന പ്രോക്ലസ്" ക്രി. മു. 387-ൽ അരിസ്റ്റോതലെയെ സ്വീകരിച്ച അക്കാദമിയിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചു.

തത്ത്വജ്ഞാനികളായ രാജ്യന്മാരുടെയൊക്കെ തത്ത്വജ്ഞാപാൽവേണ്ടി ക്രി. മു. 387-ൽ സ്ഥാപിച്ച അക്കാദമി കൂടത്തു വളർന്നു, ഇരുപതു വർഷത്തിനുള്ളിൽ, അന്തരവിദ്യജ്ഞാനങ്ങളുടെ എല്ലാവിഭാഗങ്ങളിലും നിഷ്ഠയുള്ള അദ്ധ്യാപനാഭ്യുപനവും, യോഗികമായ ഗവേഷണവും നടത്തുന്ന ആചാര്യകലയായി ഇവ കൈക്കൊണ്ടു. നാട്ടുപേരനുസർപ്പവും സാധാരണക്കാർക്കുപോലും സുഗ്രഹമേഖലയും ലാളിത്യവും, കാവ്യലാവണ്യവും തികഞ്ഞ തത്ത്വജ്ഞാനസംവാദങ്ങൾ അവിടെവെച്ചാണ് പൂർത്താൻ മറിച്ചത്. അന്നു പ്ലാറ്റോന്റെ വയസ്സ് അറുപതായിരുന്നു. എന്തിലും അദ്ദേഹത്തിൻ പ്രകടമായിരുന്ന ഊർജ്ജസ്വലതയും, ഉത്സാഹവും, ആർക്കനിയ്യയും വിസ്മയമുളവാക്കുകയും, പ്രചണ്ഡവും അഭ്യുദയമായിരുന്നു. അരിസ്റ്റോതലെയുടെ അപ്പോൾ വയസ്സ് പതിമൂന്നു ആയിരുന്നു. പ്രഗത്ഭനായിരും, പരിശുദ്ധനും, തിരുത്താൻയുക്തമായ നിഷ്ഠയ്ക്ക് അർപ്പിക്കുന്ന ഗുരുവിന്റെ പ്രീതിക്കുറയായി. പ്ലാറ്റോന്റെ മരണശേഷം (ക്രി.മു. 347), ഇരുപതുവർഷം, അരിസ്റ്റോതലെയ്ക്ക് അക്കാദമിയിൽ വസിച്ചു. ആരംഭത്തിൽ വെറും വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്ന അരിസ്റ്റോതലെയ്ക്ക് പിന്നീട് പ്ലാറ്റോന്റെ സഹകാരിയായ അദ്ധ്യാപകനും മേധാക്കനുമായി ഉയർന്നിട്ട് "അക്കാദമിയുടെ മന്ത്രിയ്ക്ക്" മേന്മ പ്രസിദ്ധിക്കപ്പെട്ടു. അരിസ്റ്റോതലെയ്ക്ക് ആദിമരണകരം ഗുരുവിന്റെവ പോലെ സംശയാതമകമായിരുന്നു.¹

പ്ലാറ്റോൻ ഏഴുപതാം വയസിൽ മരിച്ചു. അന്നു അരിസ്റ്റോതലെയെ സ്വീകരിച്ച വയസ്സ് മുപ്പത്താറായിരുന്നു. പ്ലാറ്റോന്റെ മരണം കഴിഞ്ഞു മുതൽ, അക്കാദമിയുടെ ആചാര്യനായി സ്റ്റുസിപ്പസസിനെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. ഈ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് അരിസ്റ്റോതലെയുടെ, മറ്റു ചില സദസ്യർക്കും ഊഷ്മിക്കുമായില്ല. മക്കത്താനിയാറ്റാജാവാത ഫിലിപ്പിന്റെ സാജ്യാലുവാലുപരം നിമിത്തം അക്രമൻസ് നഗരത്തിലെ അനേകർക്കും മക്കത്താനിയാറ്റാജാക്കൾക്കും പ്രതികൂലമായിത്തന്നെ കാലമായിരുന്നു അതു്. ഏ

¹. അവ നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയി, മറ്റു ചില പ്രാചീനഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഉദ്ധൃതമായ അംശങ്ങൾ തെളിയിച്ചിട്ടു സാധനിച്ചിട്ടുണ്ട്. നോക്കുക.-

In Greek-Aristotelis Fragmenta, Coll. Valentinus Rose, Teubner Leipzig 1886. In English Vol. XII of the Oxford translation of Aristotle, Select Fragments, Sir David Ross Oxford, Clarendon Press 1952

കൊണ്ടും കറുത്ത നാളുത്തേക്കു ബലമൻസു വിടന്നതു നല്ലതാണെന്നു അരിസ്തോതേലൈസിനു തോന്നി. ഹിമിപ്പ് യോഗിമാനഗരം തെക്കുമിട്ടു നാടിപ്പിട്ടതിനാൽ, അരിസ്തോതേലൈസിനു സ്വന്തം നാട്ടിലേക്കു പോകാൻ താമിളാതെയുമായി. പൂതോന്റെ അനന്തരായികളായ ഏതാ ശ്ലസും, കൊമിസ്സസും വെറുക്കുപ്പയുടെ പടിഞ്ഞാറെ തീരത്തു്, അസ്സോസിൽ, അകാദമിയുടെ ഒരു ശാഖ നടത്തുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അരിസ്തോതേലൈസ് തന്റെ സഹാധ്യായിയായ ഖേനോക്ത്രാസുകൊണ്ടിട്ടു്, ക്രി. മു. 347-ൽ അവിടെയെത്തി. അർതാനോമസ് പ്രദേശത്തിന്റെ കായലാ നിയാൺ അസ്സോസ്. അർതാനോമസ് രാജാവായ ഹർമെജുതാസിന്റെ സാഹായ്യം ഈ വിദ്യാലയത്തിനു വരിച്ചുകൊടുത്തു. ദാസകലത്തിൽ പഠിന്നു്, തന്റെ നിരന്തരപഠിത്രമവും ബുദ്ധിശക്തിയും കൊണ്ടു രാജാവായി തീർന്ന ചാഗ്രശാഖിയാൺ ഹർമെജുതാസ്. തന്റെ രാജ്യത്തിനു ഒരു നല്ല ഭരണഘടനയുണ്ടാക്കണമെന്നു അദ്ദേഹം പൂജാർത്ഥനാടു അർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു. അതിനാൽ പൂതോന്റെ തിഷ്ണുമാരിൽ സർവ ശ്രേഷ്ഠനാണെന്നു്, ഗ്രീക്കുദേശം മുഴുവൻ പ്രചുരനായ കഴിഞ്ഞ അരിസ്തോതേലൈസിനെ ഹർമെജുതാസ് ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കയും സ്വയം വിദ്യാലയത്തിന്റെ സന്യോനാകയും ചെയ്തു. അസ്സോസിൽ അരിസ്തോതേലൈസ് മൂന്നു കൊല്ലം (ക്രി. മു. 347-344) വാതു.

എങ്കിലും വിജയകാക്ഷിയായ ഹിമിപ്പ്തായി ഹർമെജുതാസ് സമ്പൽ പുലർത്തുന്നുവെന്നറിഞ്ഞ പെർഷ്യക്കാർ അസ്സോസ് വളങ്ങ, ഹർമെജുതാസിനെ ഒരു പെർഷ്യൻ സേനാനി കത്തിച്ച ബന്ധനസ്ഥനാക്കി, നല്ലായിരംവര കൊണ്ടുപോയി കൊന്നു (ക്രി. മു. 341). അരിസ്തോതേലൈസും, രൂട്ടകാക്ക ലോസ്ബൈസ്ദീപിലെ മിക്കലൈസിലേക്കു ഒളിച്ചൊളി. ഹർമെജുതാസിന്റെ വജ്രത്തുകുറ്റം, ചാഗിനേതിയുമായ പീഥിക്കാസും അവരെ അന്തഗമിച്ചു. മിക്കലൈസിലെ മിഥോഹ്രാസസ്, അകാദമിയിലെ പഴയ സാമ്രാജ്യസ്ഥനെന്നു. അരിസ്തോതേലൈസിനും രൂട്ടക്കും സമുഖിതമായ വാഗ്ദാനംകളും അദ്ദേഹമാണു എർപ്പുടു ചെയ്തതു്. രണ്ടുമാളും (ക്രി. മു. 344-342) അരിസ്തോതേലൈസ് അവിടെ വാസിച്ചു. അവിടെ വെട്ടു് പീഥിക്കാസിനെ അദ്ദേഹം മുറുപ്പാക്കു വെട്ടു. പീഥിക്കാസിൽ അരിസ്തോതേലൈസിനു ഒരു പുത്രി ജനിച്ചു.

മേക്കോനിയമാരാവായ ഹിമിപ്പ് അപ്പോക്സക്കു മുമ്പൻ ഗ്രീക്കു ഭടന്മാരിന്റെ മേൽകൈയ്ക്കായ്ക്കൊയ്ക്കു്കിങ്ങിരുന്നു. പ്രസിദ്ധനായ അലക്സാണ്ടർ ഹിമിപ്പിന്റെ പുത്രനാണു്. പുത്രന്റെ വിദ്യാഭ്യാസം സ്വപഥമായി നിർവ്വഹിക്കാനാഗ്രഹിച്ച ഹിമിപ്പ് അരിസ്തോതേലൈസിനെ പെല്ലായിക്കുക്കു കണ്ടിട്ടു. ആറുകൊല്ലം അലക്സാണ്ടറുടെ പതിമൂന്നാംവയസു മുതൽ പത്തൊമ്പതാംവയസ്സുവരെ - (ക്രി. മു. 342-336) അരിസ്തോതേലൈസ് പെല്ലായിലുപാത്തു. തുടക്കത്തു് അലക്സാണ്ടറുക്കുവെങ്ങി, അദ്ദേഹം "ഏകാധിപത്യം" "ഉപനിവേശങ്ങൾ" എന്ന രണ്ടു രാജനീതിഗ്രന്ഥങ്ങളും, "ഹെറമൊസിന്റെ ഇലിയാദിന്റെ പ്പിപ്പണി" എന്ന സമുപ

ബ്രഹ്മസൂത്രസമുച്ചയം, പെല്ലായിൽവസിച്ചപ്പോൾ അരിസ്റ്റോത്തലസിന്റെ വലിയ നേട്ടം അന്വേഷണത്തെക്കുറിച്ചായിരുന്നു. വിദ്യാലയങ്ങളിലുപയോഗിക്കുന്നതിന് പുറപ്പെട്ട അദ്ധ്യക്ഷനായർ, തനിക്കുപകരം ഗ്രീക്കു ഭാഷം കഠിനമായി നിർവ്വഹിച്ചത് അന്വേഷണത്തോടാണ്. അങ്ങനെ അന്വേഷണ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ സമുച്ചാപരികാസ്യവുമായിച്ചിരിക്കുന്നു.

നിമിഷ് ക്രി. മു. 333-ൽ മരിച്ചു; അദ്ധ്യക്ഷനായർ രണ്ടാവായി, ഇതിനിടയിൽ പീലിയാസും മരിച്ചു. അന്നത്തെ സ്റ്റാഗിരാക്കായിരുന്ന ഹെർപിഡിസിനെ അരിസ്റ്റോത്തലസിന് അൻപതു വർഷമായിരുന്നു. അവളിൽ അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്ന ഒരു മകൻ പിറന്നു. അയാൾക്കു നിരക്കാമാവെന്ന് എന്നു പേരിട്ടു. അരിസ്റ്റോത്തലസിന്റെ കുറിച്ചുകൾക്കു ഇന്നത്തെപ്പോൾ കൊടുക്കുന്ന തണുപ്പിൽ അയാൾ ഗണ്യമായ പങ്കു വഹിച്ചു. നിരക്കാമാവെന്ന് തെളിയിക്കുന്നതിൽ തന്നെ ഉൾപ്പെട്ടതായിരുന്നുവെന്നാണ് കേൾവി.

അയഥാസ്ഥിത കടങ്ങി ചെല്ലുന്നതിനു തീവ്രമായ വൃത്തിയോടെ അരിസ്റ്റോത്തലസിനെ വ്യാപകപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. അദ്ധ്യക്ഷനായർ രണ്ടാവായികാരം മരിച്ചപ്പോൾ (ക്രി. മു. 333-ൽ) അരിസ്റ്റോത്തലസിന് അയഥാസ്ഥിതയെപ്പോലെ, അപ്പോൾ അക്കാദമിയുടെ ആധിപത്യത്തിൽ അദ്ദേഹം കണ്ടത്, പന്ത്രണ്ടുവർഷം മുമ്പ് തന്നെ അരിസ്റ്റോസിഡെക്കു അനുഗമിച്ചു കൊണ്ടുവന്നിരുന്നതാണ്. ഇദ്ദേഹം മിസ്സോളയിൽനിന്നു വന്നിട്ടു. ഡിജോനാപരമായി അദ്ദേഹം തോന്നിയിരുന്നില്ല. അതിനാൽ കൈമാറുന്നതിനായിട്ടെ അന്വേഷണത്തെ സ്വാഗാർത്തം കണ്ടിരിക്കാൻ, അരിസ്റ്റോത്തലസിന് നഗരത്തിൽ വെളിക്ക്, വക്കുകിടക്കുനിന്നിറങ്ങി വന്നിട്ടുവെന്നു അപ്പോളാ ഉപനഗരത്തിൽനിന്നു ചീകെതസ് രാജാവായതിൽ, ഒരു പുതിയ ഗുരുക്കൾ തന്നു. ദേവാലയത്തിന്റെ പേരിൽ അക്കാദമിയായിരുന്നു, അതിന് ചീകെതസ് (ചീകെതം) വിദ്യാലയമെന്ന പേരുണ്ടായി. അവിടെ വിശാലമായ ഒരു നടപ്പുനല്ലുണ്ടായിരുന്നു. അരിസ്റ്റോത്തലസിന് ദർശനാഭിവിഷയങ്ങൾ അതിലാണു പഠിപ്പിച്ചുപോന്നത്. "പെരിപെറൈസ്" എന്ന ശബ്ദം ഗ്രീക്കുഭാഷയിൽ നടപ്പുനല്ലിനെ കുറിക്കുന്നു. അരിസ്റ്റോത്തലസിന്റെ ദർശനപദ്ധതിക്കു ഈ സാഹചര്യത്തിലാണ് "പെരിപെറൈറ്റിക്" (പർവ്വത) പ്രസ്ഥാനമെന്ന പേരുണ്ടായത്. അദ്ദേഹം പതിമൂന്നു വർഷം (ക്രി. മു. 333-322) ചീകെതം ഗുരുക്കൾക്കിന്റെ ആധിപത്യമായിരുന്നു. അക്കാലത്തു ഗിജുനാലെ പാർപ്പിക്കുവാനും, വിദ്യാലയത്തെ ആഗ്രഹപ്രകാരം പ്രകാശനം നൽകാനുമായി, അപ്പോളാ തയ്യാറായിരുന്ന കുറിച്ചുകൾക്കാണ് ഇന്നു നമുക്കു ലഭിച്ചിരിക്കുന്ന വിശാലമായ അരിസ്റ്റോത്തലസിന് വാങ്ങിയത്.

അദ്ധ്യക്ഷനായർ ക്രി. മു. 323-ൽ മരിച്ചു. അതിനെ അയഥാസ്ഥിതസ്വാധീനം സ്വാതന്ത്ര്യം വീണ്ടെടുക്കാൻ വിപ്ലവം തുടങ്ങി. പ്രകൃഷ്ടമായ ആ അന്വേഷണം പലപ്പോൾ വിജയമായി അപമാധാതാപത്തോടെ കൊണ്ടു മുമ്പിടുകയായി; കൈമാറുന്നതിൽ നിന്ന്, സഹായം

പാഠിതവരെ ദേശഭ്രാതൃത്വമെന്നും, ശബ്ദപക്ഷത്തിൽ ചെറുപാദമെന്നും വന്നിട്ടു. അനുകൂലമല്ലാത്ത അവിടം വിട്ടൊഴിയുവാൻ നിർബന്ധിതനായ അരിഷ്ട്യാതേലൈസ്, ഏതാനും തിന്മുന്മാരെക്കൂടി, തന്റെ മാതാവിന്റെ നാടായ ചെമ്മീസ് നഗരത്തിലേക്കു പോയി. ഇതിനിടയ്ക്ക്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശത്രുക്കൾ അദ്ദേഹത്തിനു വിരുദ്ധമായി കരപത്രം തയ്യാറാക്കി അലൈൻസ് പൊതുവേണ്ണ സ്ഥർപ്പിച്ചു. അതിനു പങ്കാധാരം നൽകാൻ മുൻകരുതലോ, ക്രി. ൪൭൭-ൽ, ൪൭-ാം വയസ്സിൽ അരിഷ്ട്യാതേലൈസിന്റെ ഇക്കുടിവിതം അവസാനിച്ചു.

അരിഷ്ട്യാതേലൈസിന്റെ ആകൃതിയെപ്പറ്റി വിശദമായിത്തന്നെ അറിവില്ല. കേട്ടുകേൾവിമത ആശ്രയിച്ചു തയ്യാറാക്കിയ ഒരു ചിത്രമുണ്ട്. കൂലമായ ദേഹം, കക്കണ്ടി വിത്തു തല, കലറിയ കഴുത്തുകൾ, ആകർഷകമായ രൂപം ഇവയൊക്കെ അതിൽ കാണുന്നത്. ഹാസ്യമായും, പ്രാസനാധാരമായ സംഭാഷണകാഴ്ചയും, ജോലവും ഇടനിയക്കുമായ സ്വഭവവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശേഷതയൊക്കെ. ജ്യോതിഷത്തിൽ നാടകം 'ഖ'കാരമായി കാണുന്ന പരിവ് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നുവത്രെ. ആകർഷണീയമായ വസ്ത്രധാരണവും, കൈവിടെ നിറയെ മോതിരമണിയികയും അദ്ദേഹത്തിനു പ്രിയമായിരുന്നുവെന്നു പഴമക്കാർ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പൊതുവെ ആൾ 'ആനയ്യ'നായിരുന്നു. എങ്കിലും ധനവാദമായ മിത്രങ്ങളും, സഹായികളും കിട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ, അദ്ദേഹത്തിനു ദാരിദ്ര്യമോ അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടില്ല. അദ്ദേഹം സ്വതഃസ്വന്തം ഭീരുവും, പലായനശീലനും, നിശ്ചയദാർഢ്യമില്ലാത്തവനാകാൻ കേതു അതായിരിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു.

അരിഷ്ട്യാതേലൈസ് കവിത പുസ്തകങ്ങൾ നാണുരാണെന്ന് പഴയ പട്ടികകളിൽ കാണുന്നു. ദാർശനികരുടെ ജീവചരിത്രമെഴുതിയ ദിയോക്കോറൈസ് ലായെർതിയസ്, (ക്രി. മു. മൂന്നാംശതകം), ആബ്രോനിക്കസ്, ഹർമിപ്പസ് (ക്രി. മു. ൭൦൦ ?) എന്നു മൂന്നു പ്രാചീനന്മാർ ദൈവദൂതനെ പട്ടിക തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മൂന്നാം തരത്തിലും പെല്ലാൾ അരിഷ്ട്യാതേലൈസിന്റെ പല കൃതികളും കാലഗഹ്യതയിൽ അകപ്പെട്ടു പോയിട്ടു പോയെന്നു അനുസ്മരിക്കാം.

അരിഷ്ട്യാതേലൈസിന്റെ മറ്റു സാഹിത്യശാസ്ത്രഗ്രന്ഥകാര്യം ഇന്നു കാണുന്നത്, ഒന്നു, 'തെഖ്തസ്' മെത്താരികൈസ് (പ്രമാണകഥ); മറ്റൊന്നു, പെരി പൊതുതികൈസ് (കാവ്യകലയെപറ്റി), മെത്താരികൈസ് പ്രോസ്താലക്ക്കോസ്റ്റോൻ (അലക്സാണ്ട്രിയയിലുള്ള ഒരു പ്രമാണം) എന്നു പേരിൽ മൂന്നാമത്തെ പുസ്തകംകൂടി സാഹിത്യശാസ്ത്രപരമായി അരിഷ്ട്യാതേലൈസിന്റെ പേരിൽ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അത് യഥാർത്ഥത്തിൽ അരിഷ്ട്യാതേലൈസിന്റെ കൃതിയാണെന്നു കരുതുവാൻ പര്യാപ്തമായ തെളിവു ലഭിക്കുന്നില്ല.

III

ഗ്രീക്കുസാഹിത്യം: അരിസ്റ്റോതലസിനുമുമ്പ്

ഗ്രീക്കുസാഹിത്യത്തിന്റെ സർവ്വാംഗീണമായ ജ്യോതനവും അതിന്റെ ഐതിഹാസികമായ നിരീക്ഷണവും കാവ്യകലയെപ്പറ്റി എന്നു ഗുണത്തിന്റെ പുറകിൽ നിൽക്കുകയാണ്. അതിനെ ആധാരമാക്കിക്കൊണ്ട്, വീതിഗമനപരതയിലനുസരിച്ച്, കാവ്യപ്രഭുക്കൾക്കു വിഭവപിക്കുകയാണ് അരിസ്റ്റോതലസിനു മുമ്പുള്ളത്. ഗ്രീക്കുമാനസത്തിന്റെ ഭൂമിയായ വിശേഷത വസ്തുക്കളുടെ പൂർണ്ണതയോടുകൂടുന്നതാണെന്നും, പൂർണ്ണതയും, ഏകത്വവും ഒന്നല്ല, പൂർണ്ണതയിൽ നിക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരംഗം സർവാംഗവിഹിതമായ തികവാകുന്നു. ഏകവും, പൂർണ്ണതയുടെ പ്രാജ്ഞികമായ അർത്ഥം അർത്ഥവിനാശനാസത്തിൽ സമുദായകണകളിൽ ഒരോ അംഗങ്ങളെയും വേർപെടുത്തി, പഠിക്കിച്ചിട്ട്, വർഗങ്ങളായി തിരിച്ചു നിർവ്വചിക്കിവരും. അതാണ് പരമർത്ഥത്തിൽനിന്ന് വ്യവഹാരത്തിലേയ്ക്കുള്ള പരിവർത്തനം. അരിസ്റ്റോതലസിന്റെ വ്യാഖ്യാനികമായ സരണി ഇതാണെന്നു പണ്ഡിതന്മാർ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ഗ്രീക്കുസാഹിത്യത്തിന്റെ ഉദയം അജ്ഞാതമായ കാലത്തിൽ മുറഞ്ഞു കിടക്കുന്നു. ഓർഫെഡും, ഓറിയസും, മോണിയസും ആദിമഗന്ധകർ പാടിയിരുന്നതാണ് ഐതിഹ്യം. എന്നാൽ പ്രാചീനകാലത്തുപോലും, അവ ആരോടും നേരിട്ടു കേട്ടതായി ഭവയല്ല. ക്രിസ്തുവിനുമുമ്പ് ആരും ശൈകത്തിൽ 'ഓർഫെഡുമന്തം' പ്രചരിപ്പിച്ചതായും, അത് ഓർഫെഡു പുരോഹിതവർഗം പരമ്പരാഗതമായ ഓർഫെഡു ഗാഥകൾ പാടി പോന്നവെന്തും കേൾവിയിട്ടുണ്ട്. ആ ഗാഥകൾ പുനർജന്മസൂചകങ്ങളും ബ്രഹ്മവാദപരവുമാണെന്ന് ഉപഖണ്ഡനമായ അശേഷത്തിൽ നിന്നു മനസ്സിലാകുന്നു.¹ മറ്റു ഇരുപത്തു ഗാഥകൾ ഹെസോഡകളാണെന്നു അറിവുള്ളവർ ഉറപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.² രീതിയിൽ അജ്ഞാതമായ ഭാവി കൂടുതൽ ആനന്ദസന്ദായകമാണെന്നു പിന്നീട് ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ആ പാട്ടുകളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മറ്റൊരു ഗ്രീക്കുസാഹിത്യം ഹോമറസി (ഹോമർ) ന്നിന്നാണ് ആരംഭിക്കുന്നത്. ഹോമറോളസ് (ക്രി.മു. 482-425) എന്ന ഗ്രീക്കു ഇതിഹാസകാരന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഹോമറസ് ഗ്രീക്കുവർഗ്ഗത്തിനായി ദൈവങ്ങളുടെ മേ

1. Abel's Hymni PP. 144 (ഓർഫിക് തീക്കഥികത്വം)

2. ഉപനിഷത്തുകളിലെ ബ്രഹ്മതത്വങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പണ്ഡിതന്റെ അഭിപ്രായം.

തലമുറ സൃഷ്ടിക്കുകയും, അവയ്ക്കു വേറെ വേറെ പേരിടുകയും, ഓരോ വേദ തുടങ്ങുകയും കർത്തവ്യം നിശ്ചയിക്കുകയും, അവയുടെ രൂപം വിശദീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.¹ അരിസ്തോതലൈസിന്റെ നിമിഷങ്ങൾ ഇവിടെ നിന്നു കൂടാത്തതല്ല. ഹോമറോസിനു മുന്പുണ്ടായിരുന്നവനെ പറയുന്ന വാങ്മതം സാഹിത്യരചാപദ്ധതി (തത്വപര്യ)മാണെന്നു കരുതാം. അരിസ്തോതലൈസിന്റെ അന്വേഷണത്തിനും, അദ്ധ്യയനത്തിനും വിത്തുതാൽ വാങ്മതം ഒരു കലാസാധനമായി സൂക്ഷിക്കുന്നു. ഒരു യവന (ഇതോനിയ) കാലം. ക്രി. മു. 1000 മുതൽ ക്രി. മു. അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടുവരെയാണു യവനകാലത്തിന്റെ അവധി. അതാമടത്തതു്, അട്ടിക് (അഥെൻസ്) കാലം. ക്രി. മു. 470 മുതൽ ക്രി. മു. നാലാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അന്ത്യവരെയാണു് ഗ്രീക്കിന്റെ മെർക്കുറും. പിന്നീടത്തെ അലക്സാണ്ട്രിയയിൽ, യവനരോമ്മാ ബിസാൻഡിൻ എന്ന മുൻ കലാവിഭാഗങ്ങളും തദ്കാലം വിഭജിക്കുമാകുന്ന പരിണതത അർക്കിക്കുന്നില്ല.²

ഗ്രീക്കു ഏതാനിലും വർഗ്ഗത്തിന്റെ പഴയപേര് 'ഹെലനസ്' എന്നാണു്. ആ വർഗം അധീവസിക്കുന്ന നാട്ടിന്റെ പേരാണ് 'ഹെലനസ്'. ഗ്രീക്കു ഏതും ഗ്രീക്കുവനും അറബുപേരിട്ടതു റോമാക്കാലം ആ നാട്ടിനെ 'യൂനാൻ' എന്നും, അന്നാട്ടാകെ 'യൂനാനി' എന്നും അറബികൾ വിളിച്ചുവന്നു. അതിന്റെ അവത 'യവന'മെന്നുംകൊണ്ടാണു കറിയപ്പെടാത്തതു്. യവനമെന്നും അറബിയിൽനിന്നും പടിഞ്ഞാറോട്ടു സഞ്ചരിക്കുവെ മുറയ്ക്കു് 'യൂനാൻ'നും, 'ഇതോനിയ'എന്നും കറിയെന്ന് അക്കാദമികാ ശാസ്ത്രപ്രകാരം പറയാം. അതാമടത്തിലും,³ പാണിനിയുടെ⁴ അലിപ്പും, അലോകന്റെ ഗിലാഭോലിലും⁵ യവനമെന്നു മുണ്ടു്. സംസ്കൃതത്തിനും, ഗ്രീക്കിനും തമ്മിൽ വിസ്തൃതകരമായ സമാനത സ്പഷ്ടമായികാണുന്നുണ്ടു്. മെളിന്റെയും ഇലനാലകത്തെയും അദ്ധ്യയനമാണു് ആധുനിക ഭാഷാശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഉറവിടം. അതികൂടുതൽ സമാനതയെ ആധാരമാക്കി പഠിക്കിച്ചാൽ കാമരം, ഇറാൻ, ഹിബ്രോൺ, ഇതോനിയായ ഇവ തുടൻ കിടക്കുന്ന റോമുമാഗവും, ആ വാഗ്വയമാണെന്നു അങ്ങനെയിരിക്കയില്ല. ഹെലനസ് വർഗം പ്രാചീന കാലത്തു് ഹെറ എത്യയുടെ പടിഞ്ഞാറൻ കടൽക്കരയിലും, അതിനടു

1. Historie : II. 53.

2. ഈ മുറും ആപകർഷകമാകുന്നു.

3. രാത്രിപദ്യം. 64.18. സമാപദ്യം. 61.6, 4.81., 4.81. ശാന്തി. 101.6. വനപദ്യം 12.88.

4. പാണിനിയായുടെ. 4.149 (വാങ്ങിക) 4.2.64, ഗണപാദം. മഹാഭാഷ്യം 3.2.111.

5. ഗിൽനാൻ ആലാമാശീലാഭോ.

[യവനവർഗം അറബിയിൽനിന്നു പടിഞ്ഞാറോട്ടു പോയി എന്നും ക്രിമിയ സംകരമുവം സ്വതന്ത്രവർഗമാണെന്നും വന്നു കൂടെ]

ഈ ചിന്തിക്കിക്കുന്നു ചിലപ്പോൾ, അതിന്റെ മറുപടിയും പാടി
യെന്നു. വിനീത് പടിഞ്ഞാറോട്ടും കയ്ക്കോട്ടും വ്യാപിച്ചു, അവിടുവി
ടെ ആവാസങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു; ക്രമേണ കൃഷ്ണാശ്വസംഗത്തിൽ ചുറ്റും അ
ണ്ടുചിത്തമായി പാർപ്പിക്കുകയും ഉറപ്പിച്ചു.

ഈ വർഗത്തിന്റെ പുരാതനമായ വാങ്മയം ഇതോന്നിയാ പ്രദ
ശത്തു നിർമ്മിതമായി. ഇതോന്നിയൻ (ഇവന്) സാഹിത്യത്തിലെ
വാചികീകിയാണു് ഹോമേസസ് (ഹോമർ). ഈലിത്തസ്, ഓഡ്സെള്ളത്തു
എന്ന രണ്ടു മഹാകാവ്യങ്ങളും ഏതാനും സ്കോളാസ്റ്റിക് അല്ലെങ്കിൽ എഴുതി.
റോമിയും ചിലതൊക്കെ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്, എന്നാൽ അവ ഇന്നു
കിട്ടുന്നില്ല. ഹോമേസസ് ഇന്നു അന്ധനായിരുന്നു. ഹോമേസസി
ന്റെ മഹാകാവ്യങ്ങളുടെ ഇന്നത്തെ രൂപം ക്രി. മു. എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിനു
മുൻപുതന്നെ ഉപലബ്ധമായിരുന്നു. ഹോമേസസിന്റെ കാലം ക്രി. മു.
1000നു മുമ്പാണെന്നു അനുമാനിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാല
ത്തിനുമുമ്പും മഹാകാവ്യങ്ങളുണ്ടായിരുന്നെന്നും, ആ പ്രസ്ഥാനം അന്നു
വളർന്നു കഴിഞ്ഞിരുന്നുവെന്നും, അവ ഇംഗ്ലിഷ് അതിന്റെയും ഓഡിസി
യുടെയും കാവ്യസംസ്കൃതത്തിന്റെ മുമ്പിൽ നില്പാൻ കെല്പില്ലാത്ത ഇര
ട്ടിൽ മറഞ്ഞുപോയെന്നും വിദഗ്ദ്ധന്മാർ പറയുന്നു. അവയുടെ മൂല്യം
ശിഷ്ടങ്ങൾ കിട്ടിയിട്ടുണ്ടു്.¹ അവയിൽ മൂലം 'ഹോമർ ഇസ്' ആണു
ന്നതെന്നു. ഈലിത്തയിലെ കഥയ്ക്കു മാതൃകയായതിലായി ചില സമാ
നതകളുണ്ടു്. ഓഡിസിത്തസ് എന്ന കൗശലശാലിയായ തോലാവിന്റെ
പരാക്രമങ്ങളാണു് ഓഡ്സെള്ളത്തിലെ സമുദ്രവിജയം. ഈ മഹാകാവ്യ
ങ്ങൾ മൂലമായ അവൻ (ഇതോന്നിയ) ഭാഷയിൽ രചിതമാണെന്നതു
അന്തിരിരിക്കേണ്ടതാണു്. എങ്കിലും, അവയിൽ ഗ്രീക്കുഭാഷയുടെ വിവിധ
മായ പ്രാദേശിക പ്രദേശങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളു്. മഹാകാവ്യത്തിന്റെ
സമുദായമായ മാതൃകാണിദ്ധയെന്നു മുക്കാപ്പുകാർ വിശ്വസിക്കുന്നു.
ഹോമേസസിന്റെ ഹോമുകാവ്യത്തെപ്പറ്റി അതിർത്താലെയെസ് സൂചി
പ്പിക്കുന്നുണ്ടു്. ദേവതകളെ സ്മരിക്കുന്നവരാണ് മറ്റു കൃതികൾ. മഹാ
കാവ്യത്തിനുശേഷം രചിച്ചവയാണവ.

ഗ്രീക്കുവർഗത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഈലിത്തും ഓഡ്സെള്ളത്തും
ധർമ്മാഗ്രന്ഥങ്ങളെ പവിത്രവും, പ്രമാണികവും, ആരാധനയായി
രുന്നു. ഇവ രണ്ടും, ഗ്രീക്കുവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ആധാരശിലയായി
അനേകം നൂറ്റാണ്ടുകൾവരെ, ആദരയ്ക്കു് വന്നു. ഹോമേസസ് കവിത
കൾ പാടുകയും, അവയെ സ്തവ്യാനിച്ചു കേൾപ്പിക്കുകയും ചിലരുടെ ഞാ
നിലായിരുന്നു. പ്ലാത്തൻ തന്റെ 'ഇക്വാൻ' എന്ന സംവാദത്തിൽ അത്
മഹാമൗ സ്മയമായ ഭാഷയിൽ വിശദീകരിക്കുന്നുണ്ടു്. ആലംബമേ

1. Gilbert Murray. Rise of Greek Epic (1911)

2. Richard John Cunliffe. A Lexicon of Homeric Dialect
മനോരമ.

താഴെത്തുറപ്പാക്കി, മതപരമായ മറ്റു വിഷയങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചതോ ആയ ഏതു നിസ്തർക്കത്തിനും പ്രതാപമായി ഹോമോഡിന്റെ കവിത ഉദ്ധരിക്കാവുന്നതാണ്. മുതൽക്കൂട്ടം, ഗ്രീക്കുവർഗ്ഗത്തിന്റെ അനേകം നിങ്ങളുൾപ്പെടെയുള്ളവർ, സർവ്വപ്രകാരം, ഗ്രീസിലെ വേദമായിത്തന്നെ ഹോമോസ് മഹാകാവ്യങ്ങൾ.

ഹോമോസ് കഴിഞ്ഞു പോർക്കൂട്ട കവി ഹോമോഡോസ് (ഹീഡ്രോസ്) ആയിരുന്നു. “വേദജനനം” (പ്രകൃതിയെക്കൊണ്ട്) “വേദജനനം” (പ്രകൃതിയെക്കൊണ്ട്) എന്ന രണ്ടു കാവ്യം ഹോമോഡോസ് രചിച്ചു. ഹോമോസ് ഹോമോഡോസിന്റെ കൃതികളെല്ലാം ചിലർ പഠിച്ചു. ഈ കവി ഹോമോഡോസിന്റെ സമകാലീനനും പ്രതിഭാപൂർവ്വമായ ഒരു ശൈലിയുടേതും. അതു വിശ്വസിക്കുന്നതല്ല രണ്ടു മതാധിപത്യങ്ങളും ജീവിക്കുകയായിരുന്ന ഇക്കാലയളവിലെ വിദ്യാഭ്യാസം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. കൃഷിക്കാരുടെ ജീവിതമാണ് “വേദജനനം” നാട്ടിന്റെതായിലെ വസ്തുവിടയാ. ഇതിൽ കവിതയുടെ വ്യക്തിത്വം ആദ്യം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. അന്നുതന്നെ വിസ്മയകരമായ പാദവർണ്ണനകൾ കവി ചിത്രീകരിക്കുന്നു. കൃഷിക്കാരുടെ വ്യാവസായികവ്യക്തിത്വം കലർത്തി ആദ്യത്തെതന്നെ കഥാതന്തുക്കൾ ഒരുതരം പൂർണ്ണവും, സജീവമായ കലാതൂപത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കാൻ ഹോമോഡോസിന്റെ വൈദഗ്ദ്ധ്യം അതുതന്നെ. പ്രകാശമുദ്രാശാസ്ത്രം കലർത്തിയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ. അന്യായങ്ങളും, അധർമ്മങ്ങളും മിക്കിക്കാൻ അതിയായ വൈദഗ്ദ്ധ്യം ഉപയോഗിച്ച് കവിതയെ അനേകമായി സദാ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കാത്തതാണ് കവിതയുടെ.

“വേദജനനം” പൊതുവായിക്കിട്ടിയിട്ടില്ലാത്തതാണ്. പ്രാചീനമായ മതങ്ങളെപ്പറ്റി മനസ്സിലാക്കുവാൻ അതു സഹായിക്കും. വേദജനനത്തിലെ വേദജനനം, അവ ആവിർഭാവിക്കും മുൻപായിരുന്ന നിലയെയും സംബന്ധിച്ച വാക്കുമാത്രം വസ്തുത ആയിരുന്നു. അതോടൊപ്പം, പൂർണ്ണമായും വേദജനനത്തിന്റെയും പ്രകടനം, വേദജനനം അതിനുള്ളിൽ ആവിർഭാവം, ദൃഷ്ടിയിലെ വേദജനനം എന്നീ കൃതികൾ കവി നൽകുന്ന കലാപരമായ വിവരണം പലരായിട്ടുള്ളതാണ്. വേദജനനം വേദജനനമല്ല. എങ്കിലും കവിതയുടെ കലാപരമായ അർത്ഥത്തിന്റെ മൂലമുൾക്കൊള്ളാം ഉദാഹരണം കൊണ്ട്, രണ്ടു കൃതികളുടെയും കാവ്യപരമായും വിഭജനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

പിന്നീട്, ഇവരെ അറക്കുമ്പോൾ പല കവികളും മഹാകാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചുവെങ്കിലും, അവ ഹോമോഡോസിന്റെയും ഹോമോഡോസിന്റെയും പ്രതിപ്രകാശത്തിനും, കലാപരമായതാണെന്നും മുമ്പാകെ നിൽപ്പും അതിനകത്ത് കിടന്നുവെച്ചു. മോഹിതമാണെന്നതാണ് കവിതയുടെ പേരെ പുതിയ രീതികൾ ആവിഷ്കരിക്കും, അതോ കീർത്തിയെഴുതി

കളയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പുതിയ ആവിഷ്കാരങ്ങളിൽ ഒരു സമാക്രിതങ്ങളുടെയും മേൽക്കൂർപ്പങ്ങളുടെയും ശൈലിയാണിത്. യവനകവികളുടെ മുത്തകൾക്കും അധികവും ലോകോക്തിപരവും അദ്ധ്യക്ഷവുമായിരുന്നു. ഈ ശൈലി കൈകാര്യം ചെയ്ത കവികളിൽ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിത ഈടികളാണ്; അങ്ങനെയും കവിതയുടെ പേർക്കൂടി ചേർക്കുക പതിവായിരുന്നു. ഹെസിയാടാസിന്റെ രചനയിലും ഇത്തരം സ്വകൃതങ്ങളുണ്ട്. ഉപദേശാത്മകവും, നീതിപരവുമായ കവിതയിലും ഈ വിശേഷത കാണാം. ഓർഫിക് മതത്തിന്റെ ആദ്യചാതുര്യങ്ങളുടെ സൂക്ഷ്മതകളിലെ ഉപവാചനാശാസനങ്ങൾ ഇതിനനുബന്ധമാണ്. നീതികുറവുനിർമ്മാണകരമായ മറ്റു കവികളുടെ കൃതികളിൽ മുൻപന്തിയിൽ നില്ക്കുന്നവർ ഓഡെസ്സോസിസും (ക്രി. മു. 570-480) ഏംപിടോളീസും (ക്രി. മു. 483-430) മാത്രം. ഓഡെസ്സോസിസും ബഹുഭവതാവിശ്വാസം നിരാകരിക്കയും, എത്യേതവിശ്വാസം സ്ഥിരീകര്യം ചെയ്യും.

ഗ്രെക്കിമോർ ഭാവുകത നീതിബോധികളാണെന്നും, സ്വാധീനമുള്ള ഭാവുകത ഏതെങ്കിലും ശൈലിയിലായിരിക്കുമെന്നും വ്യക്തമാക്കുന്ന പതിവ് ഉപവാചനാശാസനത്തിനും, ഉപദേശാത്മകതയ്ക്കും ആവശ്യമുള്ള ഭാവന ഇത്തരം കാവ്യങ്ങളുടെ മുഖ്യമായ ഉണർവ്വകരം. ¹ കലിനോസ് (ക്രി. മു. 650), തിർത്താക്കോസ് (ക്രി. മു. 580-530), സോളൻ (ക്രി. മു. 594) മുതലായ ചവികൾ ഈ ശൈലിയിൽ കവിതയെഴുതിയിരുന്നതും സമരത്തിനായി ഉത്തേജിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. തിമോക്ലൈസ് (ക്രി. മു. 650), ഡിമാഗ്നിനീഡ് (ക്രി. മു. 520), സോളൻ മനുഷ്യജാതികൾ വെട്ടിക്കൊന്നും ഈ ശൈലി പ്രയോഗിച്ചുവന്നു. പ്രേമസോദാധനവും, വിജ്ഞാനസാരവും, ആത്മോപദേശവുമാണ് പ്രസ്ഥാന മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ പരമോദ്ദേശ്യമെന്ന്, തിമോക്ലൈസ് നിർദ്വണ്ഡം പാടി. കലിനോസ് തന്റെ ജീവിതസമ്പന്നതും അപ്രയോജനമായിത്തീർന്നു നാട്ടിൽനിന്നു ബഹിഷ്കൃതനായ ഡിമോക്രിസിസ് കലിനോസ്ഗർത്തത്തിന്റെ പ്രശംസകൾ സ്വാധീനിക്കാതെ നിരസിക്കുകയായിരുന്നു. യവനന്മാരുടെ മനോഹരമായ സോളൻ, ഏറ്റവും ഉദാർവുമായ ഭാവന സോളന്റെ കവിതയുടെ ഭാവനയാണ്.

ഇയോബിക തീർത്ഥാടനം വ്യാപ്തകാവ്യശൈലി. ഇതിന്റെ ആദ്യരൂപം ഹെസിയോഡിന്റെ 'മാർഗ്ഗീകരണം' എന്ന വിചിത്രകൃതിയാകുന്നു. 'മാർഗ്ഗം' എന്നതിന് വിശദീകരണമാണിത്. അദ്ധ്യായം, വ്യാഖ്യാനം വിശദീകരണകാവ്യമാണല്ലോ. വ്യാഖ്യാനകവികളിൽ ആദ്യമുള്ള ആർഖിലോക്സായിരുന്നു (ക്രി. മു. 648). പിന്നീട് ഉണ്ടായ കലിമക്കളിൽ 'തേർ' എന്നാണ് ഈ കവി പ്രസിദ്ധനായിരുന്നത്. തേർ കൊട്ടുപോലെ അത്രുതിക്കുന്നവനും, കടുവയായിരുന്നു കവിതയുടെ വ്യാഖ്യാനം

1. നോക്കുക, C. M. Bowra Early Greek Elgists (1938)

കുടി, ഹോമോസിയൻ വിഭജനങ്ങളെല്ലാം തല്പരകർമ്മകാണ്, ഉദാഹരണ പ്രവചനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാവ്യധാര ഉൾക്കൊണ്ടു വന്നു, ഭാഷയുള്ളതാണെന്നുപോലെ, അതിസുന്ദരവും, ഹൃദയസ്पर्ശകമായ നാടൻ പ്രയോഗങ്ങളും, പഴയൊഴികളും, നവീനാവീഷ്കരണവും നിറഞ്ഞതായിരുന്നു. ഐലിഗിയെനും ഇയാംബിക്കെനും അറിയുന്ന വൃത്തവിധേയങ്ങളിലാണു ഇത്തരം കാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചുവന്നത്.

മഹാകാവ്യനിർമ്മാണം കഴിഞ്ഞു, നാടകങ്ങൾ ആവിർഭവിച്ചുവരെ, ഗീതികാവ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചിരുന്നതു പ്രസ്താവി മറ്റൊരു കാവ്യരീതിക്കും കിട്ടിയിട്ടില്ല. ലിറികും ഗ്രാമിനീയും അറിയപ്പെട്ടു, അനേകമാളുകളുണ്ടായിട്ടുണ്ട് 'ലിറാ' എന്നു വിശ്വാസ്യമായ വാക്യധാരയും അറിയപ്പെട്ടു കൊണ്ട് ഓടുകയാണു പ്രാചീനരീതി. നോവലിസം ആദ്യകാലീ മേൽപ്പാട്ടുന്നതിൽ 'കോറസ്' എന്നാണുപേര്. നൃത്തീഗിതമെന്നും സമുഹഗീത (പ്രസംഗാന)മെന്നും രണ്ടുതരം കവിത ഗീതങ്ങൾ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നുവന്നു. സഹോ (പുതു് ക്രി. മു. 500) അല്ല, ഇയസ്, അനാക്രയസ് (ക്രി. മു. 578-478) എന്നു മൂന്നു കവികൾ സൂക്ഷിഗീതം രചിച്ചു അനാക്രയസ് നോടി സഹോ എന്നുകവിയിട്ടിരുന്നു കവിതയിൽ സമുദായ പുകൾ കൊള്ളിക്കുന്ന പ്രേമദൈവവും, ദുഷ്ടങ്ങളെ ശിക്ഷിക്കുന്നതും, പാപങ്ങളെ ശിക്ഷിക്കുന്നതും ആദരാധരമായ വിധം അഭിപ്രായമാണെന്നു സഹോയെക്കുറിച്ച് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഓവർ മറ്റൊരു അതേപടി പ്രകാശിപ്പിക്കുവാൻ കഴിയുന്ന അതിസുന്ദരമായ അർത്ഥഭിപ്രായം, അയറ്റമുണ്ട്. ഇത്തരം സഹോയുടെ സ്വഭാവകമായ കാവ്യഗുണങ്ങളാണ്. അവർ ഗ്രീക്കുകളുടെയും കന്യകകളുടെയും ഇടയ്ക്കാണ് ജീവിച്ചത്. അവർ അതിലുണ്ടായിരുന്ന വേഴ് പക്ഷിൽ കൃത്രിമത്തോ, അപമാദിക്കത്തോ ഇല്ലായിരുന്നു. അവരെ അദ്ദേഹം അറിയുന്ന പക്ഷിയ പ്രേമഗീതമാണ് സഹോയുടെ കവിത. അദ്ദേഹകികമായ പ്രേമത്തെ നോക്കി വെറുക്കുക എന്നതിൽ അനുഭവവിരുദ്ധമാകുവാൻ സഹോയെ കഴിയില്ല. സഹോയുടെ പ്രേമപ്രാധാന്യത്തെ പുകഴ്ത്തി പെട്ടെന്ന് സ്വയം 'ഹോമർ' (ഹോമർ) എന്നു നാടകമെഴുതിയെന്ന് കേൾവിയിട്ടുണ്ട്. ഈ കവിതകാലത്തിന്റെ പ്രേമനാഥനെ സമീപിക്കാൻ അർത്ഥത്തെക്കുറിച്ച് അയാൾ കവിതയുടേയും ഗുണമെന്തെന്നു മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ലെന്നു നിരൂപകർ പറയുന്നു. അലക്സാണ്ടറിന്റെ കവിത പ്രേമപ്രധാനമാണെന്നിലും, അതിൽ മറ്റു വിഷയങ്ങളും കലർന്നിട്ടുണ്ട്. അനാക്രയസ് സൂക്ഷിഗീതമെഴുതുന്നതിൽ സ്വാതന്ത്ര്യം ഇല്ലാത്തതാണ്. അനാക്രയസും അതിന്റെ പ്രകീർത്തനമുമാക്കുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശദീകരണം. അദ്ദേഹം ജീവിതത്തിന്റെ സാധ്യമായതെല്ലാം, അത് തന്നെ അർത്ഥത്തിന്റെ ഏറ്റക്കുറച്ചിലുകൊണ്ടാണ്, ഉഷ്ണ ആശനമാക്കിയിരുന്ന അവസാനകാലവും, അനാക്രയസിന്റെ കാവ്യം കാലത്തെ പരിഹസിച്ചു ഹർഷം കൊണ്ടിരുന്നു! അനാക്രയസ്

പ്രവീണനായ ജ്യോതുകാവ്യശില്പിയായിരുന്നു. ചിന്നിഴങ്ങായ ഇല്ലുകവികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിനാരികിൽ അക്ഷരകലയായിരുന്നു ആരാധനമുണ്ടു്.

ബോധനാർത്ഥമേ ബാലികമാനമേയം ഗാനങ്ങൾ എന്ന് പ്രബോധനമായ ചില സമൂഹഗീതങ്ങൾ ആരാധനയിലെന്നു അറിയില്ല. സ്വാർത്ഥക്കാരനായ സല്ലുമാനാണു് (ക്രി.മു. 630) സമൂഹഗീതം ഒന്നാമതു് എഴുതിയതു്. പ്രാചീനകഥകളും, നിരീശ്വരത്വങ്ങളും, പുരാണപുരസ്കാരമാത്രത്തിൽ സൂചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ചിലതു് പണ്ടു് മതപരമായ ഉത്സവങ്ങളോടു അനുബന്ധിച്ചു് ഉത്സവിൽ പാടിപോന്നു. പ്രകൃതിവർണനയും, വനത്തിൽ സ്വകരണം അഭ്യസിക്കുന്ന മൃഗാദികളുടെ പ്രമത്തജീവിതവും, വൃക്കാവിൽ പാടിപറയുന്ന കിളികളുടെ സുരമാരതയും, മറ്റുതരം പൂക്കളെപ്പോലെയല്ലെന്നുവെന്നു തേനിലുകളുടെ പ്രേമാന്മാദവും, മറ്റും മേണീയമായ ഭാഷയിലും വൃത്തത്തിലും വർണ്ണിച്ചുകൊണ്ടു് മുന്നോട്ടു് ഗമിക്കുന്നതിനു് മാൽഗാനങ്ങൾ രചിച്ചതുകൾകൾക്കിന്റെ അത്യന്തമായ ദൃഷ്ടാന്തമാണു്. അടുത്തു് നീതികാമൻ സ്തോസീയോരസാകുന്നു. (ക്രി.മു. 630-653) പഴയതരമായതുകൾക്കു് പീടിയിൽനിന്നു് സമൂഹഗീതത്തെ വേർപെടുത്തി അതിന്നു് പ്രേമകഥാനകത്തിന്റെ രൂപംകൊടുത്തു കവിമാണു് സ്തോസീയോരസു്. അദ്ദേഹം അവയ്ക്കു് ഓർമ്മയുറപ്പാക്കുക, പുതിയ ഘടനയുണ്ടാക്കുക, വേറെവൃത്തവിന്യാസംകൊടുത്തു. ഈ കവിയുടെ പ്രബോധപിണ്ഡങ്ങളെ മഹനകളിൽ വളരെക്കുറവുമാക്കുന്നു. ഇതിന്നു് (ക്രി.മു. 653), സിരോനീലിനും (ക്രി.മു. 653) പ്രസിദ്ധമായ സമൂഹഗീതികാമന്മാരായിരുന്നു: ഇമ്പികാസു് അപോയെ അനുക്കമ്പിക്കുന്ന ജ്യോതുകാവ്യകൃതമാണു്. എന്നാൽ, കവിയുടെ ലക്ഷ്യം മാറ്റാത്തതാണു് കാഴ്ചപ്പെടുകയും, അതിലൂടെയുമാണു് മനസ്സിലാക്കുവാൻ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏകമനസ്സിന്നു് ആ കവിതകളിൽ വാസിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഗുരുവണ്മനയ്ക്കുവാ ചിത്രീകരിക്കുന്നതിൽ ദശിമാനിദീപു് അതിവിശ്വസ്തനായിരുന്നു. ഹൃദയം വലുതാക്കുന്നതിലേ സ്ത്രീകളെ വേറെ വേറെ ജന്മങ്ങളായി ഉപരിച്ചു, തന്മൂലം വരുത്തുവാൻ കവിതയായിരുന്നു പാദവം വിസ്തൃതകരമാണു്.

നീതികാവ്യരചയിതാക്കളുടെ പരമ്പര കവിചൂഡാമണിയായ പിണ്ഡാർ (ക്രി. മ. 522-418) വരെ നീണ്ടുനിൽക്കുന്നു. പിണ്ഡാരുടെ സമകാലീനനാണു് വേറെയൊരു സിരോനീലിസു് (ക്രി. മ. 555-467) ഇദ്ദേഹം സമൂഹഗാനമെഴുതുന്ന തൊഴിലിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്ന കവികളാണു്. പിണ്ഡാർ നല്ല പാട്ടുകാരനായിരുന്നു. പിണ്ഡാരുടെ 'ഭാഗ്യ' (വട) ശ്രേഷ്ഠമായ ആർക്കുകവിതയാണു്. ഇതിലിലെ കാതികാജ്യാസമം അമ്മളിൽ വിജയികളായവരെ പ്രശംസിക്കുന്ന ഗാനങ്ങളാണു് പിണ്ഡാരുടെ ഉപമയസ്വഭാവമായ കവിതകൾ, അവ കൃഷ്ടമാണു്. ഒരു പ്രകരണത്തിൽ നിന്നു് പൊന്നുന്നവേ കരറാതെ പ്രകടനത്തിലൊട്ടുമാറുക, പുരാണകഥകളുടെ ലക്ഷണീകരണ വർണ്ണനാപരങ്ങളുടെ അടി

ലഭ്യമായ പൊതുപുസ്തകം, നിരീപാഠത്തിന്റെ തുല്യമായ തുല്യതയ്ക്കായിട്ടുള്ള ഉൾക്കൊള്ളം മുതലായ വിശദാംശങ്ങൾ പിന്നീട് പ്രത്യേകമായിരിക്കണം. എന്നാൽ, സംസ്കൃതത്തിനുള്ള സാധാരണ നിലയ്ക്ക്, പിന്നീട് കവിത അദ്ധ്യയനം ആകർഷകമാണ്. അതു നമ്മെ ഗ്രീക്കു കവിതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രിയപ്പെട്ടതായ മിഥിയാപരണിയിലോട്ടു നയിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം കവിതയെഴുതിയത് അഭിജ്ഞാപനത്തിൽപ്പെട്ട വ്യക്തികൾക്കാണ്—വരൻപോകുന്ന സാമാന്യജനതയ്ക്കായല്ല. സിന്ധോനിയിൽനിന്നും മിഥി നേരെ വിപരീതമായിരുന്നു. പവിത്രീകൃതമായ വാസനയിൽനിന്നും ഉത്ഭവിക്കുന്ന സിന്ധോനിയിലെ കവിത കല്പനയുടെ സമീപം കർമ്മമാണ് നമ്മുടെ മുമ്പിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നത്. പക്ഷാപാത പ്രതിപാദനവും, അസാധാരണ ആത്മസംയമനവും, അവർത്തിതമാക്കലും, കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ടതും അതിൽ പ്രയോജനം. ഇത്തരം കവിതകൾ ഏതെങ്കിലും കവിപരമ്പര ക്രി: മു: അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ അവസാനിക്കുന്നു. ഇവർ പ്രകടനം തുടങ്ങുന്നതിനായിട്ടും പരിഭവം (സിന്ധിയിൽ) കവിതയെ പരമ്പരയായിട്ടായിട്ടുമാണ് വായിക്കുന്നത്. ഇതിൽനിന്നും ഗ്രീക്കുസാഹിത്യത്തിലെ അമേൽസുകാരും തുടങ്ങുന്നു.

പിന്നീട് സ്വയം പരിപാടം അഭിജ്ഞാതം, ധനാധാര്യമായ ഏകാധിപതികളുടെ മിത്രവുമായിരുന്നു. അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിലും, ധനാധാര്യമായ അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിലും പിന്നീട് ലഭിച്ചിരുന്നു. അപ്പോൾ പിന്നീട് കവിതകൾ സാധാരണയായി വേർതിരിച്ചുപോയി. അന്നു പുസ്തകങ്ങളും സൂക്ഷ്മമായിരുന്നില്ല. അതു പിന്നീട് സാഹിത്യം വേണ്ടതുപ്രകാരമുള്ളതായി ഒരു കാരണമാണ്. അതിനാൽ, അക്കാലത്തും സാമാന്യജനങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചുവന്നതും, വിദ്യാലയങ്ങളിൽ പഠിപ്പിച്ചു പോന്നതും, പൊതുജനങ്ങളിൽ പാടിയും ധ്യാനിച്ചും കേൾപ്പിച്ചിരുന്നതും ഹോമറോസിന്റെയും ഹെസിയോസിന്റെയും മഹാകാവ്യങ്ങളായിരുന്നു. അതു തന്നെയാണു ഗ്രീക്കുസാഹിത്യത്തിലെ അധികാരികളുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ കഴിഞ്ഞു. ഏതാനും അദ്ധ്യയനവിദ്യാർത്ഥികൾ പാടിക്കേൾപ്പിക്കണമിതിരുന്നു! ആ നിലയ്ക്ക്, പ്രജാഭരണത്തിന്റെ ഒരു തരം അനുകരണമില്ലാത്തതായി അമേൽസുകാരെ വാണിജ്യപരമായ പ്രയോജനപ്പെടുന്നതും, ജനസാമാന്യത്തിൽ പ്രയോജനപ്പെടാൻ കഴിഞ്ഞതുമായ പുതിയ കാവ്യപ്രകാരം ആവിഷ്കരിക്കണമെന്നു. അമേൽസിലെ പ്രതിപാദനാധികാര കവിതകൾ ക്രി: മു: അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ, കേന്ദ്രീകൃതമായിട്ടുള്ള അന്ത്യമായ കലാശാലം അവതരിപ്പിച്ചു. ക്രിസ്തുവിനു മുമ്പ് അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ നിർമ്മിച്ചതായ അമേൽസുകാരിയുടെ സാഹിത്യത്തിന്റെ സമീപത്തുള്ള അംഗമാണ് കലാശാലാ നാടകം അഥവാ ട്രാജഡി. അതിന്റെ പുണ്യമായ വികാസം അമേൽസുകാരെക്കൊണ്ട് നടന്നത്. ന്യായം, യജ്ഞം, സ്വാതന്ത്ര്യം, സൗജന്യം, സത്യം എന്നീ ഗുണങ്ങളെ അമേൽസുകാർ ആരാധിക്കുന്നു. അതിനാൽ അമേൽസുകാരിയുടെ സാഹിത്യത്തിൽ ആ അവനയ്ക്കു പ്രാധാന്യമുണ്ട്.

പുരാതനയവനന്മാർ ദിയാനീസസ് ദേവതയെ വലിയ ആടിളാദത്തോടും ഉല്ലാസത്തോടും കൂടെയാണ് പൂജിച്ചുവന്നത്. ദിയാനീസസിനു മേലകസ് എന്നും പേരുണ്ട്. മേലകസ് അടിവൃദ്ധിയുടെയും അനന്തത്തിന്റെയും അധിഷ്ഠാതാവാണ്. ചൊടിയും, പ്രസരിപ്പും തന്നെ ഈ ദേവത അമ്മയെപ്പോലെ വീടിയും, ശോകവും ഇല്ലാത്തതാണ്. ദിയാനീസസ് ശത്രുക്കളെയാണ്. കർത്താവിൽ നിന്നു പടിഞ്ഞാറോട്ടു പോയ ഒരു മഹാപുരുഷനായിരുന്നു ദിയാനീസസും, കാലാന്തരത്തിൽ ഇടവല്ലം ആ വൃക്കിയിൽ അധാരംകൊണ്ട് ആരാധിച്ചു ദേവതയാക്കി ജന്മത്തിലേക്കും ഗീർവർദ്ദ്യോം പറയുന്നു¹. ദിയാനീസസ് ഭാരതീയ ദേവതയാണെന്നു പൊതുവെ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്². യവനന്മാർ ദേവലോകത്തിലെത്തി, ദിയാനീസസിന്റെ അമൃതകലശത്തിൽനിന്നും "ജീവനർവ്വം നേടും", ഉദ്ധരെയും നീർവാറിച്ചിടുന്നു. ആ വിശിഷ്ട സന്തതിന്റെ വിശുദ്ധരൂപമായിട്ടായിരിക്കാം ആരാധകന്മാർ ദിയാനീസസിനു മദ്യം നിർവ്വഹിച്ചിട്ട്, നത്തു കടിച്ചു, ആടിയും വാടിയും, കടിച്ചു നന്നാക്കുന്നത്. ദിയാനീസസിന്റെ പൂജാസമാരോഹം വസന്തകാലത്താണ് കൊണ്ടാടാവേണ്ടത്. ഏഥൻസിലും, ഐറ്റാക്കയിലും, സ്റ്റിക്കും പുരുഷന്മാരും ഒന്നിച്ചുകൂടി ഇതു ആഘോഷിക്കുന്നു.

ദിയാനീസസിന്റെ ഉത്സവത്തിൽ നടക്കുന്ന കോമഡിൽ നിന്ന് നാടകമുണ്ടാകി.³ അജ്ഞാനമെന്നായിരുന്നു നാടകത്തിന്റെ പേരു പേര്. ആദ്യകളുടെ കൃത്രിമമൂലം വരിച്ച മനുഷ്യർ എഴുതപ്പെട്ടു നില്ക്കുന്ന സമൂഹമാണെന്നാണ് അജ്ഞാനം (ഗോട്ട്സ്ഡാംഗ്). അതുകൊണ്ടോ, ആദ്യകളെ ഇലികളെപ്പോലെ വണങ്ങിനാലോ, യഥാർത്ഥത്തിൽ മറ്റും നടക്കുന്ന ആദ്യവും പാട്ടും കൃത്യമാകുകയോ ഉണ്ടായ പേമാണത്ര. പ്രഹസനം (കോമഡി) ഇതിന്നു സംഗീതമാകുന്നു. അതിൽ ആദ്യകളെപ്പോലെയോ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റും, ക്രി. മു. 585-ലെ വസന്തോത്സവമംഗത്തിൽ പെട്ട് ദിയാനീസസിന്റെ അജ്ഞാനമെന്നായി പ്രവേശിച്ചു, പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതും അവതരിപ്പിച്ചു; കോമഡിൽ മാർഗ്ഗം വരുത്തി, സംവാദം വെച്ചു. ജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ ദേവതയെ അഭിനയം വഴി നേരിട്ടു കണ്ടു. ദേവതകളുടെ കഥകൾ കൂടെയെല്ലാം സാക്ഷരവും, വിശ്വാസ്യതയുമായി കേൾക്കുമ്പോൾ ദർശിച്ച ജനങ്ങൾ അതിനെ പ്രശംസിക്കയും, പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കയും

1. Gilbert Murray: Five Stages of Greek Religion (1946) P. 159

2. T. R. Glover: The Ancient World (1953) P. 129.

3. ഉത്സവംകലാശാലയിൽ നിന്നുണ്ടായതാണ് ദേവതനാടകമെന്നു കണ്ടെത്താൻ ചിലർ തോന്നിയിട്ടുണ്ടു. നോക്കുക. Ridgway- Origin of Tragedy, with Special Reference to the Greek Tragedians വിശുദ്ധരൂപം ആരാധിക്കുന്ന ഉത്സവമാണ് ഉദ്ധരെയെ അഭിനയിക്കുക.

മെഴു, വെറും ഉവയങ്ങളോപരവും, ദുർഗ്ഗഭവമായിരുന്നു ദേവതാവൃത്തം ഇങ്ങനെ നയനമോഹവും സുഗ്രഹവുമായി വന്നു. ശ്രീകേശവഹിതൃത്തിലെ നാളുരൂപം ഉദിച്ചു വൃത്താന്തമിതാണ്.

അഥമൻ.സ് നഗരത്തിലെ മരകട അശ്വാപോളിസ് മലഞ്ചതുവിൽ ഹിതമമായി നിർമ്മിച്ച മേൽക്കൂരയില്ലാത്ത ദിനോന്നിസ്സസിന്റെ നാടകശാലയിൽ ദുഃഖാന്നനാടകം അഭിനയിച്ചുപോന്നു. ഈ നാടകശാല ക്രി. മു. 330-ലാണ് ഉണ്ടാക്കിയത്. അഖ്യുത്താകാരത്തിൽ പണിഞ്ഞ ഈ തുറന്ന നാടകശാലയുടെ ഒരറ്റത്തു്, മലയുടെ ചുരുവിൽ തന്നെ അഖ്യുതാകാരത്തിലുള്ള അനേകം പദപ്രകാരം ഒന്നിനു മുകളിൽ മറ്റൊന്നെന്നു ക്രമത്തിൽ, പതികൾ പോലെ വെട്ടിയെടുത്തിരുന്നു. മർദ്ദനാക്കു ഇരിക്കാത്ത സ്ഥാനമാണിവ. ഇരുപത്താലായിരമോ മറ്റു തിന്നാതിരമോ ദർശകരെ ഇതിലിരുത്താം. ഭാഗമഞ്ചം കല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയതാണ്. അതിന്റെ പുറകിൽ തുറന്നു ചിത്തി കെട്ടി മറച്ചിരുന്നു. നാടകം, നേരെ മുഖിലായി അല്പം താണിട്ട്, അഖ്യുത്താകാരത്തിൽ നിർമ്മിക്കാൻ കണ്ഡപമാണ് 'ആർക്കെസ്റ്റാ.' മണ്ഡപത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തു് ദിനോന്നിസ്സസിന്റെ പീഠമുറപ്പിച്ചിരിക്കും. പീഠത്തിനടുത്തു് കാർത്തിക കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ തൂമിപ്പിടങ്ങൾ പൂജകൾക്കും 'മുഖ്യസ്തോത്രകൾക്കുമുള്ളതാണ്. ദിനോന്നിസ്സസിന്റെ പൂജകൾ പീഠത്തിനു അരെ താഴെയും, സുതൃദേവതയായ അപോളോസിന്റെ പൂജകൾ അയാളുടെ ഇടതുവശത്തും, നഗരദേവതയായ മുസ്സോപോളോസിന്റെ പൂജകൾ വലതുവശത്തു് മരിക്കണമെന്നാണ് നിഷ്കർഷ. ഏതും, ഹാനിയും, വാദ്യവും കൊണ്ടു സമ്പന്നമാകുന്ന പൂജയിലും ഉത്സവത്തിലും തവനമേശത്തിലെ ദേവതകളുടെയും വിമലപുരുഷന്മാരുടെയും ജീവചരിത്രം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു.

ആരംഭത്തിൽ വെറും ഉറപ്പും മ.നവയുമായിരുന്നു സമുഹഗീതം (കോറസ്); അതിന്റെ താഴ്വരവസ്വഭാവം കുററിയത്, അതി കാർകവി (ക്രി. മു. 320-ൽ) അതിൽ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക്, കഥാനകം പാടി തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടാകാം. അപ്പിസ് ആ പാട്ടിന്റെ രൂപം സ്വഭാവമാക്കി. ഗാനങ്ങളുടെ വിഭാഗസന്ധിയിൽ കഥാനകം വിവരിക്കുന്ന ആൾ കൂടി ഗായകരിൽ ചേർന്നു. അയാൾ ഒരു അഭിനേതാവായി. അതുസ്'ഡ്യുലസ് (ക്രി. മു. 325-450) വെറൊരു അഭിനേതാവുകൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി. സഫോക്രിസ് (ക്രി. മു. 495-406) മൂന്നാമത്തെ അഭിനേതാവിനെ ചേർത്തു. ദുഃഖാന്നനാടകത്തിൽ നാലാമത്തെ അഭിനേതാവു് ഇവോം വിരമമാണ്. പതുക്കെ പതുക്കെ ഗീതീകാഗം കുറഞ്ഞും അപ്രധാനമായും, വന്നു, കഥാവസ്തു പ്ലാഡാസ്സവും വില്ലാമവും നേടി. മൂന്നാമത്തെ ദുഃഖാന്നനാടകകാരൻ ഫിനീഷ്യാമായിരുന്നു. പിന്നീട്, അതുസ്'ഡ്യുലസ്, സഫോക്രിസ്, ഓമിപീദസ് (ക്രി. മു. 480-406) എന്നു മൂന്നും ചേർക്കേണ്ടതു്. ഇവർക്കു മേൽമുണ്ടായ ദുഃഖാന്നനാടകങ്ങളിൽ കഥാഗുണം സ്പന്ദമാണ്.

ഈ മുമ്പിൽ അതുസ്'ഡ്യുലസ് മറ്റുജനവിദ്യ, താഴ്വരയിൽ

കുറും സമോട്ടീസ്" പാകത്തുള്ള യാമാസ്ഥിതികൾ, കുറുക്കൻ കർവ്യ നില്പിടും, യൂരിപിടസ്" യാമാസ്ഥിതിയും, സന്ദേശാലുവുമായിരുന്നു. അതസ്"യുലസ്" ചവീനവംശത്തിൽ ജനിച്ചുവെങ്കിലും യാമാസ്ഥിതിക രൂപത്തിൽ കണ്ണമടച്ചു വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. നീലവിവിരണം മത്സി ശ്വാസങ്ങളുടെ അടിക്കുളവരെ മുഴിഞ്ഞുനോക്കാൻ അദ്ദേഹം മടിച്ചില്ല. ദേവതകളുടെ അസംഖ്യതയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്തഃശയമായിത്തീർന്നു പ്രിയമായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അതസ്"യുലസിന്റെ ക്രാന്തദൃഷ്ടി ഏകശ്വാസരൂപത്തിലേക്കും മനുഷ്യജീവിതത്തിലേ പരിവർത്തനമായിത്തീർന്നു. സംഭവബഹുലങ്ങളായ പുറകിൽ വെട്ടിക്കുറുത്ത നിരന്തരകർമ്മത്തിലേക്കും ഇദ്ദേഹം കർവ്വവാൻ വെമ്പൽ കൊണ്ടു. അങ്ങനെ കവി രഹസ്വതമായ ചുറ്റും ഭൂതങ്ങളെയും ഏകമായ പ്രയോജനം കണ്ടെത്തി, അക്കാലത്തും നാടകാഭിനയത്തിന്റെ പ്രമുഖസ്ഥാനം സമുഹഗാനത്തിൽ ലഭിച്ചിരുന്നതിനാൽ, അദ്ദേഹത്തിന് തന്റെ നാടകങ്ങളിൽ ഏറെ ഗീതങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടി വന്നു. സമോട്ടീസിന്റെ വിശേഷമായ ഗുണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ തന്റെ ചെറുകുട്ടി മുഖാന്തരം നാടകരൂപം വികസിപ്പിച്ചുവെന്നും, തികക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നതാണ്. യൂരിപിടസ്" തന്റെ ജീവിതകാലത്തിൽ സമുപ്രീതനായില്ല. അതിനാൽ, അദ്ദേഹം എക്കാലത്തെയും കഴിഞ്ഞു. "ഞാൻ മനുഷ്യരെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതു അവർ എപ്രകാരമിരിക്കണമോ അപ്രകാരമാണ്". എന്നാൽ യൂരിപിടസ്" അവർ യാമാസ്ഥിതിയിൽ എങ്ങനെ കാണപ്പെടുന്നുവോ അങ്ങനെ തന്നെ അവരെ ചിത്രീകരിക്കണം" എന്ന സമോട്ടീസ് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

പ്രഹസനം (കോമഡി) വളരെ കഴിഞ്ഞാണ് പ്രശസ്തമായത്. ഈ കാവ്യപ്രഭേദത്തിന്റെ ഉദയകാല സ്പഷ്ടമല്ല. ആരംഭത്തിൽ തന്നെ അതിൽ റോമീഡീയവുംഗ്നും, ഗീതികാവ്യസംഗ്രഹവും, അല്ലാലും അല്ലാലിയും കടന്നുകൂടി¹. അനേകം കവികൾ പ്രഹസനമെഴുതി, എന്നാൽ അരിസ്റ്റോഫനസിന്റെയും (ക്രി. മു. 450-385), മിനാണ്ടസിന്റെയും (ക്രി. മു. 313?-203) എതാനും ചെറുകുട്ടെ ഇന്ന് കാണുന്നുള്ളു. ഗ്രീക്കുപ്രഹസനങ്ങൾ മറ്റൊരു കാലീനമായ സുഖാന്തരനാടകങ്ങൾ പോലെയൊന്നെന്ന് വരിച്ചു പോകരുത്. സമുഹഗാനത്തിൽ കാലകാലാകുന്നവരെ കവി തന്നിരിക്കുമായ വേഷത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കും. അവതകൾ, പക്ഷികൾ, വൃദ്ധന്മാർ, സ്ത്രീകൾ, കുഞ്ഞു മൃതലാഭവരുടെ വേഷം കെട്ടി രംഗപ്രവേശം ചെയ്യിക്കും. ഈ വേഷത്തിന്റെ ചെലവായിരിക്കും നാടകത്തിനിടുന്നതു്. സമുഹഗാനനേതാവു് കവിവചനം കാളകയും, അഭിനയവും പ്രകടനവും നിയന്ത്രിക്കും ചെയ്യും. അരിസ്റ്റോഫനസ്" ഈ പദയ മീതിയിൽ വിശ്വസിക്കുമായ അദ്ധ്യയവനയും

1. A. W. Pickard-Cambridge. Select Fragments of the Greek Comic Poets (1900) നോക്കുക.

വിറ്റുകാരിനെയും കലന്തി, പ്രപഞ്ചത്തെ അർത്ഥമാക്കിപ്പോകുകയും, 'മേലുള്ളത്' എന്ന നാടകത്തിൽ അഭിജ്ഞാനശ്ലോകം 'സോഹിസ്ത്വ' പ്രതിഭയെ പരിഹസിക്കുന്നതിനാലാണിത്, സോക്രട്ടേസിന്റെ പോലും ഉപഹസിക്കുന്നു. അവസാനം സോക്രട്ടേസിന്റെ 'തർക്കമത്സരം' രേഖപ്പെടുത്തി നമുക്കു അറിയാവുന്നതാണ്. 'വെളുത്ത' കവിതയെ കാവ്യനിരൂപണശാസ്ത്രമാണ്. ഓഡിപ്പിസിന്റെ കാവ്യഗുണവും നീതിധാരയും വിവരിക്കുന്നതാണതിന്റെ ലക്ഷ്യം. ആധുനികരീതിയിലുള്ള പ്രഹസനമാക്കിത്തന്ന മിനാഗ്രസ് (ക്രി. മു. 342-292) എഴുതിയത്. എന്നാൽ മിനാഗ്രസിന്റെ കാവ്യപ്രസക്തമായ പ്രഹസനം കലാഭാഷ്യം അഭിജ്ഞാനശ്ലോകത്തിന്റെ അഭിജ്ഞാനശ്ലോകം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

പ്രഭാക്കരശാസ്ത്രമെന്ന സാഹിത്യവിഭാഗം അവനന്തരം പരമപ്രിയമായിരുന്നു. അവൻ ധൃവശാമരീവനാലും, അതിനാൽ അജ്ഞാതമായിട്ടും, ശ്രോതാക്കളുടെ ധാരണകളിൽ സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്ന പ്രതിഭയിലും മനോഹരവും നേടുക അമരീവ് വാസികൾക്കു പ്രിയമായ കലയായിരുന്നു. 'സോഹിസ്ത്വ' എന്ന ഒരു തരം നാടകരംഗം അമരീവിൽ വന്നു രൂപപ്പെട്ടതായ അദ്ധ്യായം നാടകപരമ്പര സമ്പാദിച്ചു പോന്നു. ഇസാക്രതസ് (ക്രി. മു. 436-388) അമരീവിൽ സ്ഥാപിച്ച വാഗ്ദീപ്തിവാദിയായും പ്രസിദ്ധനാണ്. അമരീവ് (ക്രി. മു. 430-410), അമരീവ് (ക്രി. മു. 410-380), അമരീവ് (ക്രി. മു. 420-380), മരുത വാഗ്ദീപ്തിക്കു കൈകാര്യം ചെയ്ത പ്രതിഭയിൽ മാറ്റം വരുത്താൻ ഇസാക്രതസ് ശ്രമിച്ചു. വാസ്തവത്തിൽ അദ്ദേഹം വാഗ്ദീപ്തികലയിൽ അപരിചിതനായ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരിലും, സ്വയം വാഗ്ദീപ്തിയായിരുന്നു. പ്രഭാക്കരശാസ്ത്രമെന്ന അദ്ദേഹം കീർത്തിമാനായത്. അഭിജ്ഞാനശ്ലോകം പൂർത്തയ്ക്കാൻ അക്കാദമിയിൽ പ്രവേശിച്ചുകൊള്ളുന്നത് അമരീവിൽ ഇസാക്രതസിന്റെ വാഗ്ദീപ്തിവാദിയായും നടന്നിരുന്നു. പ്രഭാക്കരകൾ (വാഗ്വാദം അഥവാ അദ്ധ്യായം) പരിമിതിക്കുവന്ന വിദ്യാഭ്യാസം അദ്ദേഹം പ്രഭാക്കരശാസ്ത്രത്തെ മാതൃകാപരമായി ജോലിപ്പെടുത്തി.

സോക്രട്ടേസിന്റെ ഭർത്താവുവെന്നതിൽ വിശ്വസിക്കാത്ത വിശ്വസിക്കാത്തതില്ല. തന്റെ മേൽ ആരാധിച്ചു കററത്തിട്ടു ന്യായാധിപരാട്ട് സമുദായം പാകപ്പെട്ടു, കാവ്യകലയിൽ ചെലവ് ചെയ്തും നേടിയത് 'കൈയ്ക്കു അതു ചെലു കവിതയായിത്തീർന്നു' യാദൃച്ഛികമായതാണ്, കവിതയെയും സാഹചര്യങ്ങളെ അർത്ഥമാക്കിയിട്ടില്ലെന്നും, കാവ്യസാഹചര്യകാവ്യനിർമ്മാണത്തിൽ നിന്ന് പിന്നോക്ക സാമന്ത്യാനുഭൂതിക്കുന്നതെന്നും സോക്രട്ടേസ് വിശ്വസിക്കുന്നു. ഭാർത്ഥനീകമായ കാവ്യനിരൂപണം ഇങ്ങനെ ഉദയം ചെയ്തു. പൂർത്തയ്ക്കാൻ അതിനു വിശ്വസം തരം സമ്മതവുമായ രൂപം കൊടുത്തു.

ഈ സാഹിത്യത്തിന്റെ കർമ്മത്തിൽ ഒരു പ്രതിസന്ധിയുണ്ടാകുന്നത് ഈ യുഗത്തിലാണ്. സാഹിത്യകൃതികളുടെ ഉല്പാദനത്തിനായി അതിജീവനത്തിന്റെ "ഭാവുകതയെപ്പറ്റി" ആവിർഭവിച്ചത്.¹

1. Harold Cherniss Aristotle's Criticism of Plato and His Academy (1944) നോക്കുക.

സഹായക ഗ്രന്ഥവി Bibliography

(കുറിപ്പുകളിലും, അവലംബിക്കേണ്ടതിലും പലതുകൊണ്ടും
ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അതതു സ്ഥാനത്തു കണ്ടു കൊള്ളുക)

Aristoteles:	Peri Poetices. Text with English Translation	
„	H. J. Pye	1797
„	A. Hamilton	1885
	T. Twining	1882
	S. H. Butcher	1895
	I. Bywater	1909
	Theodore Buckley	1911
	Margoliouth	1911
English Edition		
S. H. Butcher:	Aristotle's Theory of Poetry and Fine Art	1932
I. Bywater :	Aristotle On the Art of Poetry	1920
W. Hamilton Fyfe:	Aristotle's Art of Poetry	1940
D. S. Margoliouth:	The Poetics of Aristotle	1911
A. S. Owen:	Aristotle on the Art of Poetry	1931
L. J. Potts:	Aristotle on the Art of Fiction	1953 1953
A. O. Prickard.	Aristotle on the Art of Poetry	1891

General

- D. L. Page: A New Chapter in the
History of Greek Tragedy 1951
- D. Allen: The Philosophy of Aristotle 1952
- Lane Cooper: Aristotelean Theory
of Comedy 1924
- Humphy House. Aristotle's Poetics 1958
- Moses Hadas: History of Greek Literature
- G. M. A. Grube: Plato's Thought
- William Muse: Critical History of the
Language and Literature
of Ancient Greece.
- K. O. Muller: History of Literature of
Ancient Greece.
- George W. Cox: The Mythology of the
Aryan Nations.
- W. L. R. Cates: (Ed). Dictionary of
General Biography.
- Richard John Cunliffe: A Lexicon
of Homeric Dialect
- H. G. Lindall. (Ed) A Greek-English
Lexicon
- C. D. Yonge: An English-Greek Lexicon.
- W. W. Tarn: Cambridge Ancient History
Vols I & II
- Paul Harvey: The Oxford Companion to
Classical Literature
- Pauly-Wissowa: Real Enyclopädie
- Finsler- Platon and die Aristotelische
poetik
- W. Jaeger: Aristotle.
- Ingemar Dureng (Ed) Aristotle and Plato
in the Mid-fourth century
- Moses Hadas: Hellenistic Culture.

.....കുവിതയുടെ ഉത്പ
ത്തികൾട്ടയിലെ അനുകരണപ്ര
യോഗം അദ്ധ്യയനത്തിൽ വളരെ
സമർത്ഥമായിത്തന്നെ കൈ കാ ര്പ്യം
ചെയ്ത കാണുന്നതിൽ നാമുള്ള അഭി
നന്ദിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു
മലയാളത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോ
ളം ഈ പരിശ്രമം വിലപ്പെട്ടതാ
ണെന്നുള്ളതിന് തർക്കമില്ല.

ആനന്ദ
8-7-67 പി. ശ്രീധരൻപിള്ള

അയ്യപ്പമന്ദിരം പാലക്കാട് കുന്നത്തിൽ, കൂട്ടം യുദ്ധം
 പുൻ കാക്കട്ടിൽ നിന്നു ഇന്നും അനേകം ഗുണങ്ങൾ
 കാണുമ്പോൾ പകർത്തിയിരിക്കുന്നു. വിശ്വവിദ്യ കോ
 തീയാവശ്യകതകളെ മറികടന്നിരിക്കുന്നതുമായി യോജി
 കുന്ന അരികുസ്താട്ടിലിന്റെ ഗുണങ്ങൾ പരികളപ്പെടുത്തേ
 ണ് കാക്കട്ട, കഴിച്ചുകൂടുന്ന കർമ്മമല്ല. താക്കർ
 അതു തന്നെ ചെയ്യാൻ ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന യോ
 ണന്നം. ഗ്രീഷ്മകാലയുടെ യഥാർത്ഥ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങൾ
 താക്കട്ടയുടെ ഗുണത്തെ കൂടുതൽ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു എന്ന
 യാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഗുണവും ആവ്യവും നിഷ്കൃഷ്ടാത്മ
 ഭാവനകളുമായ താക്കട്ടയെ പൂർണ്ണമായി വാക്യങ്ങളിൽ ചേർത്ത
 കാക്കാവിപാരിതകൾക്ക് അത്യന്തം പ്രയോജനകരമാകേ
 ണമുമാണ്. അവർ പ്രാർത്ഥിക്കാൻ എല്ലാ തരത്തിലും അതി
 മാത്രം ആധികാരികമായ ഈ ഗുണം കാക്കട്ട കർമ്മവി
 ണ്തർമ്മിൽ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു നിഷ്കൾ പരമാം.

വിതവനത്തുപുരം,
 7-7-1967

പി. അമോദൻപിള്ള.